

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

ĆWICZENIA OPERACYJNE
W PROCESIE DOSKONALENIA
LOGISTYCZNYCH ORGANÓW KIEROWANIA
Kryptonim „LOGGER-II”

62715

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/4750

05-004750-002-0

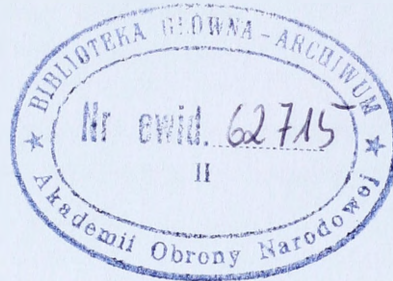
WARSZAWA

2001

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

KATEDRA LOGISTYKI WOJSK LĄDOWYCH

Egz. nr 2

**ĆWICZENIA OPERACYJNE
W PROCESIE DOSKONALENIA LOGISTYCZNYCH ORGANÓW
KIEROWANIA**

Kryptonim „LOGGER - II”

Skład zespołu autorskiego:

Kierownik zespołu: płk prof. dr hab. inż. Eugeniusz **NOWAK**, opracował: wstęp, rozdz.1, 3,
oraz zakończenie;

Członkowie: płk dr   Zdzisław **KURASIŃSKI**, opracował rozdział 4;
                          ppłk dr Stanisław **SMYK**, opracował rozdział 2;
                          ppłk dr Miroslaw **ZIELONY**, opracował zał. 1;
                          mjr dr   Wojciech **NYSZK**, opracował zał. 2-4.

Prace techniczne i grafika komputerowa

por. mgr inż. Wojciech **NOWAK**

Spis treści

WSTĘP <i>Autor: płk prof. E. Nowak</i>	6
1. Założenia metodologiczne badań procesu przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego <i>Autor: płk prof. E. Nowak</i>	13
2. Procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (<i>Ocena dotychczasowych rozwiązań</i>) <i>Autor: ppłk dr S. Smyk</i>	17
2.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania	17
2.1.1. Zasady ogólne przygotowania ćwiczeń operacyjnych.....	20
2.1.2. Zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń operacyjnych.....	25
2.1.3. Zasady ogólne prowadzenia omówienia ćwiczeń operacyjnych	27
2.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego (<i>W jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego, w ZO oraz w DWLąd</i>)	29
2.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego (<i>W jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego, w ZO oraz DWLąd</i>)	33
2.4. Relacje funkcjonujące w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania (<i>Pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz zespołami podgrywającymi</i>).....	41
2.4.1. Relacje służbowe występujące w jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego, w logistyce ZO oraz w logistyce DWLąd	41
2.4.2. Relacje funkcjonalne występujące w jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego w logistyce ZO oraz w logistyce DWLąd	44
2.4.3. Relacje współdziałania występujące w jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego, w logistyce ZO oraz w logistyce DWLąd	45
2.4.4. Więzy informacyjne oraz przepływ informacji w jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego, w logistyce ZO oraz w logistyce DWLąd.....	49
2.5. Wnioski	50

3. Proponowane procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania <i>Autor: płk prof. E. Nowak</i>	54
3.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania	54
3.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego	59
3.2.1. W związku operacyjnym (KZ, KPZ)	59
3.2.2. W Dowództwie Wojsk Lądowych (DWLąd)	60
3.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego	61
3.3.1. W związku operacyjnym (KZ, KPZ)	61
3.3.2. W Dowództwie Wojsk Lądowych (DWLąd)	66
3.4. Obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania	70
4. Proponowane procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego <i>Autor: płk dr Z. Kurasiński</i>	75
4.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego	81
4.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego	94
4.2.1. W batalionie logistycznym (blog) brygady logistycznej	94
4.2.2. W brygadzie logistycznej (BLog)	96
4.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego	97
4.3.1. Z dowództwami batalionów logistycznych (blog) brygady logistycznej	97
4.3.2. Z dowództwem brygady logistycznej (BLog)	101
4.4. Obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania	104

Zakończenie Autor: <i>plk prof. E. Nowak</i>	110
Wykaz literatury	113
Załączniki Autor: <i>mjr dr W. Nyszk, ppłk dr M. Zielony</i>	114
1. Charakterystyka ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego	115
2. Ogólne zasady przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych w armiach przodujących państw NATO	121
3. Forma i zasadnicze treści dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego ...	134
4. Forma i zasadnicze treści dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego	176

„Jest sprawą oczywistą, że im mniejszy będzie stopień złożoności stosowanych rozwiązań, tym większą one mają szansę na pomyślną realizację.”

Eugeniusz NOWAK

WSTĘP Autor *plk prof. E. NOWAK*

Praca nad problemem przygotowania i prowadzenia ćwiczeń (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych) z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych (szczebla operacyjnego) obejmuje dwa etapy.

Etap pierwszy dotyczył wypracowania procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania.

Etap drugi (aktualnie prezentowany) dotyczy wypracowania procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (dowództwami batalionów logistycznych oraz dowództwami brygady logistycznej).

Ogólnym celem obu etapów badawczych jest wypracowanie procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń (taktycznych i operacyjnych) z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego uwzględniających docelowy model logistyki wojsk lądowych (WLąd) SZ RP, a także niezbędny poziom standaryzacji (przynajmniej na poziomie interoperacyjności) z WLąd armii przodujących państw NATO.

* * *

Prezentowana praca naukowo-badawcza **poświęcona jest etapowi drugiemu**. Za podstawę w badaniach przyjęto założenia logistyki WLąd SZ RP zawarte w „*Koncepcji logistyki sił zbrojnych RP do 2012 roku*” opracowane przez Logistykę Sztabu Generalnego WP w 1998 roku zweryfikowaną w kolejnych opracowaniach, w tym szczególnie w „*Koncepcji zmian w logistyce SZ RP*” z dnia 28.06.2000r. opracowanej w Zarządzie Generalnym Logistyki Sztabu Generalnego WP.

Ponadto ważnym elementem z procesie formułowania propozycji związanych z docelowym modelem przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z logistycznymi organami kierowania były

wnioski z analizy ćwiczeń prowadzonych w dowództwie Wład SZ RP, a także ćwiczenia sojusznicze, w tym szczególnie pk: „*Kryształowy Orzeł 2000*”.

Celem badań etapu drugiego jest wypracowanie (zaproponowanie procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania związku operacyjnego (KZ, KPZ) oraz dowództwa Wład, a także z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (dowództwami batalionów: bzaop, bzmpps, brem, bes, btrsc, bwmed, bpepid, btr oraz dowództwami brygad logistycznych – BLog). Jednocześnie dążeniem zespołu autorskiego było zaproponowanie wzorów wszystkich dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych) z wymienionymi logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych.

Proponowane w opracowaniu procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania uwzględniają podział logistyki związku operacyjnego (KZ, KPZ) oraz dowództwa Wład na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*.

Logistykę planowania w związku operacyjnym (KZ, KPZ) jest oddział G4, a w dowództwie Wład zarząd G4 wchodzący w skład sztabu związku operacyjnego (dowództwa Wład).

Logistykę wykonawczą w związku operacyjnym (KZ, KPZ) jest brygada logistyczna (BLog), a w dowództwie Wład – Dowództwo Materiałowo-Techniczne (DM-T)¹. Dowódca BLog podlega bezpośrednio dowódcy ZO (KZ, KPZ) a dowódca DM-T – dowódcy Wład.

W prezentowanym opracowaniu zespół badawczy zajmował się procedurami przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z *logistyką planowania* ZO (KZ, KPZ) i dowództwa Wład oraz *logistyką wykonawczą* ZO, czyli dowództwem brygady logistycznej (BLog) oraz dowództwami podległych mu batalionów. Możliwe to było dzięki precyzyjnemu usytuowaniu logistycznych organów kierowania i dowództw jednostek logistycznych na wymienionych szczeblach dowodzenia, w tym szczególnie jednoznaczemu określeniu ich roli i zadań w procesie planowania działań operacyjnych oraz realizacji zadań logistycznych. Jednocześnie proces dowodzenia Wład w SZ RP w dostatecznym stopniu został dostosowany (pod względem rozwiązań teoretycznych) do standardów obowiązujących w NATO.

---

¹ Zespół autorski uważa, że DM-T powinno być tworzone z organów logistycznych szefa logistyki dowództwa Wład z chwilą uruchomienia w SZ RP Wojennego Systemu Dowodzenia (WSyD).

Natomiast problem organizacji ćwiczeń z DM-T chwilowo pominięto w związku z nie do końca sprecyzowanymi zadaniami tego organu w czasie „W” (z chwilą uruchomienia WSyD).

Zespół autorski uważa, że standaryzacja (przynajmniej na poziomie interoperacyjności) logistycznym organom kierowania oraz dowództwom jednostek logistycznych jest niezbędna, zarówno w działaniach prowadzonych samodzielnie siłami narodowymi (w związku z możliwością otrzymania wsparcia – pomocy logistycznej od państw sojusznicznych), jak też w działaniach prowadzonych w układzie sojusznicznym (w związku z możliwością współdziałania logistycznego, np. w ramach *logistyki wielonarodowej*).

W procesie badań przyjęto następujące definicje najczęściej stosowanych terminów (nowych terminów):

- 1) **Standard** – wzorzec, norma ilościowa lub jakościowa. *Por.: Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji. Ossolineum 1978, s.230.*
- 2) **Standaryzacja** (normalizacja) – działalność polegająca głównie na opracowywaniu, rozpowszechnianiu i wprowadzaniu w życie norm. Ważną korzyścią wynikającą ze standaryzacji jest dostosowanie procesów i usług do celów, którym mają służyć. Standaryzacja może być wprowadzona m. in. w celu zapewnienia funkcjonalności procesom i usługom) użyteczności oraz kompatybilności i zamienności. *Por.: Nowa encyklopedia PWN. Tom 4. Wyd. Naukowe PWN. W-wa 1996, s. 513-514.*
- 3) **Procedura** – tok postępowania zawarty w szeregu wytycznych, często wyraża się przepisem jak wykonać zadanie. W teorii organizacji przez procedurę rozumie się niejednokrotnie nie tak działania, a jego opis. Często są one wskazówkami (planami) do działalności w przyszłości i wyszczególniają dokładne sposoby jakimi należy się posługiwać w przeprowadzaniu określonych działań. Dzięki procedurom można ustalić na przyszłość jeden satysfakcjonujący nas) sposób realizacji zadań. *Por.: Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji. Ossolineum, 1978, s.185.*
- 4) **Interoperacyjność** (interoperability) – to zdolność systemów, jednostek lub wojsk do świadczenia usług; do przyjmowania takich usług od innych systemów, jednostek lub wojsk oraz wykorzystywania w ten sposób wymienionych usług dla skutecznego działania wspólnego. *Definicja zespołu autorskiego.*
- 5) **Interoperacyjność logistyczna** (w ramach NATO) rozumiana jest jako zdolność narodowych systemów logistycznych, jednostek logistycznych i organizowanych przez nie urzędów logistycznych do świadczenia wojskom państw sojusznicznych i

przyjmowania od armii tych państw dostaw zaopatrzenia oraz usług logistycznych w celu skutecznego, wspólnego działania. *Definicja zespołu autorskiego.*

- 6) **Logistyka wielonarodowa** (*Multinational Logistic*) – to rozwiązania organizacyjne, stosowane w procesie zabezpieczenia logistycznego wojsk w operacjach prowadzonych w układzie koalicyjnym (sojuszniczym) służące podwyższaniu skuteczności dostaw zaopatrzenia oraz jakości świadczonych usług logistycznych, a także obniżce ich kosztów. Osiąga się to przez specjalizację polegającą na wyznaczeniu (wyborze) „**państwa wiodącego**” (*Lead Nation*) lub państwa pełniącego „**rolę specjalisty**” (*Role Specialist Nation*) w realizacji określonych przedsięwzięć logistycznych. Zakres funkcjonowania (stosowania) :logistyki wielonarodowej” w operacjach sojuszniczych zależeć będzie od „międzynarodowej integracji logistycznej” uczestniczących w nich związków taktycznych i oddziałów (*Multinational Integrated Logistic Units – MILU*). *Definicja zespołu autorskiego.*

W toku prowadzonych badań dążono do zweryfikowania następujących hipotez roboczych:

1. Członkostwo SZ RP w NATO powoduje potrzebę standaryzacji z armiami państw tego Sojuszu m.in. w zakresie procedur kierowania zabezpieczeniem logistycznym walczących wojsk.
2. Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania ZO (KZ, KPZ) oraz DWŁąd powinny być prowadzone w ramach sztabu (KZ, KPZ, DWŁąd). Powoduje to, że oddział logistyki G4 związku operacyjnego oraz zarząd logistyki G4 Dowództwa Wojsk Lądowych ćwiczą jako zespoły Centrum zabezpieczenia działań (CZDz) stanowiska dowodzenia (SD).
3. Ogólnym celem ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania jest:
  - a) treningów sztabowych – przyswajanie nowych treści związanych z organizowaniem i realizacją zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk;
  - b) ćwiczeń dowódczo-sztabowych – zgrywanie zespołów logistycznych w składzie sztabu oraz doskonalenie ich umiejętności w rozwiązywaniu problemów kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk w operacjach.
4. Ogólnym celem ćwiczeń z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego jest:
  - a) treningów sztabowych – przyswajanie nowych treści związanych z realizacją zadań logistycznych na rzecz walczących związków taktycznych;

- b) ćwiczeń dowódczo-sztabowych – zgrywanie komórek (zespołów) dowództwa (sztabu) jednostki oraz doskonalenie umiejętności w rozwiązywaniu problemów dowodzenia podległymi pododdziałami (oddziałami).

Założony cel badawczy oraz przyjęte hipotezy robocze usytuowały rozważania (zespołu badawczego), nad procedurami związanymi z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania i dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, na płaszczyźnie teoretycznej. Oczekiwania wobec nich zostały sprowadzone do udzielenia odpowiedzi na następujące pytania:

a) w sprawie oceny obowiązujących procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania i dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

- jakie są właściwości ogólne organizacji ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego?
- jakie są ogólne zasady przygotowania, prowadzenia i omówienia ćwiczeń operacyjnych?
- jaka obowiązuje struktura organizacyjna w ćwiczeniach operacyjnych (treningach sztabowych i ćwiczeniach dowódczo-sztabowych) prowadzonych z logistycznymi organami kierowania i dowództwami jednostek logistycznych na szczeblu ZO i DWLąd?
- jakie relacje zachodzą pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz podgrywką w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych w ZO i DWLąd?

b) w sprawie docelowych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

- jakie powinny obowiązywać procedury organizacji ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWLąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego?
- jaka powinna być struktura organizacyjna ćwiczeń operacyjnych (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych) organizowanych na szczeblu ZO i w DWLąd oraz w jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego?

- jaki powinien być obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego?
- c) w sprawie formy i treści zasadniczych dokumentów opracowywanych do przygotowania i przeprowadzenia ćwiczeń operacyjnych z udziałem logistycznych organów kierowania, a także z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego**
- jakie dokumenty powinny być opracowywane do kierowania treningiem sztabowym z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego?
  - jakie dokumenty powinny być opracowywane do ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego?
- d) w sprawie formy i zasadniczych treści dokumentów opracowywanych przez ćwiczące zespoły w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd**
- jakie dokumenty operacyjne opracowywane są przy udziale logistycznych organów kierowania G4 w ZO i DWŁąd?
  - jakie dokumenty logistyczne powinny opracowywać ćwiczące zespoły logistyczne (G4) w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych?
- e) w sprawie formy i zasadniczych treści dokumentów opracowywanych przez dowództwo jednostki logistycznej w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym**
- jakie dokumenty operacyjne opracowywane są przez dowództwa batalionów logistycznych BLog?
  - jakie dokumenty operacyjne opracowywane są przez dowództwo BLog?

Zakres dociekań zespołu autorskiego w procesie badań obowiązujących zasad przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (dowództwami batalionów logistycznych brygady logistycznej oraz dowództwem tej brygady), a także w czasie wypracowywania docelowych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z tymi organami i dowództwami umożliwił wyodrębnienie takich subelementów jak:

- a) **przedmiot** – uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne funkcjonowania logistycznych organów kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego;
- b) **podmiot** – logistyczne organy kierowania G4 ZO i DWŁąd oraz dowództwa jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (d-twa batalionów logistycznych brygady logistycznej oraz d-two tej brygady);
- c) **przestrzeń** – ćwiczenia operacyjne (treningi sztabowe oraz ćwiczenia dowódczo-sztabowe).

Badania podjęte w niniejszym opracowaniu sprowadzone zostały do następującego układu:

Wstęp – uwagi metodyczne

Część główna

1. Założenia metodologiczne badań procesu przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego
2. Procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego
3. Proponowane procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania
4. Proponowane procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

Zakończenie

Literatura przedmiotu

Załączniki

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE BADAŃ PROCESU PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ OPERACYJNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA ORAZ DOWÓDZTWAMI JEDNOSTEK LOGISTYCZNYCH SZCZEBLA OPERACYJNEGO *Autor: płk prof. E. NOWAK*

W procesie badań nad wypracowaniem procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO (KZ, KPZ) i Dowództwa Wojsk Lądowych (DWLąd), a także dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (dowództwami batalionów logistycznych brygady logistycznej: bzaop, bzmpps, btr, brem, bes, btsc, bwmed, bpepid oraz dowództwem brygady logistycznej – BLog), funkcjonowanie tych organów i dowództw rozpatrywano przez pryzmat teorii prowadzenia działań operacyjnych, teorii organizacji i zarządzania oraz teorii dowodzenia WLąd.

Wykorzystanie w badaniach wymienionych teorii umożliwiło zespołowi autorskiemu:

- a) **teorii prowadzenia działań operacyjnych** – poszukiwanie racjonalnych sposobów i procedur organizowania (planowania i realizacji) zabezpieczenia logistycznego walczących ZT i oddziałów RW, adekwatnych do zamiaru (decyzji) dowódcy o prowadzeniu operacji;
- b) **teorii organizacji i zarządzania** – poszukiwanie rozwiązań zapewniających wysoką skuteczność działania (funkcjonowania) logistycznych organów kierowania oraz dowództw jednostek logistycznych na stanowiskach dowodzenia (logistycznych organów kierowania w CZDz, natomiast dowództw jednostek logistycznych na własnych stanowiskach dowodzenia);
- c) **teorii dowodzenia wojskami (WLąd)** – poszukiwanie racjonalnych sposobów i procedur kierowania zabezpieczeniem logistycznym walczących wojsk oraz dowodzenia jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego.

Funkcjonowanie logistycznych organów kierowania ZO i DWLąd w CZDz stanowisk dowodzenia rozpatrywano przez pryzmat wymogów wynikających z członkostwa RP i jej SZ, w tym WLąd, w NATO, mając szczególnie na uwadze potrzebę uzyskania przez nie niezbędnej standaryzacji (przynajmniej na poziomie interoperacyjności) z ich odpowiednikami w armiach przodujących państw NATO.

Podobny sposób podejścia zastosowano w odniesieniu do dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, mając na uwadze procedury ich funkcjonowania na stanowiskach dowodzenia rozwijanych przez te dowództwa.

Jednym z głównych czynników sprzyjających osiągnięciu pożądanego poziomu standaryzacji w obszarze dowodzenia walczącymi wojskami, w tym kierowania zabezpieczeniem logistycznym tych wojsk oraz realizacji na ich rzecz zadań logistycznych, jest stosowanie takich samych (lub przynajmniej porównywalnych) zasad i procedur dowodzenia, a także norm operacyjnych i logistycznych. Jednak prowadzone badania nie miały na celu zwykłego zapożyczenia wybranych zasad i procedur stosowanych w procesie przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych, a także procedur dowodzenia wojskami na szczeblu operacyjnym w Wład armii przodujących państw NATO. Chodziło w nich bowiem przede wszystkim o rekomendację takich rozwiązań organizacyjnych, które są możliwe do zastosowania obecnie i w dającej się określić bliskiej perspektywie odnoszącej się do Wład SZ RP.

Zaproponowanie preferowanych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO (KZ, KPZ) oraz DWład, a także dowództwami jednostkami logistycznych szczebla operacyjnego, w tym formy i zasadniczych treści dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń, wymagało konsekwentnego stosowania przez zespół kroków „**analizy systemowej**”. Metoda ta, co potwierdzają efekty jej zastosowania, spełnia w pełni wymagania metodologiczne związane z badaniem funkcjonowania organizacji jakimi są dowództwa ZO i Dowództwo Wojsk Lądowych, w tym działające w ramach tych dowództw logistyczne organy kierowania. Podobne stwierdzenie w pełni odnosi się do dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego. Wspomniana metoda stanowi program prowadzenia analizy i oceny obejmujący uporządkowany zbiór procedur analitycznych, zawierających m. in. bank pytań umożliwiających poszukiwanie możliwych (oczekiwanych) odpowiedzi.² Pytania te najczęściej formułowane były w postaci pytań: **dlaczego?**, **co?**, **gdzie?**, **w jakim czasie?**, **kto?**, **jak?**. Stawiano je wobec logistycznych organów kierowania oraz dowództw jednostek logistycznych jako całych „obiektów” oraz jako „obiektów rozłożonych na części”, czyli wobec poszczególnych podzespołów funkcjonalnych logistyki (zespołu: planowania, materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego) G4 ZO i DWład, lub zespołów dowództwa (sztabu) jednostki logistycznej.

Bardzo ważną rolę w formułowaniu preferowanych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWład oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego odegrała również **metoda**

---

² Patrz: J. Konieczny: Inżynieria systemów działania. WNT. Warszawa 1985.

analogii. Stosowano ją do „rozumowania przez analogię” oraz „wnioskowania przez analogię”.

Rozumowanie przez analogię użyto do ustalenia (określenia) ogólnych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego. Ustalenia te poczyniono bazując na bogatych doświadczeniach (w zakresie organizacji ćwiczeń z logistycznymi organami kierowania różnych szczebli dowodzenia) Katedry Logistyki Wojsk Lądowych AON.

Wnioskowanie przez analogię umożliwiło dostarczenie nowych rozwiązań w zakresie struktury organizacyjnej ćwiczeń operacyjnych, w tym szczególnie ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania, na podstawie wysokiego podobieństwa rozpatrywanych struktur organizacyjnych do struktur już znanych i sprawdzonych w praktycznym (ćwiczebnym) działaniu.

Punktem wyjścia przy generowaniu proponowanych (preferowanych) do wdrożenia w WLąd SZ RP procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁąd oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, a także form i treści dokumentów opracowywanych w procesie przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń, była świadomość istnienia celu nadrzędnego i jego wyraźna artykulacja.

W ćwiczeniach operacyjnych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania ZO (KZ, KPZ) i DWŁąd celem tym jest osiągnięcie wysokiej skuteczności działania zespołów logistycznych (G4) na stanowiskach dowodzenia, w tym szczególnie w CZDz, a także racjonalnych sposobów i procedur organizowania zabezpieczenia logistycznego walczących ZT i oddziałów RW oraz kierowania tym zabezpieczeniem w toku operacji. Natomiast w ćwiczeniach prowadzonych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, celem tym jest osiągnięcie wysokiej skuteczności działania wszystkich zespołów funkcjonalnych dowództwa w tym szczególnie sztabu odpowiedzialnego za organizowanie wykonawstwa (realizacji) zadań logistycznych na rzecz walczących wojsk. Były to zasadnicze czynniki zewnętrzne warunkujące osiągnięcie celu badań, natomiast zasadniczym uwarunkowaniem wewnętrznym był fakt podziału logistyki WLąd na *logistykę planowania* (zespoły G4) wchodzącą w skład sztabów ogólnowojskowych oraz *logistykę wykonawczą* (jednostki logistyczne szczebla operacyjnego) podporządkowaną bezpośrednio dowódcy. Powstała więc jakościowo nowa sytuacja wymagająca nowych rozwiązań organizacyjnych m. in. w odniesieniu do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych

z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁad tworzącymi *logistykę planowania* oraz z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego dowodzącymi (kierującymi) *logistyką wykonawczą*.

W procesie badań zespół autorski konkretnie zabiegał o przestrzeganie przede wszystkim „**zasady prostoty działania**” gwarantującej niezawodność procesu przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania ZO i DWŁad oraz dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego. Zasada ta sprzyja również wysokiej skuteczności funkcjonowania tych organów i dowództw na stanowiskach dowodzenia. Dla zespołu autorskiego było bowiem sprawą oczywistą, że im mniejszy będzie stopień złożoności proponowanych rozwiązań, tym większą one mają szansę na zastosowanie w praktyce. W konsekwencji główny wysiłek badawczy skoncentrowano nie tylko na zasadach i procedurach odnoszących się do problemów związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń, ale również formie i treści przygotowywanej do nich dokumentacji.

2. PROCEDURY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ OPERACYJNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA ORAZ DOWÓDZTWAMI JEDNOSTEK LOGISTYCZNYCH SZCZEBLA OPERACYJNEGO (*Ocena dotychczasowych rozwiązań*) Autor: ppłk dr S. SMYK

2.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania

W ćwiczeniach operacyjnych z logistycznymi organami kierowania prowadzonych do końca 1999 roku w Dowództwie Wojsk Lądowych (DWLąd) i związkach operacyjnych (ZO) WLąd SZ RP obowiązywała tzw. stara struktura organizacyjna tych organów. Występowały w niej stanowiska szefów logistyki – zastępców dowódcy (WLąd, ZO), którym służbowo podporządkowane były jednostki (bataliony) logistyczne, sztab logistyki, szefostwa: służb materiałowych, techniki i wojskowej służby zdrowia, a także (w DWLąd) oddziały transportu i infrastruktury. Szef logistyki – zastępca dowódcy wraz z podległymi organami i jednostkami logistycznymi w strukturze organizacyjnej DWLąd (ZO) występował jako samodzielny pion funkcjonalny.

Ćwiczenia operacyjne z logistycznymi organami kierowania DWLąd i ZO obejmowały treningi sztabowe i ćwiczenia dowódczo-sztabowe.

Treningi sztabowe z logistycznymi organami kierowania DWLąd i ZO przygotowywane i prowadzone były przez ich **bezpośrednich przełożonych**, tj. szefów logistyki – zastępców dowódcy, którzy pełnili funkcję kierowników treningu. Czas trwania treningu sztabowego wynosił z reguły 1-3 dni. Prowadzone były w miejscach stałej dyslokacji. Organizowane były na podstawie „*Planu prowadzenia treningu sztabowego*”. Poświęcone były zwykle jednemu – dwóm zagadnieniom szkoleniowym.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania DWLąd i ZO przygotowywał i prowadził **szef logistyki – zastępca dowódcy WLąd**. Ćwiczenia z logistycznymi organami kierowania ZO organizowane były, w miarę możliwości, w tzw. „**systemie jednoczesnego uczestnictwa**”. Polegał on na organizowaniu w jednym czasie w wojskach lądowych jednego ćwiczenia dla logistycznych organów kierowania podległych ZO.

Logistyczne organy kierowania DWLąd i ZO uczestniczące w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym starano się **ukompletowywać wg etatu czasu wojennego**.

Czas trwania ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWLąd i ZO wynosił 4-6 dni.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania DWŁąd i ZO prowadzone były z reguły w pomieszczeniach służbowych, ośrodkach dowodzenia (szkolenia), stanowiskach dowodzenia typu stacjonarnego itp.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania, kierownictwo ćwiczenia i ćwiczące zespoły wykorzystywały z reguły **stacjonarny system łączności**, który w razie potrzeby był wzmacniany **dotatkowymi relacjami łączności** - głównie dla grup podgrywających.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania czasami stosowane były **elementy gry komputerowej**, dotyczące głównie symulacji sytuacji logistycznej (zapasów zaopatrzenia; strat w uzbrojeniu i sprzęcie wojskowym; strat w stanie osobowym, w tym sanitarnych; obłożenia punktów opatrunkowych; obciążenia punktów zbiórki uszkodzonego sprzętu itp.). Była ona realizowana w ramach **informatycznego wsparcia ćwiczenia**. W tym celu opracowywany był plan, który w zależności od potrzeb zawierał:

- cele zastosowania środków informatyki w ćwiczeniu;
- podział środków informatyki (oprogramowania i techniki komputerowej) według komórek organizacyjnych;
- wykaz osób funkcyjnych (kierowników) odpowiedzialnych za pracę punktów informatycznych (komórek automatyzacji dowodzenia, sieci komputerowych);
- terminy realizacji przedsięwzięć przygotowawczych;
- terminy rozwinięcia środków informatyki i wymiany danych;
- schemat systemu wymiany danych;
- przedsięwzięcia w zakresie ochrony i bezpieczeństwa informacji.

Plan informatycznego wspomaganie ćwiczenia opracowywany był przez zespół łączności i informatyki na podstawie koncepcji informatycznego wspomaganie ćwiczenia, uwzględniając stan sił oraz środków łączności i informatyki wydzielonych do zabezpieczenia ćwiczenia. Plan zatwierdzał szef sztabu kierownictwa ćwiczenia.

W celu przygotowania powyższego planu oraz realizacji informatycznego wsparcia ćwiczenia, skład zespołu autorskiego i sztabu kierownictwa ćwiczenia uzupełniany był **specjalistami z dziedziny automatyzacji dowodzenia i informatyki**.

W celu przygotowania i prowadzenia ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) powoływane było kierownictwo ćwiczenia wraz z niezbędnymi siłami i środkami zabezpieczenia. W skład kierownictwa ćwiczenia z reguły wchodził:

- kierownik ćwiczenia;
- szef sztabu ćwiczenia;
- zastępcy kierownika ćwiczenia;
- pomocnicy kierownika ćwiczenia.

Kierownik ćwiczenia odpowiadał za przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia, w tym m.in. za: wypracowanie metodycznej i operacyjnej koncepcji prowadzenia ćwiczenia; wyznaczenie zespołu autorskiego (autora) oraz wydanie wytycznych do przygotowania ćwiczenia; **określenie struktury organizacyjnej ćwiczenia** i wyznaczenie osób sprawujących kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia; kierowanie oraz nadzór nad opracowaniem podstawowych dokumentów ćwiczenia i przedstawienie przełożonemu zamiaru ćwiczenia do zatwierdzenia; przeprowadzenie instruktażu w miejscu ćwiczenia i określenie **koncepcji przebiegu zasadniczych epizodów ćwiczenia**; przygotowanie kierownictwa ćwiczenia; określenie sposobów przygotowania się zespołów ćwiczących do udziału w ćwiczeniu oraz przeprowadzenie omówienia ćwiczenia.

Sztab kierownictwa ćwiczenia był głównym organem kierownika ćwiczenia w zakresie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia. Szef tego sztabu (w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd i ZO był nim zwykle szef sztabu logistyki) pełnił funkcję nadrzędną w stosunku do wszystkich komórek organizacyjnych (osób funkcyjnych) wchodzących w skład kierownictwa ćwiczenia oraz zespołów ćwiczących. Podlegały mu:

- zastępcy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- zespoły (pomocnicy) reprezentujące poszczególne pionory funkcjonalne logistyki (zwykle były to: zespół materiałowy, zespół techniczny, zespół medyczny, zespół transportowy) oraz rodzaje wojsk (WRiA, OPL, WInż, WOPChem) i sztab ogólnowojskowy;
- grupy (grupę) podgrywające.

Grupy (grupę) podgrywające powoływane były w celu podgrywania sytuacji operacyjnej i logistycznej dla ćwiczących zespołów. Organizowano je na bazie dowództw organizujących ćwiczenie dowódczo-sztabowe lub dowództw jednostek logistycznych nie uczestniczących w ćwiczeniu.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania funkcję rozjemcy zwykle spełniał kierownik ćwiczenia lub wyznaczeni oficerowie kierownictwa ćwiczenia.

2.1.1. Zasady ogólne przygotowania ćwiczeń operacyjnych

Przygotowanie ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd i ZO obejmowało:

- 1) **Treningów sztabowych:** wypracowanie koncepcji metodycznej i operacyjnej treningu, opracowanie dokumentacji, postawienie zadań wykonawcom, przygotowanie miejsca do przeprowadzenia treningu oraz przygotowanie ćwiczących do udziału w treningu.

W koncepcji metodycznej kierownik treningu sztabowego precyzował: temat treningu, cel (cele) szkoleniowy, zagadnienie (zagadnienia) szkoleniowe, skład ćwiczących, sposób rozpoczęcia i zakończenia treningu oraz sposób przygotowania i przeprowadzenia treningu.

W koncepcji operacyjnej kierownik treningu sztabowego precyzował: dotychczasowy charakter działań; ogólny skład bojowy stron; ogólne zamiary (decyzja) stron; ogólne zadanie bojowe ćwiczącego szczebla dowodzenia, w tym zadanie stojące przed logistycznymi organami kierowania oraz ogólne zadania realizowane przez sąsiadów; ogólny przebieg dynamiki działań operacyjnych (bitwy)

Do treningów sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) **opracowywane były następujące dokumenty:**

- 1) plan przebiegu treningu sztabowego;
- 2) założenie (założenia) operacyjne;
- 3) rozkaz operacyjny wraz z aneksem logistycznym.

Zadania dla wykonawców przygotowujących trening sztabowy stawiane były w formie wytycznych, w których zwykle kierownik ćwiczenia podawał: koncepcję metodyczną i operacyjną treningu sztabowego oraz rodzaj i terminy opracowania dokumentacji i przedstawienia jej do zatwierdzenia (podpisu) itp., a także sposób przygotowania pomieszczeń do przeprowadzenia treningu.

Przygotowanie ćwiczących do udziału w treningu sztabowym odbywało się zwykle w ramach szkolenia doskonalącego kadry. W czasie szkolenia poprzedzającego trening sztabowy zwracano uwagę na zagadnienia będące treścią treningu, w tym szczególnie nowe lub słabo opanowane problemy. Ponadto uczestnicy treningu studiowali literaturę przedmiotu, przygotowywali mapy i wzory dokumentów operacyjnych oraz inne niezbędne im w treningu dokumenty, materiały i wyposażenie.

- 2) **Ćwiczeń dowódczo-sztabowych:** wypracowanie metodycznej i operacyjnej koncepcji przygotowania ćwiczenia, opracowanie dokumentacji, postawienie zadań wykonawcom,

przygotowanie rejonu ćwiczenia oraz przygotowanie kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących do udziału w ćwiczeniu.

W koncepcji metodycznej kierownik ćwiczenia precyzował: temat ćwiczenia; cele szkoleniowe i badawcze ćwiczenia; główne zagadnienia szkoleniowe i ich wstępny podział na etapy; wstępny podział czasu realizacji głównych zadań (problemów) szkoleniowych; skład ćwiczących; ogólną strukturę organizacyjną ćwiczenia i kierownictwa ćwiczenia; sposób rozpoczęcia i zakończenia ćwiczenia; sposób podgrywania sytuacji w czasie ćwiczenia; sposób przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia.

W koncepcji operacyjnej kierownik ćwiczenia precyzował: dotychczasowy charakter działań; przebieg umownej granicy pomiędzy stronami (jeżeli wynikało to z potrzeb ćwiczenia); ogólny skład bojowy stron; zarys położenia wyjściowego stron; ogólne zamiary (decyzje) stron; ogólne zadanie bojowe ćwiczącego szczebla dowodzenia i sąsiadów; ogólny przebieg dynamiki bitwy.

W wytycznych kierownika ćwiczenia dotyczących przygotowania ćwiczenia zwykle podawana była: koncepcja metodyczna i operacyjna przeprowadzenia ćwiczenia; rodzaj i terminy opracowania dokumentacji oraz przedstawienia jej do akceptacji (podpisu, zatwierdzenia) itp.

Do ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) opracowywane były następujące dokumenty:

- 1) zamiar ćwiczenia z legendą;
- 2) plan przygotowania ćwiczenia;
- 3) plan szkolenia kierownictwa ćwiczenia;
- 4) zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia;
- 5) rozkazy i zarządzenia operacyjne oraz logistyczne;
- 6) założenia operacyjne (strategiczne);
- 7) tabele obowiązujących meldunków i sprawozdań;
- 8) wykaz strat;
- 9) plan podawania wiadomości;
- 10) plan przeprowadzenia ćwiczenia;
- 11) plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Zamiar ćwiczenia był najważniejszym dokumentem ćwiczenia zatwierdzanym przez przełożonych szczebla nadrzędnego. Opracowywany był w formie graficznej (na mapie)

z legendą. Po zatwierdzeniu stanowił on podstawę do opracowania pozostałych dokumentów ćwiczenia.

Część graficzna zamiaru ćwiczenia zwykle obejmowała: tytuł, a w nim: rodzaj ćwiczenia, nazwę najwyższego ćwiczącego szczebla dowodzenia, termin przeprowadzenia, kryptonim; umowną granicę między stronami; położenie wyjściowe i założony zamiar działania przeciwnika; położenie wyjściowe wojsk własnych; zamiar dowódcy szczebla nadrzędnego; zadanie operacyjne (strategiczne) ćwiczącego szczebla dowodzenia; położenie wyjściowe i ogólny zamiar działania sąsiadów; podział ćwiczenia na etapy (temat, czas trwania etapu, zagadnienia szkoleniowe); rubieże zarysu działań (operacji) na początku każdego etapu ćwiczenia; wskaźniki rozmachu działań wojsk własnych i przeciwnika.

W legendzie do części graficznej zamiaru ćwiczenia zwykle podawano: temat ćwiczenia; cele ćwiczenia; główne zagadnienia szkoleniowe; czas trwania ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; skład bojowy stron; dotychczasowe działania i położenie wyjściowe stron; ogólny zamiar stron; stosunki sił i środków; organizację podgrywania sytuacji; wskazówki organizacyjno-metodyczne; organizację łączności; termin, miejsce i sposób omówienia ćwiczenia.

W planie przeprowadzenia ćwiczenia ujmowane były terminy i sposób: opracowania zasadniczych dokumentów ćwiczenia; przedstawienia przełożonym dokumentów do akceptacji (podpisu i zatwierdzenia); wręczenia ćwiczącym zarządzenia w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia; przygotowania miejsc pracy i zabezpieczenia warunków socjalno-bytowych dla kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących zespołów; organizację systemu łączności dla potrzeb ćwiczenia; wręczenia ćwiczącym założeń operacyjnych (strategicznych); przygotowania się uczestników ćwiczenia do udziału w ćwiczeniu; prowadzenia szkolenia kierownictwa ćwiczenia; osiągnięcia gotowości do ćwiczenia przez kierownictwo ćwiczenia oraz ćwiczące zespoły i inne ustalenia. Dla każdego przedsięwzięcia ustalano głównego wykonawcę, współwykonawcę oraz dokładny termin wykonania. Z planem przygotowania ćwiczenia zapoznawano wszystkie wymienione w nim osoby funkcyjne.

W planie szkolenia kierownictwa ćwiczenia ujmowane były terminy i sposób: wydania wytycznych dotyczących pracy oficerów sztabu kierownictwa ćwiczenia oraz grup podgrywających; przygotowania się zespołów (osób funkcyjnych) do pełnienia obowiązków w ćwiczeniu; ustalenia spraw organizacyjnych oraz inne przedsięwzięcia.

Zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia składało się z części informacyjnej i rozkazującej.

W części informacyjnej podawane były: podstawa prowadzenia ćwiczenia, rodzaj ćwiczenia (kryptonim); termin przeprowadzenia ćwiczenia; stanowisko służbowe kierownika ćwiczenia.

W części rozkazującej podawane były: stanowiska, stopnie, imiona i nazwiska osób sprawujących kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia; miejsce prowadzenia ćwiczenia; skład ćwiczących; umowne nazwy ćwiczących stron; sposób oznakowania kierownictwa ćwiczenia; skład grup podgrywających; zakres i sposób przygotowania się ćwiczących do udziału w ćwiczeniu; organizację łączności, automatyzacji dowodzenia i ochrony tajemnicy; przedsięwzięcia zabezpieczenia logistycznego ćwiczenia; termin i miejsce przeprowadzenia szkolenia kierownictwa ćwiczenia; termin wręczenia założeń operacyjnego (strategicznego); termin i miejsce omówienia ćwiczenia; termin gotowości do ćwiczenia kierownictwa ćwiczenia oraz ćwiczących zespołów, a także systemu łączności; ubiór i wyposażenie indywidualne kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących.

Rozkazy i zarządzenia operacyjne oraz logistyczne opracowywane były na podstawie zamiaru ćwiczenia i stanowiły dla ćwiczących (ćwiczących zespołów) podstawę do organizacji działań (w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania stanowiły podstawę do organizacji zabezpieczenia logistycznego wojsk). Zadania zawarte w tych dokumentach ćwiczący otrzymywali z reguły w formie wyciągów. Rozkazy i zarządzenia (wyciągi) wręczane w czasie ćwiczenia zespołom ćwiczącym nie były podpisywane. Po wyszczególnieniu stanowisk osób funkcyjnych wpisywano „KIEROWNICTWO ĆWICZENIA”.

Założenia operacyjne (strategiczne) były dokumentami zawierającymi dane stanowiące podstawę do przygotowania się ćwiczących do całego ćwiczenia lub jego etapu po tzw. „przeskoku czasu operacyjnego”. Składały się one z rozdziałów: „Sytuacja ogólna”, „Sytuacja szczegółowa”, „Dane dodatkowe”, „Praca do wykonania”, oraz załączników.

W tabelach obowiązujących meldunków i sprawozdań podawane były: rodzaj, nazwa, wykonawca, adresat, terminy przedstawienia (częstotliwość), forma (pisemnie, graficznie, szyfrem, sformalizowany dokument) oraz sposób przekazania (wojskowa poczta polowa, techniczne środki łączności, urządzenia fotograficzne i inne) meldunków

i sprawozdań komórek organizacyjnych ćwiczących zespołów do sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Wykaz strat opracowywano na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia, zarysu dynamiki walki, oceny działania ćwiczących i innych czynników. W wykazie określano straty (liczbę i rodzaj) wojsk własnych (w stanie osobowym, UiSW, ŚBiM), w tym również jednostek i urządzeń logistycznych. W razie potrzeby określano również straty przeciwnika. Sporządzano je w formie tabeli na całą operację. Ich podział na poszczególne dni dokonywano podczas opracowania planów podawania wiadomości.

Plan podawania wiadomości stanowił podstawę do przekazywania ćwiczącym informacji o położeniu i stanie wojsk własnych, w tym ich jednostek i urządzeń logistycznych oraz przeciwnika w toku operacji. Ujmowano w nim dane, które w rzeczywistości napływałyby z różnych źródeł (od podwładnych, przełożonych i sąsiadów). Sporządzano je w formie tabeli, w której kolejno podawano: czas operacyjny; treść i źródło informacji; nadawcę; adresata; czas astronomiczny i sposób przekazywania informacji. Dane te zestawiano chronologicznie zgodnie z przewidywanym rozwojem działań (operacji).

Plan przeprowadzenia ćwiczenia dowódczo-sztabowego z zasady składał się z dwóch części: pierwszej dotyczącej całego ćwiczenia i drugiej – dotyczącej jego etapów.

W części pierwszej podano: tytuł dokumentu; temat ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; czas prowadzenia ćwiczenia (operacyjny i astronomiczny), dotychczasowe działanie i położenie wyjściowe stron; ogólne zamiary stron; ogólny przebieg działań stron w ćwiczeniu.

W części drugiej, kolejno według etapów, podano: temat etapu; zagadnienia szkoleniowe; czas trwania etapu (operacyjny i astronomiczny); przebieg działań stron w etapie.

Plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia opracowywano na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia i wytycznych przełożonych. W planach tych ujmowano: dane dotyczące reprezentowanego rodzaju wojsk (pionów funkcjonalnych logistyki); udział w obserwacji metod pracy ćwiczących zespołów; udział w wysłuchiwanie koncepcji ćwiczących przez kierownika ćwiczenia; osobiste wysłuchiwanie decyzji kierowników pionów funkcjonalnych logistyki.

Przygotowanie kierownictwa ćwiczenia do ćwiczenia dowódczo-sztabowego odbywało się w ramach 1 – 2 dniowego szkolenia w warunkach garnizonowych. Składało się na to zbiorowe szkolenie oficerów kierownictwa ćwiczenia oraz grupowe (indywidualne) przygotowanie się do funkcji wyznaczonych do pełnienia podczas ćwiczenia.

Przygotowanie zespołów ćwiczących do ćwiczenia odbywało się z reguły w ramach planowanego szkolenia kadry. W czasie tego szkolenia koncentrowano się na problemach będących treścią ćwiczenia, zwłaszcza problemach nowych lub słabo opanowanych. Ponadto w czasie bezpośredniego przygotowania się uczestników ćwiczenia studiowana była niezbędna literatura przedmiotu, przygotowano mapy, uzupełniano bądź opracowywano wzory dokumentów operacyjnych oraz przygotowywano się do pracy na swoich stanowiskach w ćwiczeniu.

2.1.2. Zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń operacyjnych

Treningi sztabowe oraz ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) rozpoczynały się od wręczenia założeń operacyjnych wraz z mapą (kalką) położenia wojsk oraz rozkazu operacyjnego z aneksem logistycznym. Ich przebiegiem kierował kierownik ćwiczenia (w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym kierownik pracował na stanowisku dowodzenia kierownictwa ćwiczenia).

W treningu sztabowym, który z reguły dotyczył 1-2 zagadnień szkoleniowych, ćwiczący zespół (zespoły) wykonywał (opracowywał) zadanie postawione w założeniu (założeniach) operacyjnym. Poprawność jego wykonania nadzorował kierownik ćwiczenia, który mógł żądać przedstawienia koncepcji rozwiązania zadania. Zadanie bardzo często polegało na: opracowaniu wybranych dokumentów operacyjnych, w tym szczególnie gdy były to nowe wzory dokumentów; przeprowadzeniu kalkulacji logistycznych; wypracowaniu koncepcji organizacji wykonania wybranych zadań logistycznych itp.

Natomiast ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania często poprzedzane były sprawdzianem z osiągania wyższych stanów gotowości bojowej. W ćwiczeniach tych ćwiczące zespoły logistyczne, po otrzymaniu założenia operacyjnego oraz rozkazu operacyjnego (wraz z aneksem logistycznym) wyższego szczebla dowodzenia przystępowały do organizacji pracy na swoich stanowiskach zgodnie z obowiązującymi regulaminami (instrukcjami) czasu „W”.

W tym okresie kierownictwo ćwiczenia zwracało uwagę na stopień opanowania rozpatrywanych problemów sztuki operacyjnej (strategii) i logistyki wojskowej; organizację pracy i współdziałania; metody wypracowania decyzji (koncepcji), sposób referowania (meldowania) wniosków i propozycji do decyzji oraz sposób i realność przygotowywanych kalkulacji; realizm w ocenie potencjału logistycznego wojsk oraz umiejętność przewidywania sytuacji logistycznej wojsk własnych i przeciwnika; umiejętności planowania i organizowania zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk; konkretność i terminowość formułowania i przekazywania zadań logistycznych wykonawcom; organizację kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk oraz współdziałania; formę opracowanych dokumentów planistycznych i rozkazodawczych.

Wysłuchiwanie decyzji (koncepcji) ćwiczących zespołów odbywało się w sposób zbiorowy lub indywidualny. Zbiorowe wysłuchiwanie stosowano głównie w okresie (etapie) organizacji zabezpieczenia logistycznego wojsk w planowanych operacjach, natomiast w toku ćwiczenia wysłuchiwanie decyzji ćwiczących i studiowanie metod pracy zespołów ćwiczących odbywało się zwykle w miejscach rozmieszczenia komórek (zespołów) organizacyjnych logistycznych organów kierowania na stanowisku dowodzenia.

W czasie wysłuchiwania decyzji (koncepcji) ćwiczących zespołów logistycznych, zwracana była uwaga na: właściwe zrozumienie zamiaru przełożonego (lub decyzji dowódcy); konkretność i ściśle powiązanie treści meldowanych koncepcji z rozgrywaną sytuacją operacyjną (strategiczną) i logistyczną z uwzględnieniem sytuacji pozamilitarnej na obszarze (w rejonie) prowadzonych działań; zasadność formułowanych zadań logistycznych pod względem czasu i możliwości (potencjału) jednostek i urządzeń logistycznych; uwzględnienie przez ćwiczących (meldujących) wszystkich elementów stworzonej sytuacji operacyjnej i logistycznej, poniesionych strat itp. W czasie wysłuchiwania meldunków ćwiczących zespołów, kierownik ćwiczenia, w miarę potrzeby, podawał ćwiczącym dodatkowe dane o sytuacji logistycznej, operacyjnej (strategiczej), działaniu sąsiadów oraz wykorzystaniu sił i środków przełożonego lub też wyznaczał czas na powtórne przeanalizowanie zadania, przeprowadzenie oceny położenia (sytuacji logistycznej) itp.

W dynamice działań (w toku ćwiczenia) główny wysiłek kierownictwa ćwiczenia oraz grup podgrywających koncentrował się na zapewnieniu terminowego rozwijania sytuacji, kontroli i obiegu informacji o sytuacji i reagowaniu ćwiczących na zachodzące w niej zmiany. Wiadomości o sytuacji oraz zadania przekazywane były ćwiczącym zwykle w formie rozkazów, zarządzeń, informacji nadrzędnego dowództwa, meldunków podwładnych, a także przez pozorowanie działań przeciwnika.

W czasie organizacji i prowadzenia działań, kierownictwo ćwiczenia zwykle stwarzało warunki zmuszające ćwiczących **do równoczesnego wypracowywania decyzji (koncepcji), planowania oraz stawiania zadań.**

Straty w stanie osobowym, UiSW oraz ŚBiM określane były odpowiednio do rodzaju prowadzonych operacji.

Ogólna ocena ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania DWLąd (ZO) zwykle była średnią arytmetyczną ocen za:

- umiejętność wypracowania koncepcji zabezpieczenia logistycznego wojsk w planowanych operacjach, organizowania i realizacji tego zabezpieczenia w toku operacji oraz sprawowania kontroli i nadzoru nad realizacją zadań logistycznych;
- organizowanie obrony i ochrony jednostek i urzędów logistycznych;
- organizowanie i utrzymywanie współdziałania z sąsiadami oraz współdziałania wojskowo-cywilnego;
- sprawność działania poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki i koordynację ich działań;
- organizację i funkcjonowanie zespołów logistycznych w Centrum Zabezpieczenia Działań SD oraz przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia (kierowania);
- jakość i terminowość opracowywania dokumentacji planistycznej, rozkazodawczej i sprawozdawczej;
- inne zagadnienia i przedsięwzięcia wynikające z zadań realizowanych w danym ćwiczeniu.

2.1.3. Zasady ogólne prowadzenia omówienia ćwiczeń operacyjnych

Omówienie traktowane było jako istotna część każdego treningu sztabowego i ćwiczenia dowódczo-sztabowego. Zawierało ono ocenę aktualnego stanu wyszkolenia logistycznych organów kierowania DWLąd (ZO) i pozwalało na określenie kierunków dalszego ich szkolenia (doskonalenia).

Po przeprowadzeniu treningu sztabowego omówienie prowadził zawsze osobiście jego kierownik w oparciu o własne spostrzeżenia poczynione w trakcie ćwiczenia. Dokonywał w nim oceny pracy poszczególnych osób funkcyjnych oraz całych zespołów. W końcowej części omówienia przedstawiane były ogólne wnioski, w których wskazywano zwykle stopień osiągnięcia celu (celów) szkoleniowego treningu sztabowego. Następnie

stawiane były zadania dotyczące wykorzystania pozytywnych rezultatów ćwiczenia, a także określano sposoby i terminy usunięcia zauważonych niedociągnięć.

Po przeprowadzeniu ćwiczenia dowódczo-sztabowego prowadzone były zwykle omówienia ogólne, a następnie omówienie szczegółowe. Omówienie ogólne prowadził kierownik ćwiczenia, a omówienie szczegółowe (specjalistyczne) prowadzili wyznaczeni zastępcy (pomocnicy) kierownika ćwiczenia (szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia) oraz ćwiczący szefowie zespołów logistycznych.

W omówieniu ogólnym uczestniczyli oficerowie pełniący kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia oraz kierownicza kadra ćwiczących zespołów logistycznych (pionów funkcjonalnych logistyki). Natomiast w omówieniach szczegółowych (specjalistycznych) zwykle brała udział kadra poszczególnych zespołów funkcjonalnych logistyki.

Omówienie ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzone było z reguły w rejonie rozmieszczenia kierownictwa ćwiczenia. Podstawą do ogólnego omówienia ćwiczenia były wnioski (uwagi) kierownika ćwiczenia, zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia i szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia oraz materiały otrzymane od kierowników zespołów (grup) kierownictwa ćwiczenia i rozjemców.

Ogólne omówienie ćwiczenia zwykle składało się z trzech części. **W pierwszej części** podawany był: temat, cele szkoleniowe, skład stron, położenie wyjściowe stron i zamiary (decyzje) stron. **W drugiej części** przedstawiany był ogólny przebieg ćwiczenia (etapów ćwiczenia) i na jego tle ocena pracy ćwiczących zespołów logistycznych. Ponadto, w miarę potrzeby, mogły być wyjaśniane aspekty teoretyczne niektórych realizowanych zagadnień szkoleniowych, w tym szczególnie nowych lub niewłaściwie rozwiązywanych problemów logistycznych i organizacyjnych. Natomiast **w części trzeciej** dokonywana była wnikliwa i wszechstronna ocena pracy ćwiczących zespołów.

Omówienia szczegółowe (specjalistyczne) przygotowywały wyznaczone osoby funkcyjne w oparciu o własne spostrzeżenia poczynione w trakcie ćwiczenia. Dokonywały w nich oceny pracy osób funkcyjnych pracujących (ćwiczących) w poszczególnych pionach funkcjonalnych logistyki.

Po zakończeniu ćwiczenia, jego kierownik przeprowadzał dyskusję z określonymi osobami funkcyjnymi kierownictwa ćwiczenia, poświęconą podsumowaniu doświadczeń oraz wyciągnięciu wniosków merytorycznych i metodycznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia w przyszłości. W miarę potrzeby, w dyskusji

mogą uczestniczyć ćwiczący szefowie logistyki (G4) oraz kierownicy zespołów funkcjonalnych logistyki.

Z ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) **sporządzane były sprawozdania**, które przesyłano bezpośrednim przełożonym. W sprawozdaniach podawano: rodzaj ćwiczenia i termin jego przeprowadzenia; temat ćwiczenia; główne cele ćwiczenia; zasadnicze zagadnienia szkoleniowe; prowadzącego i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; treść i czas trwania etapów; ocenę działania ćwiczących organów logistycznych; średnie oceny uzyskiwane przez ćwiczących; wnioski wynikające z ćwiczenia dotyczące dalszego doskonalenia organów logistycznych (DWŁąd, ZO).

2.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego (w DWŁąd, w ZO oraz jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego)

W treningach sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO), a także dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego z reguły występowały następujące osoby funkcyjne:

- kierownik ćwiczenia (treningu sztabowego);
- pomocnik (pomocnicy) kierownika ćwiczenia;
- zespoły ćwiczące

2.2.1. W DWŁąd

W treningach sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd przyjmowana była tzw. dwuczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły (zespół) ćwiczące.

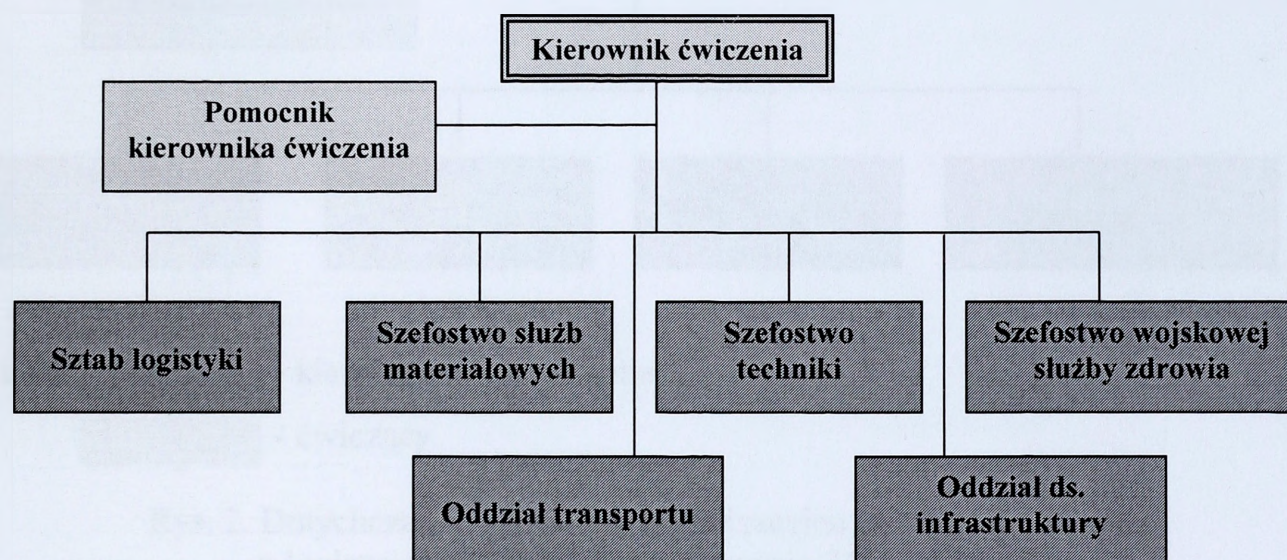
W skład kierownictwa ćwiczenia (treningu sztabowego) zwykle wchodził:

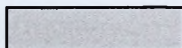

- a) kierownik ćwiczenia, którym był szef logistyki – zastępca dowódcy WLąd;
- b) pomocnik kierownika ćwiczenia, którym był z reguły szef oddziału operacyjnego sztabu logistyki DWŁąd.

Zespołami ćwiczącymi były wszystkie lub wybrane szefostwa i oddziały wchodzące w skład logistyki DWŁąd: sztab logistyki, szefostwo służb materiałowych, szefostwo techniki, szefostwo wojskowej służby zdrowia, oddział transportu i oddział infrastruktury.

Rodzaj i liczba szefostw oraz oddziałów biorących udział w treningu sztabowym zależały od tematu ćwiczenia, a także ćwiczonych zagadnień szkoleniowych.

Strukturę organizacyjną treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania DWŁąd przedstawia rys.1.

Legenda: - kierownictwo ćwiczenia;
 - ćwiczący.

Rys. 1. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania DWŁąd.

2.2.2. W związku operacyjnym

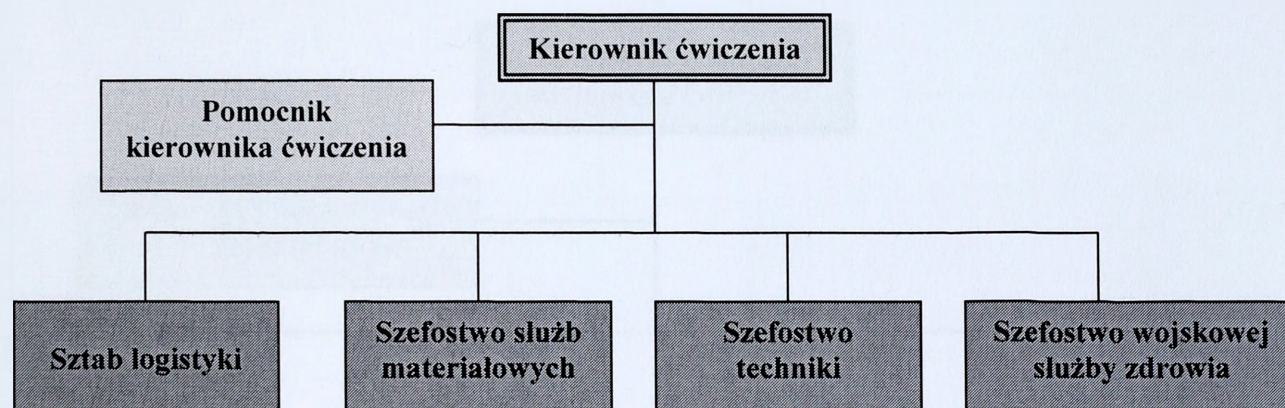
W treningach sztabowych z logistycznymi organami kierowania ZO przyjmowana była tzw. dwuczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły (zespół) ćwiczące.

W skład kierownictwa ćwiczenia (treningu sztabowego) wchodził:

- a) kierownik ćwiczenia, którym był szef logistyki – zastępca dowódcy ZO;
- b) pomocnik kierownika ćwiczenia, którym był z reguły szef oddziału operacyjnego sztabu logistyki ZO.

Zespołami ćwiczącymi były wszystkie lub wybrane szefostwa wchodzące w skład logistyki ZO: sztab logistyki, szefostwo służb materiałowych, szefostwo techniki, szefostwo wojskowej służby zdrowia. Rodzaj i liczba szefostw biorących udział w treningu sztabowym zależały od tematu ćwiczenia, a także ćwiczonych zagadnień szkoleniowych.

Strukturę organizacyjną treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania ZO przedstawia rys. 2.

Legenda: - kierownictwo ćwiczenia;
 - ćwiczący.

Rys. 2. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania ZO.

2.2.3. W jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego

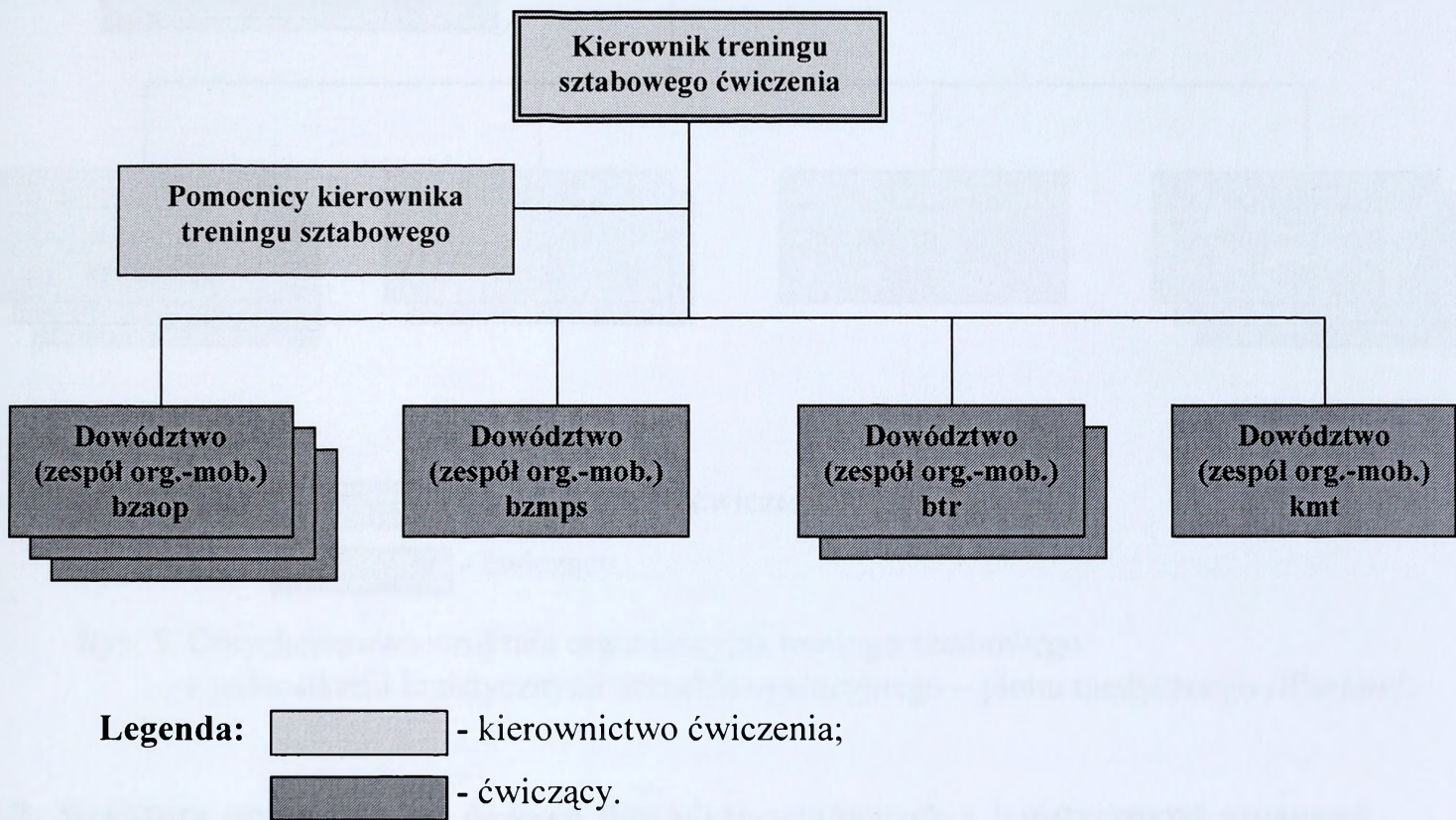
W treningach sztabowych z dowództwami (zespołami organizacyjno – mobilizacyjnymi) jednostek logistycznych szczebla operacyjnego przyjmowana była tzw. dwuczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły (zespół) ćwiczące.

W skład kierownictwa treningu sztabowego wchodził:

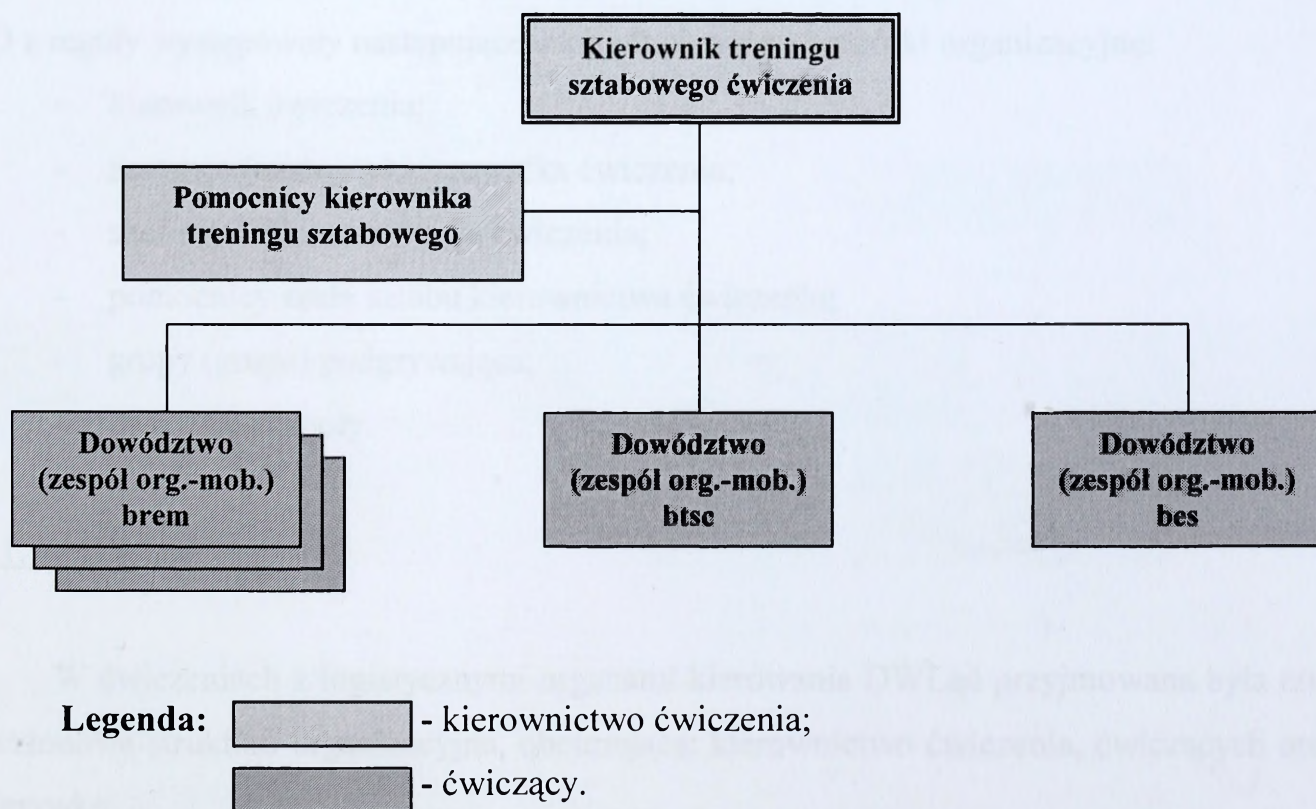
- a) kierownik treningu sztabowego, którym był odpowiedni szef pionu funkcjonalnego logistyki okręgu wojskowego (OW) lub Rejonu Logistycznego (RLog):
  - dla dowództw (zespołów organizacyjno – mobilizacyjnych) jednostek zaopatrzenia i transportowych: szef pionu materiałowego,
  - dla dowództw (zespołów organizacyjno – mobilizacyjnych) jednostek ewakuacyjnych i remontowych: szef pionu technicznego,
  - dla dowództw (zespołów organizacyjno – mobilizacyjnych) jednostek medycznych: szef pionu medycznego;
- b) pomocnikami kierownika treningu sztabowego byli szefowie oddziałów (wydziałów) poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki OW (RLog).

W treningach sztabowych uczestniczyły dowództwa (zespoły organizacyjno – mobilizacyjne) wszystkich jednostek logistycznych występujących w poszczególnych pionach funkcjonalnych logistyki.

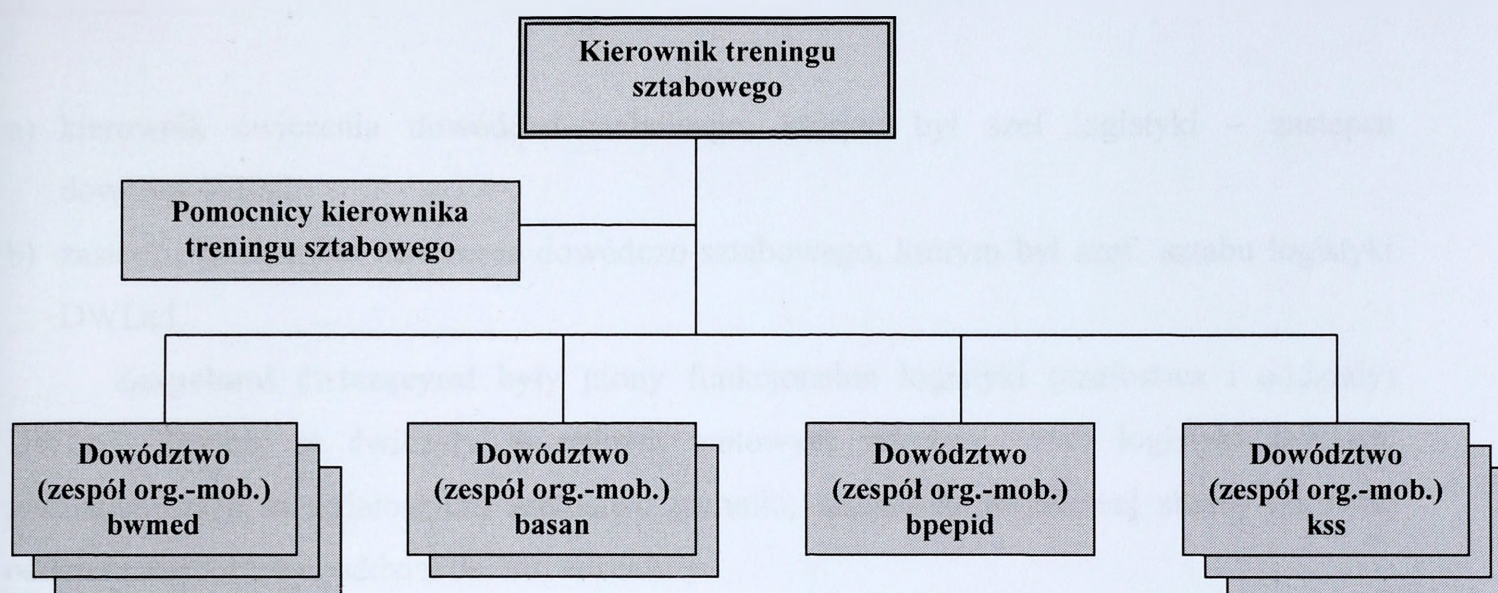
Strukturę organizacyjną treningu sztabowego z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego przedstawiają rysunki 3, 4 i 5.

Rys. 3. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego – pionu materiałowego (*Wariant*).

Rys. 4. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego – pionu technicznego (*Wariant*).

Legenda: - kierownictwo ćwiczenia;
 - ćwiczący.

Rys. 5. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego – pionu medycznego (*Wariant*).

2.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego (w DWLąd, w ZO oraz jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWLąd i ZO z reguły występowały następujące osoby funkcyjne i komórki organizacyjne:

- kierownik ćwiczenia;
- zastępca (zastępcy) kierownika ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- grupy (grupa) podgrywająca;
- ćwiczące zespoły.

2.3.1. W DWLąd

W ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania DWLąd przyjmowana była tzw. trójczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących oraz podgrywkę.

W skład kierownictwa ćwiczenia wchodził:

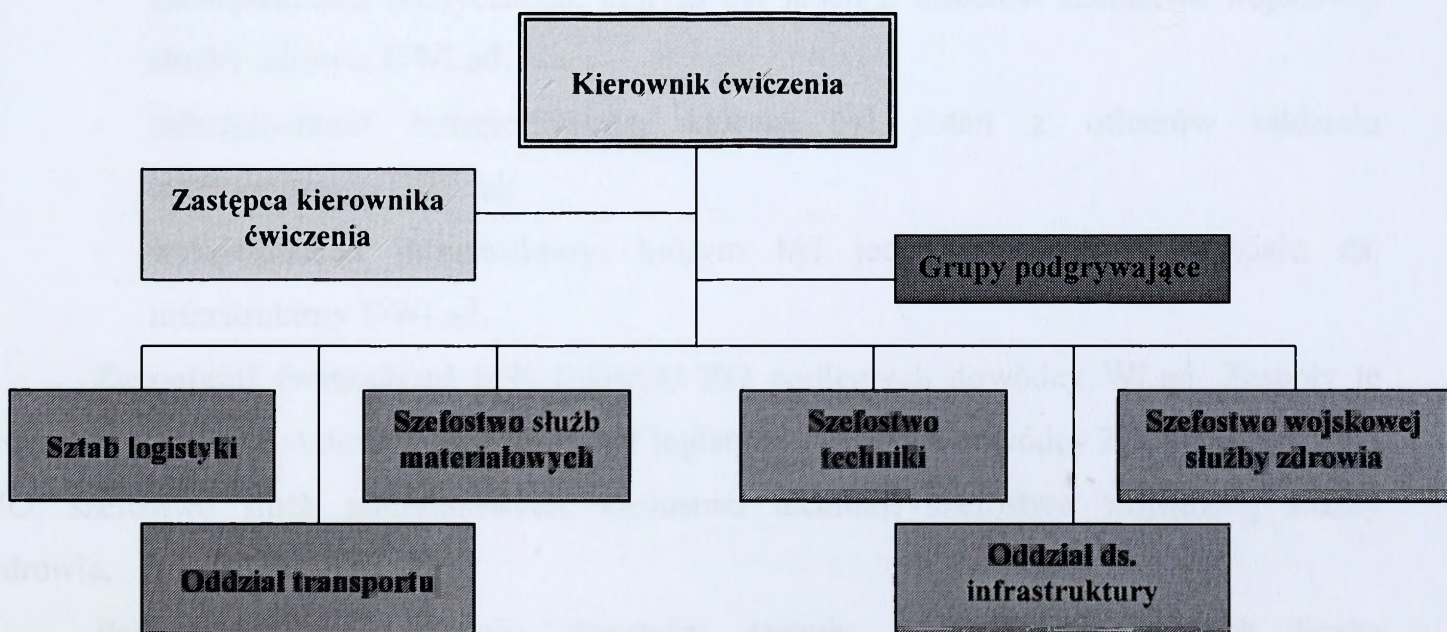
- a) kierownik ćwiczenia dowódczo-sztabowego, którym był szef logistyki – zastępca dowódcy WLąd;
- b) zastępca kierownika ćwiczenia dowódczo-sztabowego, którym był szef sztabu logistyki DWLąd.

Zespołami ćwiczącymi były pionki funkcjonalne logistyki (szefostwa i oddziały) DWLąd. Zespoły te ćwiczyły w pełnym etatowym składzie: sztab logistyki DWLąd, szefostwo służb materiałowych, szefostwo techniki, szefostwo wojskowej służby zdrowia, oddział transportowy, oddział ds. infrastruktury.

Podgrywkę w ćwiczeniu stanowiły zespoły podgrywające, których liczba odpowiadała liczbie ćwiczących zespołów. W skład każdego zespołu podgrywającego wchodziło:

- dowódcy (zespoły organizacyjno-mobilizacyjne) jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (bzaop, bzmpps, btr, krd, brem, btsc, bwmed, bpepid, basan);
- przedstawiciele rodzajów wojsk występujących w WLąd (z reguły po 1 oficerze z WRiA, WOPL, WInż) oraz przedstawiciel pionu operacyjnego sztabu DWLąd.

Strukturę organizacyjną ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania DWLąd przedstawia rys. 6.

Legenda:

- kierownictwo ćwiczenia;
- ćwiczący;
- podgrywka.

Rys. 6. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania DWLąd (*Wariant*).

2.3.2. W ZO

W ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania ZO przyjmowana była tzw. trójczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących oraz podgrywkę.

W skład kierownictwa ćwiczenia wchodził:

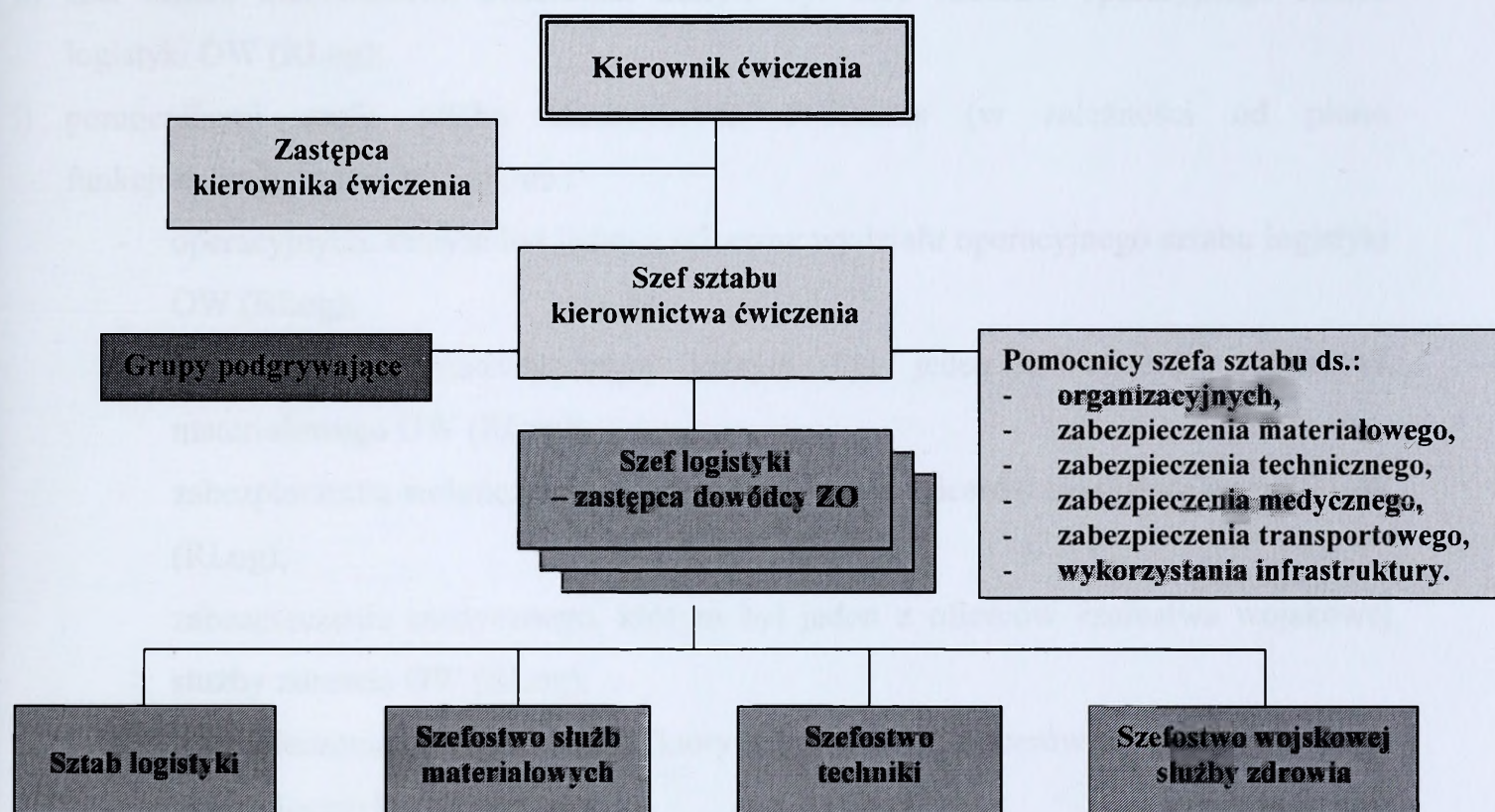
- c) kierownik ćwiczenia, którym był szef logistyki – zastępca dowódcy WLąd;
- d) zastępca kierownika ćwiczenia, którym był szef sztabu logistyki DWLąd;
- e) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia, którym był szef oddziału operacyjnego sztabu logistyki DWLąd;
- f) pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.:
  - operacyjnych, którym był jeden z oficerów oddziału operacyjnego sztabu logistyki DWLąd;
  - zabezpieczenia materiałowego, którym był jeden z oficerów szefostwa materiałowego DWLąd;
  - zabezpieczenia technicznego, którym był jeden z oficerów szefostwa techniki DWLąd;
  - zabezpieczenia medycznego, którym był jeden z oficerów szefostwa wojskowej służby zdrowia DWLąd;
  - zabezpieczenia transportowego, którym był jeden z oficerów oddziału transportowego DWLąd;
  - wykorzystania infrastruktury, którym był jeden z oficerów oddziału ds. infrastruktury DWLąd.

Zespołami ćwiczącymi były logistyki ZO podległych dowódcy WLąd. Zespoły te ćwiczyły w pełnym etatowym składzie: szef logistyki – zastępca dowódcy ZO, sztab logistyki ZO, szefostwo służb materiałowych, szefostwo techniki, szefostwo wojskowej służby zdrowia.

Podgrywkę w ćwiczeniu stanowiły zespoły podgrywające, których liczba odpowiadała liczbie ćwiczących zespołów. W skład każdego zespołu podgrywającego wchodził:

- dowództwa (zespoły organizacyjno-mobilizacyjne) jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (bzaop, btr, krp, kmt, brem, bes, bwmed, kss);
- przedstawiciele rodzajów wojsk występujących w ZO (z reguły po 1 oficerze z WRiA, WOPL, WInż) oraz przedstawiciel pionu operacyjnego sztabu ZO.

Strukturę organizacyjną ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania ZO przedstawia rys. 7.

Legenda: - kierownictwo ćwiczenia;
 - ćwiczący;
 - podgrywka.

Rys. 7. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania ZO (*wariant*).

2.3.3. W jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego podległych logistyce OW i RLog

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego podległych logistyce OW i RLog przyjmowana była tzw. trójczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących oraz podgrywkę.

W skład kierownictwa ćwiczenia wchodzi:

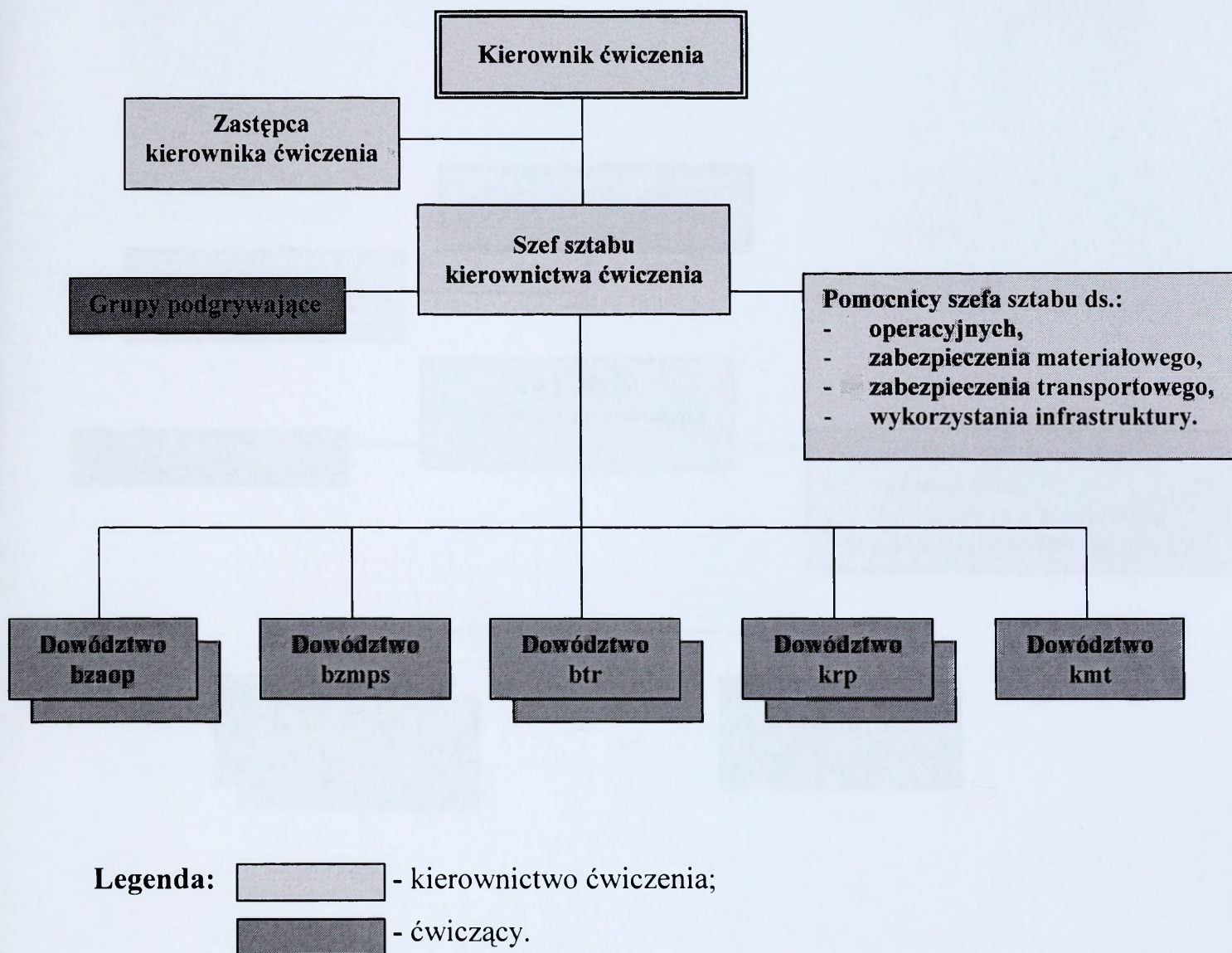
- a) kierownik ćwiczenia, którym był szef pionu funkcjonalnego logistyki OW lub szef pionu funkcjonalnego RLog:
  - dla dowództw jednostek zaopatrzenia i transportowych: szef pionu materialowego,
  - dla dowództw jednostek ewakuacyjnych i remontowych: szef pionu technicznego,
  - dla dowództw jednostek medycznych: szef pionu medycznego;

- g) zastępcami kierownika ćwiczenia byli szefowie wydziałów operacyjnych pionów funkcjonalnych logistyki OW lub RLog;
- h) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia, którym był szef oddziału operacyjnego sztabu logistyki OW (RLog);
- i) pomocnikami szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia (w zależności od pionu funkcjonalnego logistyki) byli, ds.:
- operacyjnych, którym był jeden z oficerów wydziału operacyjnego sztabu logistyki OW (RLog);
  - zabezpieczenia materiałowego, którym był jeden z oficerów szefostwa materiałowego OW (RLog);
  - zabezpieczenia technicznego, którym był jeden z oficerów szefostwa techniki OW (RLog);
  - zabezpieczenia medycznego, którym był jeden z oficerów szefostwa wojskowej służby zdrowia OW (RLog);
  - zabezpieczenia transportowego, którym był jeden z oficerów wydziału transportu sztabu logistyki OW (RLog);
  - wykorzystania infrastruktury, którym był jeden z oficerów wydziału ds. infrastruktury sztabu logistyki OW (RLog).

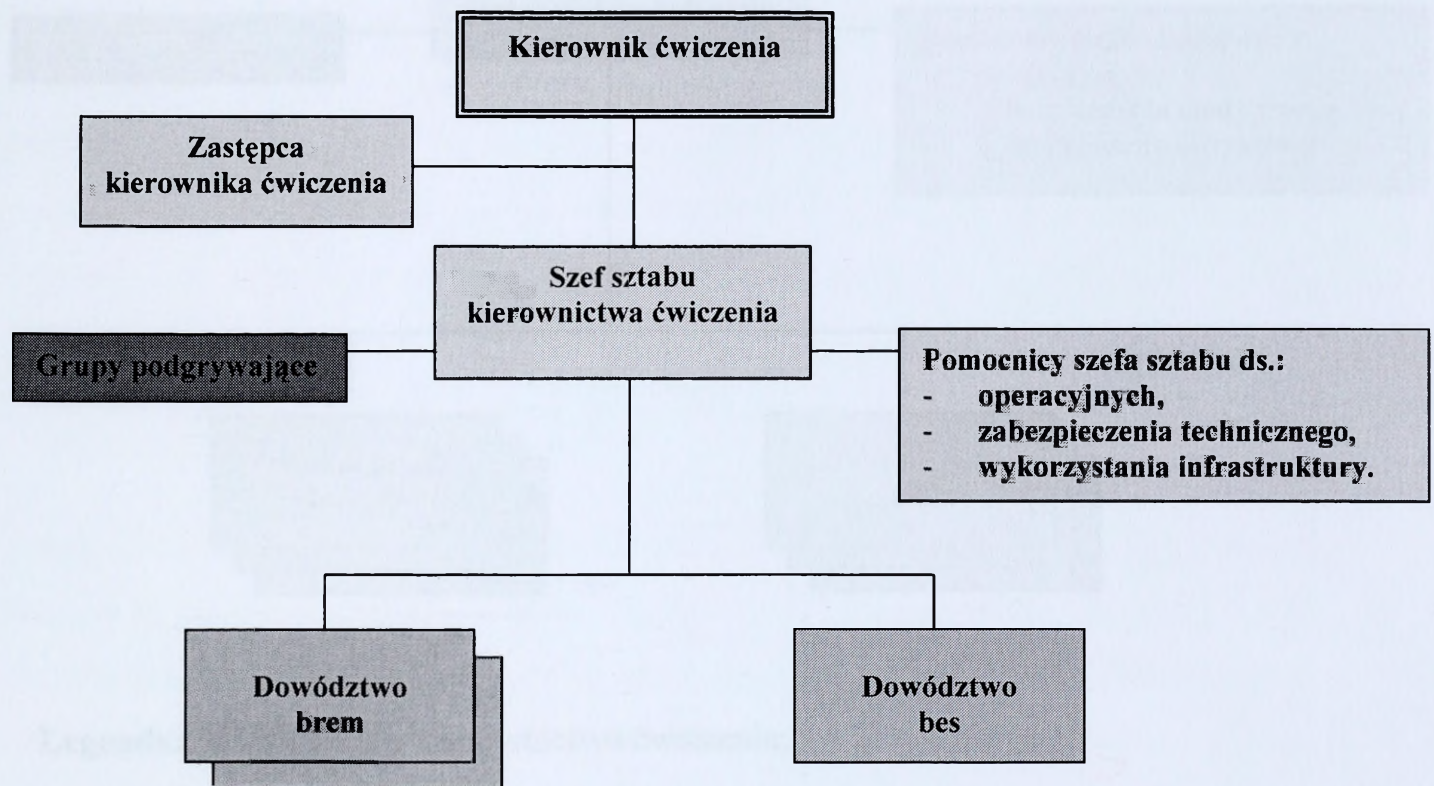
Zespołami ćwiczącymi były dowództwa jednostek logistycznych poszczególnych pionów funkcjonalnych OW (RLog). Zespoły te ćwiczyły w pełnym etatowym składzie (wraz z oficerami rezerwy).

- **Podgrywkę** w ćwiczeniu stanowiły zespoły podgrywające, których liczba odpowiadała liczbie rodzajów ćwiczących jednostek logistycznych.

Strukturę organizacyjną ćwiczenia dowódczo-sztabowego z dowództwami jednostek logistycznych OW (RLog) przedstawiają rysunki 8, 9 i 10.

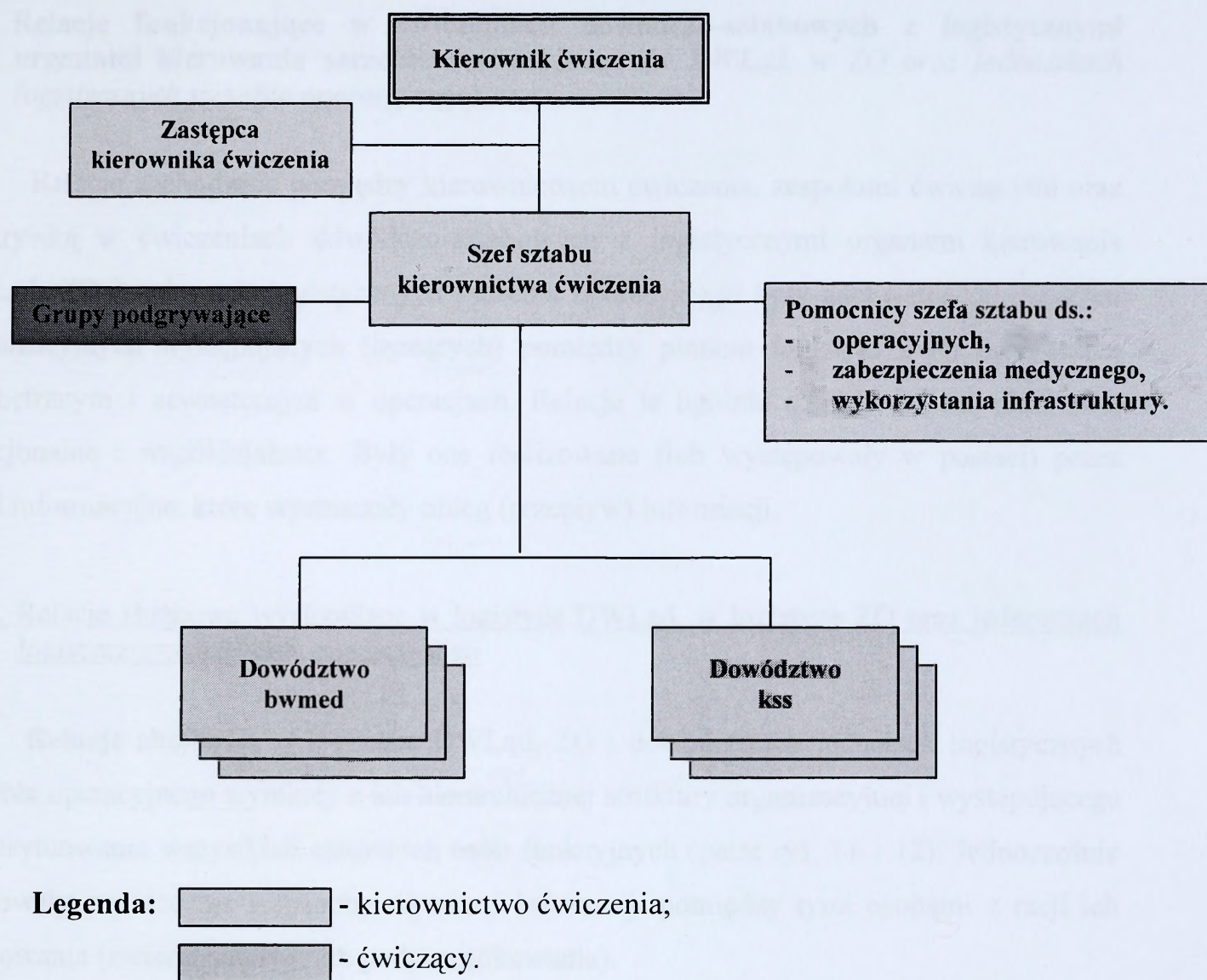

Rys. 8. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo-sztabowego z jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego – pionu materiałowego (*Wariant*).

Legenda: - kierownictwo ćwiczenia;
 - ćwiczący.

Rys. 9. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo-sztabowego z jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego – pionu technicznego (*Wariant*).

Rys. 10. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo-sztabowego z jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego – pionu medycznego (*Wariant*).

* * *

Ćwiczenia dowódczo – sztabowe dla dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego podległych bezpośrednio logistyce DWŁąd (bzaop – 4, bda – 1, bzmpps – 4, bbr – 3, krd – 3, brem – 4, btse – 4, bwmed – 4, bpepid – 1, basam – 4) – patrz rys. 11, organizowane były na podobnych zasadach jak dla dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego podległych logistyce OW i RLog. Specyfiką tych ćwiczeń było jednak to, że baza mobilizacyjna tych jednostek (podległych logistyce DWŁąd) rozmieszczona była na obszarach wszystkich OW i RLog. W związku z tym ćwiczenia organizowane były przy wykorzystaniu potencjału szkoleniowego OW i RLog na obszarze, których znajdowała się baza mobilizacyjna jednostek logistycznych. Kierownikami tych ćwiczeń z reguły były osoby funkcyjne z poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki DWŁąd.

2.4. Relacje funkcjonujące w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego (w DWŁąd, w ZO oraz jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego)

Relacje zachodzące pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz podgrywką w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd, ZO i jednostek logistycznych szczebla operacyjnego były adekwatne do sprzężeń organizacyjnych występujących (łączyjących) pomiędzy pionem logistyki a jej otoczeniem wewnętrznym i zewnętrznym w operacjach. Relacje te ogólnie dzieliły się na: służbowe, funkcjonalne i współdziałania. Były one realizowane (lub występowały w postaci) przez więzi informacyjne, które wyznaczały obieg (przepływ) informacji.

2.4.1. Relacje służbowe występujące w logistyce DWŁąd, w logistyce ZO oraz jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego

Relacje służbowe w logistyce DWŁąd, ZO i dowództwach jednostek logistycznych szczebla operacyjnego wynikały z ich hierarchicznej struktury organizacyjnej i występującego tam usytuowania wszystkich etatowych osób funkcyjnych (patrz rys. 11 i 12). Jednocześnie regulowały one rodzaje i sposoby wymiany informacji pomiędzy tymi osobami z racji ich usytuowania (zwierzchnictwa lub podporządkowania).

W obowiązującej wówczas strukturze organizacyjnej DWŁąd (ZO) szef logistyki bezpośrednio podlegał dowódcy. Natomiast szefowi logistyki, który był zastępcą dowódcy WŁąd (ZO), służbowo podlegali: szef sztabu logistyki, szefowie szefostw: służb materiałowych, techniki, wojskowej służby zdrowia i oddziałów: transportowego, ds. infrastruktury oraz dowódcy jednostek logistycznych szczebla operacyjnego: bzaop, bzmps, btr, krd, brem, btsc, bwmed, bpepid, basan (bzaop, krp, kmt, brem, bes, bwmed, kss).

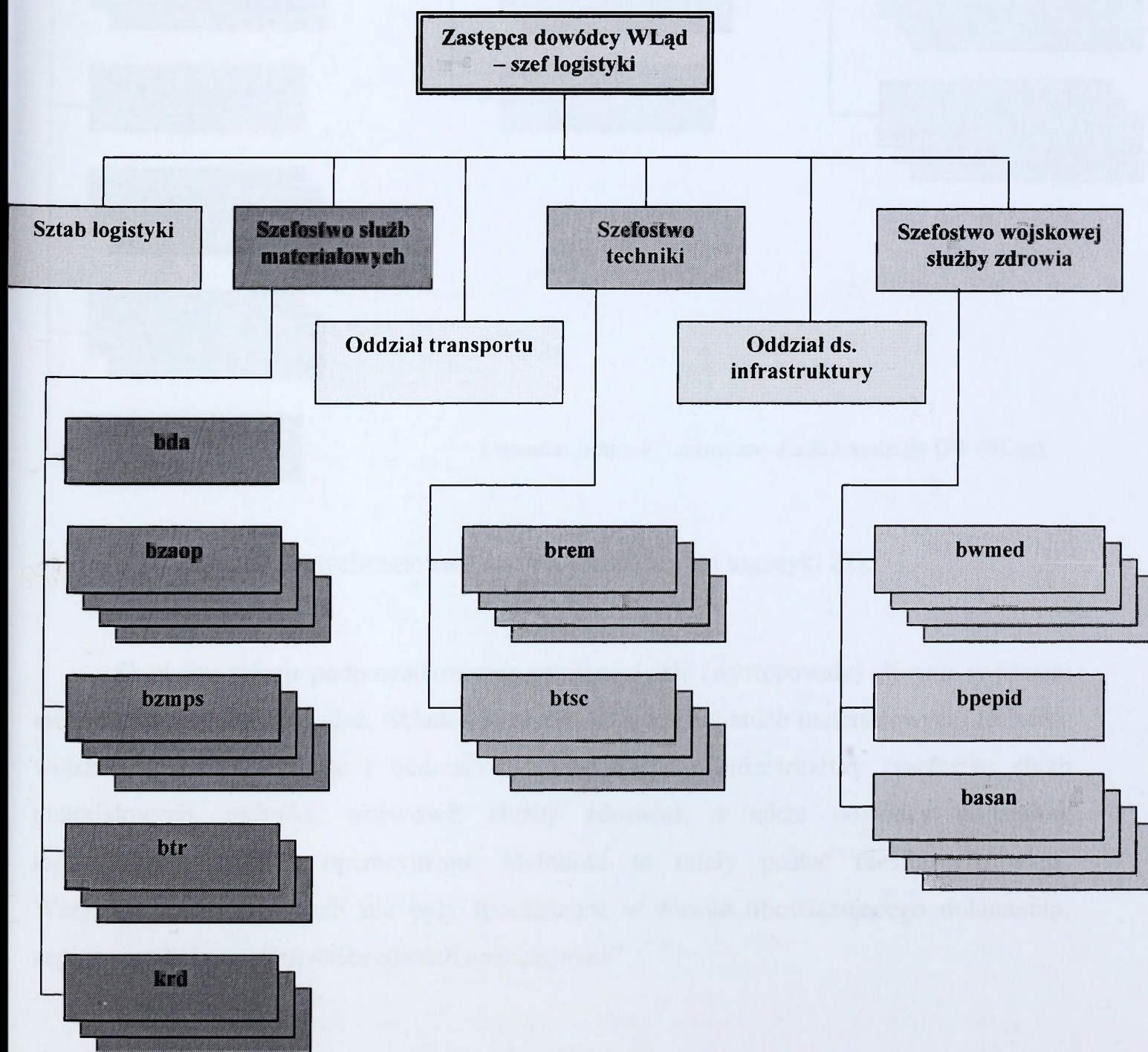
Służbowa relacja zwierzchnictwa (nadrzędności) szefa logistyki – zastępcy dowódcy WŁąd (ZO) wyrażała się:

a) w stosunku do podległych szefów szefostw i oddziałów:

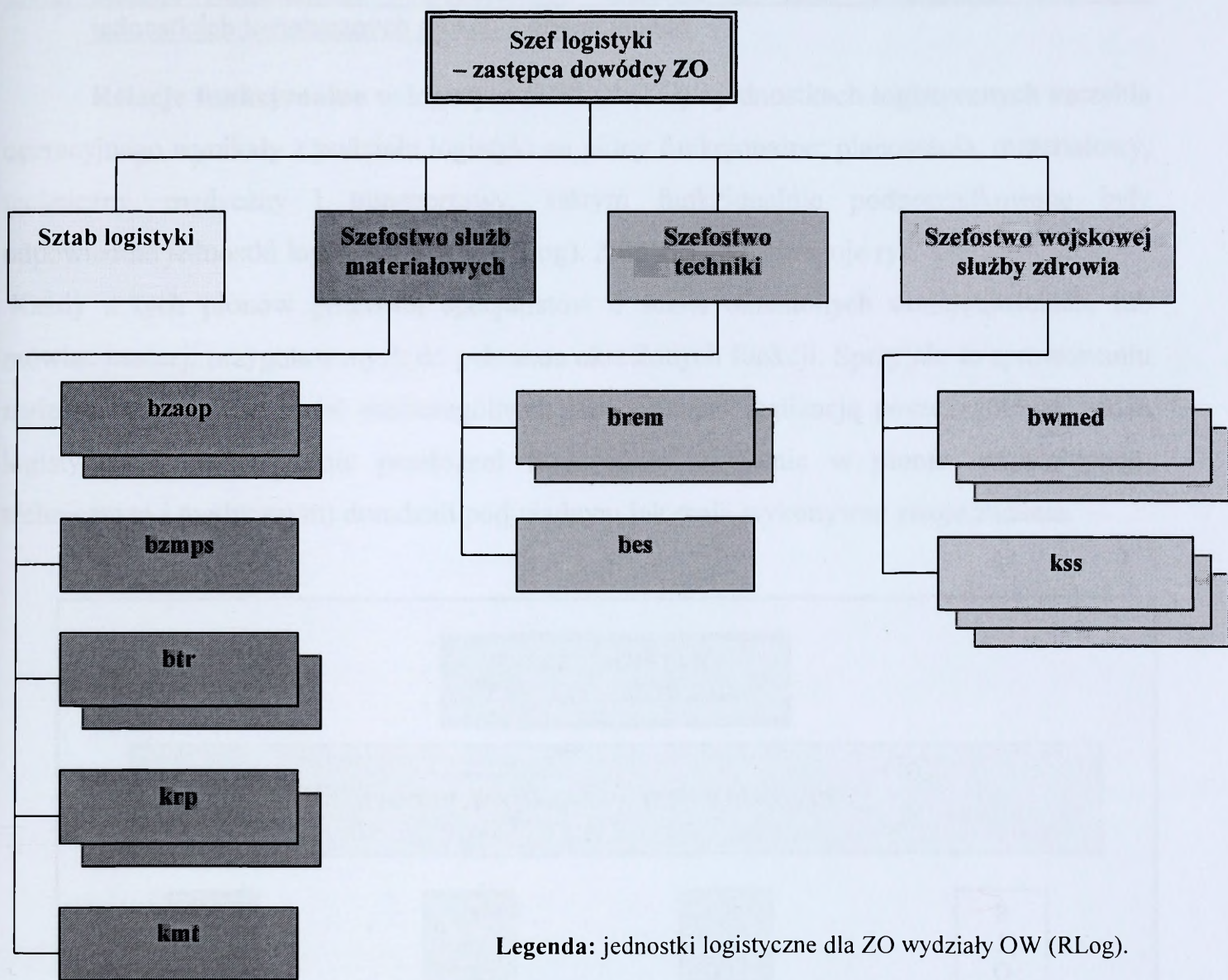
- w wydawaniu wytycznych do planowania dostaw zaopatrzenia oraz świadczenia usług specjalistycznych (w postaci ustnej lub pisemnej);
- w sprawowaniu nadzoru służbowego (np. przez przyjmowanie meldunków o sposobie realizacji zadań).

b) w stosunku do podległych oddziałów logistycznych:

- w wydawaniu wstępnych zarządzeń operacyjnych („Wstępne zarządzenie operacyjne szefa logistyki DWLąd/ZO”);
- w wydawaniu zarządzeń operacyjnych szefa logistyki („Zarządzenie operacyjne szefa logistyki DWLąd/ZO”);
- w sprawowaniu kontroli i nadzoru służbowego (np. przez przyjmowanie meldunków o sposobie i zaawansowaniu realizacji zadań, a także meldunków o sytuacji logistycznej („Meldunek o sytuacji logistycznej WLąd/ZO”).

Rys. 11. Dotychczasowa struktura organizacyjna logistyki DWLąd oraz jednostki logistyczne podległe temu dowództwu.

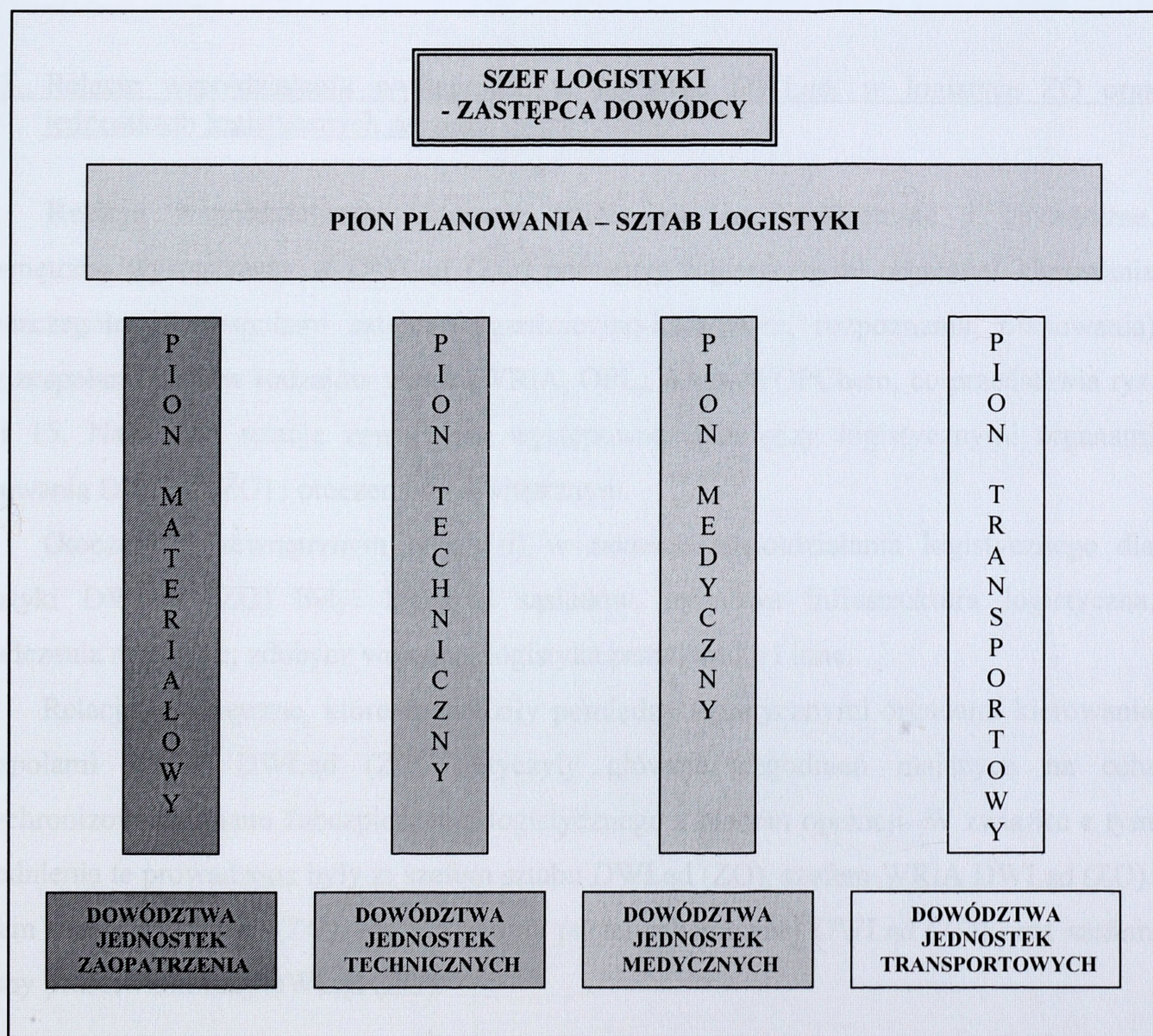
Rys. 12. Dotychczasowa struktura organizacyjna logistyki ZO.

Służbowe relacje podporządkowania przejawiały się (występowały) głównie w postaci meldunków o realizacji zadań. Składali je szefowie szefostw: służb materiałowych, techniki, wojskowej służby zdrowia i oddziałów: transportu, ds. infrastruktury (szefostw: służb materiałowych, techniki, wojskowej służby zdrowia), a także dowódcy oddziałów logistycznych szczebla operacyjnego. Meldunki te miały postać niesformalizowaną. Wszystkie meldunki, jeżeli nie były sporządzone w formie obowiązującego dokumentu, zapisywane były w „Dzienniku działań operacyjnych”.

2.4.2. Relacje funkcjonalne występujące w logistyce DWŁad, w logistyce ZO oraz jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego

Relacje funkcjonalne w logistyce DWŁad (ZO) i jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego wynikały z podziału logistyki na pionów funkcjonalne: planowania, materiałowy, techniczny, medyczny i transportowy, którym funkcjonalnie podporządkowane były odpowiednio jednostki logistyczne OW (RLog). Zależności te obrazuje rys. 13.

Każdy z tych pionów grupował specjalistów o ściśle określonych umiejętnościach, lub mówiąc inaczej, przygotowanych do pełnienia określonych funkcji. Sprzyjało to sprawowaniu nadzoru funkcjonalnego (w poszczególnych pionach) nad realizacją poszczególnych zadań logistycznych. Jednocześnie przełożeni funkcjonalni (głównie w pionie materiałowym, technicznym i medycznym) doradzali podwładnym jak mają wykonywać swoje zadania.

Rys. 13. Dotychczasowa struktura funkcjonalna logistyki DWŁad (ZO) i jednostek logistycznych szczebla operacyjnego.

Relacje funkcjonalne występowały głównie w procesie zarządzania oraz w osobistych kontaktach osób funkcyjnych w poszczególnych pionach funkcjonalnych logistyki. Wymiana informacji (danych) miała postać dokumentów pisanych w formie zarządzeń lub niesformalizowaną i była rejestrowana w „*Dzienniku działań operacyjnych*”. Relacje funkcjonalne tak samo jak relacje służbowe, dzieliły się na: relacje zwierzchnictwa i podporządkowania.

Relacje zwierzchnictwa występowały w postaci zarządzeń lub wytycznych (np. szefa logistyki naczelnego dowódcy dla szefa logistyki DWŁąd, szefa logistyki DWŁąd dla szefa logistyki ZO, szefów szefostw DWŁąd dla szefów szefostw ZO itp.).

Relacje podporządkowania występowały w postaci meldunków (sprawozdań) z realizacji zaleconych przedsięwzięć lub też zapotrzebowań (prośb) na udzielenie pomocy specjalistycznej w określonej dziedzinie działalności poszczególnych pionów funkcjonalnych.

2.4.3. Relacje współdziałania występujące w logistyce DWŁąd, w logistyce ZO oraz jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego

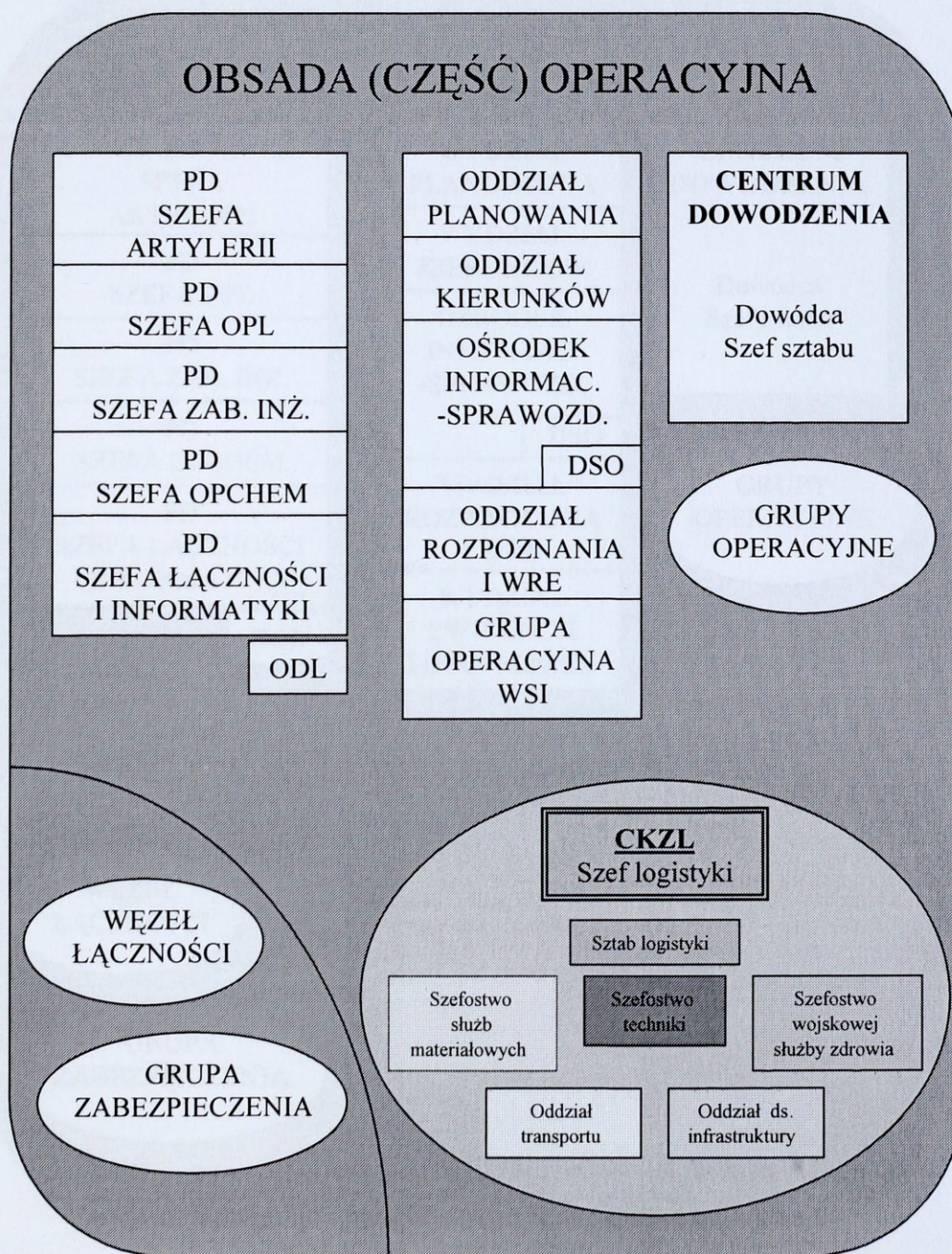
Relacje współdziałania umownie dzielą się na wewnętrzne i zewnętrzne. Wewnętrzne występowały w DWŁąd (ZO) pomiędzy logistycznymi organami kierowania a poszczególnymi zespołami sztabu (organizacyjno-kadrowym, rozpoznania, planowania) oraz zespołami szefów rodzajów wojsk: WRiA, OPL, WInż, WOPChem, co przedstawia rys. 14 i 15. Natomiast relacje zewnętrzne występowały pomiędzy logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) i otoczeniem zewnętrznym.

Otoczeniem zewnętrznym (rys. 16) w zakresie współdziałania logistycznego dla logistyki DWŁąd (ZO) były: logistyki sąsiadów, terenowa infrastruktura logistyczna, świadczenia rzeczowe, zdobycz wojenna, logistyka przeciwnika i inne.

Relacje wewnętrzne, które zachodziły pomiędzy logistycznymi organami kierowania a zespołami sztabu DWŁąd (ZO) dotyczyły głównie uzgodnień mających na celu zsynchronizowanie planu zabezpieczenia logistycznego z planem operacji. W związku z tym uzgodnienia te prowadzone były z: szefem sztabu DWŁąd (ZO), szefem WRiA DWŁąd (ZO), szefem saperów DWŁąd (ZO), szefem obrony przeciwchemicznej DWŁąd (ZO) oraz szefem obrony przeciwlotniczej DWŁąd (ZO).

XXXX

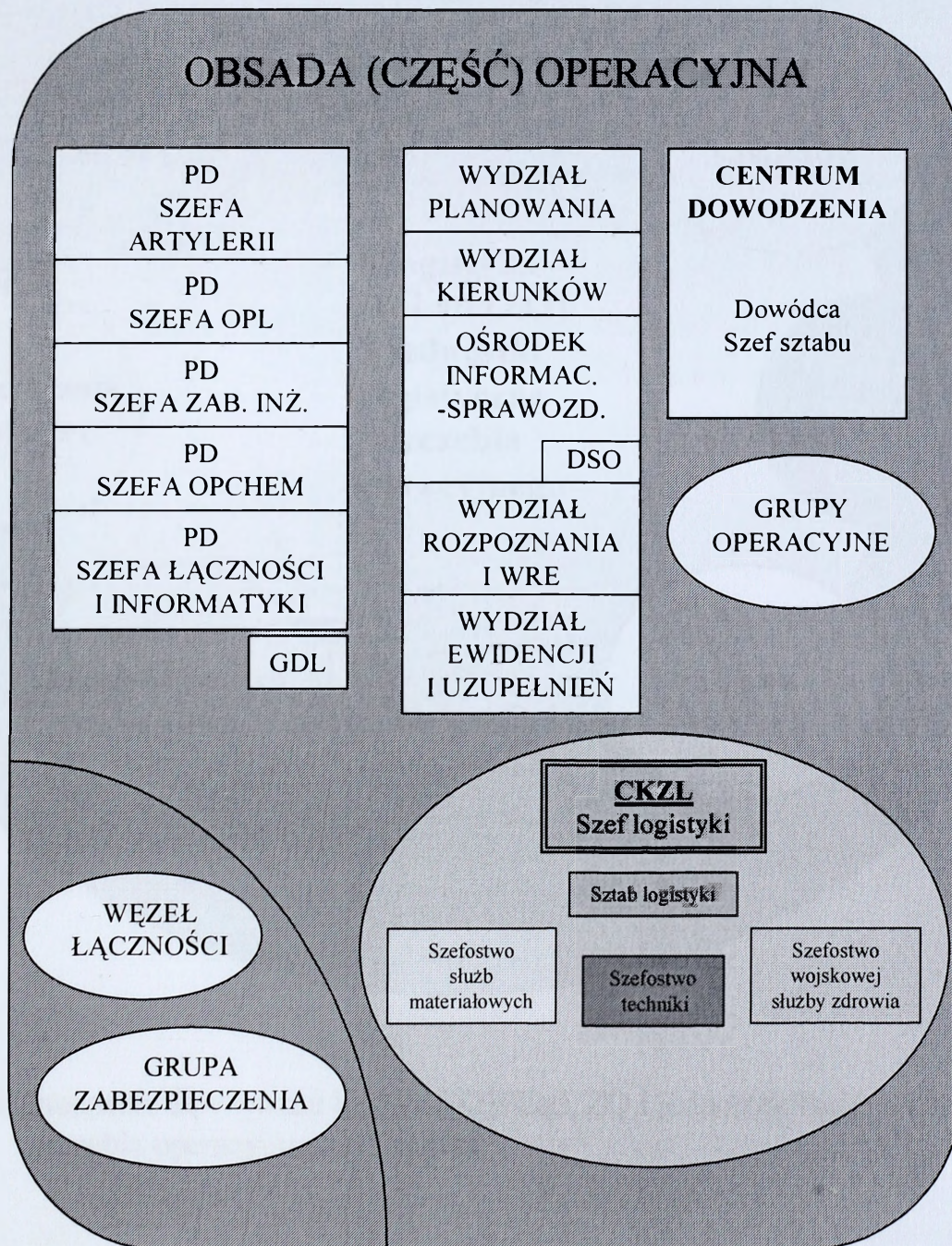
SD

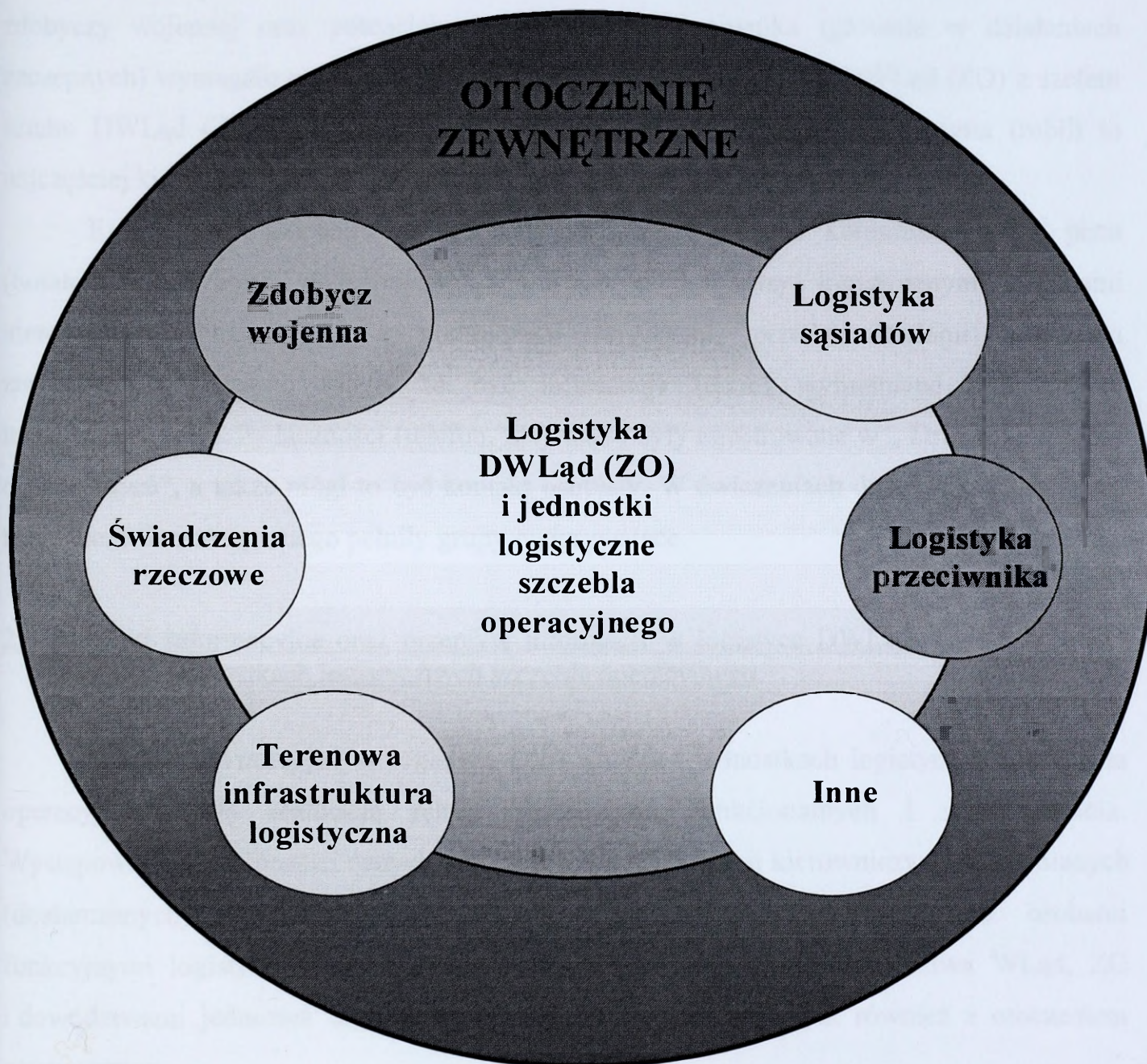
Rys. 14. Usytuowanie CKZL w strukturze SD DWŁąd (*Wariant*).

XXX

SD

Rys.15. Usytuowanie CKZL w strukturze SD ZO (Wariant).

Rys. 16. Otoczenie zewnętrzne logistyki DWLąd, ZO i jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (*Wariant*).

Relacje zewnętrzne zachodzące pomiędzy logistycznymi organami kierowania a otoczeniem zewnętrznym dotyczyły przede wszystkim uzgodnień merytorycznych związanych z udzielaniem pomocy dla logistyki DWLąd (ZO) lub wykorzystywania określonych zasobów (potencjału logistycznego) w procesie zabezpieczenia logistycznego wojsk biorących udział w operacji. W związku z powyższym, uzgodnienia te prowadzone były z logistyką sąsiadów, tzn. szefami logistyki RSZ (sąsiednich ZO) oraz organami administracji państwowej i samorządowej.

Natomiast wykorzystanie w procesie zabezpieczenia logistycznego DWŁąd (ZO) zdobyczy wojennej oraz potencjału logistycznego przeciwnika (głównie w działaniach zaczepnych) wymagało organizowania współdziałania szefa logistyki DWŁąd (ZO) z szefem sztabu DWŁąd (ZO), a czasami bezpośrednio z szefem oddziału rozpoznania (robili to najczęściej kierownicy poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki).

Relacje współdziałania występowały głównie w postaci komunikatów lub pism (notatek) służbowych wymienianych dwustronnie pomiędzy logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) a podmiotami (organami, przedstawicielami) otoczenia zewnętrznego. Ponadto mogły to być informacje (dane) wymieniane przy użyciu technicznych środków łączności (telefon, fax), które były rejestrowane w „*Dzienniku działań operacyjnych*”, a także mógł to być kontakt osobisty. W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych rolę otoczenia zewnętrznego pełniły grupy podgrywające.

2.4.4. Więzi informacyjne oraz przepływ informacji w logistyce DWŁąd, w logistyce ZO oraz w jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego

Więzi informacyjne w logistyce DWŁąd, ZO i jednostkach logistycznych szczebla operacyjnego były realizacją relacji służbowych, funkcjonalnych i współdziałania. Występowały one w postaci danych, informacji oraz informacji kierowniczych wymienianych (dostarczanych) pomiędzy poszczególnymi zespołami funkcjonalnymi oraz osobami funkcyjnymi logistyki, a także pomiędzy logistyką a zespołami dowództwa WŁąd, ZO i dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, jak również z otoczeniem zewnętrznym.

Dane, informacje oraz informacje kierownicze były niezbędne logistycznym organom kierowania DWŁąd, ZO i dowództwom jednostek logistycznych szczebla operacyjnego do skutecznego organizowania oraz realizacji zabezpieczenia logistycznego walczących ZO (ZT i samodzielnych oddziałów). Miały one szczególne znaczenie zwłaszcza dla „**wspierania**” **planowania** tego zabezpieczenia oraz **kontroli** jego realizacji. Dzięki nim szef logistyki – zastępca dowódcy, a także szefowie pionów funkcjonalnych logistyki DWŁąd (ZO) oraz dowódcy jednostek logistycznych szczebla operacyjnego mogli sprawdzać postęp w realizacji celów i przemieniać plany („*Plan zabezpieczenia logistycznego WŁąd/ZO*”) w rzeczywistość.

Przepływ informacji w DWŁąd (ZO), w tym również w jego logistyce, prowadzony był zgodnie z obowiązującym (ustalonym przez dowódcę) **obiegami informacji**. Dążyło się

do dostarczenia szefowi logistyki – zastępcy dowódcy oraz podległym mu osobom funkcyjnym **właściwych informacji we właściwym czasie**.

Logistyczne organy kierowania DWŁąd (ZO) otrzymywały informacje z bardzo dużej liczby źródeł informacji. Napływały one do Centrum Kierowania Zabezpieczeniem Logistycznym SD DWŁąd (ZO) przede wszystkim: z oddziałów planowania, kierunków, informacyjnego, rozpoznania; od szefów rodzajów wojsk (WRiA, WOPL, WInż, WOPChem, WŁączn); zespołów operacyjnych, a także od otoczenia zewnętrznego. Jednocześnie logistyczne organy kierowania DWŁąd (ZO) wymienionym wyżej oddziałom oraz organom przekazywały wiele informacji związanych z zabezpieczeniem logistycznym prowadzących operacje ZO (ZT i samodzielnych oddziałów) wojsk lądowych.

2.5. Wnioski

1. W ćwiczeniach operacyjnych (treningach i ćwiczeniach dowódczo-sztabowych) prowadzonych z logistycznymi organami kierowania do 1999 roku włącznie, nie występowała *logistyka planowania* (zespoły G4) oraz *logistyka wykonawcza* (dowództwa i jednostki logistyczne szczebla operacyjnego). Ćwiczenia te prowadzone były wyłącznie w tzw. „układzie funkcjonalnym”, tj. ich organizatorami byli szefowie logistyki – zastępcy dowódcy WŁąd (ZO) lub szefowie pionów funkcjonalnych logistyki DWŁąd (ZO) dla dowództw (zespołów organizacyjno-mobilizacyjnych) jednostek logistycznych szczebla operacyjnego.
2. Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania prowadzone były w tzw. „systemie jednoczesnego uczestnictwa”, tj.:
  - w DWŁąd: uczestniczyły w nich sztab logistyki i szefostwa (piony funkcjonalne) logistyki wszystkich ZO (OW, RLog);
  - w logistykach OW (RLog): uczestniczyły w nich wszystkie dowództwa (jednostek logistycznych) wchodzące w skład poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki.
3. Docelowo, tj. z chwilą wdrożenia w WŁąd SZ RP nowej struktury organizacyjnej logistycznych organów kierowania, przewidującej ich podział na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*, ćwiczenia operacyjne powinny być organizowane i prowadzone:
  - a) treningi sztabowe:
    - z zespołami G4 – przez szefów G4;

- z logistyką wykonawczą (dowództwami jednostek logistycznych) – przez dowódców tych jednostek;
- b) ćwiczenia dowódczo-sztabowe prowadzone w tzw. „układzie funkcjonalnym”:
- z logistyką planowania DWŁąd – przez szefa G4 DWŁąd;
  - z logistyką planowania ZO – przez szefa G4 DWŁąd;
- c) ćwiczenia dowódczo-sztabowe prowadzone w tzw. „układzie służbowym”:
- z udziałem logistyki planowania DWŁąd – przez dowódcę WŁąd;
  - z udziałem logistyki planowania ZO – przez dowódcę ZO.
4. W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym” niezbędne osoby funkcyjne sztabu kierownictwa oraz zespołu autorskiego ćwiczenia powinny być powoływane ze składu logistycznych organów kierowania o jeden szczebel wyższy.
- Docelowo, w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania DWŁąd (ZO), czyli prowadzonych w tzw. „układzie służbowym” kierownik ćwiczenia – powinien nim być dowódca WŁąd (ZO) - niezbędne osoby funkcyjne kierownictwa i sztabu kierownictwa oraz zespołu autorskiego ćwiczenia powinien powoływać ze składu podległych dowództw (w tym również logistycznych organów kierowania - zespołów G4).
5. Do ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) dotychczas opracowywane były następujące dokumenty:
- a) do treningów sztabowych:
- plan przeprowadzenia treningu sztabowego (w formie opisowej);
  - założenia operacyjne (wraz z mapą/kalką położenia wojsk);
  - rozkaz operacyjny wraz z aneksem logistycznym;
- b) do ćwiczeń dowódczo-sztabowych:
- zamiar ćwiczenia z legendą;
  - plan przygotowania ćwiczenia;
  - plan szkolenia kierownictwa ćwiczenia;
  - zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia;
  - rozkazy i zarządzenia operacyjne oraz logistyczne;
  - założenia strategiczne (operacyjne);
  - tabele obowiązujących meldunków i sprawozdań;
  - wykaz strat;
  - plan podawania wiadomości;

- plan przeprowadzenia ćwiczenia;
- plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Docelowo, pomimo planowanego podziału logistycznych organów kierowania DWŁąd (ZO) na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą* i związanym z nim podporządkowaniem *logistyki planowania* pod szefa sztabu, według opinii zespołu autorskiego, większych zmian w treści dokumentacji związanej z organizacją ćwiczeń operacyjnych nie będzie.

6. Według opinii zespołu autorskiego, obecnie obowiązujące zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania są na tyle uniwersalne, że nie ulegną większym zmianom z chwilą wdrożenia w WLąd podziału logistyki na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*. Natomiast w odmienny sposób będą rozgrywane problemy szkoleniowe ćwiczeń dowódczo-sztabowych w *logistyką planowania* prowadzonych w tzw. układzie funkcjonalnym a w inny w tzw. układzie służbowym.

W ćwiczeniach z *logistyką planowania* prowadzonych w tzw. układzie funkcjonalnym, problemy szkoleniowe będą związane przede wszystkim z doskonaleniem wiedzy i umiejętności w zakresie procedur organizacji poszczególnych zadań (przedsięwzięć) logistycznych. Natomiast w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. układzie służbowym, problemy szkoleniowe formułowane dla *logistyki planowania* nakierowane będą na jej zgrywanie z pozostałymi zespołami sztabu DWŁąd (ZO) w czasie planowania i w toku operacji.

7. Relacje występujące w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania DWŁąd (ZO) odpowiadają (są adekwatne) więziom służbowym, funkcjonalnym i współdziałania zachodzącym pomiędzy osobami funkcyjnymi i zespołami dowództwa pracującymi na poszczególnych stanowiskach dowodzenia, a także podległymi dowództwami w procesie dowodzenia walczącymi ZO (ZT).

Trójczłonowa struktura organizacyjna tych ćwiczeń, obejmująca **kierownictwo ćwiczenia**, **ćwiczące zespoły** oraz **podgrywkę** powoduje, że relacje te w postaci danych, informacji i informacji kierowniczych występują właśnie pomiędzy tymi członami ćwiczenia. Mają one postać sformalizowanych dokumentów (planistycznych, rozkazodawczych, sprawozdawczych), a także postać niesformalizowanych meldunków, komunikatów i innej korespondencji, które są rejestrowane w „*Dzienniku działań*”.

Docelowo, w związku z podporządkowaniem *logistyki planowania* szefowi sztabu DWŁąd (ZO) oraz wszystkich jednostek logistycznych bezpośrednio dowódcy WŁąd (ZO) ulegną zmianie wzory dokumentów sformalizowanych, a także ich obieg. Będą one rozsyłane (zgodnie z obowiązującymi rozdzielnikami) wszystkim adresatom przez zespół informacyjny Centrum Wsparcia Dowodzenia, stanowiska dowodzenia DWŁąd (ZO).

8. Wymiana informacji (w postaci danych, informacji oraz informacji kierowniczych) pomiędzy logistycznymi organami kierowania a szefostwami i oddziałami dowództwa WŁąd (ZO) oraz szefami rodzajów wojsk, a także otoczeniem zewnętrznym w toku ćwiczeń dowódczo-sztabowych odbywać się będzie zgodnie z obowiązującym (ustalonym przez dowódcę) obiegiem informacji.

3. PROPONOWANE PROCEDURY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ OPERACYJNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA

Autor: płk prof. E. NOWAK

3.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania

W WŁąd SZ RP na szczeblu operacyjnym logistycznymi organami kierowania są: w ZO (KZ, KPZ) – oddział G4 (patrz rys.17) a w DWŁąd – zarząd G4 (patrz rys. 18). Organy te, jako *logistyka planowania*, usytuowane są w sztabach ogólnowojskowych (ZO lub DWŁąd), a ich szefowie (oddziału/zarządu G4) podlegają bezpośrednio szefom tych sztabów. W związku z tym **treningi sztabowe** dla logistycznych organów kierowania organizowane są: w ZO (KZ, KPZ) przez szefa oddziału G4, a w DWŁąd – przez szefa zarządu G4.

Natomiast **ćwiczenia dowódczo-sztabowe**, których celem z reguły jest **zgrywanie, doskonalenie, sprawdzanie** bądź **badanie** funkcjonowania (działania) zespołów funkcjonalnych dowództwa (sztabu), dla logistycznych organów kierowania (oddziału/zarządu G4) powinny być organizowane i prowadzone w ramach sztabu (ZO, DWŁąd) – patrz rys. 19.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z dowództwami i sztabami w SZ RP,³ w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych kierownikiem ćwiczenia powinien być dowódca **o jeden szczebel wyższy** od ćwiczącego dowództwa. Powoduje to, że w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych organizowanych dla dowództwa (sztabu) ZO (KZ, KPZ) kierownikiem ćwiczenia powinien być dowódca WŁąd lub jego zastępca, a ćwiczenia te mogą być prowadzone w tzw. „**systemie jednoczesnego uczestnictwa**”, czyli mogą w nich uczestniczyć jednocześnie dowództwa wszystkich ZO (KZ, KPZ) SZ RP.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych organizowanych dla dowództwa (sztabu) WŁąd kierownikiem ćwiczenia może być szef Sztabu Generalnego WP lub jego zastępca, bądź może nimi kierować osobiście dowódca WŁąd (w tym przypadku rolę ćwiczącego dowódcy powierza się zastępcy dowódcy WŁąd).

Powyższe ustalenia odnoszące się do kierowania ćwiczeniami operacyjnymi (treningami sztabowymi i ćwiczeniami dowódczo-sztabowymi) z logistycznymi organami

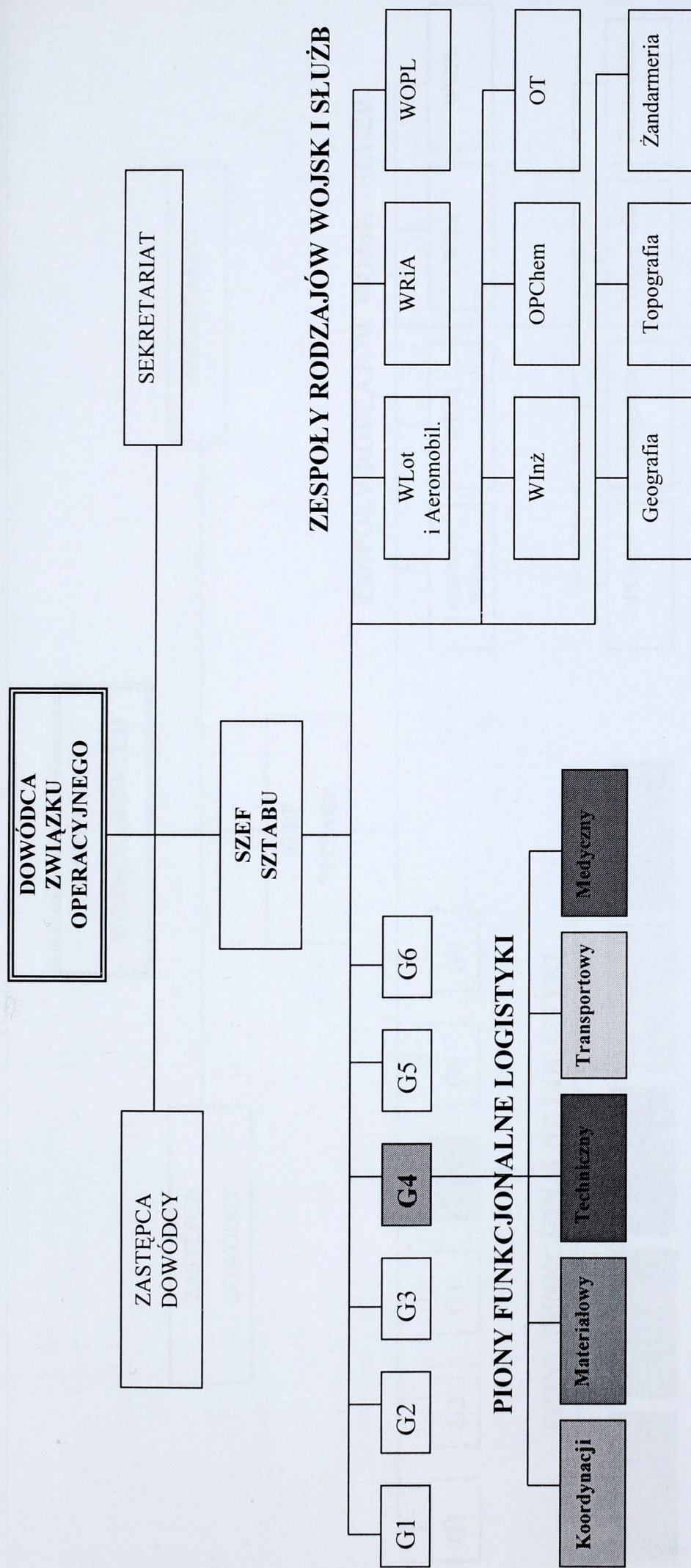
---

³ Patrz: Instrukcja o przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń z dowództwami i sztabami w siłach zbrojnych RP. Szt. Gen. 1448/95, s.40.

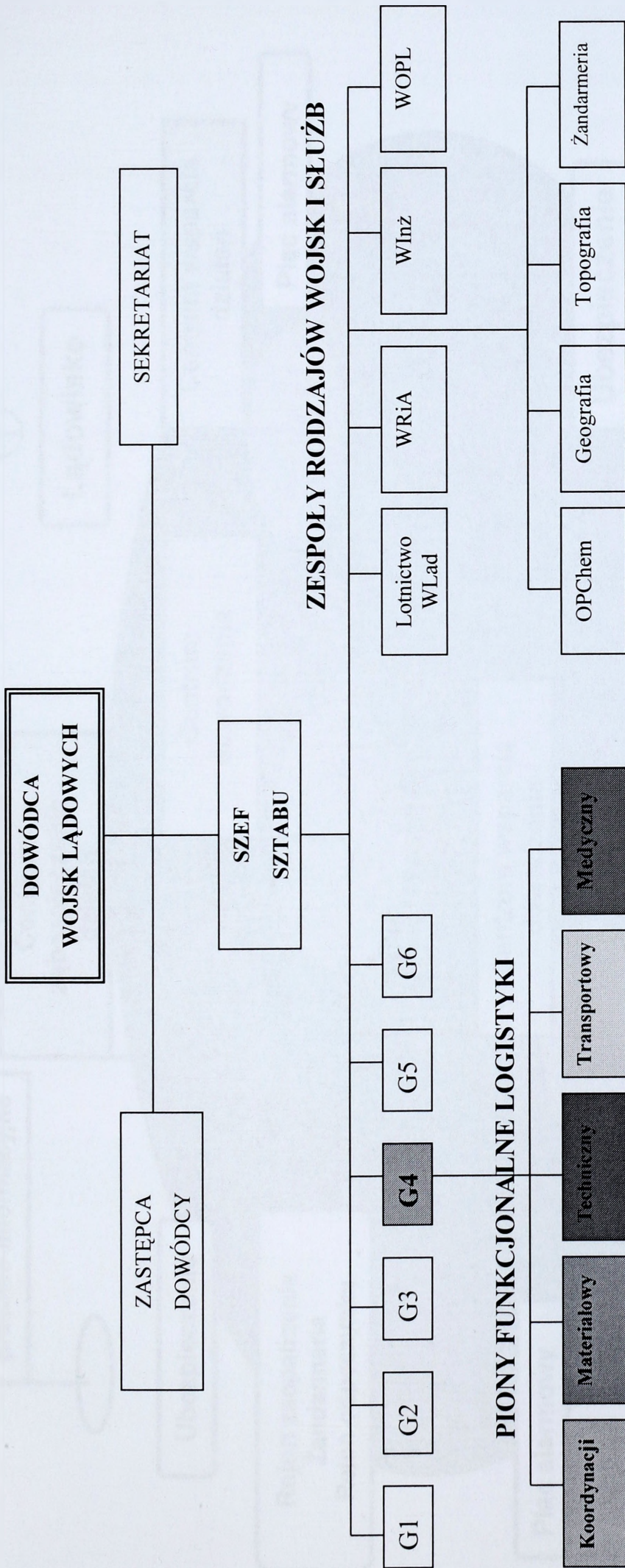
kierowania nie powodują natomiast większych zmian w ogólnych zasadach przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń. Szczególnie dotyczy to rodzaju opracowywanej dokumentacji, zadań osób funkcyjnych w ćwiczeniu oraz procedur prowadzenia ćwiczenia. Zmianie ulega głównie struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych oraz treści wymienianych (w toku ćwiczenia) informacji.

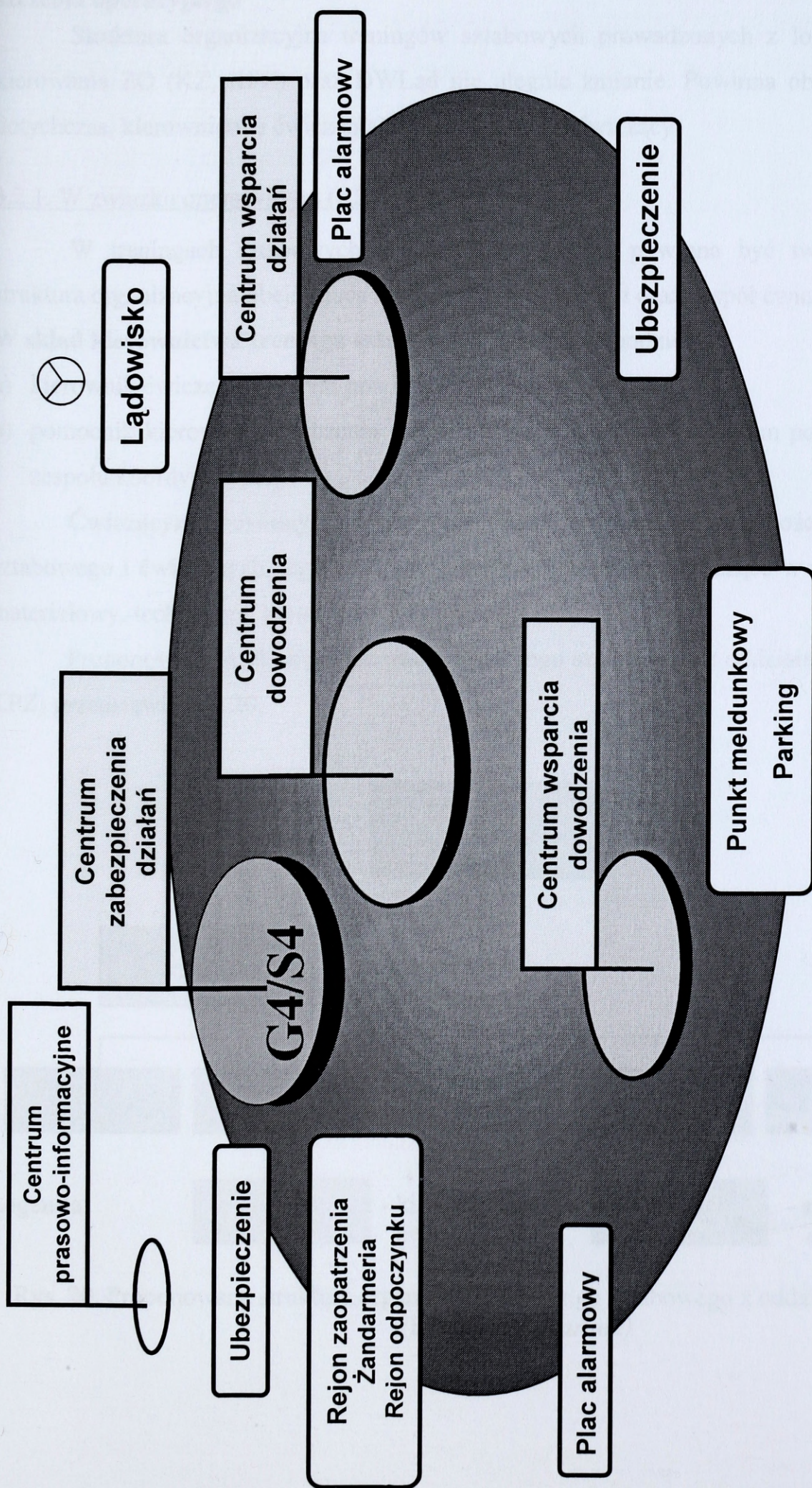
Fig. 17. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych (wg [1], s. 20-25).

Rys. 17. Struktura organizacyjna oraz usytuowanie oddziału G4 w sztabie ZO /ZK, KPZ/.
(Preferowany wariant)

Rys.18. Struktura organizacyjna oraz usytuowanie zarządu G4 w sztabie DWLąd.
(Preferowany wariant)

Rys. 19. Usytuowanie Centrum zabezpieczenia działań na SD organizowanym w Wład na szczeblu operacyjnym. (Wariant).

3.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego

Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania ZO (KZ, KPZ) oraz DWŁąd nie ulegnie zmianie. Powinna obejmować ona, tak jak dotychczas, kierownictwo ćwiczenia i zespół (zespoły) ćwiczący.

3.2.1. W związku operacyjnym (KZ, KPZ)

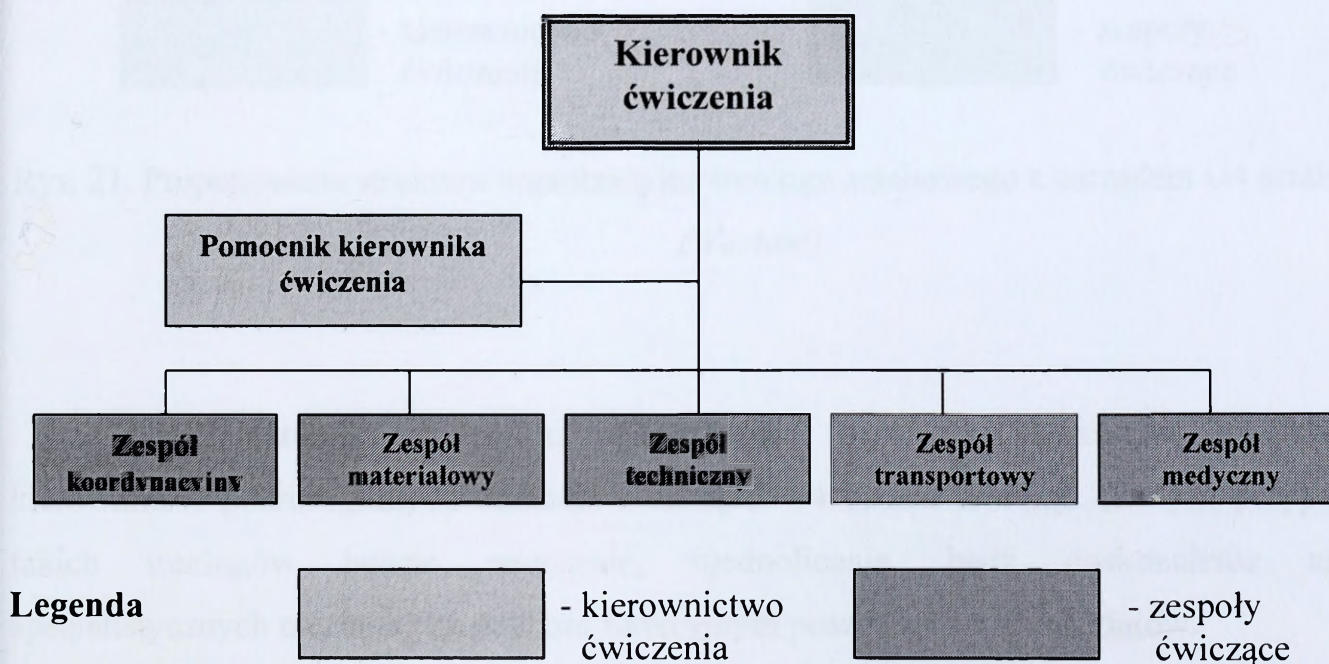
W treningach sztabowych z oddziałem G4 ZO powinna być tworzona dwuczłonowa struktura organizacyjna obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespół ćwiczący.

W skład kierownictwa treningu sztabowego powinni wchodzić:

- a) kierownik ćwiczenia, którym powinien być szef oddziału G4;
- b) pomocnik kierownika ćwiczenia (jeżeli będzie powoływany), którym powinien być kierownik zespołu koordynacyjnego.

Ćwiczącymi powinny być wszystkie, bądź wybrane (w zależności od tematu treningu sztabowego i ćwiczonych zagadnień szkoleniowych) zespoły wchodzące w skład oddziału G4, tj.: materiałowy, techniczny, transportowy i medyczny.

Proponowaną strukturę organizacyjną treningu sztabowego z oddziałem G4 sztabu ZO (KZ, KPZ) przedstawia rys. 20.

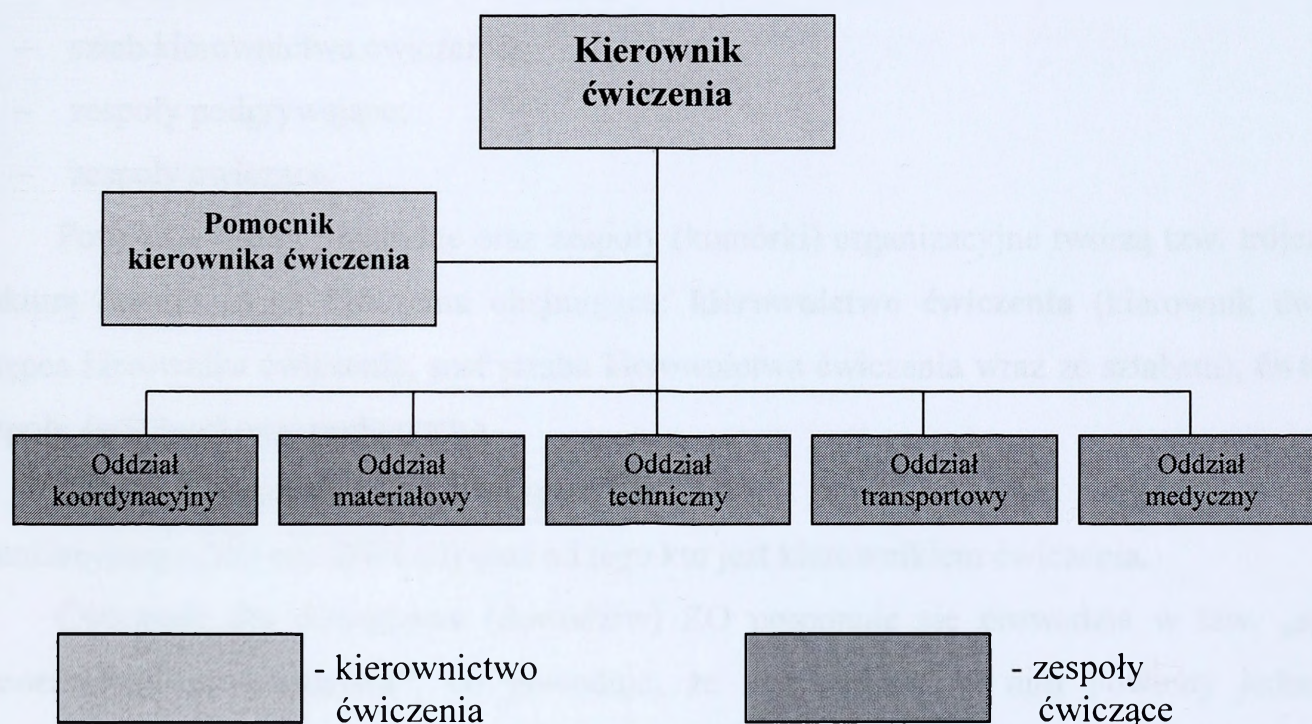
Rys. 20. Proponowana struktura organizacyjna treningu sztabowego z oddziałem G4 sztabu ZO (KZ, KPZ). (Wariant)

3.2.2. W Dowództwie Wojsk Lądowych (DWLąd)

W treningach sztabowych z zarządem G4 sztabu DWLąd powinna być tworzona dwuczłonowa struktura organizacyjna obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły ćwiczące.

W skład kierownictwa treningu sztabowego powinni wchodzić:

- kierownik ćwiczenia, którym powinien być szef zarządu G4;
- pomocnik kierownika ćwiczenia, którym powinien być kierownik oddziału koordynacyjnego.

Rys. 21. Proponowana struktura organizacyjna treningu sztabowego z zarządem G4 sztabu DWLąd.

(Wariant)

Zespół autorski nie wyklucza możliwości organizacji treningów sztabowych przez kierowników poszczególnych oddziałów zarządu G4 sztabu DWLąd. W tym przypadku celem takich treningów będzie nauczanie, ujednolicanie, bądź doskonalenie umiejętności specjalistycznych niezbędnych osobom funkcyjnym poszczególnych oddziałów.

3.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe dla logistycznych organów kierowania ZO (KZ, KPZ) oraz DWŁąd powinny być organizowane w ramach sztabu (ogólnowojskowego), którego organy te są częścią składową. Powinny występować w nich następujące osoby funkcyjne oraz zespoły (komórki) organizacyjne:

- kierownik ćwiczenia;
- zastępca kierownika ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- sztab kierownictwa ćwiczenia;
- zespoły podgrywające;
- zespoły ćwiczące.

Powyższe osoby funkcyjne oraz zespoły (komórki) organizacyjne tworzą tzw. trójczłonową strukturę organizacyjną ćwiczenia obejmującą: **kierownictwo ćwiczenia** (kierownik ćwiczenia, zastępca kierownika ćwiczenia, szef sztabu kierownictwa ćwiczenia wraz ze sztabem), **ćwiczących** (zespoły ćwiczące) oraz **podgrywkę**.

Obsada personalna powyższych stanowisk oraz zespołów zależy od szczebla organizacyjnego (ZO czy DWŁąd) oraz od tego kto jest kierownikiem ćwiczenia.

Ćwiczenie dla dowództwa (dowództw) ZO proponuje się prowadzić w tzw. „**systemie jednoczesnego uczestnictwa**”, co powoduje, że uczestniczyć w nim powinny jednocześnie wszystkie dowództwa ZO podległe dowódcy WŁąd.

3.3.1. W związku operacyjnym (KZ, KPZ)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych organizowanych w ZO z udziałem G4 proponuje się (przewiduje się) strukturę organizacyjną (patrz rys. 22) obejmującą:

A. Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

- a) kierownik ćwiczenia – dowódca WŁąd (lub z-ca dowódcy WŁąd);
- b) zastępca kierownika ćwiczenia – zastępca dowódcy WŁąd;
- c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia – szef sztabu WŁąd;
- d) sztab kierownictwa ćwiczenia:
  - pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: rozpoznania i WRE, organizacyjno-mobilizacyjny, łączności i informatyki oraz **logistyki**;
  - zespół koordynacyjno-operacyjny;
  - zespół omówienia;
  - zespół zabezpieczenia;
  - dyżurna służba operacyjna.

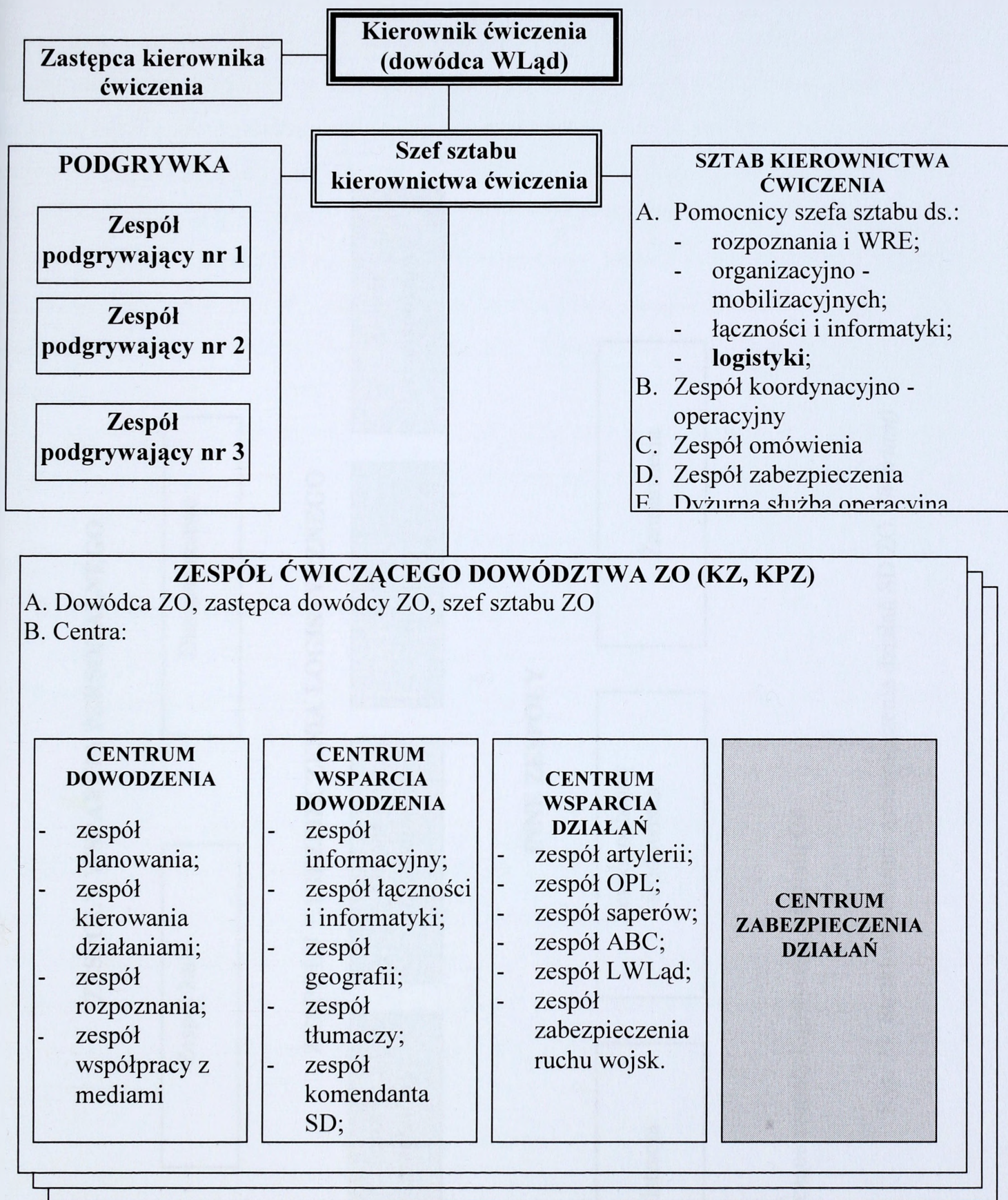
B. Ćwiczący:

- zespół dowództwa (sztabu) ZO („nr 1”);
- zespół dowództwa (sztabu) ZO („nr 2”);
- zespół dowództwa (sztabu) ZO („nr 3”).

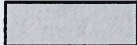
W składzie poszczególnych dowództw (sztabów) ZO ćwiczą między innymi Centra zabezpieczenia działań.

C. Podgrywka:

- zespół podgrywający dla dowództwa (sztabu) ZO („nr 1”);
- zespół podgrywający dla dowództwa (sztabu) ZO („nr 2”);
- zespół podgrywający dla dowództwa (sztabu) ZO („nr 3”).

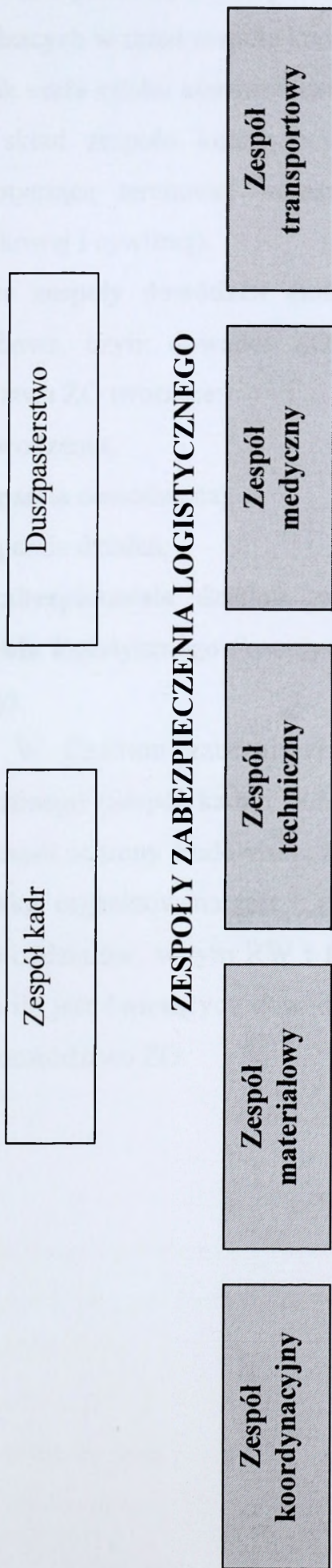

Legenda:

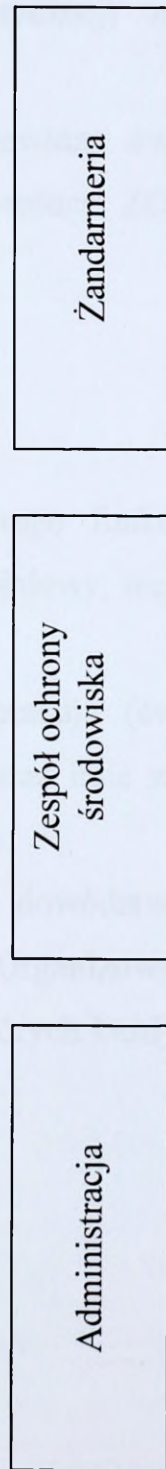
 - ćwiczące logistyczne organy kierowania (oddział G4).

Rys.22. Proponowana struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego dowództwa ZO z udziałem oddziału G4 . (Wariant)

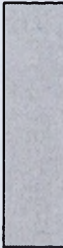
ZESPOŁY WSPARCIA PERSONALNEGO

INNE ZESPOŁY

Legenda:

 - ćwiczące zespoły logistyczne oddziału G4

Rys. 23. Struktura centrum zabezpieczenia działań SD ZO. (Wariant)

Sztab kierownictwa ćwiczenia powinien być tworzony („obsadzony”) z osób funkcyjnych sztabu DWŁąd, w tym z zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi **logistyki sztabu kierownictwa ćwiczenia** powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę powinni pełnić **szef zarządu G4 DWŁąd** (lub jego zastępca) oraz **1-2 oficerów logistyki** wchodzących w skład zespołu koordynacyjno-operacyjnego.

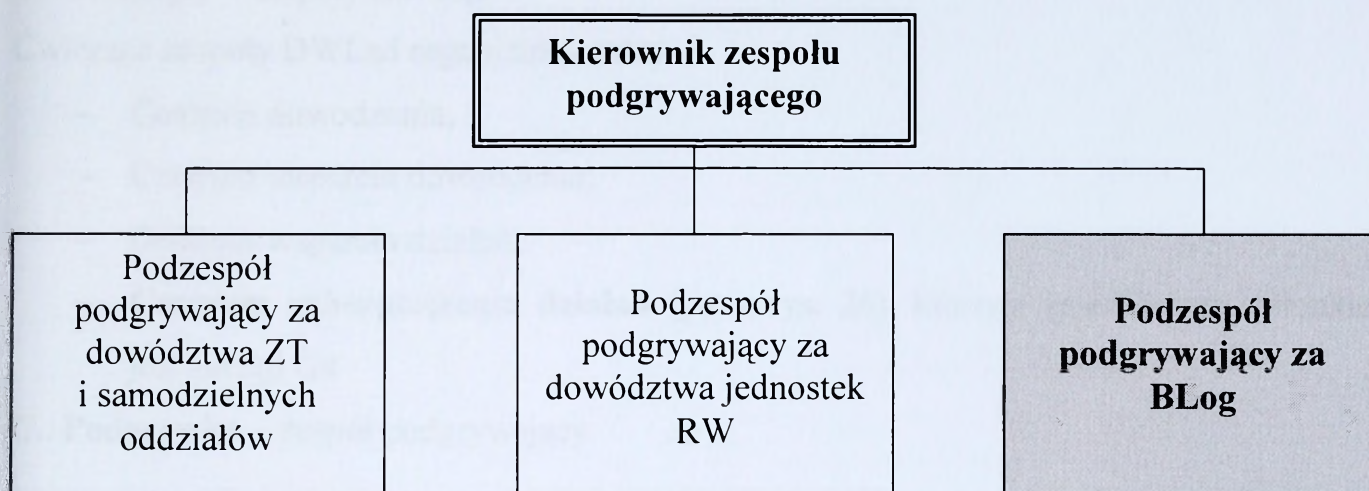
Pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki oraz oficerowie logistyki wchodzący w skład zespołu koordynacyjno-operacyjnego podgrywają również sytuację logistyczną (dotyczącą terenowej infrastruktury logistycznej) za organy administracji terenowej (wojskowej i cywilnej).

Ćwiczące zespoły dowództw (sztabów) ZO powinny ćwiczyć w podstawowym składzie dowództwa, czyli: dowódca ZO, zastępca dowódcy ZO, szef sztabu ZO oraz oddziały dowództwa ZO tworzące:

- a) Centrum dowodzenia;
- b) Centrum wsparcia dowodzenia;
- c) Centrum wsparcia działań;
- d) **Centrum zabezpieczenia działań**, w ramach którego funkcjonują m. in. **zespoły zabezpieczenia logistycznego** (koordynacyjny, materiałowy, techniczny, medyczny oraz transportowy).

Uwaga! W Centrum zabezpieczenia działań pracują (ćwiczą) ponadto zespoły wsparcia personalnego (zespół kadr i duszpasterstwo) oraz inne zespoły m. in. takie jak: administracja, zespół ochrony środowiska, żandarmeria itp.

Podgrywka organizowana jest z przedstawicieli dowództw związków taktycznych i samodzielnych oddziałów, w tym RW i logistyki ZO. Organizowanych jest tyle zespołów podgrywających ile jest ćwiczących dowództw ZO, w których każdy jest ukierunkowany na jedno ćwiczące dowództwo ZO.

Legenda:

- podzespół podgrywający sytuację dla zespołów oddziału G4.

Rys. 24. Skład jednego zespołu podgrywającego. (*Wariant*)

3.3.2. W Dowództwie Wojsk Lądowych (DWLąd)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych organizowanych w DWLąd z udziałem zarządu G4 proponuje się (przewiduje się) strukturę organizacyjną (patrz rys.25) obejmującą:

A. Kierownictwo ćwiczenia w składzie

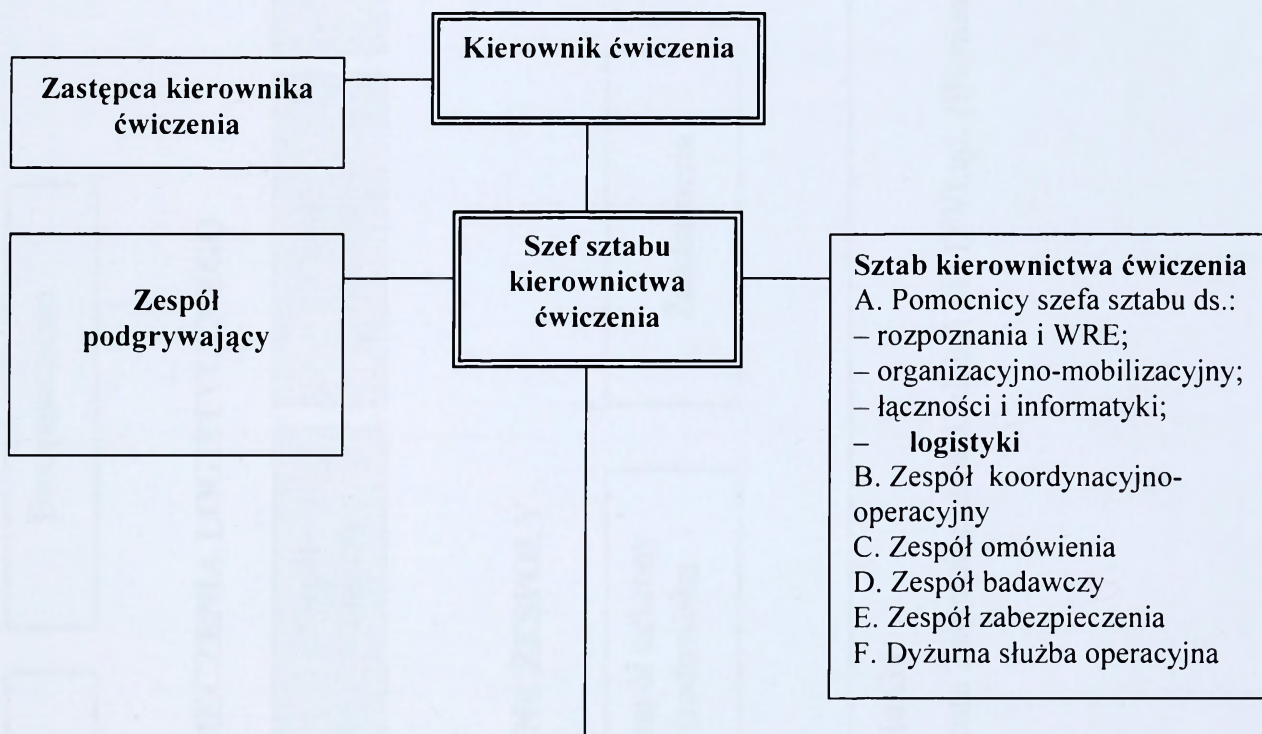
- a) kierownik ćwiczenia – szef Sztabu Generalnego WP (lub jego zastępca);
- b) zastępca kierownika ćwiczenia – zastępca szefa Sztabu Generalnego WP;
- c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia – szef Zarządu Operacyjnego Szt. Gen.;
- d) sztab kierownictwa ćwiczenia:
  - pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: rozpoznania i WRE, organizacyjno-mobilizacyjny, łączności i informatyki oraz **logistyki**;
  - zespół koordynacyjno-operacyjny;
  - zespół omówienia;
  - zespół badawczy;
  - zespół zabezpieczenia;
  - dyżurna służba operacyjna.

B. Ćwiczący – zespoły DWŁąd

Ćwiczące zespoły DWŁąd organizują centra:

- Centrum dowodzenia;
- Centrum wsparcia dowodzenia;
- Centrum wsparcia działań;
- **Centrum zabezpieczenia działań** (patrz rys. 26), którego zasadniczym członkiem jest zarząd G4

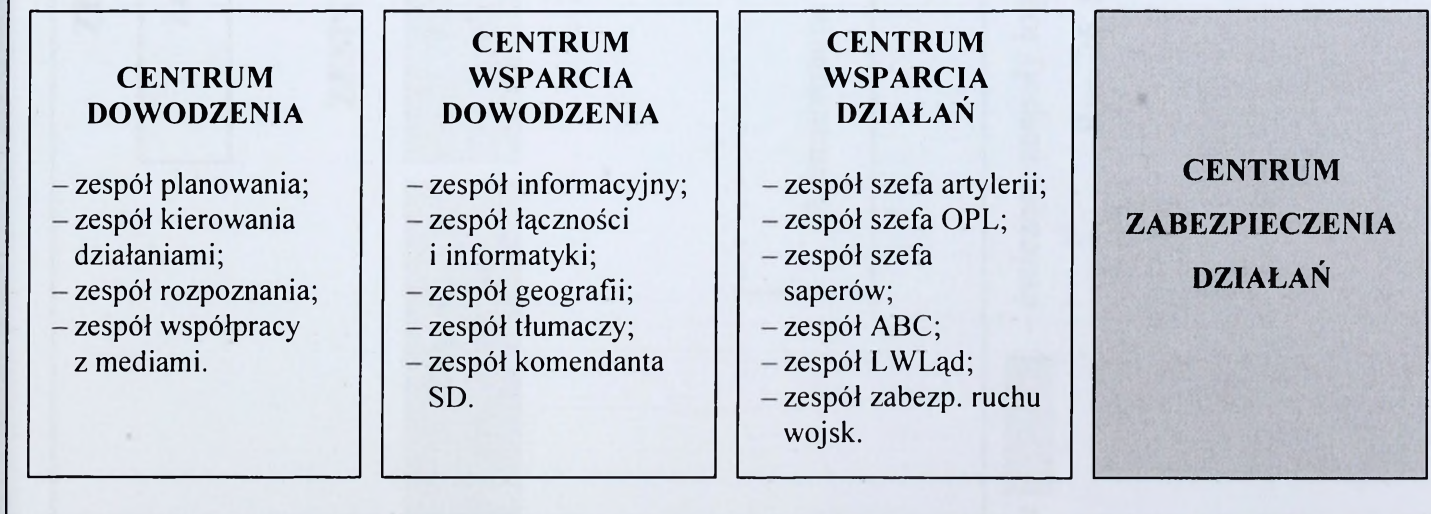
C. Podgrywka – zespół podgrywający.

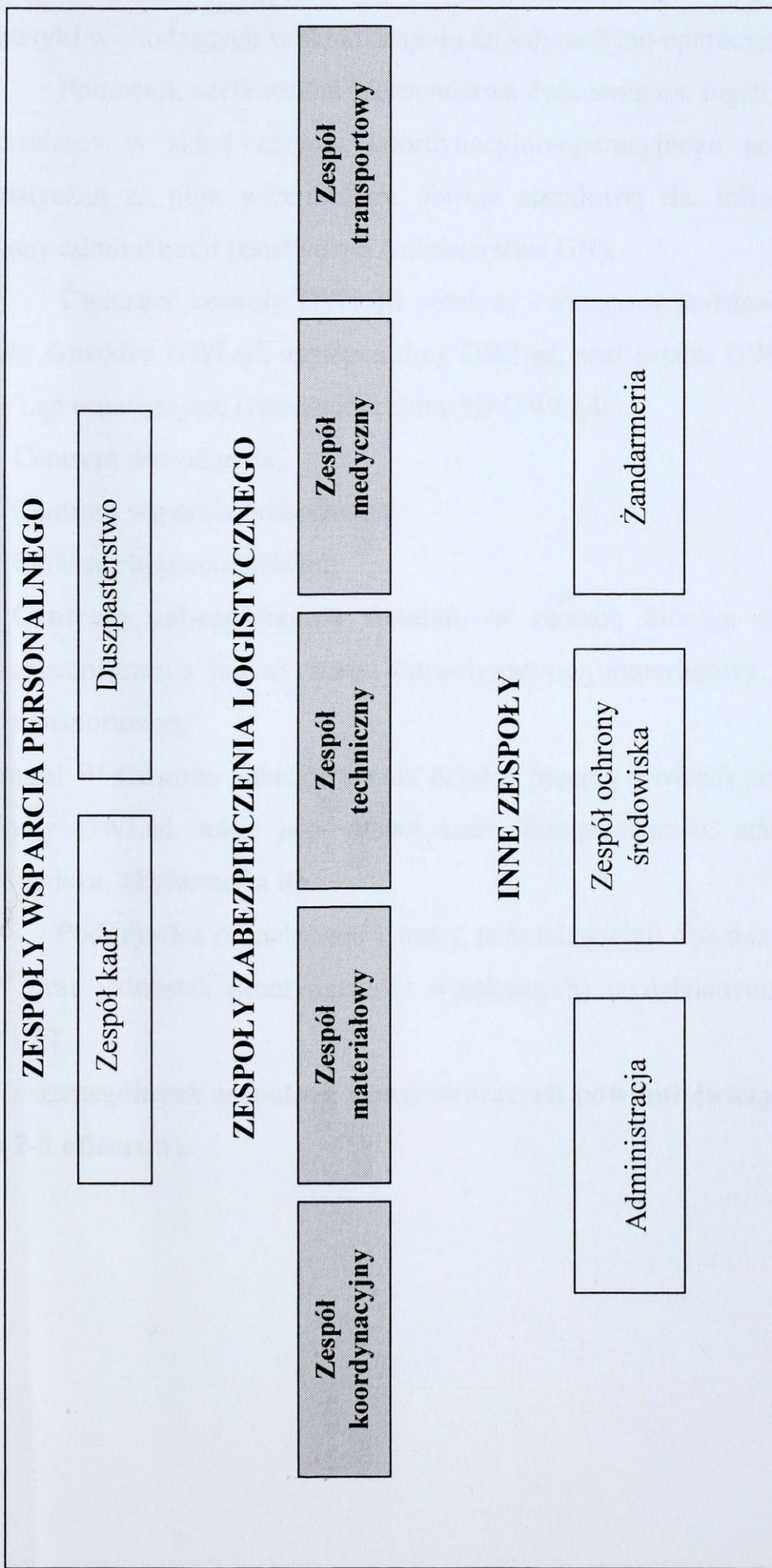
ZESPOŁY ĆWICZĄCEGO DOWÓDZTWA WOJSK LĄDOWYCH

A. Dowódca WLąd, Zastępca d-cy WLąd, szef sztabu DWŁąd

B. Centra

Rys. 25. Proponowana struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo-sztabowego DWŁąd z udziałem zarządu G4. (Wariant)

Legenda: – ćwiczące zespoły logistyczne zarządu G4

Rys. 26. Struktura Centrum Zabezpieczenia Działań SD DWLąd. (Wariant).

Sztab kierownictwa ćwiczenia powinien być tworzony („obsadzany”) z osób funkcyjnych Sztabu Generalnego WP, w tym zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi **logistyki sztabu kierownictwa ćwiczenia** powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę powinien pełnić **szef Generalnego Zarządu Logistyki P4** oraz **2-3 oficerów logistyki** wchodzących w skład zespołu koordynacyjno-operacyjnego.

Pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki oraz oficerowie logistyki wchodzący w skład zespołu koordynacyjno-operacyjnego podgrywają również sytuację logistyczną za pion wiceministra obrony narodowej ds. infrastruktury i uzbrojenia oraz organy administracji państwowej (ministerstwa GN).

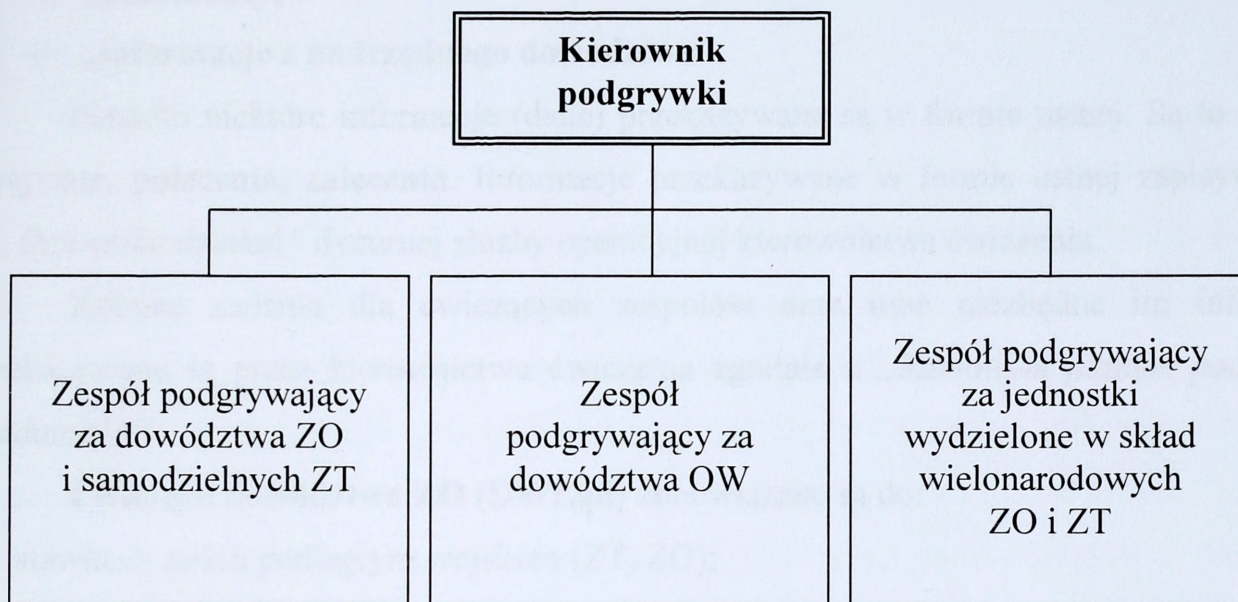
Ćwiczące zespoły DWLąd powinny ćwiczyć w podstawowym składzie dowództwa, czyli: dowódca DWLąd, zastępca d-cy DWLąd, szef sztabu DWLąd oraz zarządy i oddziały DWLąd organizujące (tworzące) centra SD DWLąd:

- a) Centrum dowodzenia;
- b) Centrum wsparcia dowodzenia;
- c) Centrum wsparcia działań;
- d) **Centrum zabezpieczenia działań**, w ramach którego funkcjonują m. in. zespoły zabezpieczenia logistycznego (koordynacyjny, materiałowy, techniczny, medyczny oraz transportowy).

Uwaga! W Centrum zabezpieczenia działań pracują (ćwiczą) ponadto inne (nie logistyczne) zespoły DWLąd, takie jak: zespół kadr, duszpasterstwo, administracja, zespół ochrony środowiska, żandarmeria itp.

Podgrywka organizowana jest z przedstawicieli dowództw ZO i samodzielnych ZT, OW oraz jednostek (kontyngentów wojskowych) wydzielanych w skład wielonarodowych ZO i ZT.

W poszczególnych zespołach podgrywających powinni ćwiczyć przedstawiciele logistyki (po 2-3 oficerów).

Rys. 27. W skład podgrywki w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym DWLąd z udziałem zarządu G4. (Wariant)

3.4. Obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych, organizowanych na szczeblu operacyjnym (ZO, DWLąd) z udziałem logistycznych organów kierowania, obieg informacji wynika z ich trójczłonowej struktury organizacyjnej obejmującej: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących (ćwiczące zespoły) i podgrywkę. Pomiędzy tymi komponentami (elementami) struktury ćwiczenia wymieniane są: **dane, informacje i informacje kierownicze** wynikające z występujących (obowiązujących) w dowództwie ZO i DWLąd, w tym logistycznych organach kierowania, **relacji**. Są to relacje służbowe, funkcjonalne i współdziałania.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych organizowanych w ZO i DWLąd z udziałem logistycznych organów kierowania (oddziału G4, zarządu G4) **kierownictwo ćwiczenia** występuje w roli przełożonego, którą pełni:

- a) w ćwiczeniach organizowanych dla dowództwa ZO – dowódca WLąd;
- b) w ćwiczeniach organizowanych dla DWLąd – szef Sztabu Generalnego WP lub wyznaczana przez niego osoba funkcyjna.

Zadania dla ćwiczących zespołów (dowództwa ZO, dowództwa WLąd) stawiane są w formie pisemnej. Są to:

- **założenia do ćwiczenia**, które zwykle rozpoczynają ćwiczenia oraz jego kolejne etapy;
- **rozkazy (dyrektywy) operacyjne**;

- komunikaty;
- „informacje z nadrzędnego dowództwa”.

Ponadto niektóre informacje (dane) przekazywane są w formie ustnej. Są to zwykle: **wytyczne, polecenia, zalecenia**. Informacje przekazywane w formie ustnej zapisywane są w „*Dzienniku działań*” dyżurnej służby operacyjnej kierownictwa ćwiczenia.

Kolejne zadania dla ćwiczących zespołów oraz inne niezbędne im informacje przekazywane są przez kierownictwo ćwiczenia zgodnie z „*Ramowym planem podawania wiadomości*”.

Ćwiczące dowództwa ZO (DWŁąd) zobowiązane są do:

- a) stawiania zadań podległym wojskom (ZT, ZO);
- b) składania meldunków o realizacji zadań;
- c) utrzymywania współdziałania w ramach dowództwa (sztabu) oraz z „otoczeniem zewnętrznym”.

Zadania dla podległych wojsk (w ćwiczeniu ich rolę pełni podgrywka) stawiane są w dokumentach rozkazodawczych. Są to:

- a) „*Zadania przygotowawcze*”;
- b) „*Wstępne zarządzenia operacyjne*”;
- c) „*Rozkazy operacyjne*”.

Do powyższych dokumentów rozkazodawczych ćwiczące logistyczne organy kierowania (w ZO – oddział G4, w DWŁąd – zarząd G4) opracowują tzw. „części logistyczne”, które zawierają:

- a) w „*Zarządzeniach przygotowawczych*” – niezbędne informacje logistyczne;
- b) we „*Wstępnych zarządzeniach operacyjnych*” – pkt 4. „*Zabezpieczenie logistyczne*”;
- c) w „*Rozkazie operacyjnym*” – pkt 4. „*Zabezpieczenie logistyczne*” lub *aneks „Zabezpieczenie logistyczne”*.

Do *aneksu „Zabezpieczenie logistyczne”* w formie apendyksów (dodatkowych załączników) mogą być dołączane dokumenty uzupełniające takie jak: normy (limity) zużycia głównych bądź deficytowych rodzajów ŚBiM, ugrupowanie jednostek i urządzeń logistycznych w operacji itp.

Ponadto logistyczne organy kierowania (w ZO – oddział G4, w DWŁąd – zarząd G4):

- a) opracowują „*Plany zabezpieczenia logistycznego wojsk w operacji*”;
- b) dokonują korekt (zwykle w tzw. „dynamice ćwiczenia”) w opracowanych dokumentach planistycznych i rozkazodawczych („częściach logistycznych” tych dokumentów);
- c) składają meldunki o realizacji zadań logistycznych;

d) utrzymują współdziałanie z organami kierowania tzw. „otoczenia zewnętrznego systemu logistycznego ZO (WLąd).

Powyższe dokumenty logistyczne oraz tzw. „części logistyczne” dokumentów rozkazodawczych przesyłane są przez Zespół koordynacyjny Centrum zabezpieczenia działań (CZDz) do Zespołu informacyjnego Centrum wsparcia dowodzenia (CWD) SD ZO (DWLąd), skąd zgodnie z obowiązującymi rozdzielnikami rozsyłane są do odbiorców (wykonawców zadań). W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych są to zespoły podgrywające.

Poza dokumentacją rozkazodawczą, w opracowaniu której czynnie uczestniczą logistyczne organy kierowania, szczególnie zespoły dowództwa (ZO, DWLąd) utrzymują z wojskami (podległymi dowództwami) stały kontakt przy wykorzystaniu technicznych środków łączności lub osobisty. Kontakt ten, nazywany często „koordynacją działań”, odbywa się najczęściej w tzw. „układzie funkcjonalnym” – tzn. „przełożeni funkcjonalni” doradzają „podwładnym funkcjonalnym” jak najlepiej wykonać postawione (otrzymane) zadanie. Procedury te szczególnie często stosują logistyczne organy kierowania. W związku z tym pożądane jest, aby w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z dowództwami ZO (WLąd) do zespołów podgrywających włączać przedstawicieli logistyki.

Ćwiczące dowództwa ZO (WLąd), w tym ich logistyczne organy kierowania, składają meldunki o realizacji zadań w tzw. „układzie służbowym” – przełożonym służbowym oraz w tzw. „układzie funkcjonalnym” – przełożonym funkcjonalnym. W tym drugim przypadku, logistyczne organy kierowania składają „Meldunki o sytuacji logistycznej”, które przysyłane są codziennie („pod koniec dnia”) do szefa G4 (P4) szczebla nadrzędnego.

Logistyczne organy kierowania ZO (DWLąd) – oddział G4 (zarząd G4) utrzymują współdziałanie:

- z zespołami poszczególnych centrów ćwiczącego dowództwa ZO (WLąd);
- z organami administracji państwowej zarządzającymi zasobami infrastruktury terenowej (w ćwiczeniach ich rolę pełnią: pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki oraz oficerowie logistyki zespołu koordynacyjno-operacyjnego);
- z sąsiadami.

Współdziałanie zespołów zabezpieczenia logistycznego CZDz w ramach dowództwa ZO (WLąd) organizowane jest z:

- Centrum dowodzenia (w tym szczególnie: zespołem planowania, zespołem kierowania działaniami i zespołem rozpoznania);
- Centrum wsparcia dowodzenia (w tym szczególnie zespołem informacyjnym);

- Centrum wsparcia działań (w tym szczególnie: zespołem artylerii, zespołem OPL, zespołem saperów, zespołem ABC, zespołem LWŁąd oraz zespołem zabezpieczenia ruchu wojsk).

Ponadto w ramach CZDz organizowane jest współdziałanie z zespołem kadr.

Informacje przesyłane (wymieniane) w ramach współdziałania mają postać: **zawiadomień, notatek służbowych, zapytań i odpowiedzi** dotyczących głównie uzgodnień (np. norm zużycia ŚBiM, wielkości i czasów dostaw zaopatrzenia, organizacji punktów spotkania transportu, zakresu i rodzajów świadczonych usług logistycznych itp.) oraz wymienianych wiadomości (danych, informacji). Każdorazowo są one zapisywane w „*Dzienniku działań*” ćwiczącego Centrum zabezpieczenia działań..

Współdziałanie logistycznych organów kierowania (ćwiczących zespołów zabezpieczenia logistycznego CZDz) z organami administracji zarządzającej zasobami terenowej infrastruktury logistycznej dotyczy głównie uzgodnień merytorycznych związanych z udzielaniem pomocy bądź wykorzystaniem potencjału logistycznego tzw. „układu poza militarnego” w procesie zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk. Rolę wymienionych organów administracji w ćwiczeniu spełniają: pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki oraz oficerowie logistyki wchodzącej w skład zespołu koordynacyjno-logistycznego.

Współdziałanie logistycznych organów kierowania (ćwiczących zespołów zabezpieczenia logistycznego CZDz) z sąsiadami (logistyką sąsiednich ZO lub innych rodzajów sił zbrojnych w przypadku ćwiczenia dowódczo-sztabowego organizowanego w DWŁąd) dotyczy głównie problemów związanych z udzielaniem wzajemnej pomocy w realizacji dostaw zaopatrzenia (ŚBiM, TŚM) oraz świadczeniu usług logistycznych. Rolę „sąsiadów” w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z reguły pełni (podgrywa) kierownictwo ćwiczenia, w tym przede wszystkim pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki.

Dla ćwiczących zespołów zabezpieczenia logistycznego CZDz rolę „szczególnego otoczenia zewnętrznego” pełnią systemy logistyczne przeciwnika oraz zdobycz wojenna. Według opinii zespołu autorskiego, w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych ZO (DWŁąd) z udziałem logistycznych organów kierowania (oddziału G4, zarządu G4) tego rodzaju „otoczenie zewnętrzne” powinno być podgrywane przez kierownictwo ćwiczenia.

Informacje w sprawach korzystania z pomocy sąsiadów oraz terenowych zasobów (potencjału) logistycznych, a także „otoczenia zewnętrznego” mogą mieć postać pisemną lub

ustną. Wymieniane są one dwustronnie pomiędzy zainteresowanymi stronami, przy czym informacje ustne zapisywane są w „*Dzienniku działań*”.

Zespoły podgrywające (podgrywka) zobowiązane są do:

- a) podgrywania sytuacji operacyjnej i logistycznej;
- b) przyjmowania od ćwiczących zespołów zadań bojowych (operacyjnych) oraz składania meldunków o ich realizacji;
- c) informowania sztabu kierownictwa ćwiczenia o treściach otrzymywanych od ćwiczących zespołów zadań bojowych (operacyjnych).

Sytuacja operacyjna i logistyczna podgrywane są na podstawie dokumentacji ćwiczenia, wytycznych kierownictwa ćwiczenia oraz decyzji podejmowanych przez ćwiczące zespoły. W tym celu zespoły ćwiczące prowadzą „*Mapy sytuacyjne*” oraz opracowują szczegółowe „*Plany podawania wiadomości*”.

Zadania bojowe (operacyjne) od ćwiczących dowództw (ZO, DWŁąd) do zespołów podgrywających (podgrywki) napływają w formie dokumentów rozkazodawczych, natomiast meldunki o ich realizacji składane są ustnie (rejestrwane są one w „*Dzienniku działań*”). Ponadto zespoły podgrywające posiadające w swoim składzie przedstawicieli logistyki składają „*Meldunki o sytuacji logistycznej*”.

Informowanie sztabu kierownictwa ćwiczenia, w tym szczególnie zespołu koordynacyjno-podgrywającego, o treści otrzymywanych zadań bojowych (operacyjnych) zespoły podgrywające prowadzą poprzez techniczne środki łączności (w ćwiczeniach wspomaganym systemami informatycznymi – przy wykorzystaniu poczty elektronicznej).

Wszystkie informacje wymieniane pomiędzy zespołami ćwiczącymi, podgrywką i kierownictwem ćwiczenia rejestrowane są w „*Dzienniku działań*”.

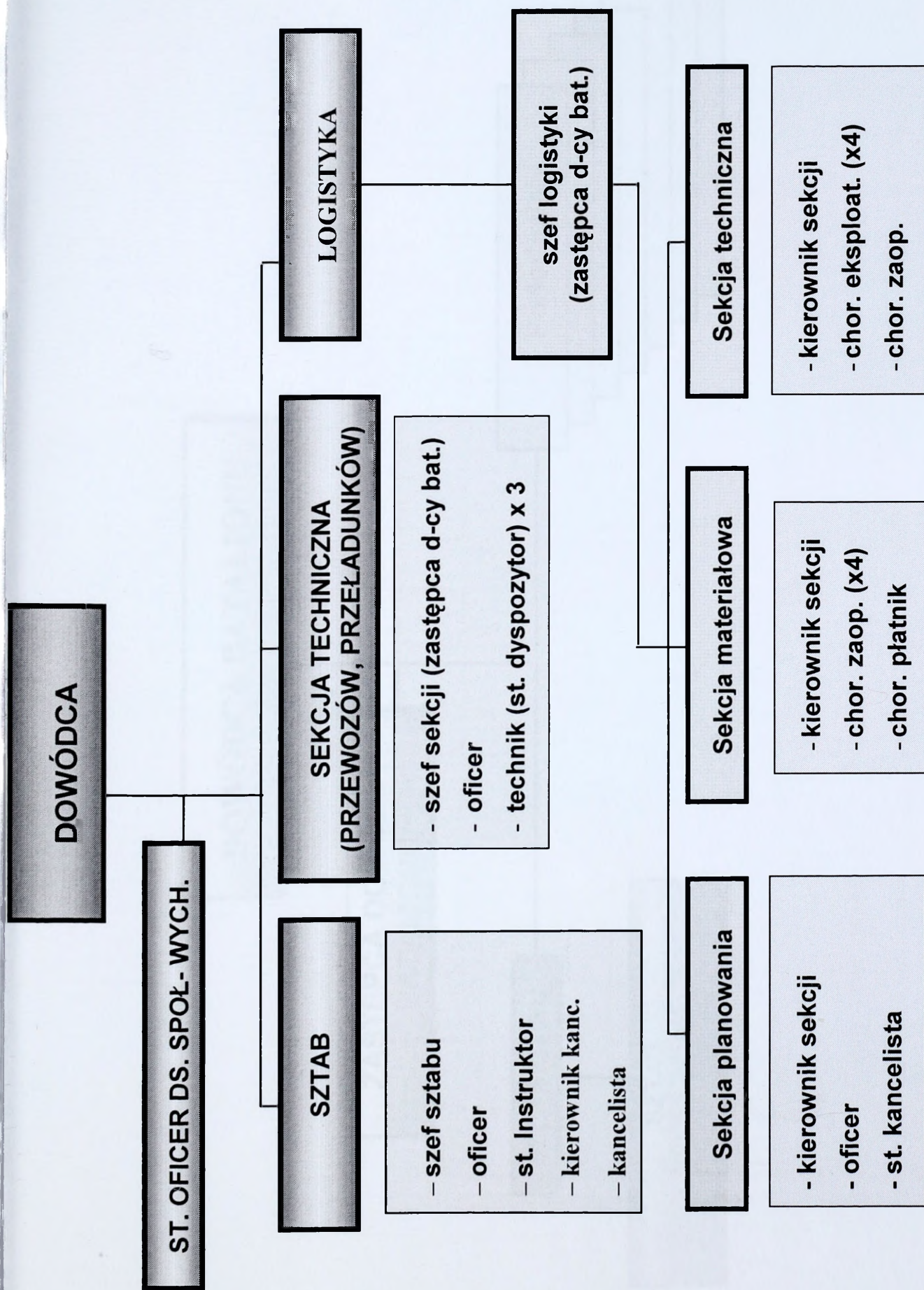
4. PROPONOWANE PROCEDURY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ Z DOWÓDZTWAMI JEDNOSTEK LOGISTYCZNYCH SZCZEBLA OPERACYJNEGO *Autor: plk dr Z. KURASIŃSKI*

Zmiany strukturalne zachodzące w WLąd, powodujące między innymi zmiany w dotychczasowej podległości służbowej jednostek logistycznych szczebla operacyjnego spowodowały potrzebę precyzyjnego określenia odpowiedzialności za wyszkolenie ich dowództw. Z uwagi na to, że jednostki logistyczne szczebla operacyjnego (bataliony) w zdecydowanej większości należą do jednostek formowanych od nowa, prowadzenie z ich dowództwami treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych będzie wymagało dużego wysiłku organizacyjnego.

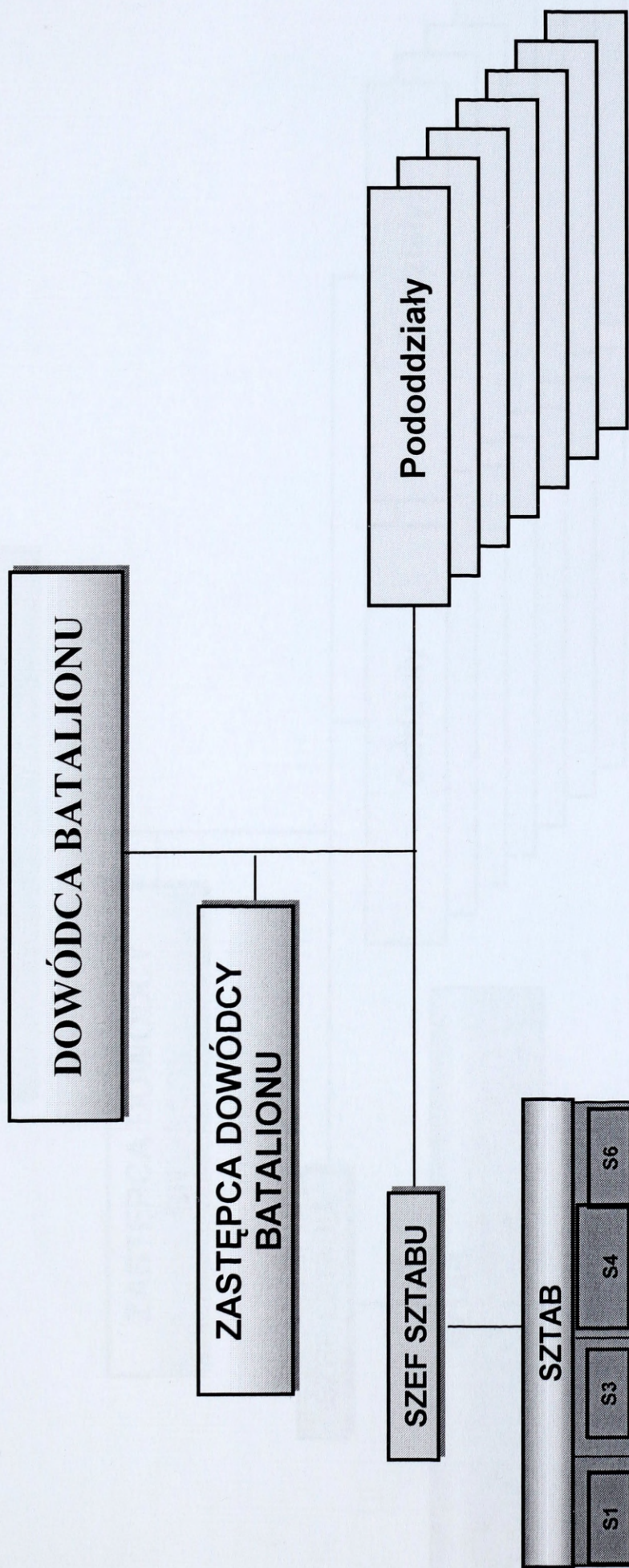
Według opinii zespołu autorskiego, przeprowadzenie treningu sztabowego, a następnie ćwiczenia dowódczo-sztabowego z dowództwem batalionu logistycznego (blog) szczebla operacyjnego wymaga powołania z rezerwy jego obsady etatowej. Wiąże się to z koniecznością planowania w tym celu specjalnych ćwiczeń. Dodatkowym utrudnieniem jest ponadto pozostawanie batalionów logistycznych szczebla operacyjnego w starych strukturach organizacyjnych (patrz rysunek 28), nie przystających do wdrażanego w WLąd SZ RP systemu dowodzenia wojskami. W związku z tym dla potrzeb niniejszego opracowania zespół autorski przyjął struktury dowództwa batalionu logistycznego szczebla operacyjnego zbliżone do struktury samodzielnego batalionu rodzaju wojsk (RW) występującego w WLąd (patrz rys.29).

Według opinii zespołu autorskiego, z punktu – dowodzenia wojskami i potrzeb szkolenia pokojowego, korzystne jest przyjęte przez DWLąd rozwiązanie zmierzające do sformowania w okresie pokoju dwóch dowództw brygad logistycznych⁴ (BLog) (patrz rys. 30), którym będą podporządkowane bataliony logistyczne szczebla operacyjnego. Pozwoli to na szkolenie i zgranie ich już w czasie pokoju. Dowództwa tych brygad przejęłyby odpowiedzialność za przygotowanie i prowadzenie, treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych z podległymi im dowództwami batalionów logistycznych. Spowoduje to pewne zmiany w organizacji ćwiczeń (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych). Związane będą one przede wszystkim z przyjęciem nowej struktury organizacyjnej blog i BLog oraz usytuowaniem grup i centrów na rozwijanych przez nie stanowiskach dowodzenia (patrz rys. 31 i 32).

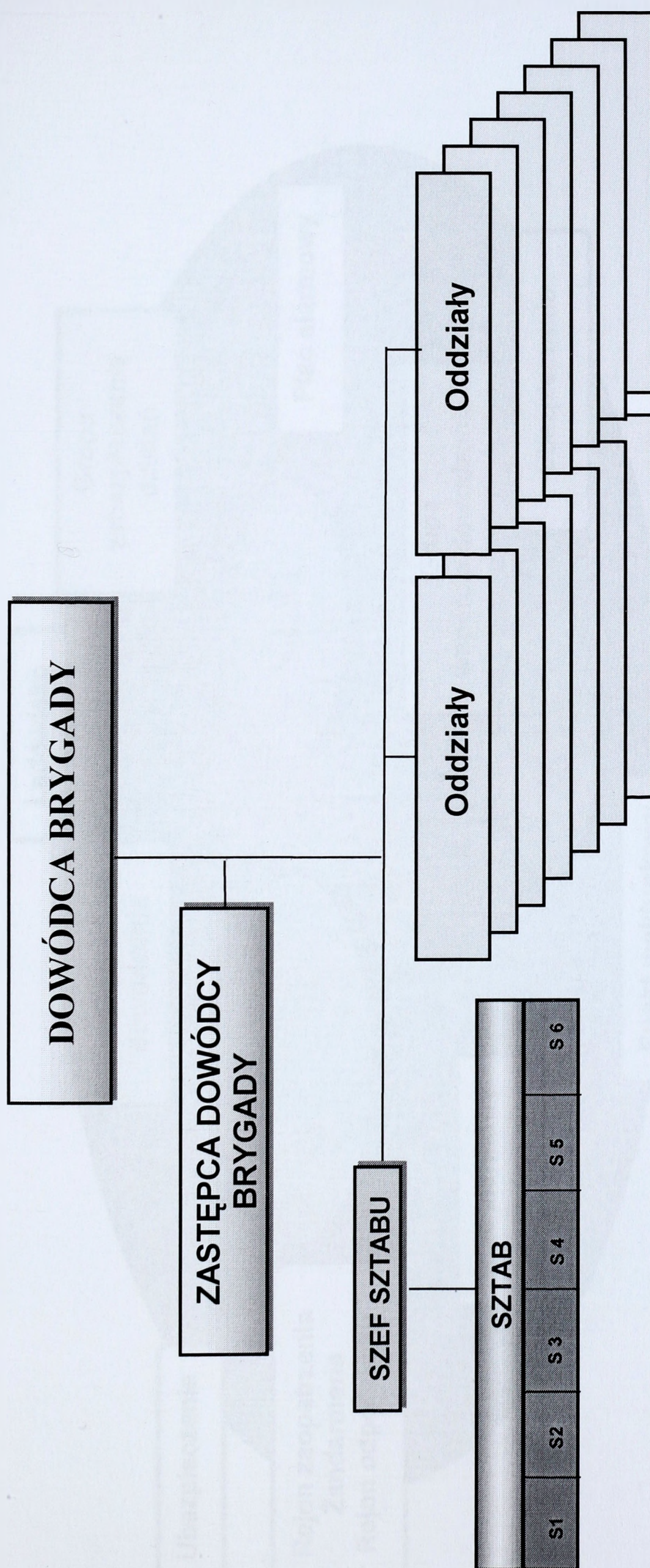
⁴ Formowanie takich dowództw (po jednym) BLog na obszarze POW i SOW ma się rozpocząć już w roku 2001r.

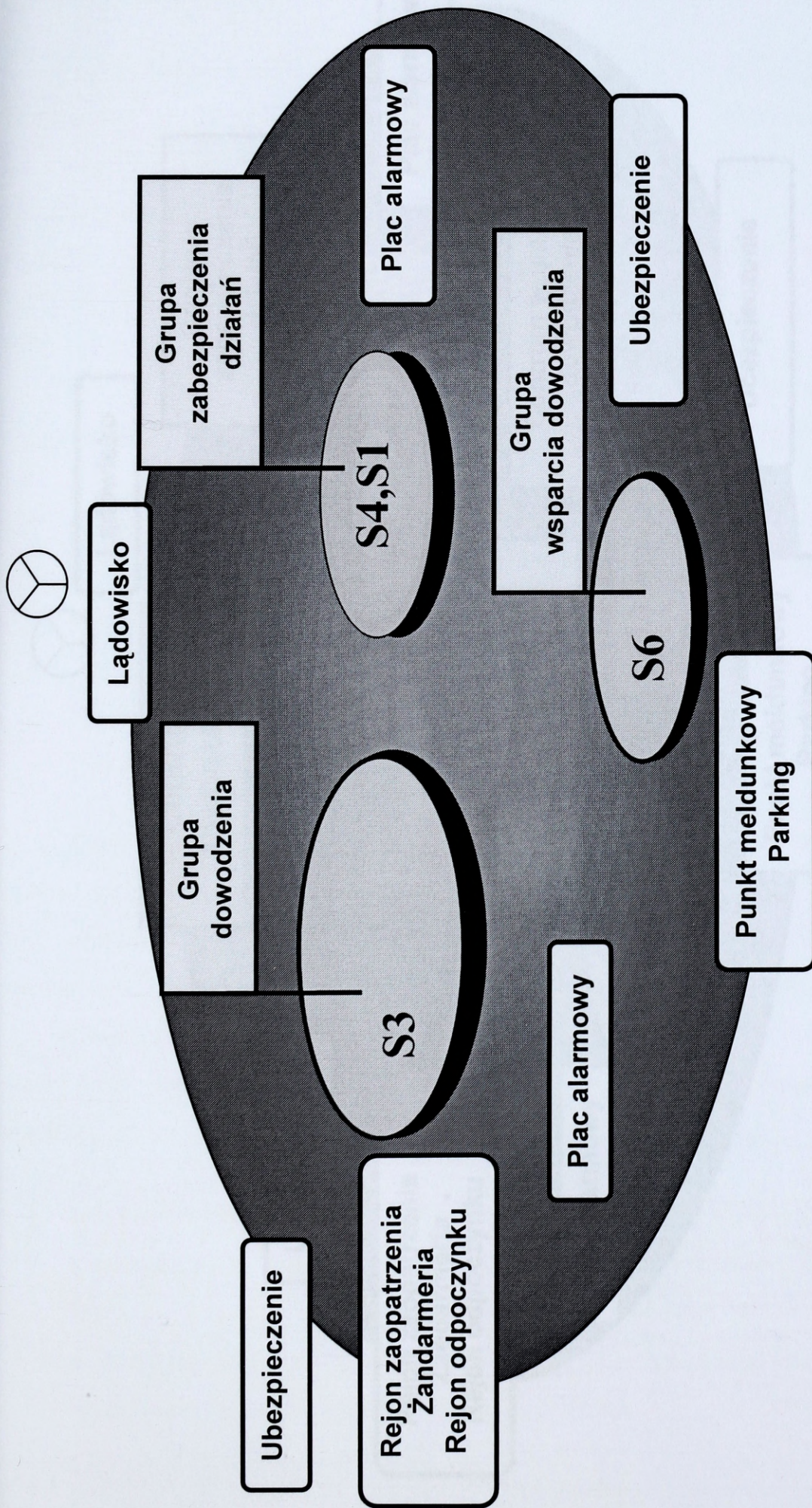
Rys. 28. Dotychczasowa struktura organizacyjna dowództwa batalionu logistycznego szczebla operacyjnego.
(*Wariant*)

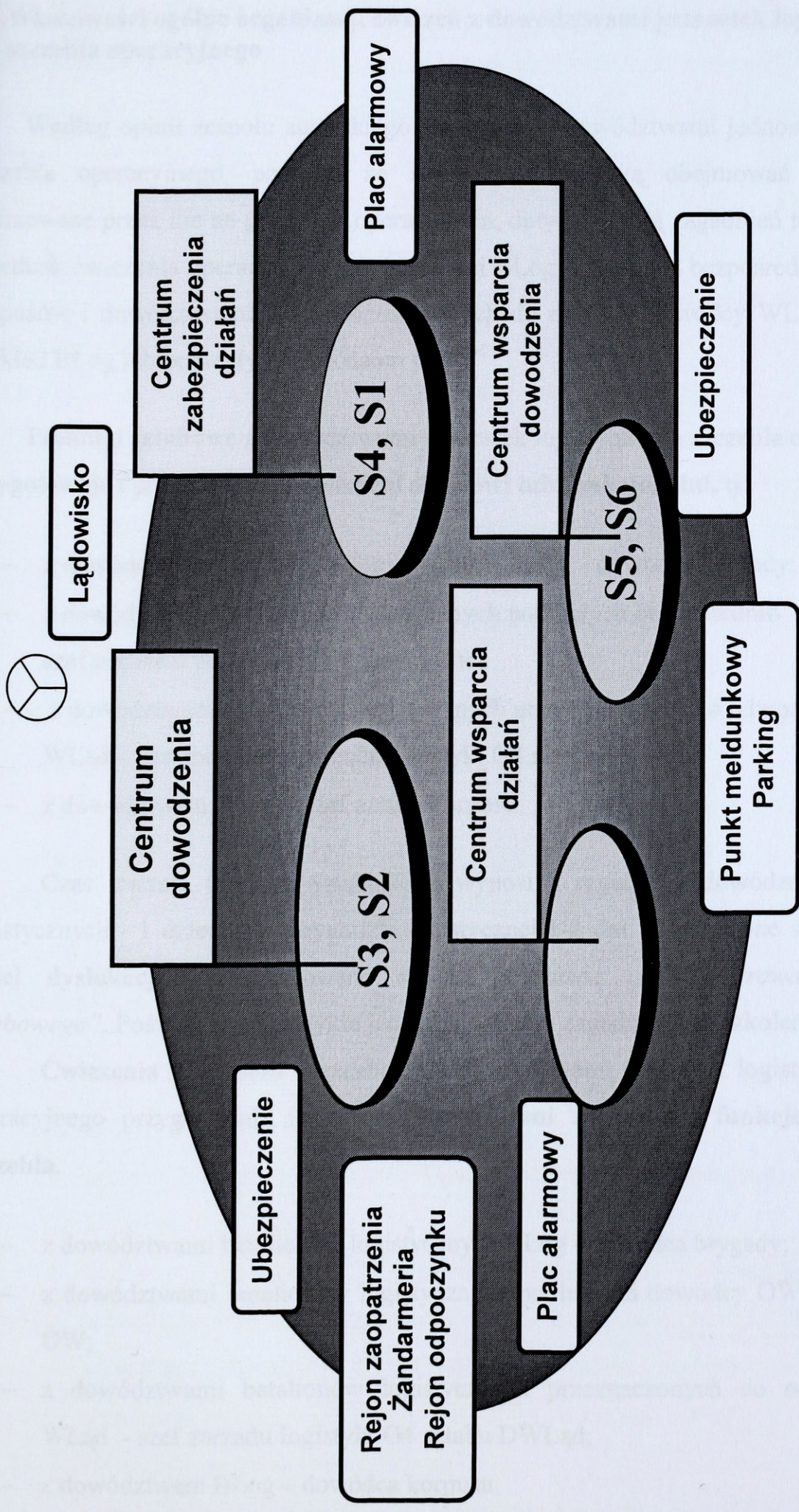
Rys. 29. Proponowana ogólna struktura organizacyjna dowództwa batalionu logistycznego szczebla operacyjnego. (Wariant)

Rys. 30. Ogólna struktura organizacyjna dowództwa brygady logistycznej. (Wariant)

Rys. 31. Usytuowanie grup dowodzenia na SD jednostki logistycznej (batalionu) szczebla operacyjnego. (Wariant)

Rys. 32. Usytuowanie centrów dowodzenia na SD brygady logistycznej. (Wariant)

4.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

Według opinii zespołu autorskiego, ćwiczenia z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, pomimo że swoją problematyką obejmować będą zadania realizowane przez nie na poziomie operacyjnym, dotyczyć będą zagadnień taktycznych. Będą to jednak ćwiczenia operacyjne z dowództwami BLog podległych bezpośrednio dowództwom korpusów i dowództwami blog przeznaczonych do odwołu dowódcy WLąd, wchodzących w skład BLog lub podległym dowódcom OW.

Treningi sztabowe z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego przygotowują i prowadzą ich **przełożeni służbowi lub funkcjonalni**, tj:

- z dowództwami batalionów logistycznych BLog - dowódca brygady;
- z dowództwami batalionów logistycznych podległych bezpośrednio dowódcy OW - szef oddziału planowania logistyki OW;
- z dowództwami batalionów logistycznych przeznaczonych do odwołu dowódcy WLąd – zastępca szefa zarządu logistyki G4 sztabu DWLąd;
- z dowództwem BLog – szef sztabu korpusu.

Czas trwania treningu sztabowego wynosi z reguły: w dowództwach batalionów logistycznych - 1 dzień, a w brygadzie logistycznej 1-2 dni. Prowadzone są one w **miejscu stałej dyslokacji** i organizowane są na podstawie „*Planu prowadzenia treningu sztabowego*”. Poświęcone są zwykle jednemu – dwóm zagadnieniom szkoleniowym.

Ćwiczenia dowódczo – sztabowe z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego przygotowują i prowadzą **przełożeni służbowi i funkcjonalni wyższego szczebla**.

- z dowództwami batalionów logistycznych BLog - dowódca brygady;
- z dowództwami batalionów logistycznych podległych dowódcy OW - szef logistyki OW;
- z dowództwami batalionów logistycznych przeznaczonych do odwołu dowódcy WLąd - szef zarządu logistyki G4 sztabu DWLąd;
- z dowództwem BLog – dowódca korpusu.

Ćwiczenia z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego organizowane są w tzw. "**systemie jednoczesnego uczestnictwa**". Polega on na organizowaniu w jednym czasie w DWŁąd, OW, korpusie lub brygadzie logistycznej jednego ćwiczenia dowódczo - sztabowego dla wszystkich podległych jednostek logistycznych (BLog, blog) pod jednym kierownictwem.

Dowództwa jednostek logistycznych szczebla operacyjnego uczestniczące w ćwiczeniu dowódczo - sztabowym **ukompletowuje się wg etatu czasu wojennego**.

Ćwiczenia dowódczo - sztabowe z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego prowadzi się z reguły w **miejscach stałej dyslokacji**, np.: w pomieszczeniach służbowych, ośrodkach dowodzenia (szkolenia), stanowiskach dowodzenia typu stacjonarnego itp. Mogą one odbywać się również na polowych stanowiskach dowodzenia lub zapasowych stanowiskach dowodzenia. Czas ich trwania wynosi dla dowództw blog 1 - 2 dni, a dla dowództwa brygady logistycznej 2-3 dni.

W ćwiczeniach dowódczo - sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego, kierownictwo ćwiczenia i ćwiczące zespoły wykorzystują z reguły **stacjonarny system łączności**, który może być wzmocniony **dodatkowymi relacjami łączności** dla grup podgrywających. W ćwiczeniach tych powinny być stosowane **elementy gry komputerowej**, zwłaszcza symulacja sytuacji logistycznej (posiadanych zasobów zaopatrzenia; strat w uzbrojeniu i sprzęcie wojskowym; strat w stanie osobowym, w tym strat sanitarnych; obłożenia punktów opatrunkowych; obciążenia punktów zbiórki uszkodzonego sprzętu itp.), która jest realizowana w ramach **informatycznego wspomaganie ćwiczenia**. Organizuje się je na podstawie planu, który zawiera:

- określenie celów zastosowania środków informatyki w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym;
- podział środków informatyki (oprogramowania i techniki komputerowej) według komórek organizacyjnych;
- wykaz osób funkcyjnych (kierowników) odpowiedzialnych za pracę punktów informatycznych (komórek automatyzacji dowodzenia, sieci komputerowych);
- wyszczególnienie i terminy realizacji przedsięwzięć przygotowawczych;
- terminy rozwinięcia środków informatyki i wymiany danych;
- schemat systemu wymiany danych;
- przedsięwzięcia w zakresie ochrony i bezpieczeństwa informacji.

Plan informatycznego wspomaganie ćwiczenia opracowuje zespół łączności i informatyki na podstawie koncepcji informatycznego wspomaganie ćwiczenia, uwzględniając stan sił oraz środków łączności i informatyki wydzielonych do zabezpieczenia ćwiczenia. Plan zatwierdza szef sztabu kierownictwa ćwiczenia.

W celu przygotowania powyższego planu oraz realizacji informatycznego wsparcia ćwiczenia, skład zespołu autorskiego i sztabu kierownictwa ćwiczenia uzupełnia się **specjalistami z dziedziny automatyzacji dowodzenia i informatyki.**

W celu przygotowanie i prowadzenia ćwiczenia dowódczo - sztabowego z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego powołuje się **kierownictwo ćwiczenia** wraz z niezbędnymi siłami i środkami zabezpieczenia. W skład kierownictwa ćwiczenia wchodzi:

- kierownik ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- zastępcy kierownika ćwiczenia;
- pomocnicy kierownika ćwiczenia.

Kierownik ćwiczenia odpowiada za przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia, w tym m.in. za: wypracowanie metodycznej i taktycznej koncepcji prowadzenia ćwiczenia; wyznaczenie zespołu autorskiego (autora) oraz wydanie wytycznych do przygotowania ćwiczenia; **określenie struktury organizacyjnej ćwiczenia** i wyznaczenie osób sprawujących kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia; kierowanie oraz nadzór nad opracowaniem podstawowych dokumentów ćwiczenia i przedstawienie przełożonemu zamiaru ćwiczenia do zatwierdzenia; przeprowadzenie instruktażu w miejscu ćwiczenia i określenie **koncepcji przebiegu zasadniczych epizodów ćwiczenia**; przygotowanie kierownictwa ćwiczenia; określenie sposobów przygotowania się zespołów ćwiczących do udziału w ćwiczeniu oraz przeprowadzenie omówienia ćwiczenia.

Sztab kierownictwa ćwiczenia jest głównym organem kierownika ćwiczenia w zakresie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia. **Szef** tego **sztabu** (w ćwiczeniach dowódczo - sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego jest nim zwykle szef oddziału operacyjno-szkoleniowego Zarządu G4 - w odniesieniu do jednostek podległych bezpośrednio dowódcy WLąd, szef sztabu korpusu – w odniesieniu do dowództwa BLog, szef sztabu BLog – w odniesieniu do dowództw batalionów logistycznych wchodzących w skład tej brygady i szef wydziału planowania materiałowo-technicznego logistyki OW – w odniesieniu do dowództw batalionów logistycznych podległych

bezpośrednio dowódcy OW) pełni funkcję nadrzędną w stosunku do wszystkich komórek organizacyjnych (osób funkcyjnych) wchodzących w skład kierownictwa ćwiczenia oraz zespołów ćwiczących. Podlegają mu:

- zastępcy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia (powoływani zwykle w ćwiczeniach z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego);
- zespoły (pomocnicy) reprezentujące sztab ogólnowojskowy, poszczególne pionory funkcjonalne logistyki (zwykle są to: zespół materiałowy, zespół techniczny, zespół medyczny) oraz rodzaje wojsk (WRiA, OPL, WInż, WOPChem);
- grupy (grupa) podgrywające.

Grupy (grupę) podgrywające powołuje się w celu podgrywania sytuacji operacyjnej i logistycznej dla ćwiczących zespołów. Organizuje się je na bazie dowództw organizujących ćwiczenie dowódczo – sztabowe lub grup operacyjnych dowództw jednostek logistycznych nie uczestniczących w ćwiczeniu.

W ćwiczeniach dowódczo – sztabowych powołuje się **rozjemców**. Jednak w ćwiczeniach dowódczo – sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego zwykle funkcję rozjemcy spełnia kierownik ćwiczenia lub wyznaczeni oficerowie kierownictwa ćwiczenia.

4.1.1. Zasady ogólne przygotowania ćwiczeń operacyjnych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

Przygotowanie ćwiczeń taktycznych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego obejmuje:

1) **Treningów sztabowych:** wypracowanie koncepcji metodycznej i operacyjnej treningu, opracowanie dokumentacji, postawienie zadań wykonawcom, przygotowanie miejsca do przeprowadzenia treningu oraz przygotowanie ćwiczących do udziału w treningu.

W koncepcji metodycznej kierownik treningu sztabowego precyzuje: temat treningu, cel (cele) szkoleniowy, zagadnienie (zagadnienia) szkoleniowe, skład ćwiczących, sposób rozpoczęcia i zakończenia treningu oraz sposób przygotowania i przeprowadzenia treningu.

W koncepcji operacyjnej kierownik treningu sztabowego precyzuje: dotychczasowy charakter działań; ogólny skład bojowy stron; ogólne zamiary (decyzja) stron; zadanie

ćwiczącego szczebla dowodzenia oraz ogólne zadania realizowane przez sąsiadów; ogólny przebieg dynamiki działań operacyjnych.

Do treningów sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego **opracowywane są następujące dokumenty:**

- plan przeprowadzenia treningu sztabowego;
- założenie (założenia) operacyjne;
- rozkaz operacyjny wraz z aneksem logistycznym.

Zadania dla wykonawców przygotowujących trening sztabowy stawiane są w formie wytycznych, w których zwykle kierownik ćwiczenia podaje: koncepcję metodyczną i operacyjną treningu sztabowego oraz rodzaj i terminy opracowania dokumentacji i przedstawienia jej do zatwierdzenia (podpisu) itp., a także sposób przygotowania pomieszczeń do przeprowadzenia treningu.

Przygotowanie ćwiczących do udziału w treningu sztabowym odbywa się zwykle w ramach szkolenia doskonalącego kadry. Odnosi się to do dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego funkcjonujących w okresie pokoju. W jednostkach nowo formowanych szkolenie takie wymaga powołania kadry dowództwa jednostek z rezerwy.

W czasie szkolenia poprzedzającego trening sztabowy zwraca się szczególną uwagę na zagadnienia będące treścią treningu, w tym szczególnie nowe problemy lub słabo opanowane. Ponadto uczestnicy treningu studiują literaturę przedmiotu, przygotowują mapy i wzory dokumentów operacyjnych oraz inne niezbędne im w treningu dokumenty, materiały i wyposażenie.

- 2) **Ćwiczeń dowódczo-sztabowych:** wypracowanie metodycznej i operacyjnej koncepcji przygotowania ćwiczenia, opracowanie dokumentacji, postawienie zadań wykonawcom, przygotowanie rejonu ćwiczenia oraz przygotowanie kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących do udziału w ćwiczeniu.

W koncepcji metodycznej kierownik ćwiczenia precyzuje: temat ćwiczenia; cele szkoleniowe i badawcze ćwiczenia; główne zagadnienia szkoleniowe i ich wstępny podział na etapy; wstępny podział czasu realizacji głównych zadań (problemów) szkoleniowych; skład ćwiczących; ogólną strukturę organizacyjną ćwiczenia i kierownictwa ćwiczenia; sposób rozpoczęcia i zakończenia ćwiczenia; sposób

podgrywania sytuacji w czasie ćwiczenia; sposób przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia.

W koncepcji operacyjnej kierownik ćwiczenia precyzuje: dotychczasowy charakter działań; przebieg umownej granicy pomiędzy stronami (jeżeli wynika to z potrzeb ćwiczenia); ogólny skład bojowy stron; zarys położenia wyjściowego stron; ogólne zamiary (decyzje) stron; ogólne zadanie ćwiczącego szczebla dowodzenia i sąsiadów; ogólny przebieg dynamiki działań.

W wytycznych kierownika ćwiczenia dotyczących przygotowania ćwiczenia zwykle podaje się: koncepcję metodyczną i operacyjną przeprowadzenia ćwiczenia; rodzaj i terminy opracowania dokumentacji oraz przedstawienia jej do akceptacji (podpisu, zatwierdzenia) itp.

Do ćwiczeń dowódczo – sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego **opracowywane są następujące dokumenty:**

- a) zamiar ćwiczenia z legendą;
- b) plan przygotowania ćwiczenia;
- c) plan szkolenia kierownictwa ćwiczenia;
- d) zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia;
- e) rozkazy i zarządzenia operacyjne wraz z aneksami logistycznymi;
- f) założenia operacyjne;
- g) tabele obowiązujących meldunków i sprawozdań;
- h) wykaz strat;
- i) plan podawania wiadomości;
- j) plan przeprowadzenia ćwiczenia;
- k) plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Zamiar ćwiczenia jest najważniejszym dokumentem ćwiczenia zatwierdzanym przez przełożonych szczebla nadrzędnego. Opracowuje się go w formie graficznej (na mapie) z legendą. Po zatwierdzeniu stanowi on podstawę do opracowania pozostałych dokumentów ćwiczenia.

Część graficzna zamiaru ćwiczenia obejmuje: tytuł, a w nim: rodzaj ćwiczenia, nazwę najwyższego ćwiczącego szczebla dowodzenia, termin prowadzenia, kryptonim; umowną granicę między stronami; położenie wyjściowe i założony zamiar działania przeciwnika; położenie wyjściowe wojsk własnych; zamiar dowódcy szczebla nadrzędnego; zadanie operacyjne ćwiczącego szczebla dowodzenia; położenie wyjściowe i ogólny zamiar

działania sąsiadów; podział ćwiczenia na etapy (temat, czas trwania etapu, zagadnienia szkoleniowe); rubieże zarysu działań operacyjnych na początku każdego etapu ćwiczenia; wskaźniki rozmachu działań wojsk własnych i przeciwnika.

W legendzie do części graficznej zamiaru ćwiczenia zwykle podaje się: temat ćwiczenia; cele ćwiczenia; główne zagadnienia szkoleniowe; czas trwania ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; skład bojowy stron; dotychczasowe działania i położenie wyjściowe stron; ogólny zamiar stron; stosunki sił i środków; organizację podgrywania sytuacji; wskaźniki organizacyjno – metodyczne; organizację łączności; termin, miejsce i sposób omówienia ćwiczenia.

W planie przeprowadzenia ćwiczenia ujmuje się terminy i sposób: opracowania zasadniczych dokumentów ćwiczenia; przedstawienia przelozonym dokumentów do akceptacji, podpisu i zatwierdzenia; wręczenia ćwiczącym zarządzenia w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia; przygotowania miejsc pracy i zabezpieczenia warunków socjalno - bytowych dla kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących zespołów; organizację systemu łączności dla potrzeb ćwiczenia; wręczenia ćwiczącym założeń operacyjnych; przygotowania się uczestników ćwiczenia do udziału w ćwiczeniu; prowadzenia szkolenia kierownictwa ćwiczenia; osiągnięcia gotowości do ćwiczenia przez kierownictwo ćwiczenia oraz ćwiczące zespoły i inne ustalenia. Dla każdego przedsięwzięcia ustala się głównego wykonawcę, współwykonawcę oraz dokładny termin wykonania. Z planem przygotowania ćwiczenia zapoznaje się wszystkie wymienione w nim osoby funkcyjne.

W planie szkolenia kierownictwa ćwiczenia ujmuje się terminy i sposób: wydania wytycznych dotyczących pracy oficerów sztabu kierownictwa ćwiczenia oraz grup podgrywających; przygotowania się zespołów (osób funkcyjnych) do pełnienia obowiązków w ćwiczeniu; ustalenia spraw organizacyjnych oraz inne przedsięwzięcia.

Zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia składa się z części informacyjnej i rozkazującej.

W części informacyjnej podawane są: podstawa prowadzenia ćwiczenia, rodzaj ćwiczenia (kryptonim); termin prowadzenia ćwiczenia; stanowisko służbowe kierownika ćwiczenia.

W części rozkazującej podawane są: stanowiska, stopnie, imiona i nazwiska osób sprawujących kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia; miejsce prowadzenia ćwiczenia; skład ćwiczących; umowne nazwy ćwiczących stron; sposób oznakowania kierownictwa ćwiczenia; skład grup podgrywających; zakres i sposób przygotowania się

ćwiczących do udziału w ćwiczeniu; organizację łączności, automatyzacji dowodzenia i ochrony tajemnicy; przedsięwzięcia zabezpieczenia logistycznego ćwiczenia; termin i miejsce przeprowadzenia szkolenia kierownictwa ćwiczenia; termin wręczenia założeń operacyjnego; termin i miejsce omówienia ćwiczenia; termin gotowości do ćwiczenia kierownictwa ćwiczenia oraz ćwiczących zespołów, a także systemu łączności; ubiór i wyposażenie indywidualne kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących.

Rozkazy i zarządzenia operacyjne wraz aneksami logistycznymi opracowywane są na podstawie zamiaru ćwiczenia i stanowią dla ćwiczących (dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego) podstawę do organizacji działań. Zadania zawarte w tych dokumentach ćwiczący otrzymują z reguły w formie jednolitej (pełnych dokumentów rozkazodawczych).

Rozkazów i zarządzeń (wyciągów) wręczanych w czasie ćwiczenia zespołom ćwiczącym nie podpisuje się. Po wyszczególnieniu stanowisk osób funkcyjnych wpisuje się napis "KIEROWNICTWO ĆWICZENIA".

Założenia operacyjne są dokumentami zawierającymi dane stanowiące podstawę do przygotowania się ćwiczących do całego ćwiczenia lub jego etapu po tzw. "przeskoku czasu operacyjnego". Składają się one z rozdziałów: „*Sytuacja ogólna*”, „*Sytuacja szczegółowa*”, „*Dane dodatkowe*”, „*Praca do wykonania*” oraz załączników.

W tabelach obowiązujących meldunków i sprawozdań podawane są: rodzaj, nazwa, wykonawca, adresat, terminy przedstawienia (częstotliwość), forma (pisemnie, graficznie, szyfrem, sformalizowany dokument) oraz sposób przekazania (wojskowa poczta polowa, techniczne środki łączności, urządzenia fotograficzne i inne) meldunków i sprawozdań komórek organizacyjnych ćwiczących zespołów do sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Wykaz strat opracowuje się na podstawie *Planu przeprowadzenia ćwiczenia*, zarysu dynamiki walki, oceny działania ćwiczących i innych czynników. W wykazie określa się straty w stanie osobowym, UiSW oraz ŚBiM w jednostce logistycznej szczebla operacyjnego. W razie potrzeby mogą być również określone straty wojsk własnych. Sporządza się je w formie tabeli na każdą dobę walki. Ich podział na poszczególne sytuacje dokonuje się podczas opracowania planów podawania wiadomości.

Plan podawania wiadomości stanowi podstawę do przekazywania ćwiczącym informacji o położeniu i stanie oddziałów (pododdziałów) jednostki logistycznej szczebla operacyjnego, w tym ich pododdziałów i urządzeń logistycznych, oraz przeciwnika w czasie dynamiki działań. Ujmuje się w nim dane, które w toku operacji

napływałyby z różnych źródeł (od podwładnych, przełożonych i sąsiadów). Sporządza się go w formie tabeli, w której kolejno ujmuje się: czas operacyjny; treść i źródło informacji; nadawcę; adresata; czas astronomiczny i sposób przekazywania informacji. Dane te zestawia się chronologicznie zgodnie z przewidywanym rozwojem działań (walki).

Plan przeprowadzenia ćwiczenia dowódczo - sztabowego z zasady składa się z dwóch części: pierwszej dotyczącej całego ćwiczenia i drugiej - dotyczącej jego etapów.

W części pierwszej podaje się: tytuł dokumentu; temat ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; czas prowadzenia ćwiczenia (operacyjny i astronomiczny); dotychczasowe działania i położenie wyjściowe stron; ogólne zamiary stron; ogólny przebieg działań stron w ćwiczeniu.

W części drugiej, kolejno według etapów podaje się: temat etapu; zagadnienia szkoleniowe; czas trwania etapu (operacyjny i astronomiczny); przebieg działań stron w etapie.

Plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia opracowuje się na podstawie *Planu przeprowadzenia ćwiczenia* i wytycznych przełożonych. W planach tych ujmuje się: dane dotyczące rodzaju jednostki logistycznej szczebla operacyjnego; udział w obserwacji metod pracy ćwiczących zespołów; udział w wysłuchiwanie koncepcji ćwiczących przez kierownika ćwiczenia; osobiste wysłuchiwanie decyzji kierowników pionów funkcjonalnych logistyki.

Przygotowanie kierownictwa ćwiczenia do ćwiczenia dowódczo - sztabowego odbywa się w ramach 1 - 2 dniowego szkolenia w warunkach garnizonowych. Składa się na to zbiorowe szkolenie oficerów kierownictwa ćwiczenia oraz grupowe (indywidualne) przygotowanie się do funkcji wyznaczonych do pełnienia podczas ćwiczenia.

Przygotowanie zespołów ćwiczących (dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego) do ćwiczenia powinno odbywać się w ramach planowanego szkolenia kadry w jednostkach istniejących w czasie pokoju oraz szkolenia rezerw osobowych. W czasie tego szkolenia należy skoncentrować się na problemach będących treścią ćwiczenia, zwłaszcza problemach nowych lub słabo opanowanych. Ponadto w czasie bezpośredniego przygotowania się uczestników ćwiczenia powinni oni przestudiować niezbędną literaturę przedmiotu, przygotować mapy, uzupełnić bądź opracować wzory dokumentów operacyjnych oraz przygotować się do pracy na swoich stanowiskach w ćwiczeniu.

4.1.2. Zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń taktycznych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

Treningi sztabowe oraz ćwiczenia dowódczo-sztabowe z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego rozpoczynają się od wręczenia założeń operacyjnych wraz z mapą (oleatami) położenia wojsk oraz rozkazu operacyjnego wraz z aneksem logistycznym. Ich przebiegiem kieruje kierownik ćwiczenia (w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym kierownik pracuje na stanowisku dowodzenia kierownictwa ćwiczenia).

W treningu sztabowym, który z reguły dotyczy 1-2 zagadnień szkoleniowych, ćwiczący zespół (zespoły) wykonują (opracowują) zadanie postawione w założeniu (założeniach) operacyjnych. Poprawność jego wykonywania nadzoruje kierownik ćwiczenia, który może żądać przedstawienia koncepcji rozwiązania zadania. Zadanie bardzo często polega na: opracowaniu wybranych dokumentów operacyjnych, w tym szczególnie gdy są to nowe wzory dokumentów; przeprowadzeniu kalkulacji operacyjnych (logistycznych); wypracowaniu koncepcji organizacji wykonania postawionych zadań logistycznych itp.

Natomiast ćwiczenia dowódczo-sztabowe sztabowe z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego często poprzedzane są sprawozdaniem z osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej. W ćwiczeniach tych ćwiczące zespoły (dowództwa), po otrzymaniu założenia operacyjnego oraz rozkazu operacyjnego (wraz z aneksem logistycznym) wyższego szczebla dowodzenia przystępują do organizacji pracy na swoich stanowiskach zgodnie z obowiązującymi regulaminami (instrukcjami) czasu „W”.

W okresie tym kierownictwo ćwiczenia zwraca szczególną uwagę na: stopień opanowania rozpatrywanych problemów sztuki operacyjnej i logistyki; organizację pracy i współpracy pomiędzy poszczególnymi centrami (grupami) stanowiska dowodzenia jednostki logistycznej; metody wypracowania decyzji, sposób referowania (meldowania) wniosków i propozycji do decyzji oraz sposób i realność przygotowywanych kalkulacji; realizm w ocenie potencjału oraz umiejętność przewidywania sytuacji logistycznej własnych oddziałów i pododdziałów; umiejętności planowania i organizowania zabezpieczenia logistycznego wojsk; konkretność i terminowość formułowania i przekazywania zadań wykonawcom; organizację dowodzenia jednostką logistyczną oraz współdziałania; formę opracowanych dokumentów planistycznych i rozkazodawczych.

Wysłuchiwanie decyzji (koncepcji) ćwiczących zespołów może odbywać się w sposób zbiorowy lub indywidualny. Zbiorowe wysłuchiwanie stosuje się w okresie (etapie) organizacji planowanych działań, natomiast w toku ćwiczenia wysłuchiwanie decyzji

ćwiczących i studiowanie metod pracy zespołów ćwiczących odbywa się w miejscach pracy zespołów (dowództw jednostek logistycznych) na stanowisku dowodzenia.

W czasie wysłuchiwanie decyzji (koncepcji) ćwiczących dowództw, kierownik ćwiczenia zwraca szczególną uwagę na: właściwe zrozumienie zamiaru przełożonego (lub decyzji dowódcy); konkretność i ściśle powiązanie treści meldowanych koncepcji z rozgrywaną sytuacją operacyjną i logistyczną z uwzględnieniem sytuacji nie militarnej na obszarze (w rejonie) prowadzonych działań; zasadność formułowanych zadań logistycznych pod względem czasu i możliwości (potencjału) jednostek i urzędów logistycznych; uwzględnienie przez ćwiczących (meldujących) wszystkich elementów stworzonej sytuacji operacyjnej i logistycznej, poniesionych strat itp. W czasie wysłuchiwanie meldunków ćwiczących zespołów, kierownik ćwiczenia w miarę potrzeby podaje ćwiczącym dodatkowe dane o sytuacji operacyjnej (operacyjnej), logistycznej, działaniu sąsiadów oraz wykorzystaniu sił i środków przełożonego lub też wyznacza czas na powtórne przeanalizowanie zadania, przeprowadzenie oceny położenia (sytuacji) itp.

W dynamice działań (w toku ćwiczenia) główny wysiłek kierownictwa ćwiczenia oraz zespołów podgrywających koncentruje się na zapewnieniu terminowego rozwijania sytuacji, kontroli i obiegu informacji o sytuacji i reagowaniu ćwiczących na zachodzące w niej zmiany. Wszystkie wiadomości o sytuacji oraz zadania przekazuje się ćwiczącym w takiej formie i takimi kanałami, jakimi poszczególne zespoły (dowództwa) otrzymywałyby w warunkach bojowych (w formie rozkazów, zarządzeń, informacji z nadrzędnego dowództwa, meldunków podwładnych), a także przez pozorowanie działań przeciwnika. Ponadto mogą być wykorzystywane „zdobyte” dokumenty przeciwnika, informacje z przesłuchiwania jeńców itp.

W czasie organizacji i prowadzenia działań, kierownictwo ćwiczenia stwarza warunki zmuszające ćwiczących **do równoczesnego wypracowywania decyzji (koncepcji), planowania oraz stawiania zadań.**

Straty w stanie osobowym, UiSW oraz ŚBiM określa się odpowiednio do rodzaju i charakteru prowadzonych działań, biorąc pod uwagę poprawność rozwiązania postawionych zadań i działania jednostki logistycznej szczebla operacyjnego.

W zależności od przebiegu ćwiczenia, jego kierownik może sam lub na wniosek swoich zastępców (pomocników) wprowadzić zmiany do planu przeprowadzenia ćwiczenia.

Zespół autorski prezentuje pogląd, że ogólna ocena ćwiczenia dowódczo - sztabowego z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego powinna stanowić średnią arytmetyczną ocen za:

- umiejętność wypracowania i podejmowania decyzji przez sztab i dowódcę jednostki logistycznej w planowanych działaniach oraz organizowania i realizacji wypracowanych zadań logistycznych w toku działań;
- organizację i funkcjonowanie zespołów w poszczególnych centrach SD oraz przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia (kierowania);
- organizowanie obrony i ochrony jednostek i urzędzeń logistycznych;
- organizowanie i utrzymywanie współdziałania z sąsiadami oraz współdziałania wojskowo - cywilnego;
- jakość i terminowość opracowywania dokumentacji planistycznej, rozkazodawczej i sprawozdawczej;
- inne zagadnienia i przedsięwzięcia wynikające z zadań realizowanych w danym ćwiczeniu.

4.1.3. Zasady ogólne prowadzenia omówienia ćwiczeń operacyjnych

Omówienie powinno być końcową częścią każdego treningu sztabowego i ćwiczenia dowódczo-sztabowego. Zawierać ocenę aktualnego stanu wyszkolenia dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego pozwalającą na określenie kierunków dalszego ich szkolenia (doskonalenia).

Po przeprowadzeniu treningu sztabowego omówienie powinien prowadzić osobiście jego kierownik w oparciu o własne spostrzeżenia poczynione w toku ćwiczenia. Dokonuje on oceny pracy poszczególnych osób funkcyjnych, zespołów i całych dowództw jednostek logistycznych. W końcowej części omówienia powinien przedstawić ogólne wnioski, w których określić stopień osiągnięcia celu (celów) szkoleniowego treningu sztabowego. Następnie postawić zadania dotyczące wykorzystania pozytywnych rezultatów ćwiczenia, a także sposoby i terminy usunięcia zauważonych niedociągnięć.

Po przeprowadzeniu ćwiczenia dowódczo-sztabowego, omówienie powinno prowadzić się w dwóch etapach. W pierwszym jako zwykle omówienie ogólne, a w drugim etapie jako omówienie szczegółowe.

Omówienie ogólne, tak jak w treningu sztabowym, prowadzić powinien kierownik ćwiczenia, a omówienia szczegółowe (specjalistyczne) prowadzą wyznaczeni zastępcy (pomocnicy) kierownika ćwiczenia (szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia).

Ocenia się, że w omówieniu ogólnym uczestniczyć powinni oficerowie pełniący kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia oraz kierownicza kadra ćwiczących

zespołów poszczególnych centrów SD jednostki logistycznej szczebla operacyjnego. Natomiast w omówieniach szczegółowych powinna brać udział wszyscy uczestnicy ćwiczenia pracujący w zespołach funkcjonalnych poszczególnych centrów SD. W niektórych wypadkach w omówieniu ćwiczenia mogą wziąć udział szefowie (kierownicy) pionów funkcjonalnych z innych jednostek logistycznych szczebla operacyjnego nie uczestniczących w tym ćwiczeniu.

Omówienie ćwiczenia dowódczo - sztabowego prowadzi się w rejonie rozmieszczenia kierownictwa ćwiczenia.

Podstawą do ogólnego omówienia ćwiczenia stanowić powinny wnioski (uwagi) kierownika ćwiczenia, zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia i szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia oraz materiały otrzymane od kierowników zespołów (grup) kierownictwa ćwiczenia i rozjemców.

Ogólne omówienie ćwiczenia powinno składać się z trzech części. W pierwszej części należy podać: temat, cele szkoleniowe, skład stron, położenie wyjściowe stron i zamiary (decyzje) stron. W drugiej części przedstawia się ogólny przebieg ćwiczenia (etapów ćwiczenia) i na jego tle ocenę pracy ćwiczących dowództw jednostek logistycznych. Ponadto, w miarę potrzeby, mogą być wyjaśnione aspekty teoretyczne niektórych realizowanych zagadnień szkoleniowych, w tym szczególnie nowych lub niewłaściwie rozwiązywanych problemów przebiegu cyklu decyzyjnego, wypracowania wariantów działania, organizacyjnych itp. W części trzeciej dokonuje się wnikliwej i wszechstronnej oceny pracy ćwiczących zespołów.

Omówienia szczegółowe (specjalistyczne) przygotowują wyznaczone osoby funkcyjne w oparciu o własne spostrzeżenia poczynione w trakcie ćwiczenia. Dokonują w nich oceny pracy osób funkcyjnych pracujących (ćwiczących) w poszczególnych centrach SD.

W końcowej fazie omówienia ćwiczenia kierownik ćwiczenia powinien przedstawić uogólnione wnioski, w których wskazuje na stopień osiągnięcia celów ćwiczenia oraz przygotowania ćwiczących zespołów poszczególnych centrów SD jednostki logistycznej szczebla operacyjnego do wykonywania zadań. Następnie powinien postawić zadania dotyczące wykorzystania pozytywnych rezultatów ćwiczenia oraz określić sposoby i terminy usunięcia w dalszym szkoleniu dowództw logistycznych stwierdzonych w czasie ćwiczenia niedociągnięć.

Szczególnie ważnym w ocenie zespołu autorskiego wydaje się zainicjowanie przez kierownika ćwiczenia dyskusji z określonymi osobami funkcyjnymi kierownictwa ćwiczenia, poświęconej podsumowaniu doświadczeń oraz wyciągnięciu wniosków merytorycznych

i metodycznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia ćwiczeń w przyszłości. W miarę potrzeby, w dyskusji mogą uczestniczyć ćwiczący szefowie poszczególnych centrów SD jednostki logistycznej oraz w razie potrzeby szefowie poszczególnych zespołów funkcjonalnych.

Z ćwiczeń dowódczo - sztabowych z prowadzonych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego należy sporządzić sprawozdanie, które przesyła się bezpośrednim przełożonym. W sprawozdaniu tym zgodnie z przyjętymi zasadami podaje się: rodzaj ćwiczenia i termin jego przeprowadzenia; temat ćwiczenia; główne cele ćwiczenia; zasadnicze zagadnienia szkoleniowe; prowadzącego i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; treść i czas trwania etapów; ocenę działania ćwiczących zespołów; średnie oceny uzyskiwane przez ćwiczących; wnioski wynikające z ćwiczenia dotyczące dalszego doskonalenia dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego.

4.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

Według opinii zespołu autorskiego struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego w zasadzie nie ulegnie zmianie, pomimo różnej ich podległości. Obejmować powinna, tak jak dotychczas, kierownictwo ćwiczenia i zespół (zespoły) ćwiczący.

4.2.1. W batalionie logistycznym (blog) brygady logistycznej, OW i odwodu DWLąd

W treningach sztabowych prowadzonych z dowództwami blog powinna być tworzona dwuczłonowa struktura organizacyjna obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespół ćwiczący.

W skład kierownictwa treningu sztabowego powinni wchodzić:

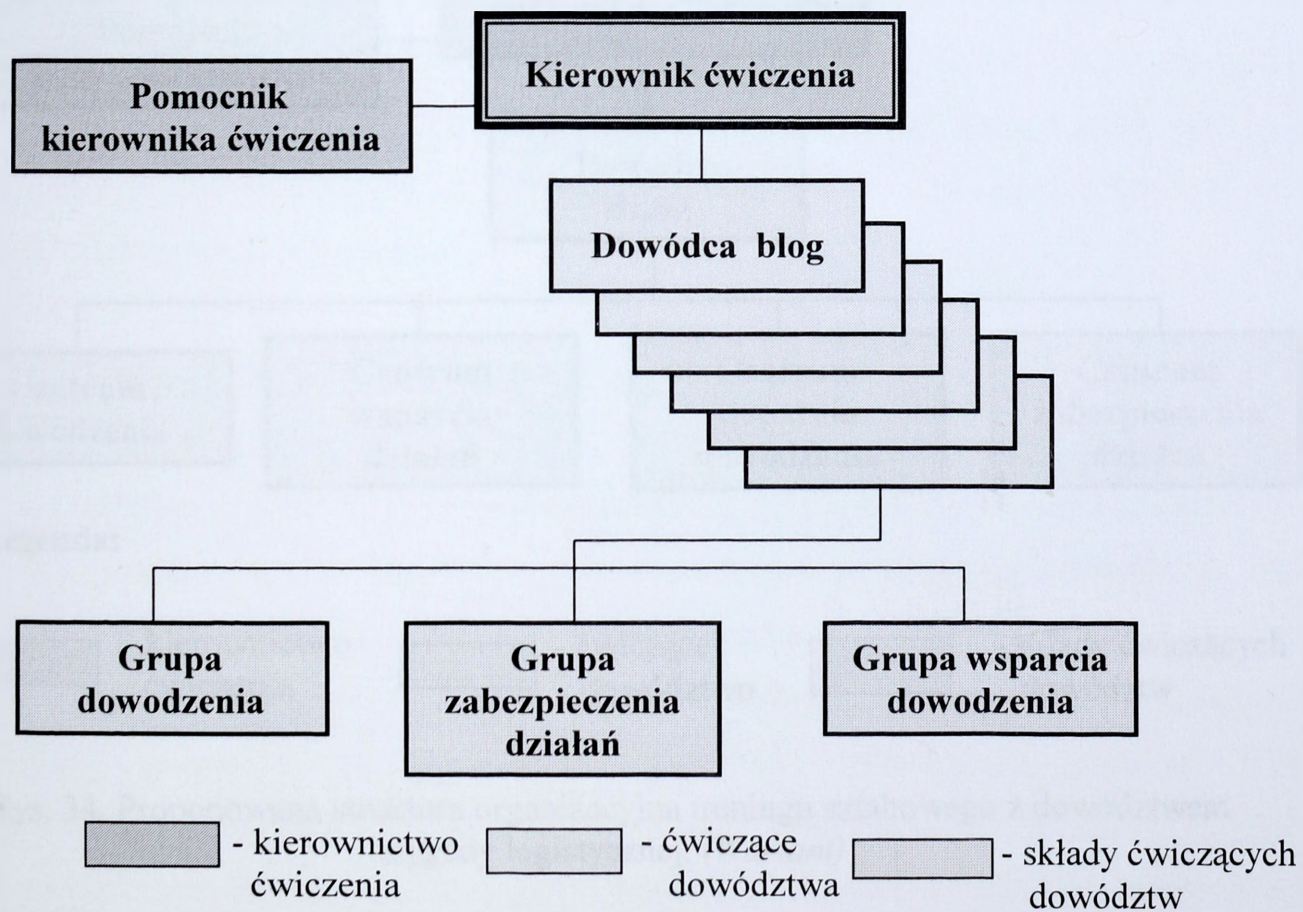
a) kierownik ćwiczenia, którym powinien być:

- w odniesieniu do batalionów logistycznych brygady logistycznej - szef sztabu brygady logistycznej;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych podległych bezpośrednio dowódcy OW - szef oddziału planowania logistyki OW;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych przeznaczonych do odwodu DWLąd - zastępca szefa zarządu logistyki G4 sztabu DWLąd.

- b) pomocnik kierownika ćwiczenia (jeżeli będzie powołany), którym powinien być:
- w odniesieniu do batalionów logistycznych brygady logistycznej - kierownik sekcji operacyjno-szkoleniowej;
  - w odniesieniu do batalionów logistycznych podległych bezpośrednio dowódcy OW - szef wydziału planowania materiałowo-technicznego z oddziału planowania logistyki OW;
  - w odniesieniu do batalionów logistycznych przeznaczonych do odwołu DWŁąd - szef oddziału planowania operacyjno szkoleniowego zarządu logistyki G4 sztabu DWŁąd.

Ćwiczącymi powinny być wszystkie, bądź wybrane (w zależności od tematu treningu sztabowego i ćwiczących zagadnień szkoleniowych) dowództwa batalionów logistycznych szczebla operacyjnego. W ocenie zespołu autorskiego, z uwagi na zbyt dużą liczbę batalionów logistycznych szczebla operacyjnego, z którymi treningi sztabowe zobowiązany jest przeprowadzić pion logistyki OW i dowództwo BLog (około 20 jednostek) mogą one być w miarę możliwości prowadzone w tzw. układzie funkcjonalnym np. oddzielnie z jednostkami zaopatrzenia, technicznymi i medycznymi.

Proponowana strukturę organizacyjną treningu sztabowego z dowództwami batalionów logistycznych szczebla operacyjnego przedstawiono na rys. 33.

Rys. 33. Proponowana struktura organizacyjną treningu sztabowego z dowództwami batalionów logistycznych szczebla operacyjnego. (Wariant)

4.2.2. W brygadzie logistycznej (BLog)

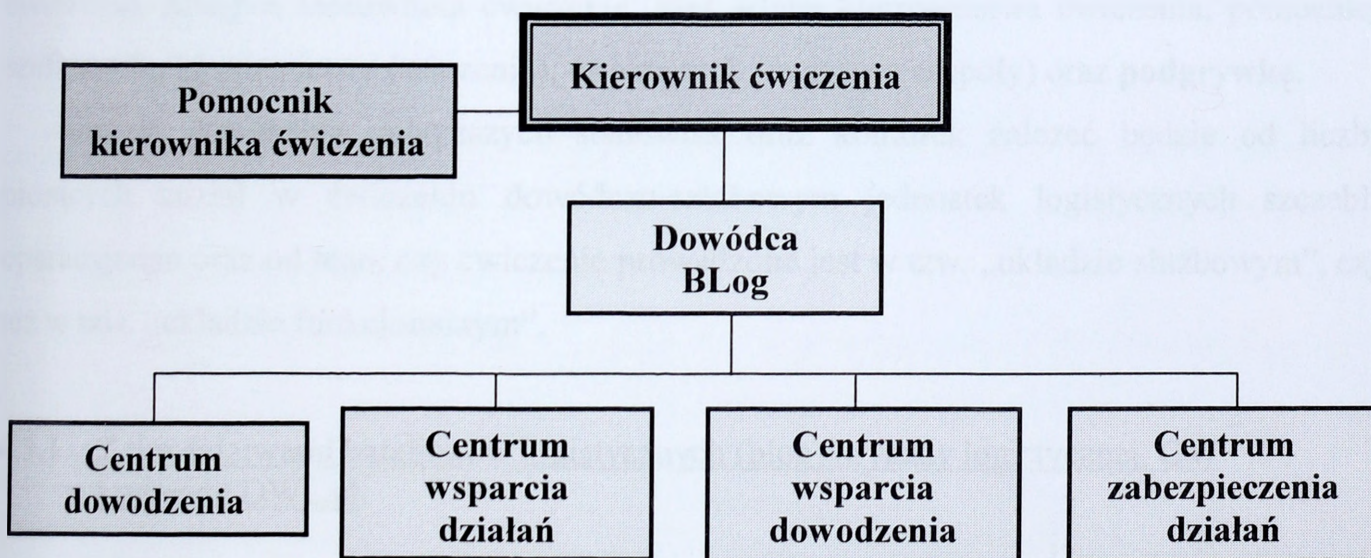
W treningach sztabowych prowadzonych z dowództwem BLog powinna być tworzona dwuczłonowa struktura organizacyjna obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz ćwiczących.

W skład kierownictwa treningu sztabowego powinni wchodzić:

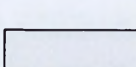

- a) kierownik ćwiczenia, którym powinien być szef sztabu korpusu;
- b) pomocnik kierownika ćwiczenia, którym powinien być szef G4 korpusu.

Ćwiczącymi powinni być wszystkie, bądź wybrane (w zależności od tematu treningu sztabowego i ćwiczonych zagadnień szkoleniowych) zespoły wchodzące w skład centrów dowodzenia SD BLog.

Proponowaną strukturę organizacyjną treningu sztabowego z dowództwem brygady logistycznej przedstawia rys. 34.

Legenda:

 - kierownictwo ćwiczenia   - ćwiczące dowództwo   - składy ćwiczących dowództw

Rys. 34. Proponowana struktura organizacyjna treningu sztabowego z dowództwem brygady logistycznej. (Wariant)

4.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

W ćwiczeniach dowódczo - sztabowych z udziałem dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego prowadzonych w tzw. „układzie służbowym”, jak i w tzw. „układzie funkcjonalnym” powinny występować następujące osoby funkcyjne i komórki organizacyjne:

- kierownik ćwiczenia;
- zastępca kierownika ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia lub sztab kierownictwa ćwiczenia;
- grupa podgrywająca;
- zespoły ćwiczące.

Powyższe osoby funkcyjne oraz komórki organizacyjne tworzą tzw. trójczłonową strukturę organizacyjną ćwiczenia obejmującą: **kierownictwo ćwiczenia** (kierownik ćwiczenia, zastępca kierownika ćwiczenia, szef sztabu kierownictwa ćwiczenia, pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia), **ćwiczących** (ćwiczące zespoły) oraz **podgrywkę**.

Obsada personalna powyższych stanowisk oraz komórek zależy będzie od liczby biorących udział w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym jednostek logistycznych szczebla operacyjnego oraz od tego, czy ćwiczenie prowadzone jest w tzw. „układzie służbowym”, czy też w tzw. „układzie funkcjonalnym”.

4.3.1. Z dowództwami batalionów logistycznych (blog) brygady logistycznej, OW i odvodu DWLąd

Z przeprowadzonych przez zespół autorski rozważań wynika, że ćwiczenia dowódczo-sztabowe z dowództwami batalionów logistycznych szczebla operacyjnego prowadzone będą w zależności od ich podległości zarówno w tzw. „układzie służbowym” i w tzw. „układzie funkcjonalnym”. Z batalionami podległymi dowódcy BLog prowadzone będą w „układzie służbowym”, natomiast z batalionami podległymi bezpośrednio dowódcy OW i przeznaczonymi do odvodu DWLąd w „układzie funkcjonalnym”.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem dowództw batalionów logistycznych BLog, jak i batalionów logistycznych podległymi bezpośrednio dowódcy OW

i przeznaczonymi do odwołu DWŁąd przewiduje się strukturę organizacyjną (patrz rys. 35.) obejmującą:

A) Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

a) kierownik ćwiczenia, którym powinien być:

- w odniesieniu do batalionów logistycznych BLog - dowódca brygady logistycznej;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych podległych bezpośrednio dowódcy OW - szef logistyki OW;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych przeznaczonych do odwołu DWŁąd - szef zarządu logistyki G4 sztabu DWŁąd.

b) zastępca kierownika ćwiczenia, którym powinien być:

- w odniesieniu do batalionów logistycznych BLog - zastępca dowódcy brygady logistycznej;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych podległych bezpośrednio dowódcy OW - szef oddziału planowania logistyki OW;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych przeznaczonych do odwołu DWŁąd - zastępca szefa zarządu logistyki G4 sztabu DWŁąd.

c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia, którym powinien być:

- w odniesieniu do batalionów logistycznych BLog - szef sztabu brygady logistycznej;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych podległych bezpośrednio dowódcy OW - szef wydziału planowania materiałowo-technicznego logistyki OW;
- w odniesieniu do batalionów logistycznych przeznaczonych do odwołu DWŁąd - szef oddziału operacyjno-szkoleniowego zarządu logistyki G4 sztabu DWŁąd.

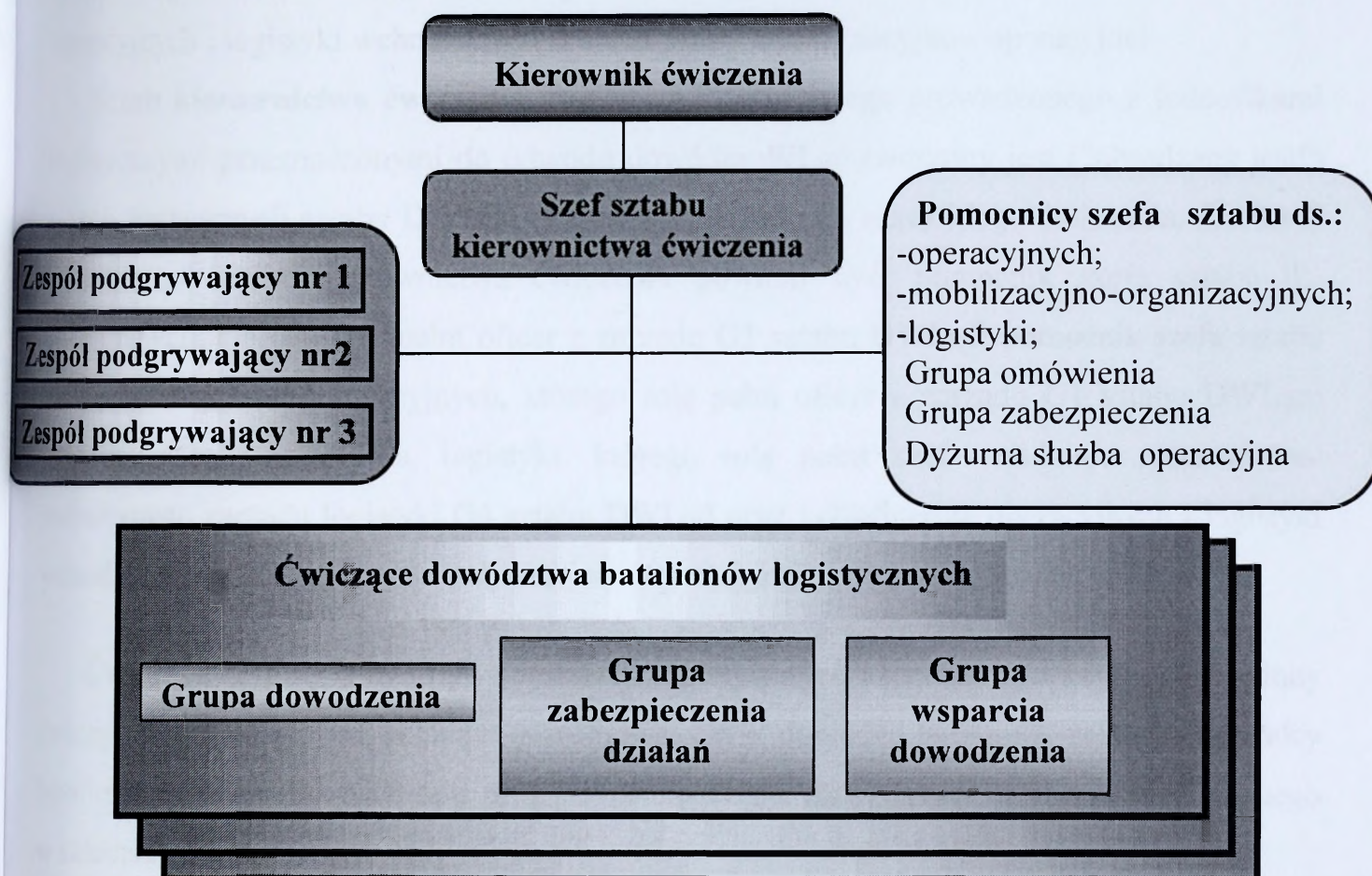
d) sztab kierownictwa ćwiczenia:

- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: operacyjnych, organizacyjno-mobilizacyjnych, łączności i informatyki oraz logistyki;
- grupa koordynacyjno - operacyjna;
- grupa omówienia;
- grupa zabezpieczenia;
- dyżurna służba operacyjna;

B) Ćwiczący:

- zespoły dowództw batalionów **nr 1, nr 2, nr 3, itd.**

W składzie poszczególnych zespołów ćwiczą Grupy dowodzenia, Grupy zabezpieczenia działań i Grupy wsparcia dowodzenia (patrz rys. 35.).

Rys.35. Proponowana struktura ćwiczenia dowódczo-sztabowego z dowództwami batalionów logistycznych szczebla operacyjnego. (Wariant)

Sztab kierownictwa ćwiczenia dowódczo - sztabowego prowadzonego w BLog tworzony jest ("obsadzany jest") z osób funkcyjnych sztabu brygady, w tym z osób zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi sztabu kierownictwa ćwiczenia powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych, którego rolę pełni szef S3; pomocnik szefa sztabu ds. mobilizacyjno-organizacyjnych, którego rolę pełni szef S1; pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę pełni szef S4 oraz 1-2 oficerów operacyjnych i logistyki wchodzących w skład grupy koordynacyjno - operacyjnej.

Sztab kierownictwa ćwiczenia dowódczo - sztabowego prowadzonego w OW tworzony jest ("obsadzany jest") z osób funkcyjnych sztabu OW i logistyki OW, w tym z osób zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi sztabu kierownictwa ćwiczenia powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych, którego rolę pełni oficer z oddziału G3 sztabu OW; pomocnik szefa sztabu ds. mobilizacyjno-organizacyjnych, którego rolę pełni oficer z oddziału G1 sztabu OW; pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę pełni szef

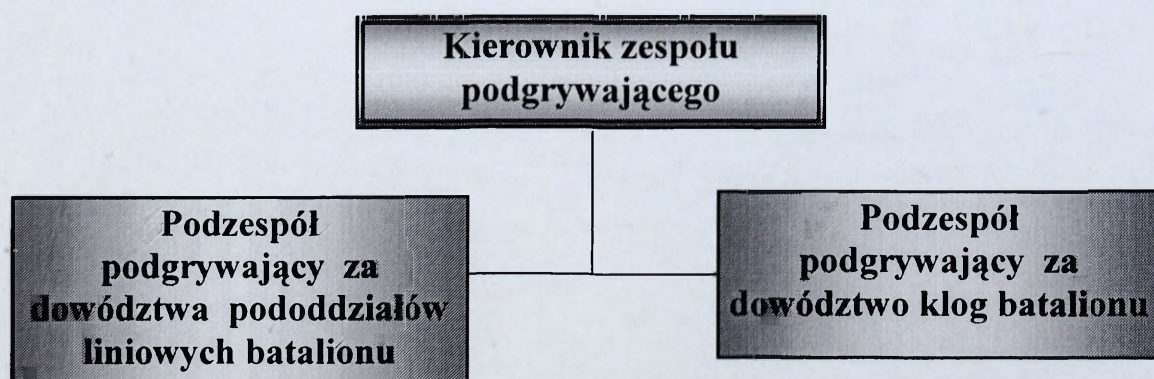
pieniu materiałowego, technicznego lub służby zdrowia (w zależności od rodzaju - specjalizacji batalionów logistycznych biorących udział w ćwiczeniu) oraz 1-2 oficerów operacyjnych i logistyki wchodzących w skład grupy koordynacyjno - operacyjnej.

Sztab kierownictwa ćwiczenia dowódczo - sztabowego prowadzonego z jednostkami logistycznymi przeznaczonymi do odwołu dowódcy WLąd tworzony jest ("obsadzany jest") z osób funkcyjnych sztabu DWLąd, w tym z osób zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi sztabu kierownictwa ćwiczenia powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych, którego rolę pełni oficer z zarządu G3 sztabu DWLąd; pomocnik szefa sztabu ds. mobilizacyjno-organizacyjnych, którego rolę pełni oficer z zarządu G1 sztabu DWLąd; pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę pełni szef oddziału materiałowo-technicznego zarządu logistyki G4 sztabu DWLąd oraz 1-2 oficerów operacyjnych i logistyki wchodzących w skład grupy koordynacyjno - operacyjnej.

Ćwiczące zespoły dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego powinny ćwiczyć w podstawowym składzie dowództwa, czyli: dowódca batalionu, zastępca dowódcy batalionu, szef sztabu batalionu oraz pozostałe części dowództwa batalionu logistycznego w składzie:

- a) Grupa dowodzenia;
- b) Grupa wsparcia dowodzenia;
- c) Grupa zabezpieczenia działań.

Podgrywka organizowana jest z dowództw pododdziałów logistycznych BLog, przez oddział operacyjno szkoleniowy zarządu G4 sztabu DWLąd lub oddział planowania logistyki OW. W ich skład wchodzi m.in. oficerowie logistyki (zwykle 1-2 oficerów). Organizowanych jest tyle zespołów podgrywających ile jest ćwiczących dowództw batalionów.

Rys.36. Skład jednego zespołu podgrywającego w ćwiczeniu dowódczo – sztabowym batalionu logistycznego szczebla operacyjnego. (Wariant)

4.3.2. Z dowództwem brygady logistycznej

Według opinii zespołu autorskiego ćwiczenia dowódczo-sztabowe z dowództwem BLog powinno być prowadzone w tzw. „układzie służbowym”. Przy czym uważa się, że tzw. „układ funkcjonalny” jest również możliwy do zastosowania, ponieważ w okresie pokoju dowództwo brygady logistycznej jest dyslokowane na obszarze OW i za jego wyszkolenie może służbowo odpowiadać dowódca OW, a funkcjonalnie szef logistyki okręgu. W tzw. „układzie służbowym” za prowadzenie szkolenia, a tym samym ćwiczeń dowódczo-sztabowych z dowództwem BLog, odpowiedzialnym będzie dowódca korpusu.

Zdaniem zespołu autorskiego sztab korpusu nie będzie organizował i prowadził ćwiczeń dowódczo-sztabowych wyłącznie z dowództwem BLog. Dowództwo to będzie uczestniczyło w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych przez sztab korpusu z dowództwami wszystkich podlegających jemu jednostek.

W ćwiczeniach dowódczo - sztabowych z udziałem dowództwa BLog przewiduje się strukturę organizacyjną obejmującą:

A) Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

- a) kierownik ćwiczenia – dowódca korpusu;
- b) zastępca kierownika ćwiczenia – zastępca dowódcy korpusu;
- c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia – szef sztabu korpusu;
- d) sztab kierownictwa ćwiczenia:
  - pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: operacyjnych, organizacyjno - mobilizacyjnych, łączności i informatyki oraz logistyki;
  - zespół koordynacyjno - operacyjny;
  - zespół omówienia;
  - zespół zabezpieczenia;
  - dyżurna służba operacyjna.

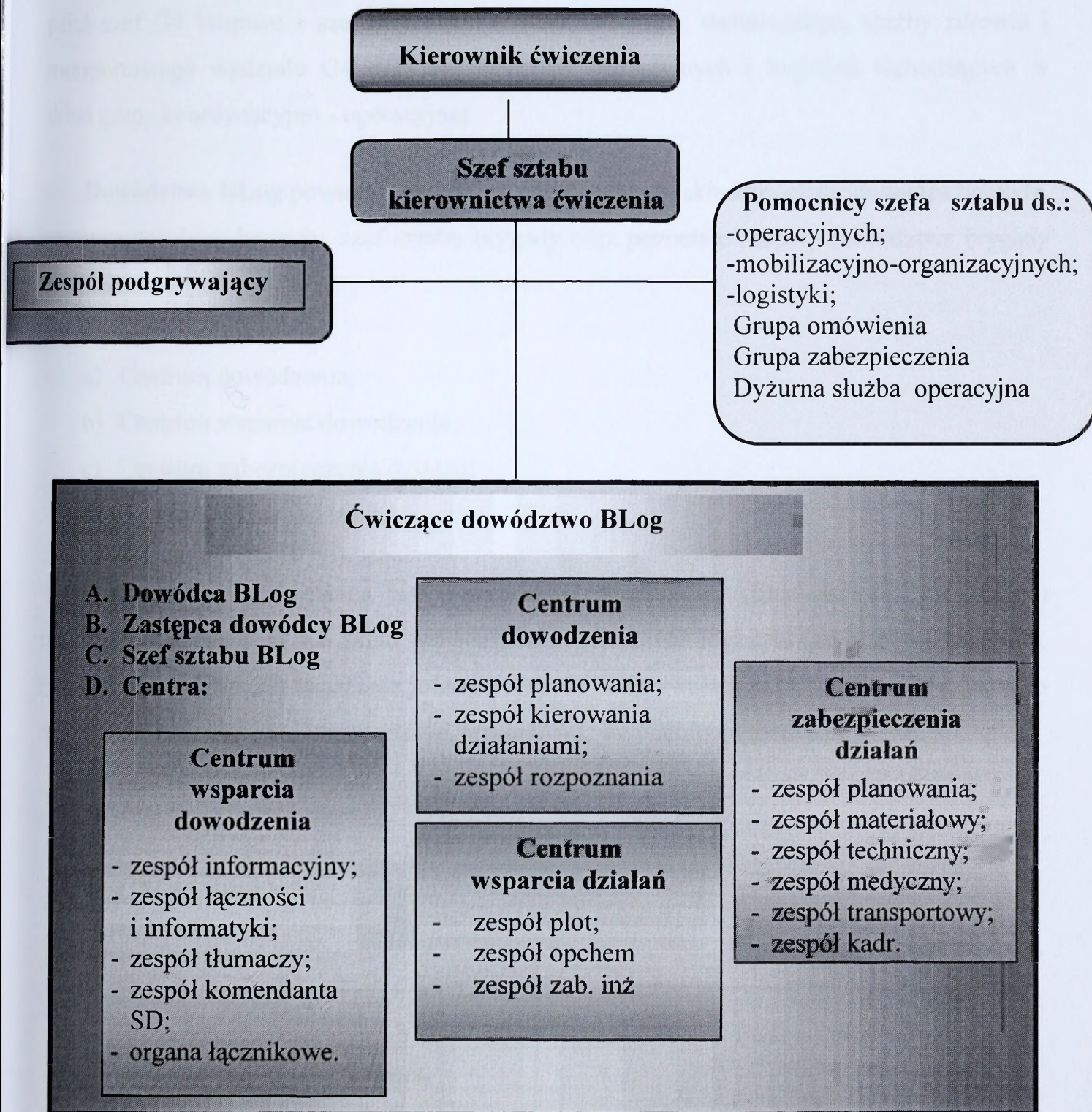
B) Ćwiczący:

- dowództwo brygady logistycznej.

W składzie poszczególnych zespołów dowództwa BLog ćwiczą: Centrum dowodzenia, Centrum wsparcia działań, Centrum zabezpieczenia działań i Centrum wsparcia dowodzenia (patrz rys. 37.).

C) Podgrywka:

- zespół podgrywający dla BLog.

Rys. 37. Proponowana struktura ćwiczenia dowódczo-sztabowego z dowództwem brygady logistycznej. (Wariant)

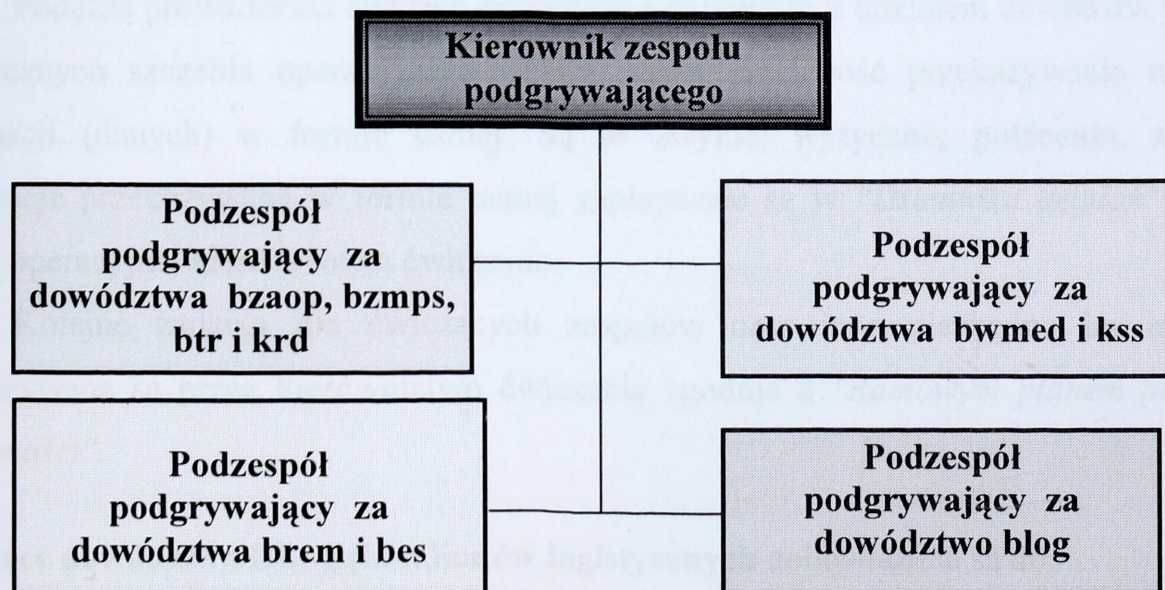
Sztab kierownictwa ćwiczenia powinien być tworzony („obsadzany”) z osób funkcyjnych sztabu korpusu. Osobami funkcyjnymi sztabu kierownictwa ćwiczenia powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych, którego rolę pełni oficer operacyjny z wydziału G3 sztabu korpusu, pomocnik szefa sztabu ds. mobilizacyjno-organizacyjnych, którego rolę

pełni oficer wydziału G1 sztabu korpusu, pomocnicy szefa sztabu ds. logistyki, których rolę pełni szef G4 korpusu i szefowie pionów materiałowego, technicznego, służby zdrowia i transportowego wydziału G4 oraz 1-2 oficerów operacyjnych i logistyki wchodzących w skład grupy koordynacyjno - operacyjnej.

Dowództwo BLog powinno ćwiczyć w podstawowym składzie, czyli: dowódca brygady, zastępca dowódcy brygady, szef sztabu brygady oraz pozostałe zespoły dowództwa brygady w składzie:

- a) Centrum dowodzenia;
- b) Centrum wsparcia dowodzenia;
- c) Centrum zabezpieczenia działań;
- d) Centrum wsparcia działań.

Podgrywka organizowana jest z dowództw batalionów (liniowych i logistycznego) brygady logistycznej. W ich skład wchodzi m.in. oficerowie logistyki (zwykle 2-3 oficerów). Przy czym możliwe jest tworzenie jednego zespołu podgrywającego za bataliony tego samego rodzaju np. zaopatrzenia, transportowe, remontowe, wzmocnienia medycznego itp.

Rys.38. Skład zespołu podgrywającego w ćwiczeniu dowódczo – sztabowym z dowództwem brygady logistycznej. (Wariant)

4.4. Obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego prowadzonych w tzw. „układzie służbowym” obieg informacji wynika z trójczłonowej struktury organizacyjnej tych ćwiczeń, obejmującej zwykle: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących i podgrywkę. Pomiędzy tymi elementami struktury ćwiczenia wymieniane są: dane, informacje i informacje kierownicze wynikające z obowiązujących w dowództwie korpusu (BLog), w tym - logistycznych organach kierowania, relacji. Będą to relacje służbowe, funkcjonalne i współdziałania.

Kierownictwo ćwiczenia, występujące w roli przełożonego - dowództwa korpusu (BLog), ćwiczącym zespołom – dowództwu BLog (batalionom logistycznym), stawia zadania głównie w formie pisemnej. Są to:

- **założenia do ćwiczenia**, które zwykle rozpoczynają ćwiczenie oraz jego kolejne etapy;
- **rozkazy operacyjne**;
- **komunikaty**;
- „**informacje z nadrzędnego dowództwa**”.

Podczas prowadzenia ćwiczeń dowódczo-sztabowych z udziałem dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego istnieje także możliwość przekazywania niektórych informacji (danych) w formie ustnej. Są to zwykle: **wytyczne, polecenia, zalecenia**. Informacje przekazywane w formie ustnej zapisywane są w *"Dzienniku działań"* dyżurnej służby operacyjnej kierownictwa ćwiczenia.

Kolejne zadania dla ćwiczących zespołów oraz inne niezbędne im informacje przekazywane są przez kierownictwo ćwiczenia zgodnie z *"Ramowym planem podawania wiadomości"*.

Ćwiczące dowództwo BLog (batalionów logistycznych) zobowiązane są do:

- wypracowania i podejmowania decyzji dowódcy do działania oraz opracowania dokumentacji rozkazodawczej ;
- opracowywania planów działania BLog (batalionów logistycznych) w prowadzonych operacjach (obronnej, zaczepnej itp.);

- dokonywania korekt (zwykle w tzw. „dynamice ćwiczenia”) w opracowanych dokumentach planistycznych i rozkazodawczych;
- stawiania zadań dla swoich podwładnych;
- składania meldunków o realizacji zadań;
- utrzymywania współdziałania (w ramach dowództwa oraz z „otoczeniem zewnętrznym”).

Ćwiczące dowództwa BLog (batalionów logistycznych) zadania dla swoich podwładnych (w ćwiczeniu - podgrywce) stawiają w dokumentach rozkazodawczych. Są to:

- „Zarządzenia przygotowawcze”;
- „Wstępne zarządzenia operacyjne” („Wstępne zarządzenia bojowe);
- „Rozkazy operacyjne” („Rozkazy bojowe”).

Do powyższych dokumentów poszczególne centra SD (osoby funkcyjne) jednostki logistycznej szczebla operacyjnego opracowują „swoje” części, w których zawiera się: sytuację, zadanie, jego realizację, zabezpieczenie logistyczne oraz dowodzenie i łączność.

W zależności od rozpiętości informacji, do rozkazu operacyjnego (bojowego) dołącza się aneksy i apendyksy (dodatkowe załączniki) zawierające dodatkowe dokumenty uzupełniające takie jak: ugrupowanie operacyjne wojsk, normy (limity) zużycia zasadniczych (bądź deficytowych) rodzajów ŚBiM.

Powyższe dokumenty rozkazodawcze przesyłane są do zespołu informacyjnego Centrum wsparcia dowodzenia SD BLog (Grupy Wsparcia Dowodzenia SD blog) skąd zgodnie z obowiązującymi rozdzielnikami rozsyłane są do odbiorców (wykonawców zadań). Wszystkie dokumenty (części dokumentów) przesyłane są do kierownictwa ćwiczenia (dyżurnej służby operacyjnej kierownictwa ćwiczenia), gdzie są oceniane (sprawdzone), a następnie przesyłane podgrywce (odpowiednim zespołom podgrywającym).

Plany działania BLog (batalionów logistycznych) w ćwiczeniach dowódczo - sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla centralnego mogą być jednym z głównych zadań realizowanych przez ćwiczące zespoły. Ich opracowaniu może być poświęcony oddzielny etap ćwiczenia, w którym mogą być "podgrywane" przez kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły podgrywające odpowiednie sytuacje, jakie zwykle mają miejsce oraz w których uczestniczą dowództwa jednostek logistycznych. Gotowe plany

działania jednostki logistycznej w operacji, bądź część tych planów, oceniane i omawiane są zwykle przez kierownictwo ćwiczenia.

Dokonywaniu korekt w opracowanej dokumentacji planistycznej i rozkazodawczej również mogą być poświęcone oddzielne etapy (fragmenty) ćwiczenia. Ich ocena (jakość, czas wykonania, czas przekazania adresatom) prowadzona jest według takich samych procedur jakie obowiązują dowództwa jednostek ogólnowojskowych (brygada, batalion).

Ćwiczące dowództwa BLog (batalionów logistycznych szczebla operacyjnego) składają meldunki o realizacji zadań w trybie służbowym (przełożonym służbowym), opracowując w tym zakresie meldunki sytuacyjne. W ćwiczeniu dowódczo - sztabowym jest to kierownictwo ćwiczenia.

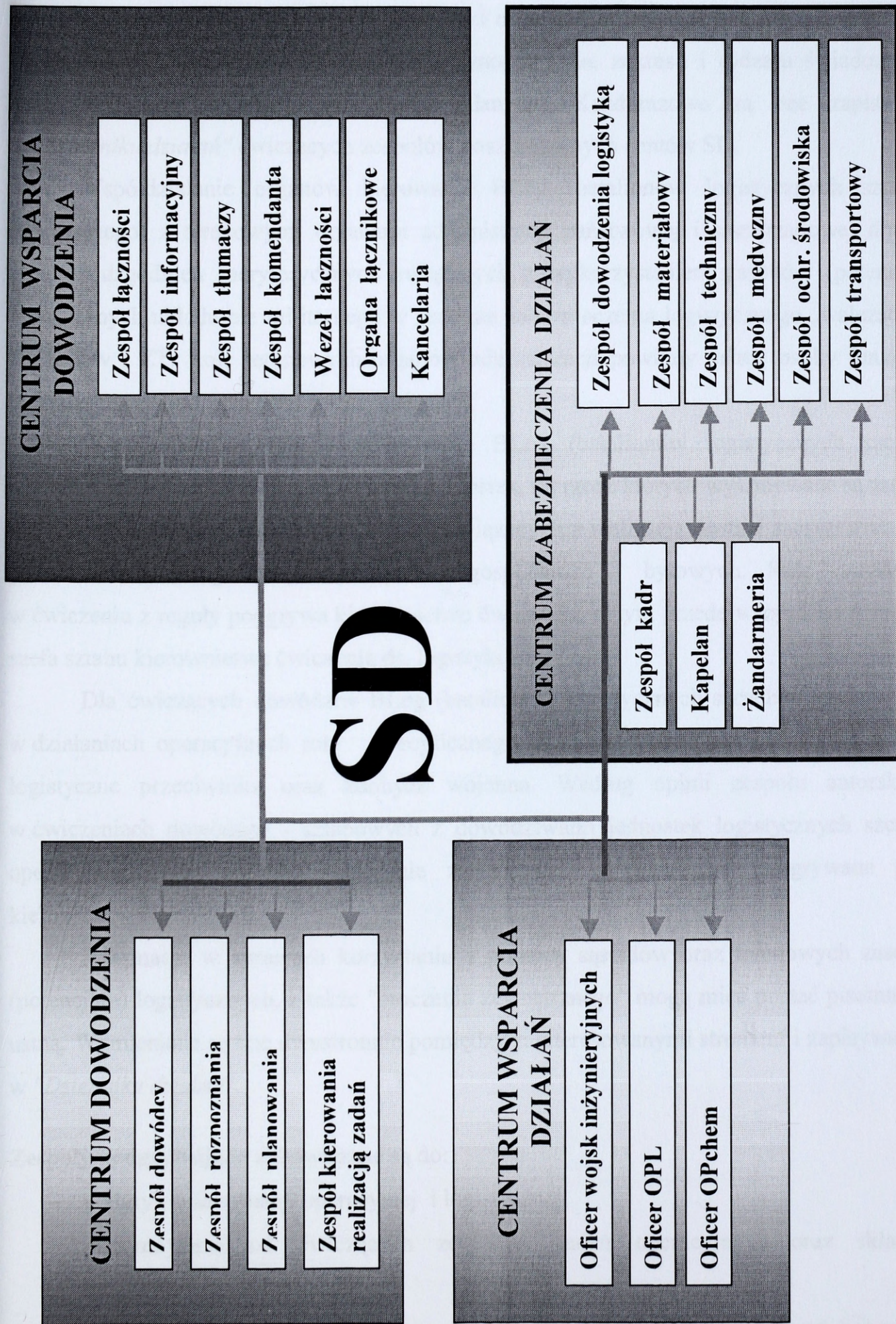
Organy kierowania BLog (batalionów logistycznych szczebla operacyjnego) utrzymują współdziałanie:

- z zespołami poszczególnych centrów ćwiczących dowództw;
- z terenowymi organami administracji państwowej i samorządowej;
- z organami logistycznymi jednostek na rzecz których wykonują zadania.

Współdziałanie *między poszczególnymi centrami SD* w ramach dowództwa BLog (batalionu logistycznego) organizowane jest z:

- Centrum dowodzenia (zespołem dowódcy, zespołem planowania, zespołem kierowania realizacją zadań oraz zespołem rozpoznania);
- Centrum wsparcia dowodzenia (organami łącznikowymi, zespołem informacyjnym);
- Centrum dsparcia działań (zespołem OPL, zespołem zabezpieczenia inżynieryjnego, zespołem OPChem);
- Centrum zabezpieczenia działań (zespołem dowodzenia logistyką, zespołem materiałowym, zespołem technicznym, zespołem medycznym, zespołem ochrony środowiska, zespołem transportowym i zespołem kadr);

Powiązania informacyjne między poszczególnymi centrami wewnątrz SD BLog przedstawiono na rys. 39.

Rys.39. Powiązania informacyjne wewnątrz stanowiska dowodzenia BLog.

Informacje przesyłane (wymieniane) w ramach współdziałania mają postać **zawiadomień, notatek służbowych, zapytań i odpowiedzi** dotyczących głównie uzgodnień (norm zużycia, wielkości i czasów dostaw zaopatrzenia, zakresu i rodzaju świadczonych usług itp.) oraz wymiany wiadomości (danych). Każdorazowo są one zapisywane w *"Dzienniku działań"* ćwiczących zespołów poszczególnych centów SD.

Współdziałanie organów kierowania BLog (batalionów logistycznych szczebla operacyjnego) z terenowymi organami administracji państwowej i samorządowej dotyczy głównie uzgodnień merytorycznych związanych z wykorzystaniem zasobów (potencjału) logistycznych układu nie militarnego w procesie zabezpieczenia logistycznego „walczących” oddziałów i ZT. Rolę terenowych organów administracji powinny pełnić osoby funkcyjne wchodzące w skład zespołów podgrywających.

Współdziałanie organów kierowania BLog (batalionów logistycznych szczebla operacyjnego) z organami logistycznymi jednostek, na rzecz których wykonywane są zadania logistyczne - dotyczy głównie problemów związanych z realizacją dostaw zaopatrzenia oraz świadczeniem usług specjalistycznych i gospodarczo - bytowych. Rolę „sąsiadów” w ćwiczeniu z reguły podgrywa kierownictwo ćwiczenia, w tym przede wszystkim pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki.

Dla ćwiczących dowództw BLog (batalionów logistycznych szczebla operacyjnego) w działaniach operacyjnych rolę „specyficznego otoczenia zewnętrznego” pełnią systemy logistyczne przeciwnika oraz zdobycz wojenna. Według opinii zespołu autorskiego, w ćwiczeniach dowódczo - sztabowych z dowództwami jednostek logistycznych szczebla operacyjnego tego rodzaju „otoczenie zewnętrzne” powinno być podgrywane przez kierownictwo ćwiczenia.

Informacje w sprawach korzystania z pomocy sąsiadów oraz terenowych zasobów (potencjału) logistycznych, a także "otoczenia zewnętrznego" mogą mieć postać pisemną lub ustną. Wymieniane są one dwustronnie pomiędzy zainteresowanymi stronami i zapisywane są w *"Dzienniku działań"*.

Zespoły podgrywające zobowiązane są do:

- podgrywania sytuacji operacyjnej i logistycznej;
- przyjmowania od ćwiczących zespołów zadań operacyjnych oraz składania meldunków o ich realizacji;
- informowania sztabu kierownictwa ćwiczenia o treści otrzymywanych od ćwiczących zespołów zadań operacyjnych.

Sytuacja operacyjna i logistyczna ćwiczącym dowództwom jednostek logistycznych szczebla operacyjnego podgrywana jest na podstawie dokumentacji ćwiczenia, wytycznych kierownictwa ćwiczenia oraz decyzji podejmowanych przez ćwiczące zespoły. W tym celu zespoły podgrywające prowadzą „*Mapy sytuacyjne*” oraz opracowują szczegółowe „*Plany podawania wiadomości*”.

Zadania operacyjne od ćwiczących zespołów napływają do zespołów podgrywających w formie dokumentów rozkazodawczych, natomiast meldunki o ich realizacji składane są ustnie (rejestrowane są one w „*Dzienniku działań*”). Ponadto zespoły podgrywające „pracujące” na rzecz ćwiczących dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego składają „*Meldunki sytuacyjne*” za podległe podgrywane jednostki (pododdziały) logistyczne.

Informowanie sztabu kierownictwa ćwiczenia, w tym szczególnie zespołu koordynacyjno - operacyjnego, o treści otrzymywanych zadań operacyjnych zespoły podgrywające prowadzą poprzez techniczne środki łączności. Wymieniane informacje (dane) są rejestrowane w „*Dzienniku działań*”.

ZAKOŃCZENIE

Podział logistyki WŁąd, w tym logistycznych organów kierowania na *logistykę planowania* (w ZO – oddział G4, w DWŁąd – zarząd G4) oraz *logistykę wykonawczą* (w ZO – dowództwo BLog, w DWŁąd – DM-T, wynikający z realizacji przedsięwzięć zmierzających do uzyskania przez SZ RP niezbędnej standaryzacji z armiami przodujących państw NATO, spowodował m. in. potrzebę weryfikacji dotychczasowych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych, w tym z udziałem logistycznych organów kierowania. W związku z powyższym, wg opinii zespołu badawczego, założony cel prezentowanej pracy naukowo-badawczej został sformułowany w pełni poprawnie, a praca wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniom organów i dowództw logistycznych szczebla operacyjnego.

Z przeprowadzonych badań wynika, że treningi sztabowe powinny być organizowane na dotychczasowych zasadach, a ich organizatorami i kierownikami powinni być bezpośredni przełożeni. W związku z tym treningi te dla organów (doradztw) logistycznych powinni prowadzić:

- a) w ZO – szef oddziału G4;
- b) w DWŁąd – szef zarządu G4;
- c) w BLog – dowódca brygady;
- d) w batalionie logistycznym – dowódca batalionu.

Celem treningów sztabowych z logistycznymi organami kierowania (w ZO – oddziałem G4, w DWŁąd – zarządem G4) powinno być przyswajanie nowych treści (wiedzy) związanych z organizowaniem i realizacją zabezpieczenia logistycznego wojsk, natomiast z dowództwami jednostek logistycznych (dowództwem BLog) – związanych z realizacją zadań logistycznych na rzecz walczących ZT i samodzielnych oddziałów. Natomiast ćwiczenia dowódczo-sztabowe dla dowództwa (sztabu) ZO i DWŁąd powinny być prowadzone z udziałem logistycznych organów kierowania (w ZO – oddziału G4, w DWŁąd – zarządu G4). Z kolei ćwiczenia dowódczo-sztabowe w BLog ZO powinny być organizowane dla całego dowództwa, a kierownictwo tego ćwiczenia powinno być organizowane ze składu dowództwa ZO, w tym oddziału G4.

Celem ćwiczeń dowódczo-sztabowych dla dowództwa (sztabu) ZO i DWŁąd z udziałem logistycznych organów kierowania powinno być zgrywanie zespołów dowództwa (sztabu) w ramach poszczególnych centrów stanowiska dowodzenia (w tym Centrum zabezpieczenia działań) oraz zgrywanie poszczególnych centrów w ramach całego SD. Dla

ćwiczących logistycznych organów kierowania (w ZO– oddziału G4, w DWŁąd – zarządu G4) ponadto dodatkowym zadaniem powinna być organizacja współdziałania z organami kierowania zasobami logistycznymi tzw. „otoczenia zewnętrznego”, którym są organy terenowe administracji państwowej (wojskowej i cywilnej). Natomiast dla dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (dowództw batalionów logistycznych i dowództwa BLog) w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych zasadniczym celem powinno być zgrupowanie komórek (zespołów) dowództwa (sztabu) jednostki oraz doskonalenie umiejętności w dowodzeniu podległymi pododdziałami (oddziałami).

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe dla dowództw ZO z udziałem logistycznych organów kierowania oraz dowództw batalionów logistycznych BLog mogą (powinny) być organizowane w tzw. „systemie jednoczesnego uczestnictwa”, tj. jednocześnie dla wszystkich dowództw ZO podległych DWŁąd oraz dla wszystkich dowództw batalionów logistycznych wchodzących w skład BLog.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z reguły powinny być przygotowywane i prowadzone przez wyższych przełożonych: dla ZO – przez dowódcę WLąd, dla DWŁąd – przez szefa Sztabu Generalnego WP.

W ćwiczeniach operacyjnych z udziałem logistycznych organów kierowania bardzo istotną rolę odgrywa dokumentacja przygotowywana ściśle wg wzorów obowiązujących w armiach państw NATO, a jej obieg odbywać się powinien zgodnie z procedurami stosowanymi w tym Sojuszu w procesie dowodzenia wojskami.

Mając powyższe uwagi na względzie, zespół autorski szczególną uwagę poświęcił wzorom i treściom dokumentów opracowywanych w toku ćwiczeń przez logistyczne organy kierowania. Jednocześnie zaproponował ich obieg pomiędzy poszczególnymi zespołami ćwiczenia.

Członkowie zespołu autorskiego wyrażają zgodną opinię, że problematyce związanej z formą i treściami dokumentacji bojowej (planistycznej, rozkazodawczej, sprawozdawczej), a także procedurom jej opracowania powinny być „poświęcone” specjalne treningi sztabowe.

* * *

W procesie dalszych badań nad procedurami przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych z udziałem logistycznych organów kierowania (w ZO – oddziału G4, w DWŁąd – zarządu G4), a także ćwiczeń dowódczo-sztabowych dla dowództw jednostek logistycznych szczebla operacyjnego (batalionów logistycznych brygady logistycznej oraz dowództwa tej brygady) zespoły badawcze powinny dążyć do wypracowania rozwiązań mających na celu

informatyzację procesu przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń. Rozwiązania te powinny zmierzać do:

- określenia potrzeb wspomagania informatycznego osób funkcyjnych i komórek (zespołów) organizacyjnych wchodzących w skład kierownictwa ćwiczenia, zespołów ćwiczących i podgrywki;
- wypracowania wymogów techniczno-projektowych systemów informatycznych niezbędnych osobom funkcyjnym i komórkom (zespołom) organizacyjnym kierownictwa ćwiczenia, zespołów ćwiczących i podgrywki;
- określenia możliwości i wypracowania rozwiązań techniczno-organizacyjnych umożliwiających informatyzację obiegu informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych na szczeblu operacyjnym z udziałem logistycznych organów kierowania.

WYKAZ LITERATURY

Instrukcja o przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń z dowództwami i sztabami w siłach zbrojnych RP. Szt.Gen. 1448/95.

Stoner James A. F., Wankel Charles: *Kierowanie*. PWE, Warszawa 1994.

Strategia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej (przyjęta na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 4 stycznia 2000 roku).

Kaliński K.: *Wykorzystanie informatycznej bazy danych w kierowaniu zabezpieczeniem logistycznym brygady zmechanizowanej*. Rozprawa doktorska. AON 1999.

Kierowanie zabezpieczeniem logistycznym brygady i dywizji w obronie i natarciu. Podręcznik. Szt. Gen. 1463/96.

Regulamin działań wojsk lądowych. Dowództwo Wojsk Lądowych, Sztab. Warszawa 1999.

Poradnik oficera logistyki do ćwiczeń i treningów sztabowych (Związek taktyczny, oddział, pododdział). AON 1998.

Górski P.: *Organizacja i funkcjonowanie tyłowych (logistycznych) stanowisk dowodzenia w walce*. Rozprawa doktorska. AON 1999.

Charakterystyka świadczeń doświadczeniowych a bieżący wyrost organizmów i ich stan w operacji angi

14	Tytuł, rodzaj i miejsce przebiegu choroby	Czas (wzrost całkowity)	Cechy charakterystyczne	Stan organizmów cywilizacji	Wykazujące mierzalne
1	Przebieg choroby i jej przebieg	3 lata	Przebieg choroby i jej przebieg	Klasyfikacja choroby i jej przebieg	Najbardziej charakterystyczne
2	Przebieg choroby i jej przebieg	11 lat	Przebieg choroby i jej przebieg	Klasyfikacja choroby i jej przebieg	Najbardziej charakterystyczne
3	Przebieg choroby i jej przebieg	14 lat	Przebieg choroby i jej przebieg	Klasyfikacja choroby i jej przebieg	Najbardziej charakterystyczne
4	Przebieg choroby i jej przebieg	20 lat	Przebieg choroby i jej przebieg	Klasyfikacja choroby i jej przebieg	Najbardziej charakterystyczne

ZAŁĄCZNIKI

Charakterystyka ćwiczeń dowódco-sztabowych z logistycznymi organami kierowania szczebla operacyjnego

Lp.	Temat, rodzaj i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia	Czas trwania ćwiczenia	Cele szkoleniowe ćwiczenia	Struktura organizacyjna ćwiczenia	Wykorzystywane systemy informatyczne
1	„Planowanie i realizacja zabezpieczenia logistycznego, mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia wojsk okręgu oraz działań obronnych (tworzenie NSE) we współdziałaniu z jednostkami wielonarodowego Korpusu Północ-Wschód” – ćwiczenie dowódco-sztabowe PŁA	5 dni (10-14.04.2000)	<p>4</p> <p>Cele szkoleniowe ćwiczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Doskonalić: 1. Dowództwa jednostek logistycznych w rozwiązywaniu zadań mobilizacyjnego rozwinięcia podległych oddziałów. 2. Proces planowania zabezpieczenia logistycznego mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia wojsk oraz sił wsparcia (<i>MNC NE</i>) z wykorzystaniem infrastruktury i zasobów materiałowych okręgu wojskowego, struktur narodowego elementu wsparcia (<i>NSE</i>), a także w roli państwa gospodarza (<i>HNS</i>); 3. Proces zabezpieczenia logistycznego 12 DZ i jednostek podporządkowanych przez plog w operacji obronnej. ▪ Sprawdzić: Umiejętność prowadzenia kalkulacji taktycznych, czasowo-przestrzennych i opracowania dokumentów bojowych zgodnie z wymogami 	<p>5</p> <p>Kierownictwo ćwiczenia, Zespół ćwiczący SD jednostek logistycznych.</p>	<p>6</p> <p>Wykorzystywane systemy informatyczne</p> <p>Bazy danych ułatwiające kalkulacje operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.</p>

2	<p>„Zabezpieczenie logistyczne jednostek wydzielonych do sił wielonarodowych /NATO i ONZ/ realizujących zadania poza obszarem kraju” - ćwiczenie dowódczo-sztabowe, JAWOR</p>	5 dni (12-16.06 2000 r.)	<p>NATO.</p> <p>▪ Zbadać:</p> <ol style="list-style-type: none"> Przyjętą strukturę organizacyjną plog oraz procedury funkcjonowania NSE; Wypracować wnioski na potrzeby funkcjonowania plog jako NSE. <p>▪ Doskonalić:</p> <ol style="list-style-type: none"> Narodowe sztaby jednostek wydzielonych do MNC NE w wariantowym planowaniu przemieszczania (przegrupowania) sił do rejonu operacyjnego przeznaczenia oraz proces ich zabezpieczenia logistycznego. Obsadę plog w planowaniu przegrupowania podległych jednostek logistycznych oraz zapasów do rejonu operacyjnego przeznaczenia. Grupy operacyjne jednostek wydzielonych do MNC NE w zakresie planowania działań obronnych i zabezpieczenia logistycznego przez macierzyste pododdziały oraz narodowy element wsparcia (NSE). Umiejętności precyzowania zadań dla podległych wojsk. <p>▪ Sprawdzić:</p>	<p>Kierownictwo ćwiczenia</p> <p>Zespół ćwiczący:</p> <ul style="list-style-type: none"> centrum dowodzenia; centrum zabezpieczenia działań; centrum wsparcia działań. 	<p>Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.</p>
---	---	--------------------------------	--	---	---

3	<p>„Planowanie i organizacja wsparcia logistycznego wojsk sojusznicznych w ramach HNS” – trening sztabowy, KARWICE.</p>	2 dni (8-9.03 2001)	<p>1. Poprawność przebiegu procesu planowania zabezpieczenia logistycznego z uwzględnieniem wariantowego wykonania zadań przez grupy operacyjne narodowych sił wydzielonych do <i>MNC NE</i> oraz plog.</p> <p>2. Umiejętność prowadzenia kalkulacji taktycznych, czasowo-przestrzennych i opracowania dokumentów bojowych zgodnie z wymogami NATO.</p> <p>▪ Uczyć:</p> <p>Planowania potrzeb wsparcia ze strony państwa-gospodarza (<i>HNS</i>) oraz realizacji procedur związanych z przemieszczeniem wojsk poza obszar kraju.</p>	<p>Kierownictwo ćwiczenia</p> <p>Zespół ćwiczący SD jednostek logistycznych</p>	<p>Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.</p>
---	---	------------------------	---	---	---

1	2	3	4	5	6
4	Planowanie i organizacja wsparcia logistycznego wojsk własnych wchodzących w skład MNC NE oraz wyznaczonych do sił reagowania (NATO i ONZ) poza obszar kraju” – trening sztabowy, JAWOR.	4 dni	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdobywanie i przetwarzanie informacji podczas dowodzenia oddziałami wojsk lądowych. 2. Kierowanie oddziałami na szczeblu związku taktycznego w walce. 3. Wykorzystanie systemu symulacji pola walki. 4. Współpraca z mediami. 	<p><i>Kierownictwo ćwiczenia:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kierownik ćwiczenia; • pomocnik kierownika ćwiczenia; • szef sztabu ćwiczenia. <p><i>Zespół ćwiczący:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Centrum dowodzenia; • Centrum planowania; • Centrum rozpoznania; • Centrum wsparcia dowodzenia; • Centrum wsparcia działań. <p><i>Podgrywka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • podgrywka ćwiczących; • podgrywka przeciwnika. 	System symulacji pola walki KORA/OA.
5.	“Osiągnięcie WSGB przez jednostki Rejonu Logistycznego, wojska okręgu wojskowego i wydzielonego KZ”	2 dni	Doskonalenie procesu planowania zabezpieczenia logistycznego mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia jednostek Rejonu Logistycznego z wykorzystaniem infrastruktury i zasobów materiałowych okręgu.	<p>Kierownictwo ćwiczenia</p> <p>Zespół ćwiczący SD jednostek logistycznych</p>	Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.

1	2	3	4	5	6
6	„Zabezpieczenie logistyczne wojsk okręgu i wydzielonego KZ w operacji obronnej”	11-12. 03 25-26.11	<p>1. Doskonalenie procesu planowania zabezpieczenia logistycznego wojsk w operacji obronnej.</p> <p>2. Doskonalenie umiejętności prowadzenia kalkulacji czasowo-przestrzennych i opracowania dokumentów operacyjnych zgodnie z wymogami NATO.</p>	<p>Kierownictwo ćwiczenia</p> <p>Zespoły ćwiczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ centrum dowodzenia; ▪ centrum zabezpieczenia działań; ▪ centrum wsparcia działań. 	<p>Formularze obliczeniowe „Log – Plan” opracowane na bazie arkusza kalkulacyjnego EXCEL 5.0 PL.</p>
7	Zabezpieczenie logistyczne korpusu w manewrowych działaniach obronnych w rejonie odpowiedzialności. Realizacja zadań logistycznych przez „państwo gospodarza”.	27-29.09. 2000	<p>1. Planowanie potrzeb wsparcia logistycznego ze strony państwa-gospodarza (HNS) oraz realizacji procedur związanych z przemieszczeniem wojsk poza obszar kraju.</p> <p>2. Doskonalenie umiejętności prowadzenia kalkulacji czasowo-przestrzennych i opracowania dokumentów operacyjnych zgodnie z wymogami NATO.</p>	<p>Kierownictwo ćwiczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierownik ćwiczenia; • pomocnik kierownika ćwiczenia; • szef sztabu kierownictwa ćwiczenia. <p>Zespół ćwiczący:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centrum dowodzenia; • Centrum wsparcia dowodzenia; • Centrum wsparcia działań. <p>Podgrywka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podgrywka ćwiczących; • podgrywka przeciwnika. 	<p>Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.</p>

1	2	3	4	5	6
8	<p>„Mobilizacyjne rozwinięcie organów liniowych komunikacji wojskowej SOW z przejściem do zabezpieczenia transportowego przemieszczenia Sił Szybkiego Reagowania do rejonów operacyjnego rozwinięcia. Realizacja zadań transportowych wynikających z roli państwa-gospodarza”.</p>	6-7.06.	<p>1. Planowanie potrzeb wsparcia logistycznego ze strony państwa-gospodarza (HNS) oraz stosowanie procedur związanych z przemieszczeniem wojsk poza obszar kraju.</p> <p>2. Doskonalenie procesu planowania zabezpieczenia transportowego Sił Szybkiego Reagowania.</p>	<p>Kierownictwo ćwiczenia Zespół ćwiczący SD jednostek transportowych</p>	<p>Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.</p>

OGÓLNE ZASADY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ OPERACYJNYCH W ARMIACH PRZODUJĄCYCH PAŃSTW NATO

Cel: Zbadać w jaki sposób przygotowuje się ćwiczenia operacyjne w armiach przodujących państw NATO.

Główny problem badawczy: Jaka jest procedura przygotowania ćwiczeń operacyjnych w armiach przodujących państw NATO i jakie opracowuje się dokumenty niezbędne do prowadzenia ćwiczenia?

Dane wyjściowe: W analizie i ocenie ogólnych zasad przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych w armiach przodujących państw NATO wykorzystano następującą literaturę przedmiotu:

1. Halik J., Ślemp W., Juncewicz A.: Podstawowe dyrektywy szkoleniowe oraz procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń w wojskach lądowych. AON 2000.
2. Hauzer W.: Ćwiczenia szczebla operacyjno-taktycznego w wojskach lądowych państw NATO. Szt. Gen. 1997.
3. Knetki J.: Wpływ procedur dowodzenia według standardów NATO na metodykę przygotowania i prowadzenia ćwiczeń dowódczo-sztabowych w AON 1998.
4. *FM-25-101 Training the Force*. Washington 1990.

Rozwiązanie problemu badawczego

1. Ogólne zasady przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych w wojskach lądowych USA

W wojskach lądowych armii USA do problematyki przygotowania i prowadzenia ćwiczeń operacyjnych przywiązuje się bardzo duże znaczenie.

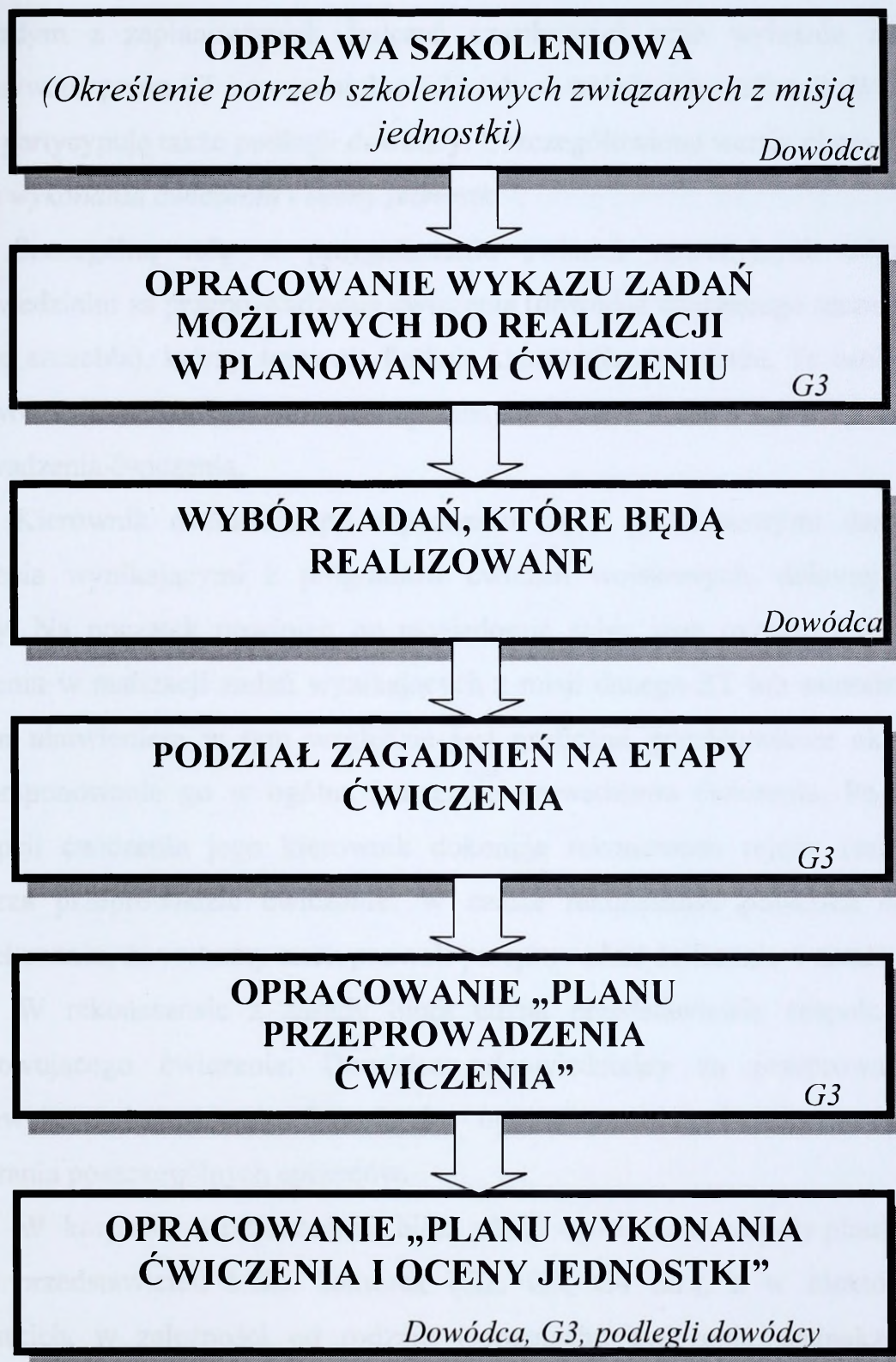
Podstawą przygotowania ćwiczeń operacyjnych (am. *Operation Exercise Without Troops - TEWT*) w tej armii są regulaminy polowe *FM 25-100* i *FM 25-101* „*Training the Force*” oraz wskazówki zawarte w programie szkolenia wynikającym z zadań bojowych jednostki (am. *Mission Essential Task List - METL*).

Procedura przygotowania ćwiczeń operacyjnych w armii USA, w których partycypują również logistyczne organy kierowania (patrz rys. 1) obejmuje kilka czynności. Są to:

Pierwszą czynnością dowódcy przygotowującego ćwiczenie jest zorganizowanie odprawy szkoleniowej, w czasie której wspólnie z oficerem operacyjnym sztabu korpusu – (G3) i dowódcami podległych ZT i samodzielnych oddziałów określa potrzeby szkoleniowe ściśle związane z misją - zadaniami operacyjnymi jednostki (*METL*).

Kolejną czynnością jest opracowanie przez oficera operacyjnego G3 korpusu wykazu zadań możliwych do realizacji w planowanym ćwiczeniu, z którego dowódca korpusu wybiera te zadania, które będą realizowane. Dokonując wyboru dowódca uwzględnia stan wyszkolenia podległych mu ZT i samodzielnych oddziałów.

Następnie oficer operacyjny korpusu dokonuje podziału tych zagadnień na etapy ćwiczenia, dobiera i ustala czas i kolejność ich realizacji przez ZT i samodzielne oddziały. Można stwierdzić, że opracowuje się odpowiednik naszego „*Planu przeprowadzenia ćwiczenia*”. W „*Planie przeprowadzenia ćwiczenia*” uwzględnia się realizację poszczególnych zagadnień szkoleniowych przez ZT i samodzielne oddziały. Plan ten zawiera informacje o liczbie zaplanowanych w ćwiczeniu etapów, ich tematyce oraz czasie trwania. Ponadto znajdują się w nim informacje o terminie realizacji i kolejności prowadzenia ćwiczeń - treningów sytuacyjnych (am. *Situational Training Exercise - STX*) z poszczególnymi ZT (oddziałami).

Rys. 1. Ogólny model przygotowania ćwiczeń operacyjnych w wojskach lądowych armii Stanów Zjednoczonych.

Następną fazą przygotowania ćwiczeń operacyjnych w armii USA jest ich uszczegółowienie. Następuje to przez podanie konkretnych zagadnień szkoleniowych w każdym z zaplanowanych ćwiczeń cząstkowych oraz wybranie zadań, które będą wykonywane przez ZT i samodzielne oddziały w trakcie ich realizacji. W uszczegółowieniu planu partycypują także podlegli dowódcy. Uszczegółowiona wersja planu określana jest jako „Plan wykonania ćwiczenia i oceny jednostki”.

Szczególną rolę w przygotowaniu ćwiczeń operacyjnych odgrywają dowódcy odpowiedzialni za przeprowadzenie ćwiczenia (dowódca ćwiczącego szczebla lub przełożony danego szczebla), którzy sprawują funkcję kierownika ćwiczenia. Te osoby funkcyjne wraz ze swoimi sztabami (komórkami planistycznymi) uczestniczą w procesie planowania i prowadzenia ćwiczenia.

Kierownik ćwiczenia po zapoznaniu się z podstawowymi danymi dotyczącymi ćwiczenia wynikającymi z programów ćwiczeń wojskowych, dokonuje ich gruntownej analizy. Na początek powinien on uświadomić sobie jego miejsce i rolę oraz znaczenie ćwiczenia w realizacji zadań wynikających z misji danego ZT lub samodzielnego oddziału. Dużym ułatwieniem w tym względzie jest graficzne przedstawienie określonego zadania i wkomponowanie go w ogólną koncepcję prowadzenia ćwiczenia. Po ustaleniu ogólnej koncepcji ćwiczenia jego kierownik dokonuje rekonesansu rejonu (miejsca), w którym zamierza przeprowadzić ćwiczenie. W czasie rekonesansu powinien on utwierdzić się w przekonaniu, że wybrany teren pozwoli przeprowadzić ćwiczenie i zrealizować jego cele.

W rekonesansie z zasady biorą udział przedstawiciele zespołu planistycznego - opracowującego ćwiczenie. Dowódca odpowiedzialny za przeprowadzenie ćwiczenia (kierownik ćwiczenia) przedstawia im ogólny przebieg ćwiczenia, określając miejsce rozegrania poszczególnych epizodów.

W korpusie w rekonesansie biorą udział wyznaczone zespoły planistyczne składające się z przedstawicieli kilku komórek (G2, G3, G4 itd.), a w niektórych przypadkach wszystkich, w zależności od rodzaju i rozmachu ćwiczenia. Jednakże trzon zespołów planistycznych na wszystkich szczeblach stanowią oficerowie operacyjni.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem kierownika ćwiczenia jest przekazanie zespołom planującym wytycznych do planowania (opracowania) ćwiczenia. W wytycznych dowódca określa cele ćwiczenia wynikające z miejsca i przeznaczenia ZT (oddziału) oraz zadania, jakie dana jednostka będzie realizować w ćwiczeniu. Zadania dla wszystkich ZT (oddziałów) uczestniczących w ćwiczeniu są spójne i wynikają z programów szkolenia. Następnie

kierownik ćwiczenia określa terminarz przygotowania ćwiczenia, a w szczególności opracowanie jego dokumentacji, w którym określa jaką dokumentację i kiedy należy wykonać. Określa również przebieg etapów ćwiczenia oraz opracowanie zarządzeń przygotowawczych dla ćwiczących, kierownictwa i rozjemców.

Ważnym problemem jest także sprecyzowanie terminów określających opracowanie rozkazów dla kierownictwa i rozjemców, przeprowadzenie instruktazu do ćwiczenia, przygotowanie miejsc (rejonów) ćwiczeń, a także terminów innych ważnych przedsięwzięć, aż do wydania rozkazu operacyjnego do ćwiczenia włącznie. Poza tym kierownik ćwiczenia w wytycznych do ćwiczenia zobligowany jest określić planowany skład ćwiczących, a szczególnie udział ćwiczących wojsk oraz koszty ćwiczenia.

Należy stwierdzić, że rola dowódcy (oficera odpowiedzialnego za przeprowadzenie ćwiczenia – kierownika ćwiczenia) jest bardzo ważna szczególnie w fazie przygotowania ćwiczenia oraz przygotowania kierownictwa, rozjemców i ćwiczących do rozpoczęcia ćwiczenia.

Działalność koordynacyjna i kontrolna dowódcy (oficera odpowiedzialnego za przeprowadzenie ćwiczenia), rozciąga się również na pozostałe okresy ćwiczenia, tzn. prowadzenia ćwiczenia oraz oceny i sprawozdawczości.

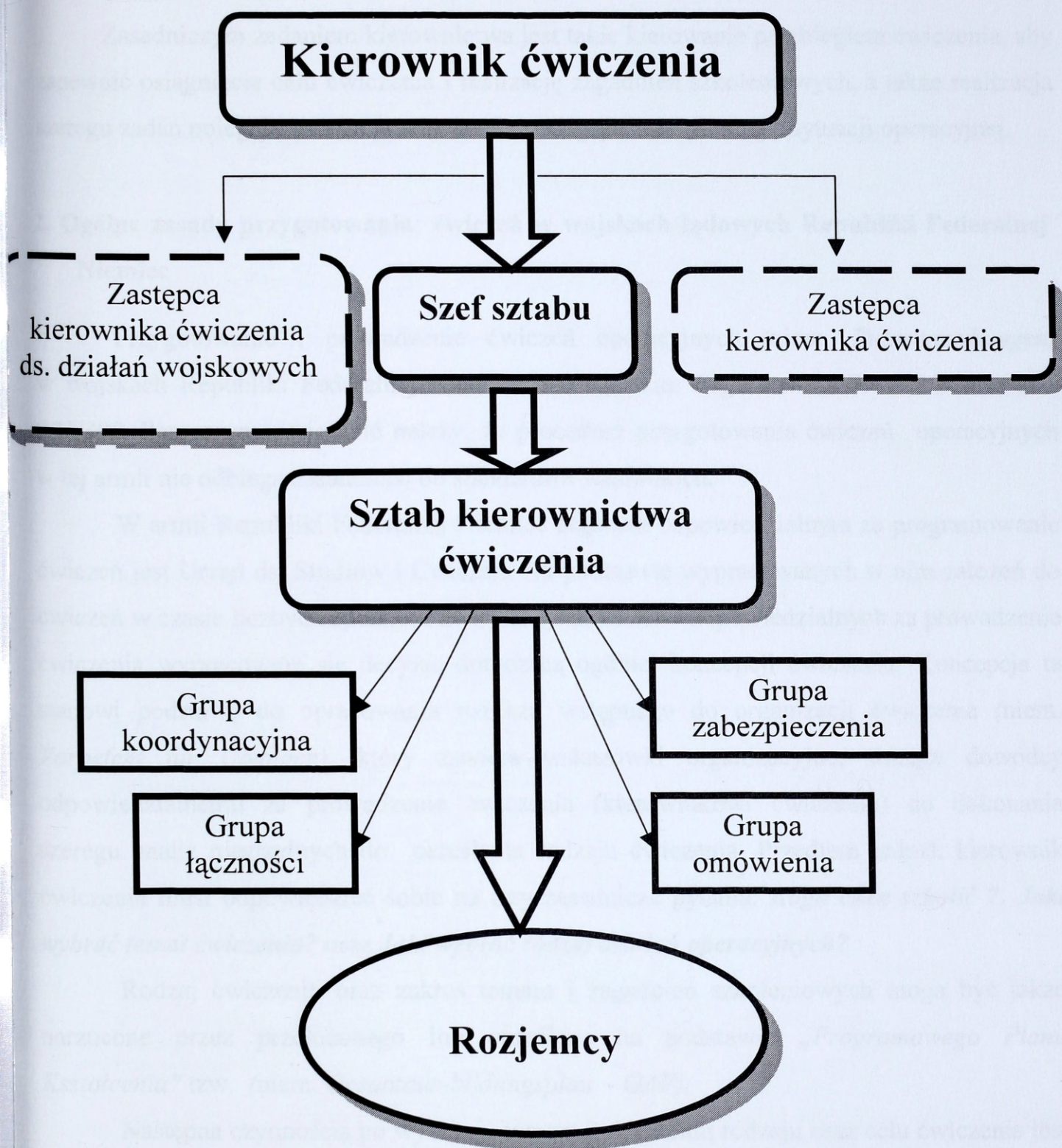
Poza kierownikiem ćwiczenia istotną rolę w procesie przygotowania przeprowadzenia ćwiczeń operacyjnych w armii USA odgrywają zespoły planistyczne, dla których zasadniczym dokumentem (wytyczną) do pracy jest „*Instrukcja (dyrektywa) planistyczna do ćwiczenia (EXPI)*”.

Zasadniczym zadaniem grup (zespołów) planistycznych jest opracowanie problemów szkoleniowych dnia oraz sytuacji korygujących przebieg ćwiczenia.

W armii amerykańskiej, podobnie jak i w innych armiach NATO, do kierowania ćwiczeniem oraz kontroli, a także właściwego zabezpieczenia jego przebiegu, wyznacza się kierownictwo ćwiczenia. Jego strukturę funkcjonalno-organizacyjną każdorazowo dostosowuje się do rodzaju, rozmachu i warunków ćwiczenia oraz składu dowództw (sztabów) i wojsk uczestniczących w ćwiczeniu. Przykładowa struktura kierownictwa ćwiczenia operacyjnego w armii USA przedstawiona została na rys. 2.

Strukturę kierownictwa ćwiczenia tworzą: kierownik ćwiczenia; zastępcy kierownika ćwiczenia; szef sztabu kierownictwa ćwiczenia wraz ze sztabem obejmującym grupę koordynacji, grupę łączności, grupę zabezpieczenia i grupę omówienia.

Szczególną grupę stanowią rozjemcy, którzy spełniają w stosunku do ćwiczących rolę kierowniczą i kontrolną.

Rys. 2. Struktura organizacyjna kierownictwa ćwiczenia w wojskach lądowych armii Stanów Zjednoczonych.

Zasadniczym zadaniem kierownictwa jest takie kierowanie przebiegiem ćwiczenia, aby zapewnić osiągnięcie celu ćwiczenia i realizację zagadnień szkoleniowych, a także realizacja szeregu zadań polegających na pozorowaniu i podgrywaniu (imitacji) sytuacji operacyjnej.

2. Ogólne zasady przygotowania ćwiczeń w wojskach lądowych Republiki Federalnej Niemiec

Przygotowanie i prowadzenie ćwiczeń operacyjnych (niem. *Führungsübungen*) w wojskach Republiki Federalnej Niemiec określa m.in. *Regulamin HDv 101/200 i HDv 101/300*. Przy czym stwierdzić należy, że procedura przygotowania ćwiczeń operacyjnych w tej armii nie odbiega zasadniczo od standardów natowskich.

W armii Republiki Federalnej Niemiec organem odpowiedzialnym za programowanie ćwiczeń jest Urząd ds. Studiów i Ćwiczeń. Na podstawie wypracowanych w nim założeń do ćwiczeń w czasie licznych spotkań i konferencji dowództw odpowiedzialnych za prowadzenie ćwiczenia wypracowuje się decyzję dotyczącą ogólnej koncepcji ćwiczenia. Koncepcja ta stanowi podstawę do opracowania rozkazu wstępnego do organizacji ćwiczenia (niem. *Vorbefehl für Übungen*), który zawiera wskazówki organizacyjne, służące dowódcy odpowiedzialnemu za prowadzenie ćwiczenia (kierownikowi ćwiczenia) do dokonania szeregu analiz niezbędnych do określenia rodzaju ćwiczenia. Przedtem jednak kierownik ćwiczenia musi odpowiedzieć sobie na trzy zasadnicze pytania: ***Kogo chce szkolić ?, Jaki wybrać temat ćwiczenia?*** oraz ***Jaki wybrać rodzaj działań operacyjnych?***

Rodzaj ćwiczenia oraz zakres tematu i zagadnień szkoleniowych mogą być także narzucone przez przełożonego lub określone na podstawie „Programowego Planu Kształcenia” tzw. (niem. *Gesamttaugbildungsplan - GAP*).

Następną czynnością po wybraniu tematu i określeniu rodzaju oraz celu ćwiczenia jest naniesienie na mapę zamiaru stron oraz ustalenie poszczególnych etapów (okresów) przebiegu ćwiczenia oraz wyznaczenie ćwiczących wojsk, czasu trwania oraz terenu (po uprzednim jego sprawdzeniu), w którym ćwiczenie będzie realizowane. Po rekonesansie i ustaleniu, czy ćwiczenie można przeprowadzić bez przeszkód w wybranym terenie, opracowuje się „Plan pracy kierownika w celu przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia” (niem. *Arbeitsplan des Leitenden für die Aniage einer Truppenübung*). W planie tym ujmuje się następujące zagadnienia, których wykonanie jest niezbędne w celu przygotowania ćwiczenia. Są to:

- określenie celu ćwiczenia;
- określenie zamiarów stron i etapów ćwiczenia oraz sił i środków na jego przeprowadzenie;
- przeprowadzenie wstępnego rekonesansu rejonów ćwiczenia, sprawdzenie (konfrontacja z terenem) pierwszej koncepcji ćwiczenia;
- przygotowanie mapy w skali 1:50 000 z sytuacją ćwiczenia;
- rekonesans rejonów ćwiczenia oraz stanowisk dowodzenia kierownika ćwiczenia;
- wyznaczenie sztabu przygotowującego ćwiczenie;
- rozpoznanie i określenie dróg, rejonów odpoczynków, warunków zakwaterowania, współpracy z dowództwem wojsk terytorialnych;
- zabezpieczenie ruchu siłami żandarmerii i organów policji;
- zapotrzebowanie map, przygotowanie lub wydrukowanie sytuacji;
- opracowanie sytuacji dynamicznych dla ćwiczących stron (przeciwniej i własnej);
- koordynacja sytuacji wojsk własnych i strony przeciwniej (siły, obszar, czas);
- koordynacja sytuacji z G4;
- opracowanie koncepcji przebiegu etapów ćwiczenia (ogólnie);
- opracowanie zarządzenia przygotowawczego dla ćwiczących w celu przygotowania się do ćwiczenia;
- wydanie zarządzenia przygotowawczego dla kierownictwa ćwiczenia i rozjemców do organizacji ćwiczenia;
- opracowanie dokumentacji bojowej, ostateczne ustalenie sił biorących udział w ćwiczeniu, sprecyzowanie terminów realizacji przygotowania i prowadzenia ćwiczenia;
- opracowanie ogólnych wytycznych (wskazówek) w zakresie zabezpieczenia realizacji ćwiczenia;
- kontrola realizacji zadań wojsk ćwiczących;
- przygotowanie zabezpieczenia logistycznego i medycznego;
- przedstawienie do zatwierdzenia przez kierownika ćwiczenia tła operacyjno-taktycznego (sytuacji) oraz koncepcji przebiegu poszczególnych etapów ćwiczenia;
- przeprowadzenie kalkulacji środków finansowych, zapotrzebowanie środków materiałowych;
- przyjęcie ostatecznej wersji tła operacyjnego (sytuacji) i przebiegu etapów ćwiczenia;

- powielenie sytuacji na mapach dla uczestników ćwiczenia;
- udzielenie informacji o ćwiczeniu administracji cywilnej rejonu, w którym będzie ono przebiegało;
- przygotowanie łączności dla kierownictwa ćwiczenia i rozjemców;
- udzielenie informacji sytuacyjnej dla zespołów podgrywających;
- przygotowanie środków do zabezpieczenia i ochrony przebiegu ćwiczenia;
- opracowanie planu marszu do rejonu ćwiczenia oraz zabezpieczenia ruchu;
- opracowanie warunków bezpieczeństwa do ćwiczenia;
- opracowanie rozkazu dla kierownictwa i rozjemców ćwiczenia;
- przeprowadzenie instruktażu dla kierownictwa i rozjemców ćwiczenia;
- przygotowanie pomieszczeń dla gości i prasy;
- wydanie rozkazu do ćwiczenia;
- przygotowanie omówienia ćwiczenia.

Podczas przygotowania ćwiczenia, prowadzone jest także szkolenie kierownictwa ćwiczenia i rozjemców. Kierownik wydaje *Rozkaz (wytyczne) wstępny kierownictwa do ćwiczenia* (niem. *Vorbegehle des Leitenden*), który zawiera: ogólną sytuację dla biorących udział w ćwiczeniu, sposób przygotowania ćwiczenia oraz terminy składania meldunków.

W tym samym czasie opracowywana jest pozostała dokumentacja ćwiczenia.

Po opracowaniu sytuacji dynamicznych (niem. *Ausgangssituation*) kierownik może ostatecznie przedstawić rysunek położenia stron (niem. *Das beabsichtigte Bild der Lage*), a następnie określić koncepcję przebiegu etapów ćwiczenia. Opracowując ten dokument, kierownik ćwiczenia ostatecznie precyzuje temat i cele ćwiczenia, zasadniczy zarys ćwiczenia (tło operacyjne), podział ćwiczenia na etapy, miejsce i czas udzielania informacji (wyjaśnień) dla właściwego skorygowania poczynań, a także sposób współpracy kierownika ćwiczenia z rozjemcami.

Bardzo istotną kwestią jest utrzymanie w tajemnicy zamierzanego przebiegu ćwiczenia. W tym celu opracowanie planu przebiegu ćwiczenia dokonuje się w ustalonej kolejności: najpierw opracowuje się ogólną koncepcję (szkic) zamierzanego przebiegu ćwiczenia, następnie dokonuje się podziału ćwiczenia na etapy i wreszcie szczegółowo rozpracowuje się działanie w poszczególnych etapach ćwiczenia.

Ważnym etapem w przygotowaniu ćwiczeń operacyjnych jest wydanie „*Rozkazu dla kierownictwa i rozjemców*” (niem. *Befehifur die Ubung*). Rozkaz ten przedstawia organizację

i ogólny przebieg ćwiczenia, jak również sposób zachowania się (działania) jego uczestników przed, w czasie trwania i po ćwiczeniu. W rozkazie nie ujmuje się danych, które dotyczą ćwiczących wojsk.

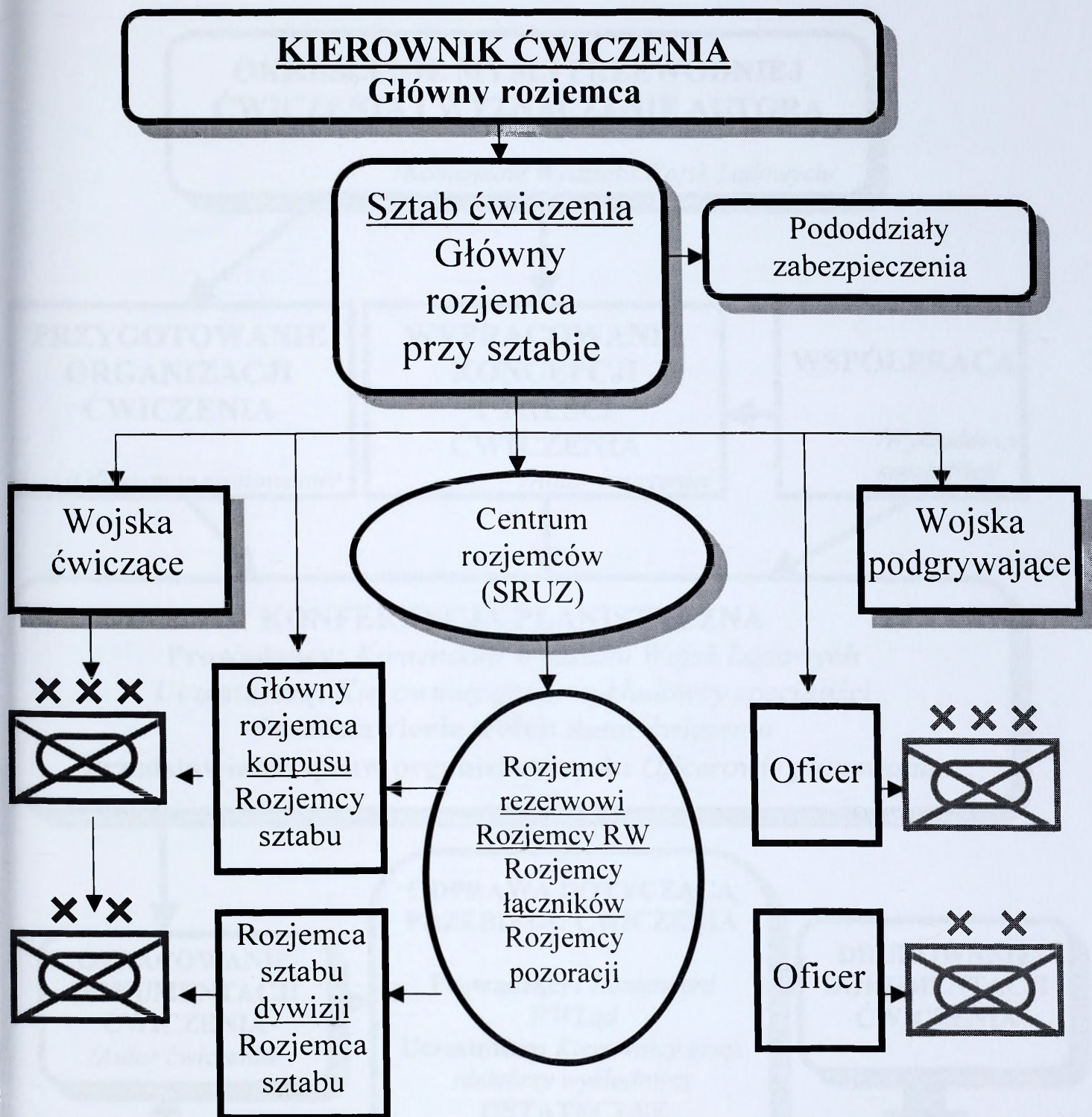
W ramach przygotowania ćwiczenia, jeszcze przed jego rozpoczęciem, dowódca odpowiedzialny za przeprowadzenie ćwiczenia (kierownik ćwiczenia) przeprowadza odprawę z kierownictwem (sztabem ćwiczenia), rozjemcami oraz z przedstawicielami ćwiczących wojsk, w celu koordynacji działań w toku ćwiczenia.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w armii Republiki Federalnej Niemiec do każdego ćwiczenia wyznacza się kierownika ćwiczenia - głównego rozjemcę - oraz tworzy się kierownictwo ćwiczenia i służbę rozjemczą. W skład kierownictwa ćwiczenia wchodzi sztab kierowania z pododdziałami zabezpieczającymi jego pracę i podgrywającymi oraz oficerami kierunkowymi.

Służba rozjemcza składa się ze sztabu głównego rozjemcy, centrum wsparcia rozjemców (*SRUZ*) oraz rozjemców sztabowych przydzielonych do ćwiczących wojsk, specjalnych i rezerwowych.

Strukturę kierownictwa ćwiczenia w ćwiczeniu operacyjnym w Wład RFN przedstawia rys.3.

Nieco inaczej wygląda metodyka przygotowania ćwiczeń operacyjnego w uczelniach wojskowych Republiki Federalnej Niemiec. W odróżnieniu od ćwiczeń prowadzonych w wojskach czas ich opracowania jest krótszy, ale zasadnicza różnica polega na tym, że w opracowywaniu dokumentacji ćwiczenia partycypują studenci. Wchodzą oni także w skład kierownictwa ćwiczenia. Autor ćwiczenia (wykładowca) wypracowuje koncepcję i treści ćwiczenia oraz dokumentację niezbędną do rozpoczęcia pracy przez zespoły planistyczne, w skład których wchodzi studenci. Schemat procesu przygotowania ćwiczenia w Akademii Dowodzenia Bundeswehry w Hamburgu przedstawiono na rys. 4.

Legenda: ← podległość służbowa;
 ←- oddziaływanie.

Rys. 3. Struktura kierownictwa ćwiczenia w jednostronnym ćwiczeniu operacyjnych (szczebel korpus) w Wojskach lądowych Republiki Federalnej Niemiec.

Rys. 4. Schemat przygotowania ćwiczenia w Akademii Dowodzenia Bundeswehry.

Wnioski

1. Proces przygotowania ćwiczeń operacyjnych w Wład armii Stanów Zjednoczonych odbywa się na szczeblu, na którym ćwiczenia te są prowadzone.
2. Przygotowanie ćwiczeń operacyjnych w Wład armii Republiki Federalnej Niemiec odbywa się zgodnie z ogólnymi zasadami obowiązującymi w NATO.
3. Szczególną rolę w przygotowaniu ćwiczeń operacyjnych w Wład armii Stanów Zjednoczonych i RFN odgrywają dowódcy odpowiedzialni za prowadzenie ćwiczeń. Są to dowódcy ćwiczącego szczebla lub przełożeni danego szczebla pełniący funkcję kierownika ćwiczenia.
4. Podczas przygotowania ćwiczeń operacyjnych duże znaczenie przywiązuje się do udzielania wytycznych zespołom planującym, szkolenia kierownictwa ćwiczenia oraz rekonesansu rejonu (miejsca) ćwiczenia.
5. Ważnym przedsięwzięciem w procesie przygotowania ćwiczeń operacyjnych w Wład armii Stanów Zjednoczonych i RFN jest rzetelne opracowanie dokumentacji ćwiczenia. W obu armiach nazwa dokumentów, ich forma i treść oraz tok ich opracowania jest nieco inny. Wynika stąd wniosek, że SZ RP mogą posiadać również pewną specyfikę w tym obszarze, uwarunkowaną tradycjami i doświadczeniem.

**FORMA I ZASADNICZE TREŚCI DOKUMENTÓW
OPRACOWYWANYCH DO PRZYGOTOWANIA
I PROWADZENIA ĆWICZEŃ Z LOGISTYCZNYMI (LUB
Z UDZIAŁEM) ORGANAMI KIEROWANIA SZCZEBLA
OPERACYJNEGO**

Plan przeprowadzenia treningu sztabowego

(Wzrost operacyjny planu treningu sztabowego – część operacyjna)

Załącznik nr ...

Klaszula typowa

Egz. nr ...

PLAN

PRZEPROWADZENIA TRENINGU SZTABOWEGO Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA

Część I

TEMAT: DOKUMENTY KIEROWANIA TRENINGIEM SZTABOWYM

Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA SZCZEBLA OPERACYJNEGO

- Podaje się temat planowanego treningu sztabowego, który powinien wynikać z zadań obowiązkowych dotrym obowiązku, zawodowego, logistycznego, głównych zadań sztabowych w danym roku szkoleniowym, zadań logistycznych organów kierowania,
- poziom indywidualności oraz zespołowej wykształcenia logistycznych organów kierowania;
- najważniejszych poglądów dotyczących organizacji realizacji zadań logistycznych;
- wniosków z poprzednich treningów sztabowych.

II. CELE SZKOLENIOWE :

/ Określa się cele jakie mogą być osiągnięte w danym treningu sztabowym, powinno się je formułować w sposób wyznaczający warunki, brzmień zgodnie z zasadą sformułowania zadań.

1. Zorganizować .....
2. Dostosować .....
3. Sprawdzić .....

1. Plan przeprowadzenia treningu sztabowego

/ Wzór opracowania planu treningu sztabowego – część opisowa /

Załącznik nr ....

Klauzula tajności

Egz. nr ....

PLAN PRZEPROWADZENIA TRENINGU SZTABOWEGO Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA 1KZ

I. TEMAT :

/ Podaje się temat planowanego treningu sztabowego, który powinien wynikać z:

- *założeń obowiązujących doktryn obronnej, szkoleniowej, logistycznej;*
- *głównych zadań szkoleniowych w danym roku szkoleniowym;*
- *zadań logistycznych organów kierowania;*
- *poziomu indywidualnego oraz zespołowego wyszkolenia logistycznych organów kierowania;*
- *najnowszych poglądów dotyczących organizacji realizacji zadań logistycznych;*
- *wniosków z poprzednich treningów sztabowych./*

II. CELE SZKOLENIOWE :

/ Określa się cele jakie mają być osiągnięte w danym treningu sztabowym, powinno się je formułować w sposób usystematyzowany, przestrzegając zasady stopniowania trudności,

np.:

1. *Zgrywać .....*
2. *Doskonalić .....*
3. *Sprawdzić .....*

4. Zbadać .....

5. ....

III. MIEJSCE I CZAS TRWANIA TRENINGU SZTABOWEGO

- miejsce przeprowadzenia treningu sztabowego: / podaje się miejsce przeprowadzenia treningu sztabowego dla każdej z grup szkoleniowych, zgodnie z oznakowaniem pomieszczeń w miejscach stałej dyslokacji lub na polowych stanowiskach dowodzenia/
- czas astronomiczny, np.:
/ od 150900 LIPIEC 2000 do 151500 LIPIEC 2000 /
/ Czas trwania treningu sztabowego powinien odpowiadać potrzebom zrealizowania głównych zagadnień szkoleniowych/

IV. SKŁAD DOWÓDZTW, SZTABÓW UCZESTNICZĄCYCH W TRENINGU SZTABOWYM

/ Podaje się wykaz osób biorących udział w treningu sztabowym z wyszczególnieniem funkcji pełnionych w ćwiczeniu /

V. SKŁAD BOJOWY

/ Podaje się strukturę organizacyjną wojsk, na bazie której prowadzony będzie trening sztabowy. Skład bojowy jest uzależniony od założonych celów szkoleniowych. Związkom operacyjnym i samodzielnym oddziałom nadaje się umowną numerację /

VI. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA, POŁOŻENIE WYJŚCIOWE I OGÓLNY ZAMIAR STRON

/ Podaje się dotychczasowy charakter działań operacyjnych i położenie ZT i samodzielnych oddziałów (w tym logistycznych)/

VII. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE TRENINGU SZTABOWEGO I ICH PRZEBIEG

/ w treningu sztabowym rozpatruje się nie więcej niż 1-2 zagadnień szkoleniowych /

1). .....

2). .....

Lp.	Czas		Zagadnienia	Czynności		Uwagi
	astronomi- czny	operacyjny		kierownika treningu	ćwiczących	

VIII. ORGANIZACJA DOWODZENIA I ŁĄCZNOŚCI

/ Przedstawia się schemat dowodzenia i łączności w czasie treningu sztabowego /

IX. PLANOWANE KOSZTY TRENINGU

/ Przedstawia się nakłady jakie należy ponieść na realizację tego przedsięwzięcia szkoleniowego, mogą być przedstawione w formie tabelarycznej /

KIEROWNIK TRENINGU SZTABOWEGO

.....

2. Założenie operacyjne

/ Wzór opracowania założenia /

Załącznik nr ....

Klauzula tajności

Egz. nr ....

Wręczyć komu
kiedy

ZAŁOŻENIE OPERACYJNE NR .....

Czas operacyjny .....

Mapa .....

/ skala, rok wydania /

I. SYTUACJA OGÓLNA

/ Podaje się charakter dotychczasowych działań wojsk i ich ogólne położenie, w zasadzie o jeden stopień wyżej od ćwiczącego szczebla dowodzenia. Stanowi ona tło, na którym umiejscawia się ćwiczące dowództwa (sztaby), tak aby zrozumieli miejsce i rolę swojego szczebla dowodzenia/

II. SYTUACJA SZCZEGÓŁOWA

/ Podaje się dane o przeciwniku oraz położenie i działanie ćwiczącego związku operacyjnego (oddziału) i bezpośrednio podległych mu szczebli dowodzenia. Sposób przedstawienia informacji powinien zmuszać ćwiczących do samodzielnej oceny zaistniałej sytuacji i określenia prawdopodobnego charakteru dalszych działań /

III. SYTUACJA RODZAJÓW SIŁ ZBROJNYCH I WOJSK

/ W sytuacji logistycznej podaje się : dane o przeciwniku (tym, który ma wpływ na ich działanie), położenie i działanie sił i środków przełożonego, szczebla ćwiczącego i podwładnych, ukończenie i stan techniczny uzbrojenia i sprzętu wojskowego, stan zapasów środków bojowych i materiałowych, sytuację medyczną w wojskach ćwiczących, infrastrukturę logistyczną rejonu ćwiczenia i inne /

1. *Sytuacja rozpoznawcza i WRE*
2. *Sytuacja sił powietrznych*
3. *Sytuacja marynarki wojennej*
4. *Sytuacja wojsk raketowych i artylerii*
5. *Sytuacja wojsk obrony przeciwlotniczej*
6. *Sytuacja wojsk inżynierskich*
7. *Sytuacja wojsk obrony przeciwchemicznej*
8. *Sytuacja wojsk łączności i informatyki*
9. *Sytuacja wojsk obrony terytorialnej*
10. *Sytuacja logistyczna*
11. *Sytuacja mobilizacyjna*
12. *Sytuacja polityczno-militarna*
13. *Sytuacja topograficzna*

IV. DANE DODATKOWE

/ Podaje się przyjętą w treningu strukturę organizacyjną, termin i sposób otrzymania zadania, terminy i sposób uczestniczenia w przedsięwzięciach przełożonego, ukończenie stanu osobowego, uzbrojenia i sprzętu wojskowego, dane meteorologiczne, dawki napromienienia, rodzaje i rejony rozmieszczenia zdobycznego sprzętu itp./

V. PRACA DO WYKONANIA

/ Podaje się czynności jakie powinni wykonać ćwiczący do czasu otrzymania zadania operacyjnego. W założeniach nie ujmuje się zadania operacyjnego. /

Załącznik: Położenie wojsk o ..... / kalka lub mapa /

KIEROWNIK TRENINGU SZTABOWEGO

.....

3. Rozkaz operacyjny

/ Wzór opracowania rozkazu operacyjnego /

*Klauzula tajności
Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)*

ROZKAZ OPERACYJNY Nr ...

Dokumenty odniesienia

/ Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu /

Strefa czasowa: *Alfa*

Podział sił: ...

W punkcie tym przedstawia się:

- *wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu;*
- *określenie relacji dowodzenia (wsparcie ogólne, bezpośrednie, itp.);*
- *podział sił może być załącznikiem (Aneks A) jeżeli jest zbyt długi;*
- *terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu”.*

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik.

(1) /Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnych sposobów działania przeciwnika – jeden szczebel w dół w stosunku do własnego szczebla dowodzenia.

Jeżeli sporządzany jest aneks „rozpoznanie”, należy się do niego odwołać.

Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni./

b. Wojska własne

(1) /Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie (przedstawienie) zamiaru działania i myśli przewodniej przełożonego/

(2) /W kolejnych podpunktach przedstawia się ogólne zadania sąsiadów i innych sił własnych (których nie dotyczy rozkaz), ważnych dla wykonania zadania/

c. Zmiany w podporządkowaniu

/Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił;

Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się "Patrz – podział sił";

W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu./

2. ZADANIE

Powinno zawierać:

Zadanie własne: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE?.

3. REALIZACJA

a. Zamiar działania

Podaje się:

(1) /Myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz/

(2) /Sposób działania, Ogólne ramy manewru (sposobu działania jednostek „walczących”- zmechanizowanych, czołgów, aeromobilnych) od początku do końca walki (operacji), w razie potrzeby stosuje się podziela na etapy; wskazuje się miejsce i / lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań/

(3) /Ugrupowanie bojowe/

(4) /Wsparcie i zabezpieczenie, krótkie wyjaśnienie istoty wsparcia i zabezpieczenia z zaakcentowaniem priorytetów. Ewentualne odwołania do właściwych aneksów/

(5) /Inne informacje w zależności od potrzeb/

b. Zadania dla zmechanizowanych (piechoty, piechoty górskiej) i pancernych elementów ugrupowania operacyjnego

/Zadania powinny być stawiane w takiej samej kolejności w jakiej poszczególne elementy ugrupowania pojawiły się w podziale sił /

c. ....

d. ....

e. ....

f. ....

g. rozpoznanie i WRE;

h. artyleria do ognia pośredniego;

i. odwód przeciwpancerny;

j. wojska inżynieryjne (elementy ugrupowania bojowego);

k. obrona przeciwlotnicza;

l. lotnictwo wojsk lądowych;

m. obrona przeciwchemiczna;

n. żandarmeria;

.... inne.

.... Wytyczne koordynujące

Podaje się:

- obowiązujące terminy i czasy;

- informacje dotyczące dwóch i więcej elementów ugrupowania operacyjnego;

- niezbędne współrzędne linii koordynacyjnych;

- aneksy, które występują w rozdzielniku, a do których nie odwoływano się w rozkazie;
- inne dane.

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

/ Przedstawia się krótką koncepcję zabezpieczenia logistycznego wojsk w zakresie niezbędnym do jego zrozumienia, ewentualnie odwołuje się do właściwego aneksu lub rozkazu logistycznego /

5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

a. Dowodzenie

Podaje się:

- (1) */Miejsce rozwinięcia stanowiska dowodzenia, wysuniętego stanowiska dowodzenia i zapasowego stanowiska dowodzenia/*
- (2) */Przynajmniej jedno przyszłe położenie każdego ze stanowisk dowodzenia, z wyjątkiem zapasowego/*
- (3) */Kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia systemu dowodzenia/*

b. Łączność

Podaje się:

- (1) */Wyszczególnienie obowiązujących procedur łączności/*
- (2) */Odwołanie do aneksu „łączność i informatyka”, jeśli jest taka potrzeba/*

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność

.....

Aneksy

- Aneks A (Podział sił)*
- Aneks B (Rozpoznanie)*
- Aneks C (Plan .....)*

- Aneks D (Wsparcie ogniowe)*
- Aneks E (OPL)*
- Aneks F (WRE)*
- Aneks G (Zabezpieczenie inżynieryjne)*
- Aneks H (OPChem)*
- Aneks I (Zabezpieczenie logistyczne)*
- Aneks J (Łączność)*

Rozdzielnik

Zewnętrzny

Egz. nr ...

Do realizacji

.....

.....

Do wiadomości:

Dowódca przełożony .....

sąsiad .....

.....

Wewnętrzny:

Do realizacji:

Centrum dowodzenia .....

Centrum wsparcia działań .....

Centrum zabezpieczenia działań .....

Centrum wsparcia dowodzenia .....

ZSD .....

Do wiadomości:

Dowódca .....

a/a .....

zapasowe .....

4. Aneks I (Zabezpieczenie logistyczne) do „ Rozkazu operacyjnego”

/ Wzór opracowania Aneksu I (Zabezpieczenie logistyczne) /

*Klauzula tajności
Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)*

ANEKS I (ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO **IKZ Nr....**

(Aneks „Zabezpieczenie logistyczne” może być wydawany razem z Rozkazem operacyjnym – jako jego załącznik lub jako oddzielny dokument – wówczas posiada nagłówek i część końcową).

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu)*

Strefa czasowa: *(np. ALFA).*

1. INFORMACJE OGÓLNE

(Podaje się: gdzie kierowany jest główny wysiłek zabezpieczenia logistycznego; miejsca i czas rozwinięcia jednostek i urządzeń logistycznych BLog; przebieg dróg dowozu i ewakuacji, w tym ewakuacji technicznej; organizację ruchu i sposób wykorzystania dróg itp. Ponadto: urządzenia logistyczne korpusu działające na korzyść poszczególnych ZT i samodzielnych oddziałów; siły i środki logistyczne przydzielone oddziałom; rejon logistyczny korpusu – jako Apendyks w formie graficznej oraz koncepcja działania jednostek i urządzeń logistycznych BLog).

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

a. Zaopatrzenie

(Podaje się informacje dotyczące wielkości zapasów ŚBiM gromadzonych w ZT i samodzielnych oddziałach, normy zużycia zaopatrzenia, organizację zaopatrywania we wszystkie klasy zaopatrzenia).

b. Transport

(Podaje się informacje dotyczące wykorzystanie transportu, potrzeby

w zakresie ruchu pojazdów oraz priorytety ruchu na drogach).

c. Służby / obsługa

(Podaje się informacje dotyczące przyjęcia na zaopatrzenie przydzielonych sił i środków logistycznych)

d. Siła robocza

(Podaje się informacje dotyczące przydziału pracowników do wykonywania prac przeładunkowych itp.)

f. Remonty i obsługiwanie techniczne

(Podaje się informacje dotyczące organizacji rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu UiSW oraz sposób wykorzystania GER i GE przydzielonych lub działających na korzyść podległych oddziałów)

3. **ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE**

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ewakuacji rannych i chorych żołnierzy oraz sposób wykorzystania jednostek medycznych oraz stacjonarnych i polowych szpitali przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk).

4. **SPRAWY PERSONALNE**

(Podaje się informacje dotyczące uzupełniania stanów osobowych, wyznaczania na stanowiska służbowe, wyróżnień i kar, sposobu postępowania z jeńcami wojennymi oraz grzebienia poległych i zmarłych żołnierzy).

5. **WSPÓŁPRACA CYWILNO - WOJSKOWA**

(Podaje się informacje o organizacji współdziałania z organami samorządowymi i administracji państwowej w sprawie wykorzystania zasobów terenowej infrastruktury logistycznej)

6. **INNE SPRAWY**

(Podaje się informacje dotyczące organizacji obrony i ochrony obiektów i urządzeń logistycznych w podległych jednostkach, przydziału obiektów infrastruktury logistycznej do rozwinięcia urządzeń logistycznych itp.)

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność:

.....

Apendyksy: 1. Rejon logistyczny 1KZ.

2. Normy zużycia zaopatrzenia na ...

Rozdzielnik

Zewnętrzny

Egz. nr ...

Do realizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Do wiadomości

Dowódca (przełożony)

.....

sąsiad

.....

.....

.....

Wewnętrzny

Do realizacji

Centrum dowodzenia

.....

Centrum wsparcia działań

.....

Centrum zabezpieczenia działań

.....

Centrum wsparcia dowodzenia

.....

ZSD .....

.....

Do wiadomości

Dowódca

.....

a/a

.....

zapasowe

.....

Część II

**DODATKOWE (LOGISTYCZNE) DOKUMENTY OPRACOWYWANE
DLA LOGISTYCZNYCH ORGANÓW KIEROWANIA
W ĆWICZENIACH DOWODCZO – SZTABOWYCH
PROWADZONYCH W UKŁADZIE SŁUŻBOWYM**

2. Sytuacja logistyczna (do założeń operacyjnych)

/Wzór opracowania sytuacji logistycznej/

SYTUACJA LOGISTYCZNA 3KZ o 151600 MARZEC

I. SYTUACJA OGÓLNA

(Podaje się informacje dotyczące: stanu zapasów ŚBiM w BLog oraz w pododdziałach brygady, stanu zestawów remontowych i technicznych środków materiałowych, stanu technicznego podstawowego UiSW korpusu, przewidywanego czasu zakończenia remontów R3, stanu zapasu przebiegu silników i gąsienic w sprzęcie wojskowym korpusu, liczby rannych i chorych w oddziałach korpusu, liczby rannych i chorych wyewakuowanych do przydzielonych szpitali, zestawienia stanu osobowego korpusu, stanu zapasów środków medycznych zabezpieczenia bojowego i bieżącego, aktualnej sytuacji transportowej korpusu itp.)

II. POŁOŻENIE WOJSK

(Podaje się: rejon rozmieszczenia BLog – SD, rejony rozmieszczenia pododdziałów i urzędzeń logistycznych korpusu, jakie zadania logistyczne aktualnie realizuje BLog, ukompletowanie BLog w ludziach i sprzęcie itp.)

III. DANE DODATKOWE

(Podaje się informacje dotyczące: struktury, podstawowego wyposażenia i możliwości wykonawczych BLog oraz inne dane niezbędne ćwiczącym w trakcie trwania ćwiczenia)

IV. PRACA DO WYKONANIA

(Podaje się co powinni wykonać ćwiczący w danym etapie ćwiczenia i jakie informacje – problemy przygotować do referowania kierownictwu ćwiczenia)

Załączniki:

2. Stan zapasów środków bojowych i materiałowych 3KZ o 151600 MARZEC
3. Stan techniczny podstawowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego 3KZ o 151600 MARZEC
3. Zestawienie stanu osobowego 3KZ

**STAN ZAPASÓW ŚRODKÓW
BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH 3KZ**

o 151600 MARZEC /jk/

Wyszczególnienie	W oddziałach KZ / jk /								
	1 DZ	10 DZ	15 DKPanc	11 pa	16 pappanc	18 paplot	22 pr	19 BSap	12 Blog
Amunicja /jo/ - strzelecka - strzel. pokł. - moździerzowa - artyleryjska - plot. poc. rak. - czołgowa - BWP - plot. - PPK - PPK (na wozach bojowych)									
Środki minersko-zaporowe /tony/									
Bojowe środki opchem. /tony/									
Techniczne środki materiałowe /tony/									
MPS /jn/ - BS - ON _{pk} - ON _{pg}									
Żywność /rdz/ - racja NP - racja S									
Umundurowanie /%/									

Załącznik 2.
do sytuacji logistycznej

**STAN TECHNICZNY PODSTAWOWEGO
UZBROJENIA I SPRZĘTU WOJSKOWEGO 3KZ
o 151600 MARZEC**

ZT /oddział/	Rodzaj sprzętu lub uzbrojenia	Liczba wg		Wymaga remontu			
		etatu	ewid.	R1	R2	R3 – R5	SB
Razem w 3KZ	czołgi T-72						
	BWP						
	TO						
	haubice 120mm						
	moździerze 120mm						
	PPK /MALUTKA./						
	armata 85mm						
	armaty plot						
	plot.poc.rak.						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
15 DKPanc	czołgi T-72						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
1DZ	BWP						
	moździerze 120mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
16DZ	BWP						
	moździerze 120mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						

1BA	haubica 122mm						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
15 pappanc	PPK /MALUTKA/						
	armata 85mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
11 paplot	armaty plot						
	plot poc. rak.						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
13 pr	TO						
	warsztat remontowy						
	samochody C-T						
10 BSap	ciągnik ewakuacyjny						
	warsztat remontowy						
	samochody C-T						
12 BLog	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						

Załącznik 3.

do sytuacji logistycznej

ZESTAWIENIE STANU OSOBOWEGO 3KZ

ZT /oddział/	Stan osobowy
Dowództwo 3KZ	
15 pdow	
1DZ	
16DZ	
10DKPanc	
15 BA	
11 pappanc	
12 paplot	
13 pr	
10 BSap	
12 BLog	
19 bzap	
Razem	

3. Aneks L (Zabezpieczenie logistyczne) do Rozkazu operacyjnego

/Wzór opracowania Aneksu L (Zabezpieczenie logistyczne)/

KLAUZULA TAJNOŚCI

Egz. nr ... z ... egz.

Wydający

Miejsce wydania

Grupa Data-Czas

Numer kodowy (wychodzący)

ANEKS L (ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO

3KZ Nr....

(Aneks „Zabezpieczenie logistyczne” może być wydawany razem z Rozkazem operacyjnym – jako jego załącznik lub jako oddzielny dokument – wówczas posiada nagłówek i część końcową)

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu)*

Strefa czasowa: *(np. ALFA)*

1. INFORMACJE OGÓLNE

(Podaje się: gdzie kierowany jest główny wysiłek zabezpieczenia logistycznego; miejsca i czas rozwinięcia jednostek i urządzeń logistycznych BLog; przebieg dróg dowozu i ewakuacji, w tym ewakuacji technicznej; organizację ruchu i sposób wykorzystania dróg itp. Ponadto: urzędnicy logistyczne korpusu działające na korzyść poszczególnych oddziałów; siły i środki logistyczne przydzielone oddziałom; rejon logistyczny dywizji – jako Apendyks w formie graficznej oraz koncepcja działania jednostek i urządzeń logistycznych BLog).

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

a. Zaopatrzenie

(Podaje się informacje dotyczące wielkości zapasów ŚBiM gromadzonych w oddziałach (pododdziałach), normy zużycia zaopatrzenia, organizację zaopatrywania we wszystkie klasy zaopatrzenia)

b. Transport

(Podaje się informacje dotyczące wykorzystanie transportu, potrzeby w zakresie ruchu pojazdów oraz priorytety ruchu na drogach)

c. Służby/obsługa

(Podaje się informacje dotyczące przyjęcia na zaopatrzenie przydzielonych sił i środków logistycznych)

d. Siła robocza

(Podaje się informacje dotyczące przydziału pracowników do wykonywania prac przeładunkowych itp.)

e. Remonty i obsługiwanie techniczne

(Informacje dotyczące organizacji rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu UiSW oraz sposób wykorzystania GER i GE przydzielonych lub działających na korzyść podległych oddziałów)

3. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ewakuacji rannych i chorych żołnierzy oraz sposób wykorzystania jednostek medycznych oraz stacjonarnych i polowych szpitali przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk)

4. SPRAWY PERSONALNE

(Podaje się informacje dotyczące uzupełniania stanów osobowych, wyznaczania na stanowiska służbowe, wyróżnień i kar, sposobu postępowania z jeńcami wojennymi oraz grzebienia poległych i zmarłych żołnierzy)

5. WSPÓŁPRACA CYWILNO - WOJSKOWA

(Podaje się informacje o organizacji współdziałania z organami samorządowymi i administracji państwowej w sprawie wykorzystania zasobów terenowej infrastruktury logistycznej)

6. INNE SPRAWY

(Podaje się informacje dotyczące organizacji obrony i ochrony obiektów i urządzeń logistycznych w podległych jednostkach, przydziału obiektów infrastruktury logistycznej do rozwinięcia urządzeń logistycznych itp.)

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność:

.....

Apendyksy: 1. Rejon logistyczny 3KZ

2. Normy zużycia zaopatrzenia na ...

Rozdzielnik:

Zewnętrzny

Egz. nr...

Do realizacji

.....

.....

Do wiadomości:

Dowódca (przełożony) .....
sąsiad .....
....

Wewnętrzny

Do realizacji

Centrum dowodzenia .....
Centrum wsparcia działań .....
Centrum zabezpieczenia działań .....
Centrum wsparcia dowodzenia .....
ZSD ....

Do wiadomości

Dowódca .....
a/a .....
zapasowe .....

Zarządzenie przygotowawcze

(Wzrost op. wykonania zarządzenia przygotowawczego)

(Zmiany w odwołaniu do załącznika umowy)

Typ: ...
Lp. nr: ...
Wydział: ...
Miejscowość: ...
Data: ...
Podpis: ...

Część III

DOKUMENTY OPRACOWYWANE PRZEZ ĆWICZĄCE ZESPOŁY LOGISTYCZNE W ĆWICZENIACH DOWÓDCZO – SZTABOWYCH PROWADZONYCH W UKŁADZIE SŁUŻBOWYM

(Mogą służyć jako dokumenty do ćwiczeń dowódczo – sztabowych w ramach szkolenia)

1. SYTUACJA

a. Przewidywanie

b. Wykazywanie

- (1) ...
- (2) ...

c. Zmiany w podległościach

2. ZADANIE / jedyną rolę wydaję sztabowi

(Podaje się treść i zamysłowe skrócone zadanie w formie: KTO CO KIEDY GDZIE W JAKIM CELU WYKONUJE. Podaje się nazwę i podmiot wykonawcy. W zadaniu nie należy się w nim wyrażać możliwości, ale w przypadku gdy jest to możliwe).

3. REALIZACJA

a. Zadania dla podległych jednostek

b. Zadania dla jednostek współpracujących

1. Zarządzenie przygotowawcze

/ Wzór opracowania zarządzenia przygotowawczego /

(Zmiany w odniesieniu do zarządzenia ustnego)

Egz. nr ... z ... egz.

/ Egz. nr 3 z 33 /

Wydający */3KZ/*

Miejsce wydania

/ RUDNO (9654) POLSKA /

Grupa Data-Czas

/ 311200MAR2000 /

Numer kodowy (wychodzący)

/ C/121/2 /

ZARZADZENIE PRZYGOTOWAWCZE NR ...

Dokumenty odniesienia:

/ Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu /

Strefa czasowa: ... / Strefa czasowa: Alfa /

1. **SYTUACJA**

a. Przeciwnik

b. Wojska własne

(1) */Położenie jednostek innych niż wydająca zarządzenie mających wpływ na realizację zadania/*

(2) */Zadanie i zamiar przełożonego/*

c. Zmiany w podporządkowaniu

2. **ZADANIE** / jednostki wydającej zarządzenie /

/ Podaje się krótkie i zrozumiałe określenie zadania własnego: KTO, CO, KIEDY, GDZIE, W JAKIM CELU WYKONUJE. Punkt ten nie zawiera podpunktów.

W zasadzie nie używa się w nim trybu rozkazującego (np. być w gotowości do ...),

a trybu oznajmującego. /

3. **REALIZACJA**

a. Zadania dla podległych jednostek

b. Zadania dla jednostek wspierających

c. Wytyczne koordynacyjne

Podaje się:

- (1) /Czas rozpoczęcia działań (inne czasy)/
- (2) /Miejsce postawienia zadania (czas, miejsce, skład grupy zadaniowej)/
- (3) /Inne dane stosownie do potrzeb/

4. **ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE** / punkt ten nie ma układu sformalizowanego /

/ Podaje się informacje dotyczące zmiany dotychczasowej organizacji zabezpieczenia logistycznego np.: aktualnego rozmieszczenia jednostek logistycznych, miejsc rozwinięcia dodatkowo przydzielonych urzędzeń logistycznych, zmian w przydziale sił i środków zabezpieczenia logistycznego w stosunku do dotychczasowych ustaleń oraz inne informacje niezbędne do zabezpieczenia logistycznego wojsk podczas odtwarzania zdolności bojowej i przygotowania się do przyszłych działań. /

5. **DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ**

/ Podaje się informacje dotyczące organizacji dowodzenia i łączności /

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność

Rozdzielnik

2. Pkt.4 „Zabezpieczenie logistyczne” do „Wstępnego zarządzenia operacyjnego”

/ Wzór pkt. 4. „Zabezpieczenie logistyczne” do „Wstępnego zarządzenia operacyjnego” /

4. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

A. Zaopatrzenie

(a) normy zużycia zaopatrzenia w dniu ..... / 09 LIPIEC /

/ wzór tabeli /

Rodzaj zaopatrzenia	jk	Oddziały						
		/ 3KZ/						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A. Amunicja								
- strzelecka	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- strzelecka pokł.	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- moździerzowa	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- artyleryjska	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
-artyleryjska ppanc	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- przeciwlotnicza	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- ppk	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- plot.poc.rak.	jo	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
B. Środki inż. sap.								
- miny ppanc.	szt	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- miny ppiech.	szt	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- materiał wybuch.	ton	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- ładunki wydł.	kpl	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
C. Środki opchem								
- dymne	szt	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
D. Paliwa płynne								
- BS	jn	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- ON _{pk}	jn	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
- ON _{pg}	jn	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>

(b) organizacja zaopatrywania:

(1) *klasa I (żywność i woda).*

- *żywność- / podać np. dane dotyczące wielkości zapasów jakie powinny być zgromadzone w oddziałach dywizji, czas, miejsce i sposób ich uzupełniania w określonym etapie przygotowania działań bojowych (działań bojowych)/*
- *woda - / jak wyżej /.*

/ Pozostałe klasy zaopatrzenia – jak klasa I /

(2) *klasa II (przedmioty zaopatrzenia mundurowego i wyposażenia indywidualnego)*

(3) *klasa III (materiały pędne i smary)*

(4) *klasa IV (materiały budowlane i konstrukcyjne)*

(5) *klasa V (środki bojowe)*

(6) *klasa VI (artykuły handlu wojskowego)*

(7) *klasa VII (uzbrojenie i sprzęt wojskowy)*

(8) *klasa VIII (leki, środki opatrunkowe i sprzęt sanitarno - medyczny)*

(9) *klasa IX (podzespoły, części zamienne oraz materiały eksploatacyjne)*

(10) *klasa X (artykuły powszechnego użytku)*

B. Transport

/ Podaje się informacje dotyczące ruchu pojazdów po drogach dowozu i ewakuacji, priorytety ich wykorzystania /

C. Służby / obsługa

/ Podaje się zadania związane z realizacją przedsięwzięć gospodarczo-bytowych, z reguły związanych z odtwarzaniem zdolności bojowej /

D. Siła robocza

/ Podaje się informacje związane z przydziałem żołnierzy do wykonania prac związanych z zabezpieczeniem logistycznym, np. prac przeładunkowych /

E. Remonty i obsługiwane techniczne

a. rozpoznanie techniczne

/ Podaje się informacje w głównej mierze związane z rozpoznaniem rejonów rozmieszczenia elementów zabezpieczenia technicznego, dróg ewakuacji technicznej, infrastruktury technicznej itp. /

b. ewakuacja techniczna

/Podaje się sposób, miejsce i czas realizacji ewakuacji uszkodzonego UiSW – dotyczy etapu przygotowania działań /

c. remont

/ Podaje się sposób postępowania z uszkodzonym UiSW - na tym etapie prowadzenia

działań bojowych, z reguły związane jest to z odtwarzaniem zdolności bojowe (zakończenia tego procesu lub jego rozpoczęcia, jeżeli jeszcze się nie rozpoczął) /

5. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

a. ewakuacja

/Podaje się czas, miejsce i sposób ewakuacji rannych i chorych, w wypadku strat sanitarnych powstałych na tym etapie działań bojowych/

b. hospitalizacja

/Podaje się sposób realizacji przedsięwzięć leczniczych/

3. Plan zabezpieczenia logistycznego

/ Część graficzna /

W części graficznej planu zabezpieczenia logistycznego podaje się:

- sytuację operacyjną – położenie wojsk;*
- rejony rozmieszczenia urzędów logistycznych (własne, przełożonego i podwładnych);*
- SD jednostek logistycznych;*
- punkty spotkań transportu;*
- obiekty terenowej infrastruktury logistycznej;*
- źródła zaopatrzenia;*
- drogi dowozu i ewakuacji;*
- drogi ewakuacji technicznej;*
- granice rejonów logistycznych;*
- rejony zastrzeżone;*
- inne informacje niezbędne do kierowania zabezpieczeniem logistycznym.*

4. Legenda

/ Wzór legendy do planu zabezpieczenia logistycznego /

LEGENDA

**DO PLANU ZABEZPIECZENIA LOGISTYCZNEGO 3KZ
W OPERACJACJI OBRONNEJ**

1. BILANS ZASADNICZYCH ŚRODKÓW BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH

Wyszczególnienie	Masa jk(t)	Stan zapasów w okresie przygotowania operacji				W operacji					
		norm.	fakt.	planowane		brak do p. norm	planowane		stan na koniec operacji	brak do p. norm	
				zużycie	uzup.		zużycie	uzup.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
AMUNICJA											
Strzelecka											
Strzelecka pokł.											
Moździerzowa											
Artyleryjska											
Artyl. ppanc											
Czołgowa											
BWP											
Przeciwlotnicza											
Plot.poc.rakiet.											
PPK											
ŚRODKI INŻ.-SAP.											
Miny ppanc.											
Miny ppiech.											
MW											
PALIWA											
Benzyna											
ON do pk											
ON do pg											
ŻYWNOŚĆ											
Norma podst.(NP)											
Sucha (S)											

2. BILANS PODSTAWOWEGO UZBROJENIA I SPRZĘTU WOJSKOWEGO

Wyszczególnienie	Stan uzbrojenia i sprzętu wojskowego		W okresie przygotowania operacji						W operacji				
	2 ewid- cyjny	3 zdatny do walki	prognozo- wane straty		6 plano- wany odzysk	7 uzupeł- nienie	8 zdatny do walki na koniec operacji	prognozowane straty		11 plano- wany odzysk	12 uzupeł- nienie	13 zdatny na koniec operacji	
			4 ogólne	5 R3				9 ogólne	10 R3				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Czołgi													
BWP													
TO													
Moździerze													
Haubice													
Armaty ppanc.													
PPK													
Armaty plot.													
Ciągniki ewakuacyjne													
Samochody													

3. BILANS PROGNOZOWANYCH STRAT SANITARNYCH STANU OSOBOWEGO

Wyszczególnienie	Stan osobowy		Straty		Uzupełnienie	Zdolni do walki na koniec operacji	Uwagi
	ewidencyjny	zdolnych do walki	ogólne	sanitarne			
W okresie przygotowania operacji							
W operacji							

4. ZESTAWIENIE INFRASTRUKTURY LOGISTYCZNEJ

a) infrastruktura materiałowa

Wyszczególnienie (rodzaj obiektu)	Miejscowość (współrzędne, adres)	Środki zaopatrzenia i świadczone usługi			Uwagi
		rodzaj	jm	ilość	
				czas wykorzystania od do	

b) infrastruktura techniczna

Wyszczególnienie (rodzaj obiektu)	Miejscowość (współrzędne, adres)	Techniczne środki materiałowe i świadczone usługi				Uwagi	
		rodzaj	jm	ilość	czas wykorzystania		
					od		do

c) infrastruktura medyczna

Wyszczególnienie (rodzaj obiektu)	Miejscowość (współrzędne, adres)	Środki medyczne i świadczone usługi					Uwagi
		rodzaj	jm	ilość	czas wykorzystania		
					od	do	

5. Dziennik działań

/Wzór „Dziennika działań”/

DZIENNIK DZIAŁAŃ 3KZ

Centrum Zabezpieczenia Działań

Rozpoczęto: .....

Zakończono: .....

Lp.	Godzina		Zadanie lub polecenie (wydarzenie)	Skład (dla kogo)	Realizacja (opis działania)	Podpis
	przyjęcia	przekazania				
1	2	3	4	5	6	7

6. Meldunek o sytuacji logistycznej

/ Wzór meldunku o sytuacji logistycznej /

*Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)*

MELDUNEK O SYTUACJI LOGISTYCZNEJ Nr ...

Za okres: *(od – do)*

Dokumenty odniesienia: */Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu/*

1. PRZECIWNIK

- a. Jednostki (siły) będące w styczności.
- b. Odwody przeciwnika, które mogą mieć wpływ na lokalną sytuację
- c. Działanie przeciwnika (w okresie objętym meldunkiem)
- d. Ocena sił przeciwnika (w tym jego sytuacja logistyczna), morale i prawdopodobna znajomość sytuacji wojsk własnych

2. WOJSKA WŁASNE

- a. Przebieg przedniego skraju
- b. Położenie podległych jednostek, stanowisk dowodzenia i linii rozgraniczenia
- c. Położenie sąsiadów i jednostek wspierających
- d. Krótki opis i wynik działań prowadzonych w okresie objętym meldunkiem
- e. Jednostki (siły), które utraciły zdolność bojową

3. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

/Ogólna charakterystyka zmian w sytuacji logistycznej, jeżeli zmiany te w wpływają bezpośrednio na sytuację meldującej jednostki/

1. **Rozmieszczenie pododdziałów** (urządzeń) logistycznych – *(Podaje się informacje o rozmieszczeniu SD BLog, urządzeń logistycznych z podaniem czasu ich rozwinięcia i współrzędnych).*
2. **Drogi dowozu i ewakuacji** – *(Podaje się informacje o drogach dofrontowych, rokadowych i ewakuacji technicznej – m.in. ich nazwę i współrzędne miejscowości przez które przebiegają).*
3. **Stan zasadniczych ŚBiM** – *(Podaje się informacje o stanie zapasów ŚBiM w BLog oraz w pozostałych oddziałach korpusu. Wielkość tych zapasów podawana jest w jednostkach kalkulacyjnych i tonach)*

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	W BLog		W oddziałach korpusu		Razem w korpusie	
		jk	t	jk	t	jk	t
1	2	3	4	5	6	7	8

4. **Stan UiSW** – *(Podaje się informacje o stanie technicznym i zakresie wymaganych remontów UiSW występującego w korpusie i podawany jest w sztukach)*

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba		Wymagany stopień remontu			SB
		etatowa	faktyczna	R1	R2	R3-R4	
1	2	3	4	5	6	7	8

5. **Stan rannych i chorych** – (Podaje się informacje dotyczące wielkości strat sanitarnych w stanie osobowym korpusu, zarówno w ZT i samodzielnych oddziałach korpusu. Ponadto przedstawiany jest wykaz rannych i chorych żołnierzy wymagających ewakuacji transportem sanitarnym, ogólnego przeznaczenia oraz transportem powietrznym)

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	W oddziałach	W Blog	Ogółem w korpusie
1	2	3	4	5
1	Straty sanitarne			
2	Do ewakuacji:			
	- transportem sanitarnym			
	- transportem ogólnego przeznaczenia			
	- transportem powietrznym			

6. **Zdobycz wojenna** – (Podaje się informacje odnośnie zdobyczy wojennej np.: UiSW, przejętych składów materiałowych itp.)

7. **Inne informacje** – (np.: dotyczące próśb, o zagrożenia dla jednostek i urządzeń logistycznych, ujętych jeńcach itp.)

4. **INNE INFORMACJE**

/ Podaje się informacje nie występujące nigdzie indziej/

5. **OCENA ROZWOJU SYTUACJI**

/Jeśli przełożony będzie wymagać/

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność

Aneksy

Rozdzielnik

**FORMA I ZASADNICZE TREŚCI DOKUMENTÓW
OPRACOWYWANYCH DO PRZYGOTOWANIA
I PROWADZENIA ĆWICZEŃ Z DOWÓDZTWAMI
JEDNOSTEK LOGISTYCZNYCH SZCZEBLA
OPERACYJNEGO**

Str. Nr ... z ...
Wydanie ...
Miejsce wydania ...
Grupa Data-Casa ...
Numer kodowy ...

ZARZĄDZENIE ORGANIZACYJNE W SPRAWIE PRZYGOTOWANIA
I PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA DOWUDCZO SIĘ ARROWSD

Część I

**DOKUMENTY ORGANIZACYJNE I SPRAWOZDAWCZE DLA
KIEROWNICTWA ĆWICZENIA**

Dokumenty organizacyjne (wzrost efektywności plany wykonania dowodów i wojak, wyliczenia dowodowe, sposoby planów funkcjonalnych, instrukcje dotyczące przygotowania i prowadzenia ćwiczeń)

1. SYTUACJA

- a. **Informacje ogólne**
(Podaje się rodzaj, prowadzonego ćwiczenia, obszar i zakres byłby prowadzone i termin jego realizacji oraz autor ćwiczenia)
- b. **Skład stron ćwiczenia**
(Podaje się skład i imienne nazwy ćwiczących)
- c. **Struktura organizacyjna ćwiczenia**
(Podaje się informacje dotyczące struktury organizacyjnej ćwiczenia oraz skład kierownictwa i grupy podlegających. Szczegółowa struktura organizacyjna ćwiczenia może być przedstawiona w formie do Rozkazu)
- d. **Sposób podporządkowania ćwiczących wojsk**

2. ZADANIE

(W sposób zwięzły przedstawia się zadania dogrupowe przeprowadzenia ćwiczenia, składowe i główne cele ćwiczenia)

3. REALIZACJA

- a. **Konkrecja ćwiczenia**
(Ogólny zarys przeprowadzenia ćwiczenia z wyszczególnieniem głównych etapów i jej zamierzonych efektów i podsumowanie terminy ich realizacji)

/Wzór zarządzenia organizacyjnego/

Egz. Nr ... z .... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący)...

ZARZĄDZENIE ORGANIZACYJNE W SPRAWIE PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA DOWÓDCZO-SZTABOWEGO

pk. ....

(Kryptonim ćwiczenia)

Dokumenty odniesienia *(Programy / plany szkolenia dowództw i wojsk, wytyczne dowódców, szefów pionów funkcjonalnych, instrukcje dotyczące przygotowania i prowadzenia ćwiczeń)*

Strefa czasowa .....

1. **SYTUACJA**

a. **Informacje ogólne**

(Podaje się rodzaj prowadzonego ćwiczenia, obszar w którym będzie prowadzone i termin jego realizacji oraz ubiór ćwiczących)

b. **Skład stron ćwiczących**

(Podaje się skład i umowne nazwy ćwiczących)

c. **Struktura organizacyjna ćwiczenia**

(Podaje się informacje dotyczące struktury organizacyjnej ćwiczenia oraz skład kierownictwa i grupy podgrywającej. Szczegółowa struktura organizacyjna ćwiczenia może być przedstawiona w Aneksie do Rozkazu)

d. **Sposób podporządkowania ćwiczących wojsk**

.....

2. **ZADANIE**

(W sposób zwięzły przedstawia się zadania dotyczące przeprowadzenia ćwiczenia włącznie z głównymi celami ćwiczenia).

3. **REALIZACJA**

a. **Koncepcja ćwiczenia**

(Ogólny zamiar przeprowadzenia ćwiczenia z wyszczególnieniem głównych etapów i faz zamierzonych działań i podstawowe terminy ich realizacji)

b. Prowadzenie ćwiczenia

(Podaje się zasadnicze zadania realizowane podczas ćwiczenia)

c. Wytyczne koordynujące

(Podaje się zasady, ustalenia i inne niezbędne dane pozwalające na bezkolizyjne prowadzenie ćwiczenia. Wytyczne i upoważnienia do bezpośredniej współpracy w celu umożliwienia dalszego planowania)

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

(Podaje się sposób zabezpieczenia logistycznego i administracyjnego w czasie ćwiczenia)

5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

a. Dowodzenie

(Podaje się skład kierownictwa ćwiczenia oraz wytyczne określające przejmowanie dowodzenia i zasady postępowania w razie wystąpienia wypadków nadzwyczajnych)

b. Łączność

(Podaje się informacje dotyczące organizacji łączności)

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Aneksy: *(Mogą być opracowane następujące aneksy)*

1. Organizacja ćwiczenia i uczestniczące siły
2. Cele szkoleniowe ćwiczenia

WYTYCZNE KIEROWNIKA ĆWICZENIA DO PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

pk. ....
(Kryptonim ćwiczenia)

I. KONCEPCJA ĆWICZENIA

(Podaje się temat, cele szkoleniowe, rodzaj ćwiczenia, miejsce przeprowadzenia i termin ćwiczenia, uczestników, skład stron oraz sytuację wyjściową do ćwiczenia, jego etapy i strukturę organizacyjną)

II. RODZAJ I TERMINY PRZEDSTAWIENIA DOKUMENTACJI DO AKCEPTACJI

(Podaje się rodzaj dokumentacji jaką należy wykonać i terminy jej akceptacji przez kierownika ćwiczenia)

III. ORGANIZACJA DOWODZENIA

(Podaje się ogólne informacje dotyczące organizacji dowodzenia podczas ćwiczenia oraz sposób wykorzystania środków automatyzacji dowodzenia)

IV. TERMIN GOTOWOŚCI DO ĆWICZENIA

.....

V. POWRÓT DO MSD

(Podaje się sposób oraz organizację powrotu z ćwiczenia do MSD)

VI. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

(Podaje się ilość i rodzaj ŚBiM oraz UiSW przeznaczonego na potrzeby ćwiczenia oraz organizację zabezpieczenia logistycznego podczas ćwiczenia)

VII. ORGANIZACJA REKONESANSU

(Podaje się cel rekonesansu, termin jego przeprowadzenia, skład grupy rekonesansowej, punkty pracy, czas pracy i rozpatrywane zagadnienia oraz środki transportowe wydzielone do zabezpieczenia pracy grupy rekonesansowej)

VIII. INNE SPRAWY

(Podaje się inne sprawy / ustalenia organizacyjne w zależności od potrzeb)

/Wzór planu szkolenia kierownictwa ćwiczenia/

PLAN SZKOLENIA KIEROWNICTWA ĆWICZENIA

IX. CEL .....

X. UCZESTNICY .....

XI. MIEJSCE.....

IV. PRZEBIEG (*W tabeli podano przykładowe przedsięwzięcia realizowane podczas szkolenia kierownictwa ćwiczenia*)

Lp.	Przedsięwzięcie	Czas	Prowadzący	Uwagi
1	<i>Wprowadzenie</i>			
2	<i>Przedstawienie struktury ćwiczenia</i>			
3	<i>Przedstawienie tła operacyjnego</i>			
4	<i>Przedstawienie funkcjonowania sieci łączności</i>			
5	<i>Przedstawienie zasadniczych zadań poszczególnych zespołów i osób funkcyjnych</i>			
6	<i>Przedstawienie spraw organizacyjnych</i>			
7	<i>Pytania i odpowiedzi</i>			
8	<i>Wytyczne kierownika ćwiczenia</i>			

UWAGA! *Przygotowanie (szkolenie) kierownictwa ćwiczenia należy realizować w ramach szkolenia uzupełniającego lub podczas gry organizacyjno-metodycznej.*

/Wzór sprawozdania z ćwiczenia/

SPRAWOZDANIE Z ĆWICZENIA

pk. ....
(Kryptonim ćwiczenia)

- I. RODZAJ ĆWICZENIA
.....
- II. TERMIN PRZEPROWADZENIA
.....
- III. TEMAT ĆWICZENIA
.....
- IV. GŁÓWNE CELE ĆWICZENIA
.....
- V. ZASADNICZE ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE
.....
- VI. PROWADZĄCY ĆWICZENIE
.....
- VII. REJON (MIEJSCE) PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA
.....
- VIII. SKŁAD UCZESTNIKÓW ĆWICZENIA
.....
- IX. TREŚĆ I CZAS ETAPÓW
.....
- X. OCENA DZIAŁALNOŚCI ĆWICZĄCYCH
.....
- XI. ŚREDNIE OCENY UZYSKANE PRZEZ ĆWICZĄCYCH
.....
- XII. WNIOSKI
(Podaje się wnioski wynikające z ćwiczenia dotyczące dalszego doskonalenia dowódstw)

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

Część II

B. DOKUMENTY KIEROWANIA ĆWICZENIEM

PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

Dł. ...
Miejscowość ...
Data ...

/Wzór planu prowadzenia ćwiczenia/

I. TEMAT .....

Egz. nr .....

II. CELE SZKOLENIOWE

1. Nauczyć.....
2. Ujednolicić.....
3. Doskonalić.....

III. MIEJSCE I CZAS TRWAŃCA ĆWICZENIA

(Podaje się miejsce przeprowadzenia ćwiczenia oraz czas trwania ćwiczenia)

IV. SKŁAD ĆWICZĄCYCH

(Podaje się składowy organizacyjny ćwiczenia, skład kierowników ćwiczenia, sposób zespołu ćwiczącego oraz zespołów podlegających)

V. SKŁAD BOJOWY STRON

1. Strona przeciwna.....
  - a) Siły Lądowe.....
  - b) Siły Powietrzne.....

2. Wojska własne

- a) Wojska Lądowe.....
- b) Siły.....

PLAN

PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

pk. ....
(Kryptonim ćwiczenia)

/część opisowa/

VI. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA WYKONANE PRZEZ WYŚCIGOWE I BOJOWE ZAMIAK STRON

1. „GRIFLANDIA”

(Podaje się dotychczasowe działania, połączenia wyścigowe i bojowe z ramienia jednostki wojsk przeciwnej)

2. „NORDIA”

(Podaje się dotychczasowe działania, połączenia wyścigowe i bojowe z ramienia jednostki wojsk własnych)

VII. ETAPY ĆWICZENIA I ICH PRZEBIEG

Etap pierwszy – *(Podaje się nazwa etapu)*

Czas trwania etapu

- 1) wprowadzający od ... do .....
- 2) operacyjny od ... do .....

Zagadnienia zrealizowane etapu

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

I. TEMAT .....

I. CELE SZKOLENIOWE

1. Nauczyć.....
2. Ujednolicić.....
3. Doskonalić.....

III. MIEJSCE I CZAS TRWANIA ĆWICZENIA

(Podaje się miejsce przeprowadzenia ćwiczenia oraz czas astronomiczny)

IV. SKŁAD ĆWICZĄCYCH

(Podaje się strukturę organizacyjną ćwiczenia, skład kierownictwa ćwiczenia, skład zespołu ćwiczącego oraz zespołów podgrywających)

V. SKŁAD BOJOWY STRON

1. Strona przeciwna – .....:
  - a) Wojska Lądowe
- .....
  - b) Siły Powietrzne
- .....
2. Wojska własne – .....:
  - a) Wojska Lądowe
- .....
  - b) Siły Powietrzne
- .....

VI. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIE, POŁOŻENIE WYJŚCIOWE I OGÓLNY ZAMIAR STRON

1. „GRYFLANDIA”

(Podaje się dotychczasowe działanie, położenie wyjściowe i ogólny zamiar działania strony przeciwnej)

2. „NORDIA”

(Podaje się dotychczasowe działanie, położenie wyjściowe i ogólny zamiar działania wojsk własnych)

VII. ETAPY ĆWICZENIA I ICH PRZEBIEG

Etap pierwszy – *(Podaje się temat etapu)*

Czas trwania etapu

- 1) astronomiczny: od ... do .....
- 2) operacyjny: od ..... do .....

Zagadnienia szkoleniowe etapu

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

PLAN PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

Lp.	Czas	Zagadnienia	Czynności		Uwagi
			kierownika	ćwiczących	
1	/operacyjny/ ..... /rzeczywisty/				
2	/operacyjny/ ..... /rzeczywisty/				
3	.....				

Etap drugi – (Etap drugi i kolejne zgodnie ze wzorem etapu pierwszego)

VIII. LIMITY ZUŻYCIA MPS:

Lp.	Wyszczególnienie	Kierownictwo	Ćwiczące sztaby	Jednostki dowodzenia	Razem

IX. ORGANIZACJA DOWODZENIA I ŁĄCZNOŚCI

(Podaje się informacje dotyczące organizacji dowodzenia oraz systemu łączności, który jest przeznaczony do zabezpieczania ćwiczenia. Może być również zawarty schemat połączeń i planowanych usług międzywęzłowych).

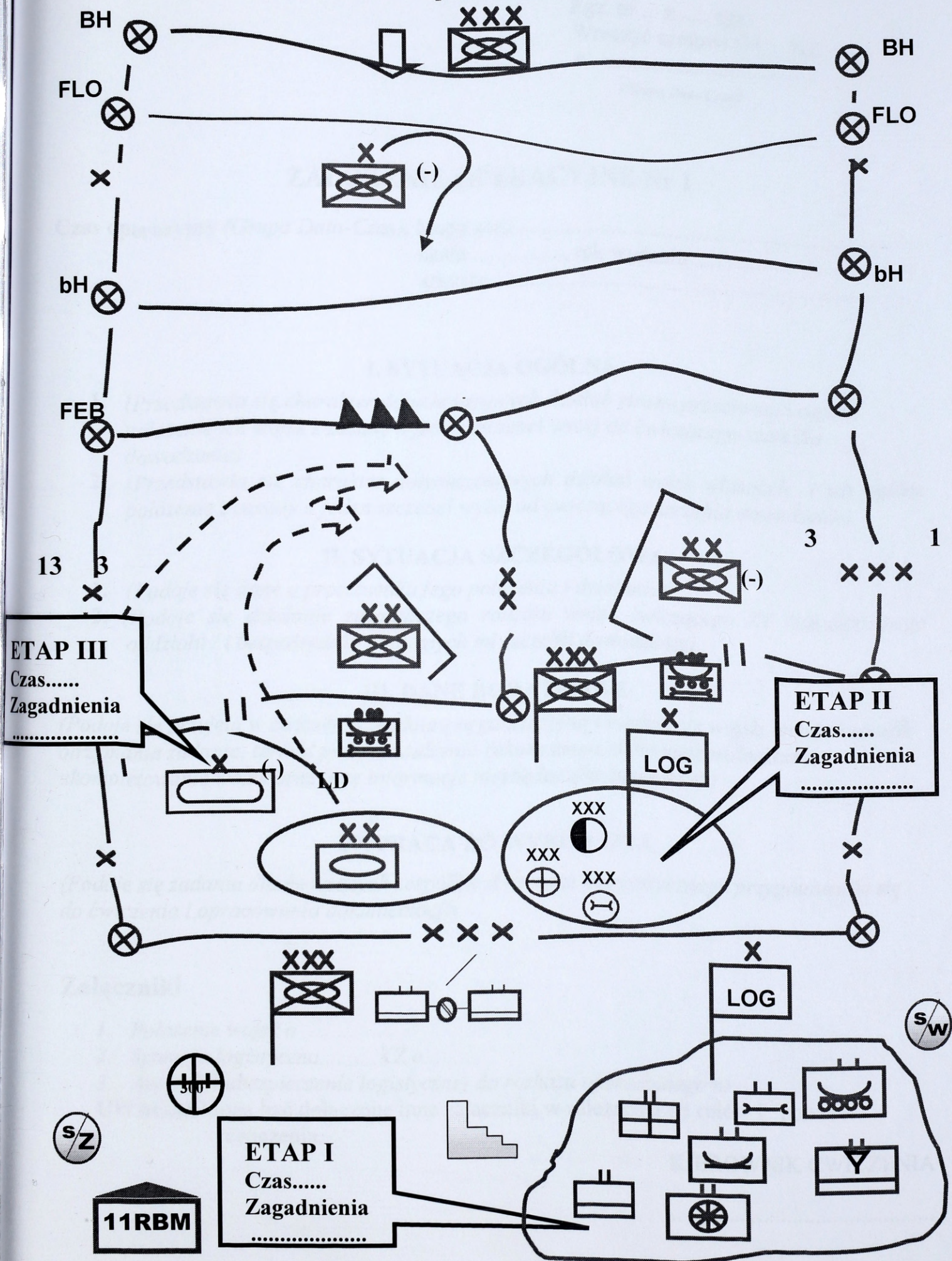
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba	Koszt jednostki z amortyzacją	Koszty ogólne
1	Utrzymanie wojsk			
2	Eksploatacja wg rodzaju sprzętu			
3	.....			
4	.....			
	RAZEM:			

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

PLAN PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

pk. ....

/Wzór założenia operacyjnego/

Egz. nr ... z ..... egz.

Wręczyć szefowi G4.... KZ

O .....

(Grupa Data-Czas)

ZAŁOŻENIE OPERACYJNE Nr 1

Czas operacyjny (*Grupa Data-Czas*), Mapy serii .....
skala ....., rok wydania .....
arkusze .....

I. SYTUACJA OGÓLNA

1. *(Przedstawia się charakter dotychczasowych działań strony przeciwnej i ogólne położenie ich wojsk z zasady o jeden szczebel wyżej od ćwiczącego szczebla dowodzenia)*
2. *(Przedstawia się charakter dotychczasowych działań wojsk własnych i ich ogólne położenie z zasady o jeden szczebel wyżej od ćwiczącego szczebla dowodzenia)*

II. SYTUACJA SZCZEGÓŁOWA

1. *(Podaje się dane o przeciwniku jego położeniu i działaniu)*
2. *(Podaje się działanie zasadniczego rodzaju wojsk ćwiczącego ZT /samodzielnego oddziału / i bezpośrednio podległych mi szczebli dowodzenia)*

III. DANE DODATKOWE

(Podaje się przyjętą w ćwiczeniu strukturę organizacyjną i numerację wojsk, termin i sposób otrzymania zadania, termin przeprowadzenia rekonesansu, dane meteorologiczne, ukompletowanie wojsk oraz inne informacje niezbędne dla ćwiczących)

IV. PRACA DO WYKONANIA

(Podaje się zadania dla ćwiczących zespołów dotyczące merytorycznego przygotowania się do ćwiczenia i opracowania dokumentacji)

Załączniki

1. *Położenie wojsk o .....*
2. *Sytuacja logistyczna.....KZ o.....*
3. *Aneks I (Zabezpieczenie logistyczne) do rozkazu operacyjnego nr ....*

UWAGA! Mogą być dołączone inne załączniki w zależności od celów i potrzeb ćwiczenia.

KIEROWNIK ĆWICZENIA

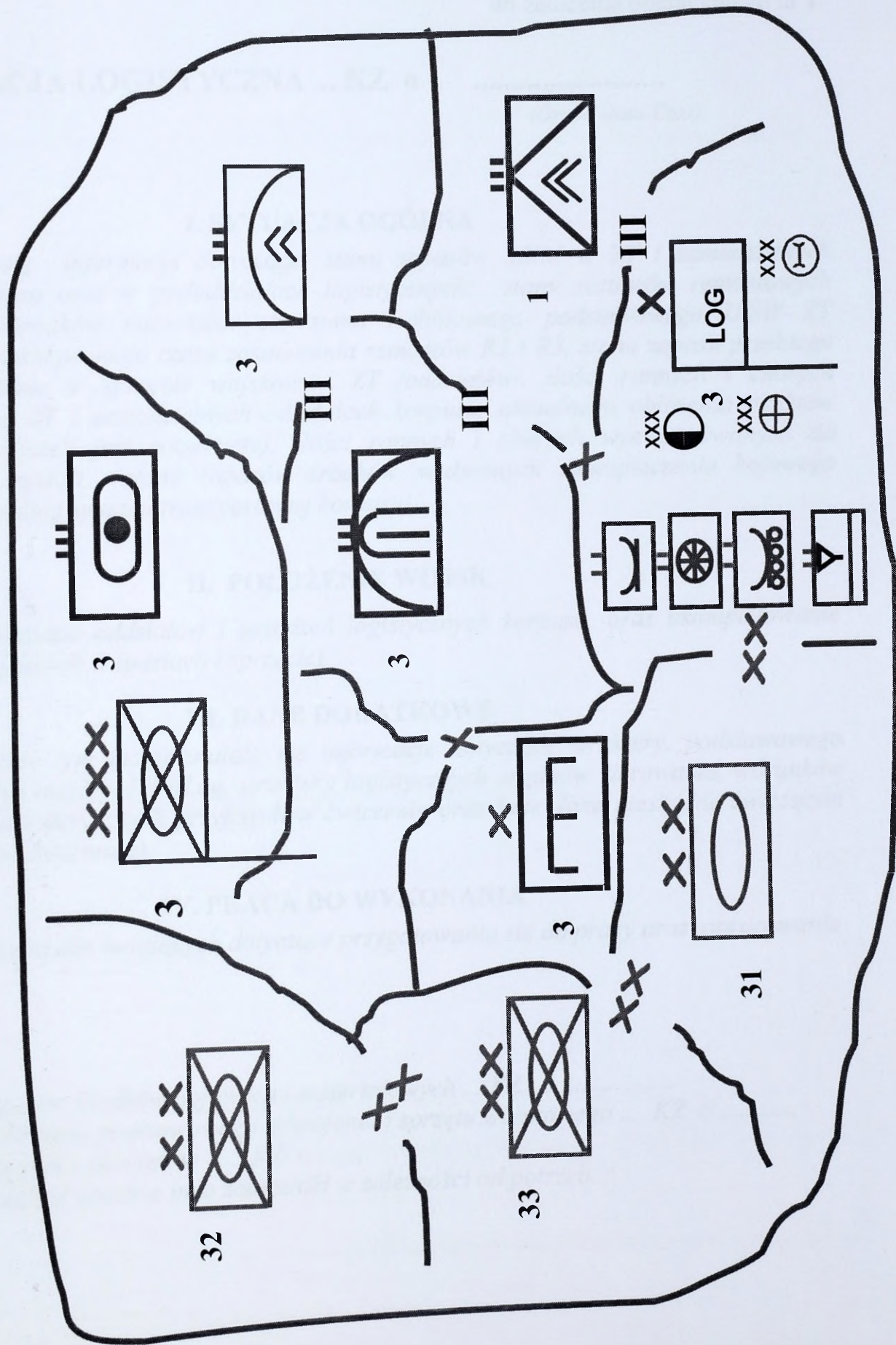
.....

POŁOŻENIE ODDZIAŁÓW 3KZ 150900 MAJ

Dokumenty odniesienia: Mapa seria 1605: N-34-128 C,D; N-34-140, A,B; N-33-129 B,C;

Wydanie 1 – OTSG, skala 1:100000

Strefa czasowa: ALFA

/Wzór załącznika „Sytuacja logistyczna”/

Załącznik 2.

do założenia operacyjnego nr 1.

SYTUACJA LOGISTYCZNA ... KZ o .....

(Grupa Data-Czas)

I. SYTUACJA OGÓLNA

(Podaje się informacje dotyczące: stanu zapasów ŚBiM w ZT i samodzielnych oddziałach korpusu oraz w pododdziałach logistycznych; stanu zestawów remontowych i technicznych środków materiałowych, stanu technicznego podstawowego UiSW ZT /oddziałów/, przewidywanego czasu zakończenia remontów R2 i R3, stanu zapasu przebiegu silników i gąsienic w sprzęcie wojskowym ZT /oddziałów/, ilości rannych i chorych występujących w ZT i samodzielnych oddziałach korpusu, aktualnego obłożenia punktów opatrunkowych (jeżeli jest rozwinięty), ilości rannych i chorych wyewakuowanych do przydzielonych szpitali, stanu zapasów środków medycznych zabezpieczenia bojowego i bieżącego, aktualnej sytuacji transportowej korpusu)

II. POŁOŻENIE WOJSK

(Podaje się położenie oddziałów i urzędzeń logistycznych korpusu, oraz ukompletowanie jednostek logistycznych w ludziach i sprzęcie)

III. DANE DODATKOWE

(W punkcie tym mogą znaleźć się informacje dotyczące struktury, podstawowego wyposażenia oraz możliwości BLog, struktury logistycznych organów kierowania, warunków terenowych i atmosferycznych przyjętych w ćwiczeniu oraz inne dane niezbędne ćwiczącym w trakcie trwania ćwiczenia)

IV. PRACA DO WYKONANIA

(Podaje się zadania dla ćwiczących dotyczące przygotowania się do pracy oraz opracowania dokumentacji)

Załączniki:

1. Stan zapasów środków bojowych i materiałowych ....KZ o .....
2. Stan techniczny podstawowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego .... KZ o .....
3. Stan rannych i chorych w .....KZ o .....

UWAGA! Mogą być zawarte inne załączniki w zależności od potrzeb.

Załącznik 1.
do sytuacji logistycznej

**STAN ZAPASÓW ŚRODKÓW
BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH**
... KZ o .....
(Grupa Data-Czas)

Rodzaj ŚBiM	/W oddziałach KZ/							
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1. Amunicja / jo /								
2. MPS / jn /								
4. Żywność /rdz/								

Załącznik 2.
do sytuacji logistycznej

**STAN TECHNICZNY PODSTAWOWEGO
UZBROJENIA I SPRZĘTU WOJSKOWEGO**
..... KZ o .....
(Grupa Data-Czas)

ZT i oddziały	Rodzaj UiSW	Ilość wg		Wymaga remontu					
		etatu	ewid.	R1	R2	R3	R4	R5	SB
Razem w KZ									
oddział									
oddział									

Załącznik 3.
do sytuacji logistycznej

STAN RANNYCH I CHORYCH

..... **KZ 0** .....

(Grupa Data-Czas)

Lp.	ZT/oddział	Liczba rannych i chorych	Wymaga ewakuacji transportem powietrznym	Uwagi
	RAZEM			

/Wzór rozkazu operacyjnego/

Egz. Nr ... z .... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący) ...

ROZKAZ OPERACYJNY Nr ... KZ

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu)*

Strefa czasowa: ... .

Podział sił: ... .

(Podaje się wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu, określenie relacji dowodzenia / wsparcie ogólne, bezpośrednie, itp/. Podział sił może być załącznikiem Aneks A jeżeli jest zbyt długi. Terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu”)

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik

(1) *(Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnych sposobów działania przeciwnika jeden szczebel w dół w stosunku do własnego szczebla dowodzenia. Jeżeli sporządzany jest aneks „rozpoznanie”, należy się do niego odwołać. Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni)*

b. Wojska własne

(1) *(Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie /przedstawienie zamiaru działania i myśli przewodniej przełożonego)*
(2) *(Przedstawienie w kolejnych podpunktach ogólnych zadań sąsiadów i innych sił własnych, których nie dotyczy rozkaz, ważnych dla wykonania zadania)*

c. Zmiany w podporządkowaniu

(Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił. Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się "Patrz Podział sił". W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu)

2. ZADANIE

(Podaje się krótkie i zrozumiałe określenie zadania własnego: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE? Punkt ten nie zawiera podpunktów)

3. REALIZACJA

a. Zamiar działania

(1) *(Podaje się myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz)*
(2) *(Sposób działania, ogólne ramy manewru /sposobu działania jednostek „walczących”- zmechanizowanych, czołgów, aeromobilnych/ od początku do końca walki /operacji/, w razie potrzeby stosuje się podział na etapy. Wskazuje się miejsce i/lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań).*

/Wzór rozkazu operacyjnego/

- (3) *(Ugrupowanie operacyjne)*
- (4) *(Wsparcie i zabezpieczenie, krótkie wyjaśnienie istoty wsparcia i zabezpieczenia z zaakcentowaniem priorytetów. Ewentualne odwołania do właściwych aneksów)*
- (5) *(Inne informacje w zależności od potrzeb)*

b. Zadania dla zmechanizowanych (piechoty, piechoty górskiej) i pancernych elementów ugrupowania operacyjnego

(Podaje się zadania stawiane w takiej samej kolejności jak poszczególne elementy pojawiły się w podziale sił, przy użyciu kolejnych podpunktów b, c, d, itd. Nie powtarza się zadań przedstawionych wyraźnie w zamiarze walki, w sposób graficzny w załączniku lub określonych w „Wytycznych koordynujących”. Nie podaje się także zadań dotyczących dwóch i więcej elementów ugrupowania. Są one określane w zamiarze i w wytycznych koordynujących)

- c. ....
- d. ....
- e. ....
- f. ....
- g. *(Rozpoznanie i WRE);*
- h. *(Artyleria do ognia pośredniego);*
- i. *(Odwód przeciwpancerny);*
- j. *(Wojska inżynieryjne /elementy ugrupowania bojowego);*
- k. *(Obrona przeciwlotnicza);*
- l. *(Lotnictwo wojsk lądowych);*
- m. *(Obrona przeciwchemiczna);*
- n. *(Żandarmeria);*
- .... *inne.*

Wytyczne koordynujące

(Jest to ostatni podpunkt punktu nr 3. Zawiera terminy i czasy. Podaje się tylko informacje dotyczące dwóch i więcej elementów ugrupowania bojowego. Punkt ten zawiera niezbędne współrzędne linii koordynacyjnych i wyszczególnienie aneksów, które występują w rozdzielniku, a do których nie odwoływano się w rozkazie oraz inne dane)

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

(Powinien zawierać krótkie przedstawienie koncepcji zabezpieczenia logistycznego /miejsce skupienia głównego wysiłku zabezpieczenia logistycznego, rejony rozmieszczenia jednostek oraz rozwinięcia urządzeń logistycznych, przebieg dróg dowozu i ewakuacji, przydzielone obiekty i urządzenia terenowej infrastruktury logistycznej oraz organizację zabezpieczenia materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego/ ewentualne odwołanie się do właściwego aneksu lub rozkazu logistycznego)

5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

a. Dowodzenie

- (1) *(Podaje się rozmieszczenie stanowiska dowodzenia, wysuniętego stanowiska dowodzenia i zapasowego stanowiska dowodzenia)*
- (2) *(Określa się przynajmniej jedno przyszłe położenie każdego ze stanowisk, z wyjątkiem zapasowego)*
- (3) *(Podaje się kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia elementów systemu dowodzenia)*

b. Łączność

- (1) (Podaje się obowiązujące procedury łączności)
- (2) (Powinien zawierać odwołanie do aneksu „Łączność i informatyka”, jeśli jest taka potrzeba)

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy
Stopień wojskowy

Za zgodność

.....

Aneksy:

- Aneks A (Podział sił)
- Aneks B (Rozpoznanie)
- Aneks C (Plan .....
- Aneks D (Wsparcie ogniowe)
- Aneks E (OPL)
- Aneks F (WRE)
- Aneks G (Zabezpieczenie inżynieryjne)
- Aneks H (OPChem)
- Aneks I (Zabezpieczenie logistyczne)
- Aneks J (Łączność)

Rozdzielnik

Zewnętrzny
Do realizacji

Egz. nr...

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Do wiadomości

Przełożony .....
sąsiad .....
.....

Wewnętrzny

Do realizacji

Centrum dowodzenia .....
Centrum wsparcia działań .....
Centrum zabezpieczenia działań .....
Centrum wsparcia dowodzenia .....
ZSD .....

Do wiadomości:

Przełożony .....
a/a .....
zapasowe .....

/Wzór aneksu „Zabezpieczenie logistyczne” do „Rozkazu operacyjnego”/

Egz. nr ... z ..... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący) ...

ANEKS I (ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO Nr .....

Dokumenty odniesienia: *(Podaje się mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu)*

Strefa czasowa: .....

1. INFORMACJE OGÓLNE

(Podaje się główne zadania zabezpieczenia logistycznego, miejsca i czas rozwinięcia jednostek i urzędzeń logistycznych przełożonego, przebieg dróg dowozu i ewakuacji, organizacja ruchu i sposób wykorzystania dróg itp.)

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

a. Zaopatrzenie

(Podaje się informacje dotyczące wielkości środków bojowych i materiałowych gromadzonych w oddziałach /pododdziałach, normy zużycia zaopatrzenia, organizację zaopatrywania w amunicję, w mps, żywność i wodę dla celów konsumpcyjnych)

b. Transport

(Podaje się informacje dotyczące wykorzystania transportu, potrzeby w zakresie ruchu pojazdów oraz priorytety ruchu na drogach)

c. Służby/obsługa

(Podaje się informacje dotyczące przyjęcia na zaopatrzenie przydzielonych sił i środków)

d. Siła robocza

(Podaje się informacje dotyczące przydziału pracowników do wykonywania prac przeładunkowych itp.)

e. Remonty i obsługiwanie techniczne

(Podaje się informacje dotyczące organizacji rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu UiSW oraz sposób wykorzystania urzędzeń i jednostek ewakuacyjnych i remontowych przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk)

3. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ewakuacji rannych i chorych żołnierzy oraz sposób wykorzystania jednostek medycznych przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk)

4. SPRAWY PERSONALNE

(Podaje się informacje dotyczące uzupełniania stanów osobowych, wyznaczania na stanowiska służbowe, wyróżnień i kar, sposobu postępowania z jeńcami wojennymi oraz grzebienia poległych i zmarłych żołnierzy)

5. WSPÓLPRACA CYWILNO - WOJSKOWA

(Podaje się informacje o współdziałaniu z organami samorządowymi i terenowymi administracji państwowej w celu wykorzystania zasobów terenowej infrastruktury logistycznej oraz wykorzystania obiektów do rozwinięcia urzędzeń logistycznych, organizacji pochówku poległych i zmarłych żołnierzy)

6. INNE SPRAWY

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ochrony i obrony obiektów i urzędzeń logistycznych w podległych jednostkach, zasady wykorzystania obiektów infrastruktury logistycznej do rozwinięcia urzędzeń logistycznych itp.)

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy
Stopień wojskowy

Za zgodność:

.....

Apendyksy: 1. Normy zużycia zaopatrzenia na .....

Rozdzielnik:

Zewnętrzny

Egz. nr...

Do realizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

Do wiadomości:

Dowódca (przełożony)

.....

sąsiad

.....

.....

.....

Wewnętrzny

Do realizacji:

Centrum dowodzenia

.....

Centrum wsparcia działań

.....

Centrum zabezpieczenia działań

.....

Centrum wsparcia dowodzenia

.....

ZSD .....

.....

Do wiadomości:

Przełożony

.....

a/a

.....

zapasowe

.....

**Apendyks 1 (Normy zużycia zaopatrzenia na .....) do Aneksu I
(Zabezpieczenie logistyczne) do Rozkazu operacyjnego Nr ....**

Rodzaj zaopatrzenia	jk	Oddziały/Pododdziały						
		.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<u>A. Amunicja</u>								
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
<u>B. Środki inż. sap.</u>								
-	ton							
-								
-								
<u>C. Środki wojsk opchem</u>								
-	ton							
-								
<u>D. Paliwa płynne</u>								
-	jn							
-	jn							
-	jn							

**PLAN
PODAWANIA WIADOMOŚCI
W ĆWICZENIU DOWÓDCZO-SZTABOWYM**

pk. ....
(Kryptonim ćwiczenia)

Część I (Dla kierownictwa ćwiczenia)

A. INFORMACJE RZECZYWISTE

(Podaje się informacje dotyczące przekazywania dokumentacji / założeń dla ćwiczących, wytycznych, wariantów użycia wojsk ogólnowojskowych itp.)

Lp.	Czas operacyjny astronomiczny	TREŚĆ INFORMACJI	Źródło Nadawca	Adresat				Sposób przekazywania informacji	Uwagi
				1KZ	11 DKPanc	15 DZ	16 DZ		
1									
2									
3									
4									

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

**PLAN
PODAWANIA WIADOMOŚCI
W ĆWICZENIU DOWÓDCZO-SZTABOWYM**

pk. ....
(kryptonim ćwiczenia)

Część II (Dla zespołów podgrywających)

A. INFORMACJE RZECZYWISTE

(Podaje się wiadomości w celu tworzenia sytuacji za nie ćwiczące dowództwa, wojska rozgrywane w czasie rzeczywistym dynamiki walki oraz zapewnienia właściwego obiegu informacji, ludności cywilnej itp. Dane zestawiane są chronologicznie zgodnie z przewidywanym rozwojem działań operacyjnych. Zawiera się tylko informacje dotyczące podległych szczebli dowodzenia)

Lp.	Czas	TREŚĆ INFORMACJI	Źródło Nadawca	Adresat				Sposób przekazywania informacji	Uwagi
	operacyjny astronomiczny			1KZ	11 DKPanc	15 DZ	16 DZ		
1									
2									
3									
4									

B. DEZINFORMACJA

(Podaje się czas operacyjny oraz kryptonimy, które poprzedzają fałszywe informacje przekazywane w ramach dywersji radiowej)

DATA – czas operacyjny	KRYPTONIM

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

/Wzór planu łączności czynnej ćwiczenia/

PLAN ŁĄCZNOŚCI CZYNNEJ ĆWICZENIA

pk. ....
(Kryptonim ćwiczenia)

I. SPIS ABONENTÓW CENTRAL TELEFONICZNYCH

.....

II. DOKUMENTY KODOWE

(Podaje się tabele sygnałowe, tabele rozmównicze, hasła map, kod mapy, tabele zamiany, klucze do tabel zamiany, kod terenu, tabele kryptonimów adresów radiowych węzłów łączności oraz sygnały rozpoznawcze osób funkcyjnych)

III. SCHEMAT ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ KOŃCOWYCH ŁĄCZNOŚCI

(Przedstawia się graficznie schemat rozmieszczenia urządzeń końcowych łączności na stanowiskach pracy ćwiczących i kierownictwa ćwiczenia)

IV. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI

(Przedstawia się graficznie schemat organizacji łączności wg przyjętych zasad. Uwzględnia się organizację łączności kierownictwa ćwiczenia z ćwiczącymi, grupami podgrywającymi i dla potrzeb kierowania działaniami z wyszczególnieniem liczby i rodzajów organizowanych relacji łączności)

V. ROZLICZENIE ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI

.....

UWAGA! *Uzupełnieniem planu łączności czynnej są dokumenty eksploatacyjne łączności*

?Wzór planu informatycznego wspomaganie ćwiczenia/

PLAN INFORMATYCZNEGO WSPOMAGANIA ĆWICZENIA

pk. ....
(kryptonim ćwiczenia)

I. CELE ZASTOSOWANIA ŚRODKÓW INFORMATYKI

.....

II. PODZIAŁ ŚRODKÓW INFORMATYCZNEGO WSPOMAGANIA

(Podaje się podział oprogramowania i techniki komputerowej wg komórek organizacyjnych)

III. WYKAZ OSÓB FUNKCYJNYCH

(Podaje się osoby funkcyjne odpowiadające za pracę punktów informatycznych / komórek automatyzacji dowodzenia, sieci komputerowych)

IV. TERMINY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ PRZYGOTOWAWCZYCH

.....

V. TERMINY ROZWINIĘCIA ŚRODKÓW INFORMATYKI

.....

VI. SCHEMAT SYSTEMU WYMIANY DANYCH

.....

VII. OCHRONA I BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI

(Podaje się przedsięwzięcia w zakresie ochrony i bezpieczeństwa informacji)

UWAGA! *W planie mogą być zawarte inne zagadnienia wynikające ze specyfiki ćwiczenia.*

/ Wzór meldunku o sytuacji logistycznej /

Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)

MELDUNEK SYTUACYJNY Nr ...BLog

Za okres: (od – do)

Dokumenty odniesienia: (Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu)

1. PRZECIWNIK

- a. Jednostki (siły) będące w styczności.
- b. Odwody przeciwnika, które mogą mieć wpływ na lokalną sytuację.
- c. Działanie przeciwnika (w okresie objętym meldunkiem).
- d. Ocena sił przeciwnika (w tym jego sytuacja logistyczna), morale i prawdopodobna znajomość sytuacji wojsk własnych.

2. WOJSKA WŁASNE

- a. Przebieg przedniego skraju.
- b. Położenie podległych jednostek, stanowisk dowodzenia i linii rozgraniczenia.
- c. Położenie sąsiadów i jednostek wspierających.
- d. Krótki opis i wynik działań prowadzonych w okresie objętym meldunkiem.
- e. Jednostki (siły), które utraciły zdolność bojową.

3. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

(Ogólna charakterystyka zmian w sytuacji logistycznej, jeżeli zmiany te wpływają bezpośrednio na sytuację meldującej jednostki)

1. **Rozmieszczenie pododdziałów** (urządzeń) logistycznych – *(Podaje się informacje o rozmieszczeniu SD BLog, urządzeń logistycznych z podaniem czasu ich rozwinięcia i współrzędnych)*

2. **Drogi dowozu i ewakuacji** – (Podaje się informacje o drogach dofrontowych, rokadowych i ewakuacji technicznej – m.in. ich nazwę i współrzędne miejscowości przez które przebiegają).
3. **Stan ŚBiM** – (Podaje się informacje o stanie zapasów ŚBiM w BLog. Wielkość tych zapasów podawana jest w jednostkach kalkulacyjnych i tonach).

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	pododdział brygady		pododdział brygady		Razem w brygadzie	
		jk	t	jk	t	jk	t
1	2	3	4	5	6	7	8

4. **Stan UiSW** – (Podaje się informacje o stanie technicznym i zakresie wymaganych remontów UiSW występującego w brygadzie i podawany jest w sztukach).

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba		Wymagany stopień remontu			SB
		etatowa	faktyczna	R1	R2	R3-R5	
1	2	3	4	5	6	7	8

5. **Stan rannych i chorych** – (Podaje się informacje dotyczące wielkości strat sanitarnych w stanie osobowym brygady. Ponadto przedstawiany jest wykaz rannych i chorych żołnierzy wymagających ewakuacji transportem sanitarnym, ogólnego przeznaczenia oraz transportem powietrznym).

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	pododdział	pododdział	pododdział	Ogółem w brygadzie
1	2	3	4	5	6
1	Straty sanitarne				
2	Do ewakuacji:				
	- transportem sanitarnym				
	- transportem ogólnego przeznaczenia				
	- transportem powietrznym				

- 6. **Zdobycz wojenna** – (Podaje się informacje odnośnie zdobyczy wojennej np.: UiSW, przejętych składów materiałowych itp.).
- 7. **Inne informacje** – (np.: dotyczące próśb, o zagrożenia dla jednostek i urzędzeń logistycznych, ujętych jeńcach itp.).

4. INNE INFORMACJE

/ Podaje się informacje nie występujące nigdzie indziej/

5. OCENA ROZWOJU SYTUACJI

/Jeśli przełożony będzie wymagać/

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność

Rozdzielnik

/ Wzór meldunku o sytuacji logistycznej /

*Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)*

MELDUNEK SYTUACYJNY Nr ...bzaop

Za okres: (od – do)

Dokumenty odniesienia: */Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu/*

1. PRZECIWNIK

- a. Jednostki (siły) będące w styczności
- b. Odwody przeciwnika, które mogą mieć wpływ na lokalną sytuację
- c. Działanie przeciwnika (w okresie objętym meldunkiem)
- d. Ocena sił przeciwnika (w tym jego sytuacja logistyczna), morale i prawdopodobna znajomość sytuacji wojsk własnych

2. WOJSKA WŁASNE

- a. Przebieg przedniego skraju
- b. Położenie podległych jednostek, stanowisk dowodzenia i linii rozgraniczenia
- c. Położenie sąsiadów i jednostek wspierających
- d. Krótki opis i wynik działań prowadzonych w okresie objętym meldunkiem
- e. Jednostki (siły), które utraciły zdolność bojową

3. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

/Ogólna charakterystyka zmian w sytuacji logistycznej, jeżeli zmiany te wpływają bezpośrednio na sytuację meldującej jednostki/

4. **Rozmieszczenie pododdziałów** (urządzeń) logistycznych – *(Podaje się informacje o rozmieszczeniu SD bzaop, urządzeń logistycznych z podaniem czasu ich rozwinięcia i współrzędnych)*
5. **Drogi dowozu i ewakuacji** – *(Podaje się informacje o drogach dofrontowych, rokadowych – m.in. ich nazwę i współrzędne miejscowości przez które przebiegają)*
6. **Stan ŚBiM** – *(Podaje się informacje o stanie zapasów ŚBiM w bzaop. Wielkość tych zapasów podawana jest w jednostkach kalkulacyjnych i tonach)*

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	pododdział batalionu		pododdział batalionu		Razem w batalionie	
		jk	t	jk	t	jk	t
1	2	3	4	5	6	7	8

7. **Stan UiSW** – (Podaje się informacje o stanie technicznym i zakresie wymaganych remontów UiSW występującego w batalionie i podawany jest w sztukach)

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba		Wymagany stopień remontu			SB
		etatowa	faktyczna	R1	R2	R3-R5	
1	2	3	4	5	6	7	8

8. **Stan rannych i chorych** – (Podaje się informacje dotyczące wielkości strat sanitarnych w stanie osobowym batalionu. Ponadto przedstawiany jest wykaz rannych i chorych żołnierzy wymagających ewakuacji transportem sanitarnym, ogólnego przeznaczenia oraz transportem powietrznym)

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	pododdział	pododdział	pododdział	Ogółem w batalionie
1	2	3	4	5	6
1	Straty sanitarne				
2	Do ewakuacji:				
	- transportem sanitarnym				
	- transportem ogólnego przeznaczenia				
	- transportem powietrznym				

9. **Zdobycz wojenna** – (Podaje się informacje odnośnie zdobyczy wojennej np.: UiSW, przejętych składów materiałowych itp.)

10. **Inne informacje** – (np.: dotyczące próśb, o zagrożenia dla jednostek i urzędzeń logistycznych, ujętych jeńcach itp.)

11. **INNE INFORMACJE**

/ Podaje się informacje nie występujące nigdzie indziej./

12. **OCENA ROZWOJU SYTUACJI**

/Jeśli przełożony będzie wymagać/

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień wojskowy

Za zgodność

Rozdzielnik

/Wzór wstępnego zarządzenia operacyjnego/

Egz. Nr ... z .... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący)

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE OPERACYJNE Nr..... BLog

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu)*

Strefa czasowa: ... .

Podział sił: ... . *Aneks A (Ugrupowanie pododdziałów brygady)*

(Podaje się wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu, określenie relacji dowodzenia / wsparcie ogólne, bezpośrednie, itp/. Podział sił może być załącznikiem Aneks A jeżeli jest zbyt długi. Terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu”)

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik

- (1) *(Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnych sposobów działania przeciwnika jeden szczebel w dół w stosunku do własnego szczebla dowodzenia. Jeżeli sporządzany jest aneks „rozpoznanie”, należy się do niego odwołać. Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni)*

b. Wojska własne

- (1) *(Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie /przedstawienie zamiaru działania przełożonego)*
- (2) *(Przedstawienie w kolejnych podpunktach ogólnych zadań sąsiadów i innych sił własnych, których nie dotyczy rozkaz, ważnych dla wykonania zadania)*

c. Zmiany w podporządkowaniu

(Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił. Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się "Patrz Podział sił". W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu)

2. ZADANIE

(Podaje się krótkie i zrozumiałe określenie zadania własnego: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE?. Punkt ten nie zawiera podpunktów)

3. REALIZACJA

Zamiar działania

- (1) *(Podaje się myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz)*
- (2) *(Sposób działania, ogólne ramy działania pododdziałów logistycznych brygady/ od początku do końca operacji/, w razie potrzeby stosuje się podział na etapy. Wskazuje się miejsce i/lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań)*
- (3) *(Ugrupowanie logistyczne)*
- (4) *(Inne informacje w zależności od potrzeb)*

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

a. Zaopatrzenie

- (1) Wielkość zapasów środków bojowych i materiałowych zgromadzonych w pododdziałach batalionu – zgodnie z obowiązującym rzutowaniem.
- (2) Normy zużycia zaopatrzenia na dzień .....

b. Zabezpieczenie techniczne

- (1) Nadwyżkowy fundusz remontowy ewakuować do .....
- (2) W pierwszej kolejności remontować UiSW.....

c. Zabezpieczenie medyczne

Rannych i chorych ewakuować transportem ..... do .....

d. Sprawy personalne

e. Współpraca wojskowo-cywilna

Nawiązać współdziałanie z ..... w sprawie .....

Gotowość systemu logistycznego do zabezpieczenia działań osiągnąć do .....

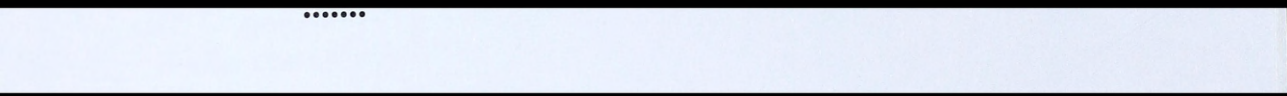
5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

a. Dowodzenie

- (1) *(Podaje się rozmieszczenie stanowiska dowodzenia)*
- (2) *(Określa się przynajmniej jedno przyszłe położenie stanowiska dowodzenia)*
- (4) *(Podaje się kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia elementów systemu dowodzenia)*

b. Łączność

- (1) *(Podaje się obowiązujące procedury łączności)*
- (2) *(Powinien zawierać odwołanie do aneksu „Łączność i informatyka”, jeśli jest taka potrzeba)*

/Wzór wstępnego zarządzenia bojowego/

*Klauzula tajności
Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)*

WSTĘPNE ZARZĄDZENIE BOJOWE Nr..... bzaop

Dokumenty odniesienia:

/ Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu/

Strefa czasowa: *Alfa*

Podział sił: ...

W punkcie tym przedstawia się:

- *wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu;*
- *określenie relacji dowodzenia;*
- *podział sił może być załącznikiem (Aneks A) jeżeli jest zbyt długi;*
- *terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu”.*

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik

(1) */Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnego sposobów działania przeciwnika
Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni/*

b. Wojska własne

- (1) */Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie (przedstawienie) zamiaru działania przełożonego/*
- (2) */W kolejnych podpunktach przedstawia się ogólne zadania sąsiadów i innych sił własnych (których nie dotyczy rozkaz), ważnych dla wykonania zadania/*

c. Zmiany w podporządkowaniu

*/Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił;
Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się "Patrz – podział sił";
W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w
podporządkowaniu/*

2. **ZADANIE**

Powinno zawierać:

Zadanie własne: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE?.

3. **REALIZACJA**

a. Zamiar działania

Podaje się:

- (1) /Myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz/*
- (2) /Sposób działania, (ogólne ramy sposobu działania) poszczególnych pododdziałów logistycznych batalionu od początku do końca operacji, w razie potrzeby stosuje się podziały na etapy; wskazuje się miejsce i / lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań/*
- (3) /Ugrupowanie pododdziałów logistycznych/*
- (4) /Inne informacje w zależności od potrzeb/*

4. **ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE**

a. Zaopatrzenie

- (1) Wielkość zapasów środków bojowych i materiałowych zgromadzonych w pododdziałach batalionu – zgodnie z obowiązującym rzutowaniem.*
- (2) Normy zużycia zaopatrzenia na dzień .....*

b. Zabezpieczenie techniczne

- (1) Nadwyżkowy fundusz remontowy ewakuować do .....*
- (2) W pierwszej kolejności remontować UiSW.....*

c. Zabezpieczenie medyczne

Rannych i chorych ewakuować transportem ..... do .....

d. Sprawy personalne

e. Współpraca wojskowo-cywilna

Nawiązać współdziałanie z ..... w sprawie .....

Gotowość systemu logistycznego do zabezpieczenia działań osiągnąć do .....

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

a. Dowodzenie

Podaje się:

- (1) /Miejsce rozwinięcia stanowiska dowodzenia/
- (2) /Przynajmniej jedno przyszłe położenie stanowiska dowodzenia/
- (3) /Kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia systemu dowodzenia/

b. Łączność.

Podaje się:

- (1) /Wyszczególnienie obowiązujących procedur łączności/
- (3) /Odwołanie do aneksu „łączność i informatyka”, jeśli jest taka potrzeba/

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy
Stopień wojskowy

Za zgodność

.....

Rozdzielnik

Egz. nr...

Do realizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

/Wzór rozkazu operacyjnego BLog/

Egz. Nr ... z .... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący) ...

ROZKAZ OPERACYJNY Nr ..... BLog

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu).*

Strefa czasowa: ... .

Podział sił: ... . *Aneks A (Ugrupowanie pododdziałów brygady)*

(Podaje się wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu, określenie relacji dowodzenia / wsparcie ogólne, bezpośrednie, itp/. Podział sił może być załącznikiem Aneks A jeżeli jest zbyt długi. Terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu”)

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik

(1) *(Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnych sposobów działania przeciwnika jeden szczebel w dół w stosunku do własnego szczebla dowodzenia. Jeżeli sporządzany jest aneks „rozpoznanie”, należy się do niego odwołać. Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni)*

b. Wojska własne

(1) *(Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie /przedstawienie zamiaru działania przełożonego)*

(2) *(Przedstawienie w kolejnych podpunktach ogólnych zadań sąsiadów i innych sił własnych, których nie dotyczy rozkaz, ważnych dla wykonania zadania)*

c. Zmiany w podporządkowaniu

(Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił. Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się "Patrz podział sił". W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu)

2. ZADANIE

(Podaje się krótkie i zrozumiałe określenie zadania własnego: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE?. Punkt ten nie zawiera podpunktów)

3. REALIZACJA

Zamiar działania

(1) *(Podaje się myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz)*

(2) *(Sposób działania, ogólne ramy działania pododdziałów logistycznych brygady/ od początku do końca operacji/, w razie potrzeby stosuje się*

podział na etapy. Wskazuje się miejsce i/lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań)

- (3) (Ugrupowanie logistyczne)
- (4) (Inne informacje w zależności od potrzeb)

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

a. Zaopatrzenie

- (1) Wielkość zapasów środków bojowych i materiałowych zgromadzonych w pododdziałach batalionu – zgodnie z obowiązującym rzutowaniem.
- (2) Normy zużycia zaopatrzenia na dzień .....

b. Zabezpieczenie techniczne

- (1) Nadwyżkowy fundusz remontowy ewakuować do .....
- (2) W pierwszej kolejności remontować UiSW.....

c. Zabezpieczenie medyczne

Rannych i chorych ewakuować transportem ..... do .....

d. Sprawy personalne

e. Współpraca wojskowo-cywilna

Nawiązać współdziałanie z ..... w sprawie .....

Gotowość systemu logistycznego do zabezpieczenia działań osiągnąć do .....

5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

a. Dowodzenie

- (1) (Podaje się rozmieszczenie stanowiska dowodzenia)
- (2) (Określa się przynajmniej jedno przyszłe położenie stanowiska dowodzenia)
- (4) (Podaje się kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia elementów systemu dowodzenia)

b. Łączność

- (1) (Podaje się obowiązujące procedury łączności)
- (2) (Powinien zawierać odwołanie do aneksu „Łączność i informatyka”, jeśli jest taka potrzeba)

Nazwisko dowódcy
Stopień wojskowy

Za zgodność:

.....

Aneksy:

Rozdzielnik

Egz. nr...

Do realizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

/Wzór rozkazu bojowego dowódcy bzaop/

*Klauzula tajności
Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)*

ROZKAZ BOJOWY Nr ... . bzaop

Dokumenty odniesienia:

/ Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu /

Strefa czasowa: *Alfa*

Podział sił: ...

W punkcie tym przedstawia się:

- *wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu;*
- *określenie relacji dowodzenia;*
- *podział sił może być załącznikiem (Aneks A) jeżeli jest zbyt długi;*
- *terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu”.*

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik

*(1)/Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnego sposobów działania przeciwnika;
Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni/*

b. Wojska własne

- (1) /Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie (przedstawienie) zamiaru działania przełożonego/*
- (2) /W kolejnych podpunktach przedstawia się ogólne zadania sąsiadów i innych sił własnych (których nie dotyczy rozkaz), ważnych dla wykonania zadania/*

c. Zmiany w podporządkowaniu

*/Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił.
Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się "Patrz – podział sił".
W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu/*

2. ZADANIE

Powinno zawierać:

Zadanie własne: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE?.

3. REALIZACJA

b. Zamiar działania

Podaje się:

- (1) */Myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz/*
- (2) */Sposób działania, (ogólne ramy sposobu działania) poszczególnych pododdziałów logistycznych batalionu od początku do końca operacji, w razie potrzeby stosuje się podział na etapy; wskazuje się miejsce i / lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań/*
- (3) */Ugrupowanie logistyczne/*
- (4) */Inne informacje w zależności od potrzeb/*

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

a. Zaopatrzenie

- (1) Wielkość zapasów środków bojowych i materiałowych zgromadzonych w pododdziałach batalionu – zgodnie z obowiązującym rzutowaniem.
- (2) Normy zużycia zaopatrzenia na dzień .....

b. Zabezpieczenie techniczne

- (1) Nadwyżkowy fundusz remontowy ewakuować do .....
- (2) W pierwszej kolejności remontować UiSW.....

c. Zabezpieczenie medyczne

Rannych i chorych ewakuować transportem ..... do .....

d. Sprawy personalne

e. Współpraca wojskowo-cywilna

Nawiązać współdziałanie z ..... w sprawie .....

Gotowość systemu logistycznego do zabezpieczenia działań osiągnąć do .....

5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

a. Dowodzenie.

Podaje się :

- (1) *miejsce rozwinięcia stanowiska dowodzenia;*

- (2) przynajmniej jedno przyszłe położenie stanowiska dowodzenia;
- (3) kolejność przejścia dowodzenia w wypadku obezwładnienia systemu dowodzenia.

b) Łączność.

Podaje się:

- (1) /Wyszczególnienie obowiązujących procedur łączności/
- (5) /Odwołanie do aneksu „łączność i informatyka”, jeśli jest taka potrzeba/

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy
Stopień wojskowy

Za zgodność

.....

Rozdzielnik

Egz. nr...

Do realizacji:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....